COLECŢIA RÂSUL LUMII

TIBOR FISCHER

N-o citi dacă eşti pЯost

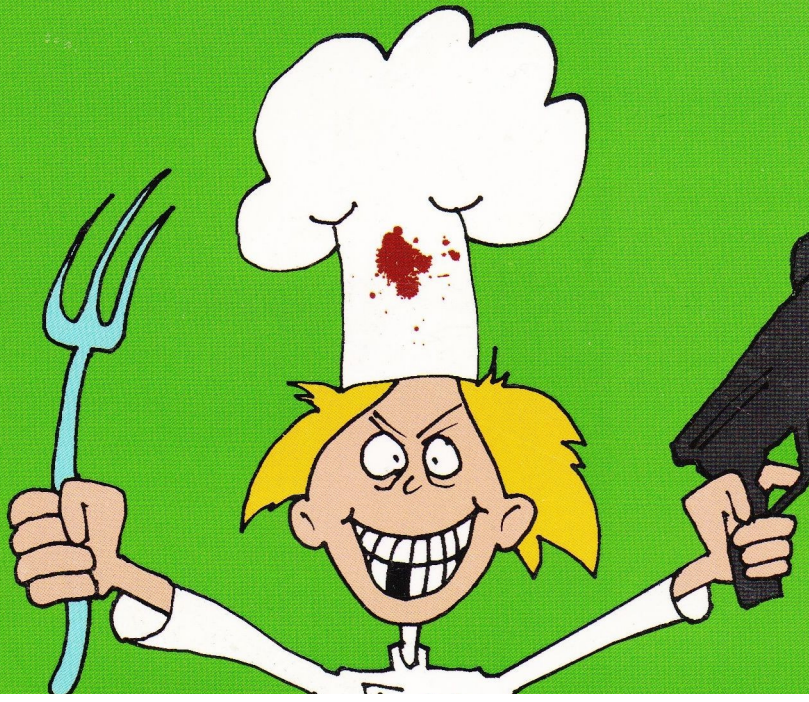

TIBOR FISCHER s-a născut în 1959 la Stockport (Anglia), din părinţi maghiari, jucători profesionişti de baschet care părăsiseră Ungaria în 1956, A crescut în sudul Londrei şi a studiat latina şi franceza la Cambridge University. A lucrat o vreme ca jurnalist independent şi corespondent la Budapesta al ziarului *Daily Telegraph.* În 1992 şi-a publicat primul roman, *Under the Frog* (povestea unui baschetbalist maghiar dornic să fugă în Occident), care a obţinut The Betty Trask Award, i-a atras selectarea în clasamentul revistei *Granta* (1993) al celor mai buni romancieri britanici tineri *{Best of Young British Navelists)* şi nominalizarea în acelaşi an la Booker Prize. Au urmat *The Thought Gang {Banda Mintoşilor* 1994) – aventurile unui filozof de vârstă mijlocie care devine spărgător de bănci; *The Collector Collector* (1997) – bizara poveste a unui vas ceramic; *Don't Read This BooklfYou're Stupid* (2000) – istoriile a şapte personaje alienate şi marginalizate; *Voyage to theEnd oftheRoom* (2003) – scriere considerată de unii o actualizare a romanelor *Robinson Crusoeşi Insula comorilor* pentru secolul XXI, în care Oceane, personajul principal, reuşeşte – fără să-şi părăsească apartamentul şi folosind sateliţi radio, intemetul şi alte mijloace modeme – să simuleze o viaţă peripatetică.

TIBOR FISCHER

HUMANITAS
BUCUREȘTI
Traducere din engleză de SANDA ARONESCU

Ilustraţia copertei
GABI DUMITRU
TIBOR FISCHER
DONTREAI) THIS BOOK IE YOU'RE STUPID

Pentru Banda Martel / Ballou

l-am halit pe bucătar

7

C/n timp ce traversa Cambridge Circus, Jim îşi dorea să se fi făcut bancher.

II asaltau viziuni ale unei vacanţe plătite, cu o ferocitate mai mare decât orice poftă fizică. Plaje spectrale se pogo- rau din Shaftesbury Avenue. Ideea de a fi plătit ca să nu faci nimic, chiar dacă asta ar însemna să stai acasă şi să te uiţi pe pereţi, îl făcea aproape să leşine.

Desigur, avea consolarea că e propriul lui şef, condiţie atât de supraevaluată însă, încât nu pricepea de ce se mai bucura de respect; era, poate, cea mai supraevaluată noţiune din analele gândirii. A fi propriul tău şef era de fapt o băşică dezumflată – nu-nsemna decât că poţi alege următorul cur pe care să-l lingi sau următoarea grămadă de căcat pe care s-o iei cu lopata; atâta tot.

Celălalt aspect foarte ispititor al meseriei de bancher era că primeai un salariu, chestie care se părea că li se întâmpla bancherilor. Jim avea calităţile cele mai importante pentru a fi bancher; avea mai multe costume de haine şi dorinţa de a face orice pentru bani. Avea costumele, avea cravatele, nu mai avea nici o bucurie de la viaţă, nici o preferinţă privind comportamentul lui, dar nu avea un salariu. Să ai firma ta este cel mai frumos lucru din lume dacă firma merge bine, dar există şi reversul...

Odată (deşi nu discutase niciodată cu nimeni), demult de tot, încercase să fie bancher. Trei bănci

îl chemaseră la interviu, două britanice şi una japoneză. Mari, mari căcănari,

ale căror nume îi făceau pe cei care lucrau în domeniul financiar să se foiască stânjeniţi. Jim luase în serios interviurile, pentru că devansase sute de oameni ca să le obţină şi pentru că ştiuse întotdeauna să aprecieze banul.

Făcuse un efort, dar acum, când avea înţelepciunea câtorva decenii în plus, Jim recunoştea că s-ar fi putut strădui mai mult. Nu se trântise pe podea, nu se târâse şi nu răcnise că slujba asta era cu mult mai importantă decât viaţa, moartea, universul şi ce mai era de descoperit. După ce suportase procedura intervievării potenţialilor angajaţi, înţelegea că, oricum ar fi fost formulate întrebările, oricât de solemnă ar fi fost atmosfera, plăcerea şefului era să-l facă pe intervievat să umble-n patru labe, să se umilească, să stea într-un picior, să se rostogolească, să latre. *Sunt plicticos, sunt neimportant, amândoi ştim că vrei slujba pentru bani, dar dacă o vrei, ce-ai săfaci pentru mine? O să dai din ţâţe? O să-mi arăţi cât de disperat eşti?*

Fireşte, în afară de faptul că nu reuşise să se târască, s-ar putea ca ei să fi simţit că îi socotea nişte cretini – aşa se şi întâmplase. Din nefericire, capacitatea lui de previziune fusese blocată de schema tot-ce-vrei-repede: devenise impresarul unei formaţii de rock din Exeter. De ce fusese solicitat să le fie impresar va rămâne veşnic un mister; Jim bănuia însă că avea legătură cu faptul că era capabil să citească şi să scrie, că avea un costum şi că băgăm mâna în foc că n-o să-i înşele niciodată, de vreme ce ştiau unde locuiau părinţii lui şi fiecare dintre cei nouă membri ai formaţiei putea să-l bată măr.

Cincizeci de degete agitate (nu e nevoie să râdeţi) se dovedise, în mod bizar, o piesă foarte bună; de aceea, acceptase să le fie impresar (în afară de incapacitatea lui de a cânta la vreun instrument, impresariatul era singurul mod prin care se putea alătura desfrâului cu adevărat global). Băieţii nu cântau grozav, setul lor de zece piese conţinea doar două scrise de ei (şi alea erau de departe cele mai slabe), dar te atrăgeau cumva şi erau pe bune periculoşi, mai ales chitaristul principal, Benny, de care se temeau toţi pe o distanţă de o sută cincizeci de kilometri de Exeter. Benny se distra cel mai bine când se ducea la un club unde nu-l cunoştea nimeni şi, deşi nu se putea spune că sărea la bătaie în faţa unei bande de şase ţipi, sau chiar mai mulţi, nici nu făcea nimic ca s-o evite. Jim comisese odată greşeala de a-l însoţi pe Benny la un club din Plymouth; fusese nevoit să se încuie în toaletă, în timp ce Benny se încăiera cu un ring de dans ocupat de Echipa de Pistolari din Devonport. După o săptămână – atâta i s-a părut lui că trecuse –, cineva a bătut încet la uşa lui. „Jim? Eu sunt, Benny. Putem pleca.”

Cincizeci de degete agitate se cântase în treisprezece recitaluri; de fiecare dată când trebuia să-i adune pe toţi nouă, devenea incoerent, de furie şi de epuizare. La ultima reprezentaţie aranjase cu un ziarist cunoscut să vină să-i vadă. Ziaristul sosise în Exeter, dar până la urmă ratase concertul, pentru că fusese băgat în spital de Gary, saxofonistul, în timpul sesiunii pre-concert de hai-să-fim-cu-toţii-prieteni. Jim s-ar fi aşteptat ca Benny sau Vince (din care ţâşnea răul prin toţi porii – se zvonea, şi Jim credea asta, căci

proprietarii din Exeter îi reziliaseră contractul pentru că le distrusese multe proprietăţi şi-i trăsese pe sfoară prin tot soiul de metode ingenioase) să pună piciorul în prag, dar nu şi Gary, care era vegetarian pentru că, după cum explica el, indiferent dacă voiai sau nu să auzi, nu suporta să vadă un animal suferind. Gary era de asemenea orb. Jim îl salvase pe ziarist, în timp ce Vince îl ghida pe Gary, „Acum dă un şut în stânga, amice”.

Terminaseră concertul şi pe urmă poliţia năvălise şi îi arestase pe toţi, cu excepţia lui Vince, care, ca întotdeauna, a reuşit să evite pedeapsa. Ar fi putut să fie începutul unei nebunii excesive, dinamice, pentru a câştiga bani, dar nu fusese. Ziaristul n-a scris un cuvânt despre ei – nici altcineva. Jim văzuse cum Benny era îngrămădit în propria lui dubă de poliţie. Ori de câte ori se întorcea la Exeter, întreba de Benny, dar nimeni nu ştia nimic de el. Benny fusese propria lui bandă. Pe de altă parte, fratele mai mic al lui Benny, care nu era în stare să acordeze o chitară şi care nu parcase măcar o dată pe o linie galbenă, era acum un producător respectat şi deţinea clădiri mari în Docklands.

Apoi. Jim a găsit de lucru la domnul Ice, nu că ar fi avut vreun talent sau vreo iniţiativă, ci pentru că fusese în clubul de golf potrivit. Jim detesta golful, dar lucra la bar şi, poate pentru că habar n-avea că era intervievat, se înţelesese foarte bine cu domnul Ice, care îl uluise oferindu-i o slujbă.

Erau atâtea minciuni. Atâta absurditate. Atâtea tâmpenii – de exemplu, tâmpeniile care se spuneau despre gangsteri. Ce credea lumea că făceau gangsterii? Se ocupau de droguri, de prostituţie,

comiteaujafuri armate. Din toate astea, Jim zărise doar câte ceva.

Consultantul anestezist care locuise deasupra lui Jim în Ealing (când stătuse la cineva ca să aibă grijă de apartament) îşi investea banii cumpărând apartamente în West End şi um- plându-le cu curve din Israel şi Japonia (furnizate de colegii anestezişti); anestezistul considera această ocupaţie o combinaţie stimulantă între o investiţie şi un hobby. Se ducea cu maşina la aeroport să le ia pe fete, se agita cu decorarea apartamentelor şi alerga întotdeauna să mai cumpere nişte ghivece cu plante sau prăjitoare de pâine. I se ofereau la jumătate de preţ.

Drogurile: cel mai bun traficant cu care avusese de-a face, în zilele când le consuma (tinereţe, ceva bani de aruncat), era un brigadier în rezervă (veteran din Falkland) cu o mustaţă în furculiţă, care locuia în Tunbridge Wells, dar care venea la oraş şi livra marfa cu o precizie care ar fi putut să fie studiată la Sandhurst*. Era clar că majoritatea celorlalţi pe care-i întâlnise Jim erau nişte amărăşteni care n-ar fi fost în stare nici să umple rafturile unui supermarket, sau mame singure cu puradei obraznici, bune pentru clienţii lor fiindcă erau tot timpul acasă (şi fiindcă, dacă erau prinse, puteau să-şi agite plozii ca să ceară îndurare).

Jaf armat: Jim îl cunoştea pe Herbie, barmanul de la Blacks, care făcuse patru ani de puşcărie pentru că atacase o dubă de agenţi de pază (îl capturaseră pentru că îşi uitase portofelul acolo).

---

* Localitate din Anglia, la sud-est de Reading, celebră pentru Colegiul (devenit între timp Academie) Militar Regal, fondat în 1790. (A. *ed.)*

Herbie era unul dintre cei mai prietenoşi ţipi pe care-i cunoştea, care leşina când vedea sânge, supra- vieţuise în puşcărie numai pentru că le călcase cămăşile tuturor durilor şi acum îşi câştiga cea mai mare parte din bani făcând jucării moi pentru clientela barului (ursuleţii de pluş vechi, falşi, erau specialitatea lui), după ce învăţase să coasă la mititica; se relaxa traducând poezie spaniolă (foarte prost, pare-se).

Nu, adevăraţii gangsteri, adevăraţii criminali, adevăratele lepădături nu se încurcau cu crima; crima era pentru cei incompetenţi, pentru cei împiedicaţi, proşti, plictisiţi, pentru falşii bandiţi, pentru găinari. Nu ieşeau bani ca lumea din asta şi, mai devreme sau mai târziu, te băgau la puşcărie. Gangsterii autentici se ocupau cu managementul sportiv sau cu impresariatul muzical.

El căutase pentru domnul Ice jucători de snooker şi boxeri, aşa că văzuse cum stătea treaba. Făcuse asta timp de şase ani şi fusese o slujbă pe cinste. Călătorii, bani cât nu visai, pileală cu celebrităţile.

Dar renunţase; aşa se-ntâmplă când lucrurile merg bine, nu poţi vedea dincolo de ceea ce merge uns.

La început, nu-şi mai încăpea în piele de bucurie; era mândru să fie propriul lui şef şi se simţea uşurat, fiindcă îl enervaseră unele aspecte ale muncii lui pentru Ice. Nu că s-ar fi întâmplat ceva neplăcut. Simplul fapt că lucrase pentru Ice însemna că toţi presupuneau că era un tip dur şi avea parte de multă curtoazie în cercurile boxerilor, pentru că se ştia că urmările unei bătăi

ar fi fost grave. Comparaţi cu ceea ce spunea anestezistul despre Israel: „Toată lumea are o puşcă. Toată lumea. Deci sunt mai puţine crime. Dai buzna în casa cuiva. Eşti împuşcat. Jefuieşti o bancă. Eşti împuşcat. Pui muzica prea tare. Eşti împuşcat. Tragi focuri de armă la întâmplare, fără vreun motiv anume. Eşti împuşcat.” Tipii care se ocupau cu managementul sportiv erau foarte politicoşi, dar el se temuse întotdeauna că într-o bună zi Ice avea să-i aducă vreo doi promotori ca să-i îngroape el.

În sfârşit, munca lui, deşi amuzantă, fusese minoră. Ceva corespondenţă, să poarte costum, să care o servietă, să cheme taxiuri, să cumpere de băut, să râdă la bancuri. Şi nu era cine ştie ce satisfacţie.

Intr-o dimineaţă, la ora patru, fusese trezit de un apel. Se dusese la telefon, poticnindu-se prin întuneric, şi îşi lovise capul de tocul uşii. îl sunase unul dintre boxeri, care stătea la un hotel din Las Vegas.

—Jim, băiete, avem o problemă gravă...

I se strânse stomacul. Viol? Crimă? Droguri? Un braţ rupt? Un raid pe la mesele de joc? Tâlhărie?

— .. .n-am dop la cadă.

Chiar şi în starea în care era, pe jumătate adormit, pe jumătate buimac, cu sângele picurându-i pe covor, Jim cântărise datele problemei: distanţa dintre Londra şi Las Vegas, faptul că boxerul avea să se întoarcă abia peste câteva zile şi că toată lumea ştia cât de mult ţinea Ice la el, statutul promiţător – dar nu de star – al boxerului (era un junior la categoria pană care

locuia cu maică-sa). Două erau răspunsurile care licăreau în noapte: „Mănâncă-ţi singur căcatul, boule.” Sau: „Darius, sună la recepţie şi or să rezolve ei.“ Mai trecuse prin treaba asta, făcând rost de dop la cadă, dar nu şi-o iertase niciodată.

Dar pe urmă renunţase. Şi, un timp, nu regretase. Gar- rido, vânzătorul care computerizase biroul lui Ice, îi spusese cum era cu web-ul. Garrido era singurul vânzător de computere cinstit din Anglia şi singurul care ştia să explice lucrurile, probabil pentru că ştia ce vindea. Asta era întrebarea pe care o provoca menţionarea web-ului: cum? Lucrând pentru Ice (ochelari mici, oribili, o tunsoare care nu se mai purta de douăzeci de ani, costum de la mâna a doua, un ticălos din East End care locuia în Chislehurst), nu învăţase nimic, în afară de cluburile pe care le frecventau boxerii.

Ai- fi vrut să afle de la Ice cum să conducă o afacere. Jim descoperise că, brusc, după ce îţi puneai pe picioare afacerea, satisfacţia de a fi independent era strivită ca un căţel călcat de roţile unui tanc; guvernul, consiliul municipal, furnizorii de electricitate şi gaz, clienţii, patronii, curăţătoria chimică, vecinii, sistemul poştal, fabricanţii de roboţi telefonici, transportul public, semafoarele, întreaga planetă face coadă ca să-ţi dea un şut când deţii o companie; nu se simţise niciodată cu adevărat singur înainte de a înfiinţa Adevărul Suprem Ltd. (denumire dată după un stil de karate pe care-l studiase timp de două săptămâni).

Jim începuse să se întrebe dacă nu cumva era prost. Erau o droaie de minciuni. False adevăruri. Oare era singurul care le crezuse? Oare minciunile

astea erau simple convenţii pe care să le recunoască lumea, ca numele de străzi, dar pe care nimeni nu trebuia să le ia în serios? Cambridge Circus, de exemplu, n-avea vreo legătură nici cu Cambridge, nici cu vreun circ. Un cur cu căcat supraaglomerat, asta era. La fel de dezamăgitor ca maxima potrivit căreia munca grea era răsplătită. Canei. Nu era.

Sau să ne gândim la marea minciună că Londra era un mare oraş; nu e un oraş, era un război. Oamenii de treabă nu erau depuşi pe trotuar şi cadavrele lor, aruncate în canale. Se păstra o oarece discreţie. Jafurile şi masacrele se petreceau de obicei în spatele uşilor, dar izolarea nu le făcea mai puţin crude. Asta era o idee care-i venise recent. Adevărul e groaznic. Adevărul are un gust oribil. Probabil ca în- tr-unul dintre thrillerele alea tâmpite, când descoperi că o să ţi se facă felul, sau poate în lumea neimaginată, când înţelegeai cu adevărat ce se întâmpla, îţi făceai singur felul.

Jim cheltuia multă energie încercând să ajungă înapoi în trecut, ca să aibă şansa de a fi mai tânăr, ca să-şi poată da palme spunându-şi: tărăşte-te, ia slujba, ia banii şi o să faci ce vrei în după-amiezile de duminică. Obsesia cu vacanţa plătită – să poată pur şi simplu să plece, nu pentru două săptămâni, nu pentru o săptămână, dar măcar pentru un weekend, să poţi să te desprinzi cu totul, să nu faci nimic – începea să-l sperie. Singurul mod prin care se putea abţine să se mai gândească la o vacanţă plătită era să fantas- meze în jurul unui concediu de boală; să fii bolnav şi să stai acasă în pat, două zile (şi să fii plătit pentru asta, în timp ce alţii, la locul tău de muncă, sunt siliţi să-ţi ţină locul, chiar dacă nu se prea descurcă) era paradis curat. Jim

îşi dădea seama cât de minunat era să fii un simplu angajat; angaja- ţii de rând puteau pleca de la serviciu fără să fie nevoiţi să se mai gândească la munca lor până a doua zi. Bucuriile condiţiei de angajat îl copleşeau.

Aventurierii care îşi închipuie că trăiesc periculos pedalând prin războaie civile, sărind cu paraşuta, făcând alpinism, *bungee jumping* sau căderea liberă nu ştiu, în fond, ce e riscul adevărat. Nu e nimic mai periculos decât să ai firma ta. Când sari dintr-un avion, îţi pui în joc doar viaţa; când deţii o firmă, oricât de mică, un mic magazin la colţ, să zicem, îţi rişti sufletul.

în timp ce trecea pe lângă St Martin's Theatre, o fată pitică şi schiloadă, de şaisprezece ani (însoţită de o altă fată pitică, schiloadă şi teribil de urâtă, tot de şaisprezece ani), se ciocni de el cu o forţă de care n-ai fi crezut-o în stare pe o fată pitică şi schiloadă de şaisprezece ani. Fetele de şaisprezece ani aveau fiecare în mână o doză de Tennent. Nici una nu era atentă, pentru că veneau de la Sutton Whatsit şi erau uşor enervate.

Asta era aproape singurul lucru pentru care merita uneori să locuieşti în harababura otrăvitoare a Londrei: te puteai uita de sus, făcând speculaţii, la provincialii care trăiau în locuri unde cea mai palpitantă ştire era o ofertă specială la supermarket.

Jim se săturase de turişti; nu puteai să te duci nicăieri fără să dai de o pâclă de italieni de paisprezece ani, convinşi că au o revelaţie majoră pentru că stau pe o bucăţică de beton, la nord de troaca aia de canalizare nesigură numită Tamisa.

Drogatul nu se ciocnise de el în mod deliberat, ceea ce ar fi fost mai rău. Nici măcar nu-l

observase pe Jim. O pie- ritură de vreun metru şaizeci care se împinge într-un tip de un metru nouăzeci şi (deşi are firma lui) cântăreşte 95 de kilograme nu procedează bine; e ceva primordial greşit. Jim se uită la faţa plină de coşuri a drogatului şi înţelese brusc de ce sclavagismul avusese atâta succes; cunoscuse câini cu mai multă profunzime şi inteligenţă.

Dorinţa de a-i da drogatului un pumn distrugător în faţă, ca să-l înveţe lecţia oamenilor mai solizi, era aproape irezistibilă. Spre onoarea lui, Jim îşi dădu seama că singurul motiv pentru care nu-l pocnea era că se ducea la un client şi sângele n-ar fi arătat bine pe costum. în inima lui se petrecea ceva odios. Avea cu adevărat nevoie de o vacanţă.

Ajunse la adresa respectivă şi urcă greoi patru rânduri de trepte abrupte; în mod inevitabil, nici un client potenţial nu putea să aibă un birou luxos la primul etaj sau într-o clădire cu lift. Era o firmă nouă, care consta într-un designer, un bărbos cu cioc şi unul care abandonase şcoala.

Dar designerul şi bărbosul nu erau acolo.

— Am încercat să vă căutăm la telefon, spuse secretara, surprinzător de sincer îngrijorată.

Mama designerului se îmbolnăvise cu o jumătate de oră în urmă şi el trebuise să plece pe neaşteptate. Mobilul lui Jim era închis, pentru că nu-şi cumpărase o baterie nouă, întrucât nu-şi permitea; nu-şi permitea nici telefonul mobil, dar nu se putea să nu ai unul. Era enervant, dar asta era scuza cea mai rezonabilă. Păcat, aproape că îşi dorea să fi fost unul dintre cazurile obişnuite când uiţi de întâlnirea fixată sau te bucuri prea mult de

prânz, ca să poată să se înfurie, să se întristeze şi să renunţe la posibilul lui venit.

în loc să facă asta, trebuia să se întoarcă altă dată, ca să audă unul dintre cele o sută unu de motive pentru care n-a- veau nevoie de el ca să le instaleze un site web. lată-mă, cugetă el, în locul potrivit la momentul potrivit şi tot nu pot face treaba ca lumea.

Revenind pe Old Compton, Jim fii cât pe-aci să fie aruncat în şanţ de un motociclist masiv care ieşise ca fulgerul din- tr-un magazin de băuturi. Motociclistul era prea barosan ca să-l poată lovi, aşa că Jim se mulţumi cu o privire urâtă. Pe spatele lui lat era brodată pe geaca de piele imaginea unui schelet minuţios desenat, călare pe o motocicletă; era un schelet robust, cu pectorali bine conturaţi, braţe puternice, pometi protuberanţi şi o ţinută frumoasă. Purta o basma pe frunte şi bijuterii ostentative, iar de spate avea prinsă în curele o coasă; scheletul rânjea şi deschidea regulatorul motocicletei de deasupra inscripţiei *Moartea merge cu Harley.*

Asta era o minciună. Cu o lună în urmă, Jim fusese agăţat să ducă câinele unui vecin bătrân la veterinar pentru ultima injecţie. Preocupat la început că totala lipsă de îngrijorare a moşului pentru prăpăditul de cocker ar putea constitui o infracţiune, Jim se indignase apoi de blazarea cu care veterinarul îşi împlinise misiunea. în urmă cu o clipă, Oslo fusese un câine enervant, surd şi împuţit, şi în clipa următoare nu mai era decât o minge de blană, fără pic de personalitate. Era lichidat. Veterinarul nu încercă să-l consoleze pe Jim, nu emise nici o formulă de politeţe găunoasă.

Probabil că îl preocupa mai mult să-şi facă un ceai.

Moartea nu e înfumurată. Nu e un dandy. Nu e sexy. Nu e deloc impresionantă. Moartea e ca veterinarul. Plictisitoare. Plictisită. Plictisită de pozele oamenilor, plictisită de oameni. Cheală. Grasă. Prost îmbrăcată. N-are nimic de spus. Nu oferă cuvinte de mângâiere. Nu oferă perspective. Nu are bani.

E duşmanul personalităţii. Moartea ar fi ultima aleasă pentru fotbal. Moartea ar avea o puţă cât o alună. Moartea ar fi silueta din faţa ta în salonul funerar. Moartea ar fi micul gunoier care tace. Moartea ar lua autobuzul, fără să facă vreo remarcă interesantă în timp ce stă la coadă.

Jim se întoarse la birou. Betty era acolo, chiar dacă nu avea nimic de făcut. Betty stătea întotdeauna în adoraţie în faţa calculatorului lui, bâjbâind după parolă. Betty nici măcar nu-l întrebă cum îi mersese cu clientul; era absorbit de un joc cu împuşcături; de fapt, nu juca; ştergea parola şi o refăcea.

Când se întâlniseră prima dată, Betty (care apăruse ca o parte a pachetului de calculatoare de la un magazin care dăduse faliment), cu o francheţe dementă şi nerepetată, îi dezvăluise porecla lui din şcoală şi cât de mult o detesta; crezi un timp că gata, asta a fost, dar până la urmă nu scapi niciodată de şcoală. Jim profita de orice prilej s-o folosească, pentru că n-avea rost să negi că era amuzant să-i chinui pe alţii.

Acum nu mai rămăseseră în birou decât ei doi. Betty ar fi trebuit să lucreze undeva, la guvern, să cripteze sau să decripteze ceva. Aproape toată munca lor era un soft utilizabil imediat, pe care

Jim, dacă s-ar fi obosit să citească manualele cu atenţie, l-ar fi putut folosi. Faptul că Betty lucra acolo era ca şi < um ar fi fost proprietarul unei băcănii avându-l angajat pe Einstein să spele podelele.

În f<>nd, ce căuta Betty acolo? Erau câteva lucruri pe care Jim nu le putea face. Nu putea să meargă pe un uniciclu, nu putea să jongleze cu macete, nu putea să vorbească portugheza. Dacă ar fi investit foarte mult timp, ar fi avut şansa să facă oarece progrese într-unul dintre aceste domenii. Betty nu ştia să trateze cu oamenii. Betty n-ar fi puUit învăţa niciodată *cum* să trateze cu oamenii. De pildă, nu putea să sune pe nimeni la telefon. Dacă ar fi rămas izolat într-o clădire în flă-cări, pompierii n-ar fi aflat asta de la Betty. Putea, scrâşnind din dinţi, să-şi facă totuşi curajul de a răspunde uneori la telefon (deşi se simţea după aceea epuizat tot restul zilei), dar nu era în stare să sune pe nimeni, aşa cum nu era în stare să facă un triplu salt pe spate.

Cu numărul de clienţi pe care-l aveau, Betty ar fi putut câştiga un venit modest lucrând acasă. La fel şi Jim, dacă ar fi lucrat la el în apartament. Dar erau legaţi printr-un bizar pact de pauperizare. Betty fusese jalnic de prost plătit de la bun început; după un timp, Jim îi redusese, jenat, salariul de la două sute la o sută pe săptămână, pretextând (corect) în mod ridicol că avusese ghinion cu clienţii şi asigurându-l că era o măsură temporară, excepţională, neaşteptată. După ce îi redusese în cele din urmă salariul lui Betty la cincizeci de lire, abia aşteptase să vadă ce se va întâmpla, sperând că Betty va fugi ca din puşcă şi

că el va încasa tot potul. Betty nu mai primise de două luni nici un bănuţ, dar salariul nominal rămânea pe hârtie, făcându-l pe el, nominal, patronul. Lui Jim îi trecuse prin cap să reducă nominal salariul la treizeci de lire, dar ajunsese la concluzia că ar face o impresie proastă dacă ar transforma o situaţie de exploatare într-una patetică.

— Înţeleg, spuse Betty încet la telefon.

Betty avea obiceiul să vorbească foarte încet la telefon, acoperindu-şi gura cu mâna, căci îşi imagina că Jim, aflat într-un birou lipsit de activitate, şedea la un metru distanţă şi nu-l auzea.

O lungă perioadă de timp, existase o secretară, Vera. Lui Jim îi trebuise ceva vreme să-şi dea seama de ce-i plăcuse atât de multde ea: Vera era ţinta ghinioanelor. Preţ de două ore, în fiecare dimineaţă, înainte de a veni la serviciu, se ducea la sala de gimnastică; graşii râdeau. 1 se spărgea casa, era atacată de hoţi sau i se fura maşina cel puţin o dată pe lună. Maşinile de spălat îi înghiţeau hainele. Bărbaţii căsătoriţi cu care avea legături oribile o tratau ca pe un gunoi. Se certa mereu cu colegele de apartament şi îşi petrecea timpul liber căutându-şi noi locuinţe şi luându-şi corespondenţa de la cele anterioare. îşi uita în mod regulat cumpărăturile în autobuz.

Dar calităţile stimulatoare ale Verei fuseseră pe deplin apreciate când o angajase pe Rebecca. Rebecca era frumoasă şi posibilitatea de a se încurca şi el cu o femeie frumoasă (ceea ce nu reuşise ani de zile) fusese primul motiv pentru care o angajase.

Dar Rebecca avea un cusur; era fericită. într-o

seară, când Jim se dusese într-un bar şi o văzuse pe Rebecca râzând cu prietenele ei, se hotărâse s-o concedieze. Oricum ar fi dat-o afară, pentru că afacerile nu mergeau, dar nu se putea amăgi asupra adevăratului motiv: Rebecca avusese îndrăzneala să se distreze. îşi dădea seama că timp de cinci ani – cam de când se ocupa de afaceri – nu fusese fericit. Nu făcuse cancer, nu suferise îngrozitor în fiecare minut al zilei, dar fie că muncise, fie că îşi făcuse griji legate de muncă, fie că îşi petrec usc dezamăgitor viaţa personală. Se trezea dimineaţa, se spăla şi în timpul zilei nu se întâmpla nimic extraordinar. Nimic palpitant, nici măcar pentru cinci minute. îl speriase faptul că se răzbunase pe Rebecca, dar fusese ca şi cum ar fi văzut la televizor încă o atrocitate prost filmată într-o ţară pe care n-o poţi găsi pe hartă; care ţine cât o gâfâială până ajungi la frigider.

— Înţeleg, spuse Betty.

|im o zău pe Serafina intrând împopoţonată alături şi îi zâmbi, li era cu neputinţă să înţeleagă de ce-i trebuia unei instructoare personale un birou. Biroul era minuscul, dar, îşi spunea el, Serafina ar fi putut organiza orice prin telefonul mobil. Biroul era, probabil, un accesoriu al succesului, ca maşina ei sport. Venea doar de două ori pe săptămână şi stătea o jumătate de oră sau maximum o oră. Ca de obicei, era îmbrăcată în cele mai ţipătoare culori posibile – azi în verde şi galben de papagal – şi cu un pic de lycra pe ea, atât de strâns, că ţi se făcea milă de el, deşi frumuseţea şi trupul ei erau perfecte, încât ar fi putut să se îmbrace şi într-un cort şi tot ar fi atras mai multă atenţie decât şi-ar fi dorit orice femeie;

puteai să te holbezi şi iar să te holbezi la ea, şi tot nu-ţi venea să crezi că avea un trup atât de frumos; asta era meseria ei – o formă imaculată de prostituţie.

Chiar şi în urmă cu doi sau trei ani, ar fi încercat-o. Cu siguranţă că tipa era prea frumoasă şi prea prosperă ca să-l înţeleagă (Serafina emana Succesul), dar măcar ar fi încercat. Pierdea bătălia şi înăuntrul lui se instala o groaznică stagnare. Jim detecta un miros, o duhoare de cârpă de vase care se ţinea scai de el. Oricât de des s-ar fi spălat, putoarea rămânea; îşi schimba hainele, se freca, era generos cu loţiu- nea aftershave, dar era ca şi cum ar fi răspândit mirosul de mort; corpul lui absorbea descompunerea, fără a avea stimulentul unui mormânt.

Nu, adevărata plăcere ar fi acum să aibă o poză bună cu Serafina goală, ca s-o poată duce acasă şi să fantasmeze îndelung. Era mai simplu pentru toată lumea. Nimeni n-ar fi ieşit vătămat. Când era la şcoală, cel mai mult îşi dorea – deşi, evident, nu recunoscuse niciodată – o nevastă pentru care să moară şi o nevastă care să moară pentru el. Acum, să aleagă un restaurant (şi cheltuiala respectivă), să cadă de acord amândoi ce film vor să vadă, să se concentreze să spună ceea ce se cuvenea sau măcar să *nu* spună ceea ce *nu se* cuvenea, toate aceste eforturi deveniseră prea istovitoare pentru el. Remarcile care-l costaseră pierderea unor iubite erau incredibile („Munca o să-şi arate roadele”, „ai nişte picioare colosale”, „te iubesc”); de fapt, nimic din ce spui nu e sigur, dar încerci să filtrezi declaraţiile care distrug legăturile.

Avea să se termine totul în curând. Furia

dispăruse în mare parte, era mai degrabă acea stare de acceptare la care se prefac că au ajuns bolnavii incurabili, când îşi dau seama că împotrivirea nu ajută la nimic. Un faliment ar fi pentru el o uşurare, pentru că ar putea renunţa. Ar putea, probabil, să-şi găsească o slujbă pe undeva şi, deşi nu s-ar îmbogăţi, ar trăi fără griji.

— înţeleg, spuse Betty, punând jos receptorul.

— E... stai... nu durează mult.

Betty îşi puse haina şi îl lăsă pe Jim în imensa gură de 50 pe 55 cm care înghiţea numai bani gheaţă. Betty se dusese să scoată pe cineva din căcat. Avea prieteni care lucrau pentru marii jucători, care mai telefonau uneori. Când se împotmoleau de tot, când capetele lor pline de parole şi plătite cu bani grei se blocau într-un impas care le distrugea cariera şi clienţii lor nu băgau de seamă, recurgeau pe furiş la Betty ca să rezolve treaba. Fireşte că nu-l plăteau. Lui îi plăcea să rezolve problema, dacă era gravă. Problemele simple (un calculator nebăgat în priză) îl înfuriau; după o catastrofă pentru care trudea non-stop cinci zile şi cinci nopţi, se întorcea la birou în extaz.

Când Jim pornise afacerea, erau în Londra trei firme de web. Dintre toate problemele, prima fusese să explice web-ul. „Nu“-urile apăreau în trei forme; forma nu-prea-pricep-ches- lia-asta. Apoi venea forma e-foarte-interesant-şi-ai-catego- ric-dreptate-dar-să-mai-aşteptăm-să-se-aşeze-lucrurile-şi-revenim- la-tine. Şi, în cele din urmă, forma dar-avem-deja-un-website.

Şi deodată apăruseră zeci de concurenţi, plus, mai nou, marile firme, care aveau propriul lor soft,

şi firmele mici care îşi cumpărau site-urile web de la magazinul din colţ. Participase la goana după aur şi se alesese cu o grămadă de cărbuni, deloc amuzantă. Pionierii nu reuşesc, îşi dădea el seama, ci sfârşesc lefteri în baruri, în căutare de ascultători, sau mor de frig, cu oasele călcate în picioare de contrabandişti înfăşurări în blănuri.

Jim se duse la calculatorul desktop al lui Betty. îi aparţinea lui Betty. Jim nu-şi putea permite unul. Era cel mai puternic desktop care se putea cumpăra în luna aceea, având cipul cel mai de temut.

Totuşi, Betty nu ştia aproape nimic despre hard. Nici Jim nu pricepea mare lucru, dar ştia suficient pentru a desface şuruburile şi a-i scoate circuitul principal. îl puse sub talpa dreaptă şi îl strivi uşor. Apoi introduse cu grijă circuitul în calculator.

Asta o să-l ţină un timp ocupat cât o să lipsesc, îşi zise Jim. Călătoria în Franţa nu era o vacanţă. Era ultima lui şansă.

*

Ploaia cădea cu răutate, de parcă ar fi încercat să-l atace pe Jim. În timp ce privea pe geamul cabinei din aeroportul din Nisa, înnegrit de furtună, Jim se străduia să se calmeze.

Da, era nedrept Zburase pe o distanţă atât de mare, până în sudul Franţei în august, de la Londra (unde soarele apăruse pentru prima dată după patru luni), ca să dea acum de ploaie, după ce cheltuise banii pe care nu-i avea pentru această vacanţă. Nu mai avusese o vacanţă de opt ani. Socotise în timpul zborului. Trecuseră opt ani de când cheltuise bani ca să plece undeva să se distreze. Nu lucrase chiar în fiecare zi în aceşti opt

ani, dar aproape.

De când aterizase, se luptase cu un puternic imbold de a izbucni în lacrimi şi de a striga: „N-am avut o vacanţă de opt ani! Trăiesc într-un oraş fără soare. Nu cer decât cinci zile de soare şi de aceea am zburat până în sudul Franţei, o regiune celebră pentru numeroasele sale zile însorite, mai ales la mijlocul lui august, o lună celebra pentru căldura sa insuportabilă. Nu vreau cultură. Nu vreau distracţii. Nu visez femei. Nu cer decât cinci zile de soare.”

După ce Jim se îngrozise la agenţia de voiaj de preţul biletului (fusese prea târziu să mai găsească locuri la Apex† sau la clasa economică), nu reuşise să se decidă cât avea de gând să stea.

îl ispitea un weekend prelungit, de patru zile, dar asta ar fi însemnat doar două zile întregi, pentru că avionul sosea şi pleca înainte de-a apărea soarele. Şi dacă tot se ducea acolo, ar fi fost bine să stea un timp. îi surâdea ideea de-a petrece două săptămâni (cui nu i-ar surâde?), dar era imposibil, biroul ar fi fost închiriat altcuiva până atunci; chiar şi creditorii l-ar fi uitat între timp. O săptămână nu însemna în fond mult mai mult decât cinci zile, dar *părea* mult mai lungă; cinci zile erau de fapt o săptămână de muncă, dar *nu* păreau; cinci zile păreau doar câteva zile, sunau la fel ca două sau trei zile, deşi aveai un supliment. De fapt, se simţea neliniştit şi dacă lipsea doar cinci zile, pentru că tocmai atunci ar fi putut veni vreun apel telefonic, o ofertă grasă pentru o afacere barosană. Dacă ar fi doar câteva apeluri şi

† A(dvance) P(urchase) Ex(cursion) —tip de tarif internaţional în transportul aerian care oferă reduceri în cazul deplasărilor pe termen lung, cu condiţia ca rezervările să fie făcute din timp. ***(N. ed.)***

cineva ar fi dispus să aştepte câteva zile, n-ar fi o problemă, pentru că şi când reuşea să-şi vândă serviciile urma o procedură nesfârşită (implicând luni întregi de negocieri şi de repetai i), dat nu se scutura de teamă că, dacă nu va fi acolo < a să spună „O să apar săptămâna viitoare", toată afacerea se va duce de râpă.

Jim ştia că frica asta izvora din acea singură ocazie din perioada când se bucurase că era propriul lui stăpân şi îşi oferise un prânz prelungit şi douăzeci de minute de soare în Soho Square. Când se întorsese la birou, găsise un mesaj de la Ambasada Franceză înregistrat la ora 12,15 (la trei minute după ce plecase), şi, când întorsese apelul la 15,37 (notase ora), pierduse deja comanda. îl enervase chestia asta, pentru că se şi vedea dând târcoale Ambasadei Franţei, cu franţuzoaicele făcându-i pe plac, chiar şi alea nasoale, şi pentru că, lucrul cel mai grav, descoperise recent că firma Cres- swell îi înhăţase comanda. Era teama că avea să piardă acel apel telefonic care-ţi salvează viaţa şi te îmbogăţeşte – factorul esenţial din cauza căruia nu-şi mai luase o vacanţă de opt ani (şi nici nu avusese vreun ban).

Tipa de la agenţia de voiaj se holbase la el. Neîndoielnic, era o femeie prietenoasă, dar începea să se facă simţită chiar şi la ea o oarece enervare. încremenise. Nu reuşea să se hotărască. Multe cupluri se căsătoreau fără să stea pe gânduri cât stătea el. Era atât de frustrat, încât nu putea să se decidă între cinci zile sau o săptămână; se blocase. Era ca şi cum femeia i-ar fi cerut să înmulţească în minte 123 768 cu 341 977.

Jim se gândise să găsească un alt subiect de conversaţie, ca să-şi mascheze paralizia. Erajalnic,

la asta ajunsese, stând acolo, într-o agenţie de voiaj, incapabil să aleagă şi incapabil să se ridice şi să plece, deci, în general, incapabil de orice; era convins că asta va fi cea mai importantă decizie pe care o va lua vreodată şi nu putea s-o ia, dar dacă ieşea în momentul acela, n-avea să mai plece niciodată în vacanţă şi avea să clacheze. Nu putea să se gândească decât cum lua întotdeauna numai decizii proaste. îşi cercetă şinele, în căutarea unor semne, a unor indicii, a unor dorinţe lăuntrice.

— Urmăreşti meciurile de fotbal? o întrebă el pe funcţionară.

— Cinci zile e tocmai bine pentru relaxare, spuse ea.

N-o puteai condamna; să vândă un bilet pentru Nisa nu reprezenta pentru ea marele succes al zilei. Alţi trei clienţi aşteptau nerăbdători să fie serviţi, dorind, inevitabil, să-şi ducă familiile numeroase la Melbourne. Poate că asta se întâmpla în mod regulat, să aibă în faţa ei oameni istoviţi, cu mintea goală. Spre mirarea lui, cartea lui de credit mai era valabilă, ceea ce dovedea cât de puţină atenţie acordau companiile de cărţi de credit depăşirilor de cont. îl cuprinse un val de recunoştinţă faţă de funcţionara agenţiei şi se gândi să-i cumpere un buchet de flori, dar asta ar fi însemnat să recunoască intr-un fel că era falit; în plus, dacă l-ar fi cumpărat, n-ar mai fi avut bani pentru prânz. Poate că acesta era cel mai preţios ajutor pe care-l primise în viaţă, poate că asta era mâna de care avea să se agaţe ca să nu se înece.

în timp ce îşi târşâia picioarele printre ceilalţi călători, ca să coboare din avion, Jim îşi repeta în sinea lui că ploaia nu era o problemă. Trecuse de

ora cinci, deci oricum n-ar fi putut să mai ajungă la plajă în ziua aceea, şi de vreme ce aici nu ploua niciodată în august, ploaia de acum sporea şansele unui timp însorit a doua zi, când putea sta la plajă cât îl ţinea pielea.

Lângă banda rulantă a bagajelor, îl văzu clar pe Charles Kidd. Reperase pe cineva care semăna cu el în celălalt capăt al terminalului pentru plecări de la Heathrow, dar nu era sigur şi era prea obosit ca să se ridice să vadă mai bine. Kidd era un avocat care făcuse câteva contracte pentru Ice, iar Jim îl văzuse ultima oară urcându-se într-un taxi cu două femei cu care se culca el; femeile nu erau nici frumoase, nici urâte. Vorbise cu una dintre ele mai demult, la o petrecere, o fizioterapeută pe jumătate birmaneză, care era clar că îşi dorea companie, dar Jim se concentrase asupra unei studente americane mai arătoase, care îşi pregătea un doctoral pe tema rezolvării conflictelor şi care fusese foarte prietenoasă, iar el îşi dăduse seama prea târziu că ea era prietenoasă, cu orie ine o asculta şi că n-o interesa absolut deloc să aibă vreo legătură cu el.

Kidd se afla la celălalt capăt al benzii rulante, pe care nu era încă nici un bagaj. Jim se hotărî să nu se ducă să-l salute. Era total epuizat. N-avea nimic cu Kidd, chiar îi plăcea de el, dar nu simţea nevoia să-i spună nimic; dacă se ducea la el să schimbe câteva vorbe, avea să-l întrebe „Cum merg afacerile?”, iar el trebuia să spună „Bine”. Minciuna era partea cea mai grea. Faţă de oamenii din branşă nu puteai să laşi să respire nici un damf de dezamăgire, iar prietenilor nu se cuvenea să le spui „Dacă nu se petrece un miracol, săptămâna

viitoare îmi pun laţul de gât”.

Bagajele tot nu veneau. După zece minute, Jim se căznea atât de tare să-şi ţină ochii deschişi, încât se decise să se ducă spre Kidd, care se bucură nespus să-l vadă.

— Ce faci aici?

— Stau la un prieten câteva zile.

— Eu îmi vizitez un prieten, care are o casă enormă în St Tropez. Are piscină, e indecent de mare, cu ziduri înalte, nici nu e nevoie să pui piciorul în afara ei. Şi nu trebuie să-ţi spun că plajele sunt dezolante în perioada asta a anului. Trebuie să vii pe la noi.

Brusc, toţi îl invitau să stea cu ei în sudul Franţei. Era tentant. Casa lui Hugo se găsea pe undeva pe lângă Nisa şi nu se îndoia că era, probabil, o şandrama rustică în comparaţie cu ce-i oferea Kidd. Kidd nu trebuia să-l îmbie mai mult; Jim era sigur că era un palat, plin de franţuzoaice bogate, goale şi excitate. Aşa era, precis. Când începi să crezi că viaţa e palpitantă şi strălucitoare, după un timp vezi că nu e deloc aşa, apoi îţi dai seama că este, dar nu pentru tine. Doar pentru oaspeţii de pe listă. Tu doar te uiţi pe gaura cheii, reflectăjim.

De fapt, probabil că asta era pentru el singura cale spre un trai decent: o căsătorie avantajoasă. Vechiul truc cu nevasta bătrână şi bogată. Tatăl lui Kidd deţinea câteva străzi din Londra, unul dintre fraţii lui era parlamentar, celălalt avea un lanţ de cluburi de noapte în toată Europa, şi totuşi Kidd era o persoană extrem de agreabilă. Jim se simţea atras în cel mai înalt grad de Kidd, înclinând să uite de Hugo, care era cam obositor uneori; dar ştia că Hugo avea să-l aştepte afară şi, oricât şi-ar

fi dorit, nu prea se pricepea să tra- gă-n piept oamenii.

Valiza lui Kidd ieşi a doua din avion. Jim îi ură o vacanţă plăcută, după care trebui să aştepte o jumătate de oră ca să apară şi valiza lui, tocmai când se gândea că va trebui să completeze ceva formulare.

Hugo îl aştepta afară, îmbrăcat în şort, în ciuda ploii torenţiale.

— Unde naiba ai fost până acum?

— A trebuit să satisfac o stewardesă, răspunse Jim.

Preţ de o secundă, observă că Hugo îl luase în serios. Faptul că el fusese timp de douăzeci de minute impresarul incompetent al unei formaţii de rock-and-roll îl încondeiase pentru totdeauna în mintea lui Hugo ca o sălbăticiune; cei care n-avuseseră niciodată vreo legătură cu acest domeniu socoteau că era un fel de desfrâu non-stop, când, de fapt, Jim condusese întreaga operaţiune din bucătăria mamei lui şi singura plată pe care o primise în timpul acestui demers fusese o ameninţare cu moartea, iar dacă era întrebat, întotdeauna spunea că meseria asta era la fel de palpitantă ca statul la coadă la oficiul poştal.

Hugo fusese coleg de şcoală cu el. Nu erau foarte apro- piaţi, dar se întorceau acasă pe acelaşi drum în fiecare zi. Jim avea două amintiri pregnante despre Hugo din şcoală. Hugo încasa o mulţime de bătăi pentru că era neamţ (în afară de a fi negru, nimic nu putea fi mai rău); deşi Hugo o căuta cu lumânarea, susţinând Germania la meciurile internaţionale de fotbal; de asemenea, avea o puţă cât un sâmbure, ceea ce atrăgea,

probabil, şi mai multe chelfăneli. Hugo era un exemplu uluitor de nefuncţionare a eredităţii; tatăl Im ţim-.i prelegeri de literatură la universitate şi mama lui <1.1 prolesoai<i de vi<>aia. I lugo citise, probabil, în afara manii. ileloi de şcoală, vreo c inc i cărţi în toată viaţa (silit), iar |im îşi amintea că, deşi aveau doar doisprezece ani, îşi dorea să nu fie văzut cu Hugo în public din cauza notelor de rahat pe care le avea.

Jim nu prea-l mai văzuse după terminarea şcolii, deşi mai afla câte ceva despre el, pentru că mama lui se întâlnea din când în când cu mama lui Hugo la supermarketuri. Apoi, în urmă cu o lună, se ciocnise de Hugo într-un restaurant italian din Charlotte Street. Hugo îi spusese că avea o iubită rusoaică şi că închiriase o casă pentru câteva săptămâni în Châ- teauneuf, lângă Nisa, aşa că de ce n-ar veni şi el să stea cu ei? Căldura cu care-l întâmpinase Hugo şi generozitatea gestului său îl înduioşaseră pe Jim, dar acesta refuzase. Apoi mai chibzuise şi se gândi totuşi să se ducă. Era clar că avea nevoie de o vacanţă şi era prea nefericit şi prea bătrân ca să stea singur undeva.

Jim era de asemenea impresionat că Hugo venise să-l ia de la aeroport, înainte de a-şi aminti că, deşi Hugo nu ţi-ar împrumuta nici măcar cinci lire, era foarte fericit să te ducă de la Londra la Invemess cu maşina; ar fi condus maşina şi până la baie, dacă s-ar fi putut.

Alergară în zigzag în parcare, prin ploaie, ocolind băltoacele imense. Pe Jim nu prea-l interesau maşinile, dar ştia să recunoască un BMW scump, nou-nouţ. Când îl vedeai, era ca şi cum ai fi făcut turul unui univers alternativ. Nu-i spusese niciodată lui Hugo că încercase să se

angajeze la banca în care-şi începuse Hugo cariera. Era una dintre acele umilinţe de care puteai să faci haz cu un prieten bun; dar Jim se considerase întotdeauna mai deştept decât Hugo şi se simţise jignit pentru că Hugo reuşise să ia postul (deşi tatăl lui Hugo redactate în locul lui scrisoarea de candidatură) şi pentru că nimic nu era mai rău decât să te prostituezi şi apoi să descoperi că nu te vrea nimeni.

Maşina asta ar fi putut să fie a lui, vila închiriată ar fi putut să fie a lui, el ar fi putut să fie pe locul şoferului, culegând din Londra o cunoştinţă pauperă.

În ciuda ploii persistente, până şi indicatoarele rutiere franceze îl încântau. Erau mai elegante, mai sofisticate decât cele britanice. Era minunat să pleci din Londra în vacanţă. Din câte ştia Jim, Châteauneuf era o suburbie a Nişei, unde se putea ajunge după o scurtă călătorie cu autobuzul. Deveni clar în scurt timp, după ce rulaseră în mare viteză vreo douăzeci de minute, că acel Châteauneuf unde Hugo închiriase o vilă era în altă parte şi că „lângă Nisa” era o apreciere foarte elastică. în timp ce se îndepărtau în goană de coastă, Jim tânjea după Kidd şi reşedinţa lui din St Tropez, plină de aristocrate splendide.

— Katerina o să ne pregătească ceva şi pe urmă putem merge toţi la un club în Cannes, spuse Hugo, dându-i un pumn – în glumă, presupunea el – în coapsa dreaptă, un pumn foarte osos şi extrem de dureros, care-i paralizã tot piciorul.

Jim se cutremură la ideea de a merge într-un club şi se hotărî să aştepte cinci minute până când Hugo avea să creadă că uitase de pumn şi, când nu erau într-o curbă, să-i tragă una zdravănă. Jim

nu mai fusese de ani de zile într-un club. Nu-şi mai dorise să intre într-unul de ani de zile; de la şaisprezece până la douăzeci şi patru de ani locuise în cluburi, dar perspectiva de a plăti pentru a fi asurzit şi strivit de adolescenţi care se luptau să fie serviţi la bar aproape că îi provoca năduşeli. Nu dormise de trei zile, trudind ca un sclav la o propunere de ultim minut pentru o companie de înregistrări. Săptămâni la rând te scobeşti sub unghii fiindcă n-ai altceva de făcut şi, în momentul când te pregăteşti să pleci în vacanţă, cineva te solicită pentru un site de câteva milioane de lire. După patruzeci şi opt de ore de nesomn, mai primise o comandă urgentă de depanare.

îl sunase, din partea unei companii de televiziune, un tip < u un nume total neadecvat, dar de neuitat, domnul Hea- ven [1]. Jim şi I amintea foarte bine pe domnul Heaven; una dinii o cele mai pregnante caracteristici ale marilor companii era că indivizii care se ocupau de web erau întotdeauna incapabili să facă altceva mai important. Erau incompetenţii care ar fi trebuit concediaţi, dar nu erau, fie pentru că erau mda cuiva, fie pentru că şefilor le era milă de familiile lor. în ciuda reputaţiei de duritate a lumii afacerilor, Jim nu întâlnise vreun caz în care cineva să fie dat afară pentru incompetenţă sau incapacitate în general; se făceau concedieri numai când prada se împuţina, iar atunci nu mai conta cât de eficient erai. Şi, fireşte, nulităţile ca Heaven erau cele mai dornice să fie masiv pupate în cur.

Jim muncise pe brânci o săptămână ca să producă un pachet pentru Heaven, nu doar în speranţa banilor, ci şi pentru că perspectivele îl

tentaseră cu adevărat. Poate că lui Heaven nu-i plăcuse. Poate că nu-l înţelesese. Poate că i se păruse prea scump. Poate că primise o ofertă mai bună. Poate că nu primise materialul. Jim nu aflase niciodată, fiindcă nu

* Paradis (1b. engl.). (N.t.) reuşise să discute cu Heaven sau să obţină vreun răspuns sau vreo informaţie cât de mică de la secretarele din biroul lui: era enervant să primeşti un şut în fund de la Heaven, dar era şi mai dureros să fii tratat la fel de nişte fâţe, pentru care cea mai mare realizare în viaţă era aplicarea machiajului. După ce sunase la telefon o vară întreagă, la diverse ore, Jim renunţase.

Dar la optsprezece luni după ce Jim se plictisise să mai încerce la biroul lui, îl sunase Heaven.

— Aş vrea să discutăm câteva chestii în legătură cu propunerea ta, spusese el.

Pe Jim îl mirase foarte mult reapariţia lui Heaven; de aceea nu ajungea nicăieri, pentru că pur şi simplu nu putea să se pună în pielea altora. De ce să aştepţi un an ca să-i răspunzi cuiva? Poate că agenţii de vânzări, lingăii şi alţi gâdilători de orgolii din staulul lui Heaven nu mai funcţionaseră; dar chiar şi aşa, doar nu se aştepta ca sunând după *un an şi jumătate să* primească nişte limbi?

— Zău? răspunse Jim.

— Ai putea veni mâine să schimbăm câteva vorbe?

Jim se întâlnise o singură dată cu Heaven. în biroul lui din Newcasde. La ora nouă dimineaţa. Jim plecase de acasă la patru şi jumătate, cheltuise o avere pe biletul de tren, dar era excitat de

importanţa întâlnirii; când ajungi să vorbeşti faţă-n faţă înseamnă că a sosit momentul. întrevederea cu Heaven durase patru minute; Jim nu putea să se gândească decât la felul în care şi-or fi petrecând secretarele zile întregi făcând băşcălie de Heaven, în timp ce acesta consumase trei minute şi patruzeci de secunde din întrevedere pentru a elogia farmecul Newcastle-ului şi apoi ceruse o ofertă, genul acela de oferte pe care sunt menite să le comunice telefoanele sau Poşta Regală.

— Sunt prea ocupat, spusese Jim.

Culmea e că era adevărat; trebuia să prindă un avion peste douăzeci şi patru de ore. Nu dormise de două zile; mai avea în faţă o zi de muncă înainte de a fugi la aeroport. Se uitase cum îi tremura receptorul în mână.

Afacerea lui se prăbuşea atât de rapid, încât nu mai avea timp pentru afaceri. Desigur, Heaven era un pierde-vară monumental. Jim avea convingerea că Heaven voia doar o persoană care să-i confirme puterea, de aceea nu intenţiona să propună o întâlnire după întoarcerea lui. Dar dacă se înşela? Dacă această propunere ce părea imposibilă era salvarea lui, o deschidere dezgustătoare spre bogăţie şi triumf? Dacă Heaven, marele şarlatan al companiilor, urma să-i ofere în cele din urmă un contract?

— Putem da oricând afacerea noastră altcuiva, glumise Heaven.

Jim observase, scârbit, că Heaven îşi schimbase tonul de vechi camarad într-unul de gangster, fără să respire.

— Nu, du-te cu afacerea ta de căcat la alţii.

*

— Mă gândeam să mă culc devreme, rosti Jim.

— Eşti un ticălos nenorocit, spuse Hugo.

Era clar; comisese o greşeală, ar fi trebuit să manifeste un entuziasm nebun faţă de ideea de a merge la club şi apoi să simuleze o indigestie după masă. Era atât de ostenit, încât aproape că avea halucinaţii; la început, Kidd i se păruse o fantasmă.

De când Jim dăduse semne că nu voia să meargă, Hugo făcuse tot posibilul să-l târască până acolo. Hugo adora acest gen de sadism la scară mică. în plus, ar fi trebuit să-şi dea seama că Hugo era încă pradă sindromului unor iubite mult mai tinere, voia să arate că încă era în stare să-şi facă de cap toată noaptea. O pereche de role moderne erau proptite ostentativ de bancheta din spate – încă o demonstraţie de vigoare şi de modernitate.

— Câţi ani are Katerina?

— Douăzeci şi doi, recunoscu Hugo cu o umbră de stânjeneală.

Diferenţa de vârstă de paisprezece ani nu se încadra la smulgerea iubitei din leagăn, fiind vorba de treizeci şi şase, respectiv douăzeci şi doi de ani, dar nu cu mult.

— Şi cum ai cunoscut-o?

— Ţi-l aminteşti pe prietenul meu Gavin?

— Nu.

— Trebuie să ţi-l aminteşti.

— Nu, nu mi-l amintesc.

— Gavin. Gavin. L-ai întâlnit la una dintre petrecerile mele.

— A, da, acum mi-l amintesc.

Jim nu şi-l amintea, dar Hugo făcea exerciţii.

— Ia zi, cum arată?

— Ce legătură are?

— Dacă ţi-l aminteşti, spune cum arată.

— Habar n-am. Ca un om...

— Ce culoare are părul?

— Şaten.

— Mai încearcă.

— Blond?

— Poartă ochelari?

— Nu-mi amintesc să fi purtat ochelari când ne-am cunoscut.

— Nu ţi-l aminteşti deloc. De ce-ai spus că ţi l-ai amintit?

— Pentru că nu vreau să ne certăm din cauza asta.

— Ei bine, a ajuns la Sankt-Petersburg, unde are super- marketuri. Şi-a luat o iubită rusoaică şi s-au căsătorit. Am fost la ei la nuntă şi acolo am cunoscut-o pe Katerina; e prietenă cu nevasta lui Gavin. Şi acolo a început povestea.

— Dar stă cu tine la Londra?

— Deocamdată. Problema este că a trebuit să-i fac rost de viză. A trebuit să angajez un avocat, fir-ar să fie. A trebuit să apelez la parlamentarul meu. A durat luni de zile. Şi a trebuit să-i plătesc un curs la Christie’s. Ai idee cât de mult costă asemenea cursuri? Sunt convinşi că orice rusoaică nemăritată vine în Anglia să se prostitueze. Cât despre francezi... am crezut că o să fim nevoiţi să contramandăm vacanţa. I-au dat viza abia ieri, nenorociţii.

Ian îi spusese că iubita lui Hugo era cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse vreodată.

Pesemne că era o ţipă extraordinară, dacă-l făcea pe Hugo să scuipe atâtea parale.

— Cu ce se ocupă?

— Cu mai nimic. Ştii, acum, în Rusia, aproape toată lumea e în şomaj.

Lui Jim nu-i venea să creadă că încă mergeau cu maşina. Unde era casa aia? Ajunseră, probabil, pe la jumătatea drumului spre Paris. Să-i dea un pumn lui Hugo?

—A venit cu o prietenă, Alzbeta, continuă Hugo. E cam nervoasă, pentru că nu i-a plăcut nici unul dintre bărbaţii cu care a fost până acum. Ne-ai face tuturor un serviciu dacă te-ai ocupa mai mult de ea.

Dacă Hugo îi sugera asta, răspunsul trebuia să fie un „nu“ categoric.

— Situaţia cu repartizarea dormitoarelor e cam complicată pe moment, spuse Hugo.

Jim se crispă, amintindu-şi de invitaţia lui Hugo din restaurant, când spusese: „E atâta spaţiu liber nefolosit.“

— Şi dacă te-ai înţelege cu Alzbeta, ar fi mai simplu cu repartiţia. Mi-amintesc totuşi că tu te mişti mai greu, aşa că o să trebuiască să aranjăm ceva pentru seara asta; avem patru dormitoare, care ar fi fost suficiente, dar acum două zile a venit pe neaşteptate un prieten al lui Ralph. Aşa că eu şi Katerina stăm într-unul, Ralph în altul, Alzbeta în al treilea; voiam să şi-l dau ţie pe ăsta, dar toată săptămâna trecută a dormit săraca pe canapea, cât a fost Udo aici, aşa că acum are şi ea dreptul la un dormitor. Deci, până îţi croieşti drum în camera Alzbetei, ai de ales: dormi pe canapea sau împărţi dormitorul cu Derek, prietenul lui

Ralph. Măcar două nopţi, că pe urmă vin Marcus şi Jane şi trebuie să regândim totul.

Jim îşi dorea din toată inima să-l strângă de gât pe Hugo. Acesta era motivul – de parcă ar fi trebuit să i se amintească asta – pentru care nu păstrase legătura cu el; era un că- cănar sau, cum se spune la oraş, un mare piţiponc. De ce nu recunoştea Hugo că exagerase cu ospitalitatea? Ar fi fost acum în St Tropez şi s-ar fi bucurat de viaţa pe care o văzuse atâta timp de departe.

În adolescenţă, Jim dormise pe podele, pe pragul uşilor, în paturi burduşite cu necunoscuţi, în gări, chiar şi într-un hambar. Nu era nici o problemă. După treizeci de ani se întâmplă ceva; ai nevoie de un spaţiu al tău, de un minim confort. Dă-l naibii de St Tropez, chiar şi un hotel păduchios din Nisa ar fi fost mai bun. Un somn lung şi liniştit, te trezeşti târziu şi hop, la plajă, printre cei mai maiestuoşi sâni.

Şi în loc de asta, era acum la jumătatea drumului spre Paris, pregătindu-se pentru un somn deranjat de sforăiturile unui lăbar de finanţist.

Furia îi mai amorţi. I-ar fi putut face reproşuri lui Hugo, dar asta l-ar fi încântat şi mai tare pe amicul lui. Şi era prea obosit ca să rămână furios; îi era atât de somn, că dacă Hugo l-ar fi aruncat într-un şanţ şi i-ar fi spus să-şi petreacă noaptea acolo, nu s-ar fi ostenit să protesteze.

— Şi cum merg afacerile? întrebă Hugo.

— Bine, spuse Jim.

*

Hugo dădu înapoi cu maşina intrând în alee, cu grija unui bărbat care-şi iubeşte vopseaua mai

mult decât pe mama lui şi căruia îi place să arate cât de bine se pricepe să dea înapoi.

Există o oarecare libertate în epuizare, recunoscu Jim când intră; nu-i păsa dacă avea o înfăţişare prezentabilă sau dacă va face o impresie bună asupra fetelor. Katerina şi Alzbeta şedeau la masa din bucătărie, cu aerul relaxat al unor femei care dăduseră gata cina. Se uitau pe un exemplar din *Sun,* deschis la paginile de sport. Jim nu avea nici o îndoială că, în schimbul şederii lor în sudul Franţei, făceau toate treburile casnice şi găteau. Pentru că Hugo nu se simţea împovărat de ruşine şi de sentimentul dreptăţii.

Katerina nu era cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse Jim vreodată, dar „frumoasă" avea să fie întotdeauna unul dintre cuvintele folosite pentru a o descrie. Era blondă şi purta o rochie uşoară, care lăsa să i se vadă mult din pielea bronzată.

—Jim, am auzit atâtea despre tine! spuse ea râzând, cu un vag accent şi o uşoară cochetărie politicoasă.

,^m auzit atâtea despre tine" era una dintre propoziţiile pe care le auzi de câteva ori pe an, dar Jim nu reuşise niciodată să dea o replică tăioasă şi n-avea de gând s-o dea acum. Katerina îi plăcu din prima clipă şi îşi dădu seama că uitase sa i întoarcă pumnul lui Hugo.

Alzlx ta era pistruiată; avea părul şaten prins la spate şi pui ta un u i< ou lăbărţat şi un şort larg. Părea genul de femeii- liniştită, care ia dragostea în serios. îi plăcu şi de ea, dar nimic mai mult.

— Avem o întrebare importantă pentru tine: cine este Mockmeanman? întrebă Katerina.

— Markmonmang, spuse Alzbeta.

— Ba nu, Meekmarr-mormon, spuse Jim, privind peste umăr.

— Da. Scrie totul aici. Când s-a născut, ce face în pat, ce haine îi plac. Dar nu scrie cine este.

— E un fotbalist, spuse Jim.

Feţele Katerinei şi Alzbetei se luminară. Cele două schimbară râzând câteva vorbe în rusă şi Jim se simţi de parcă ar fi pocnit o petardă.

— E un fotbalist foarte bun. Joacă la Liverpool, adăugă el, ca să arate că ştie despre ce vorbeşte.

— Fotbaliştii ruşi sunt cei mai buni din lume, spuse Alzbeta.

Hugo intră.

— Se-aude ceva cu cina?

Era evident că cerea de mâncare, dar se simţea un pic inhibat de Jim.

Katerina arătă spre o oală care bolborosea.

— Supa e gata; dar acum citim ziarul. Mai aşteaptă zece minute.

Ea şi Alzbeta reveniră la paginile de sport.

— Unde e Ralph?

— Ralph şi Derek au ieşit; cu maşina.

Katerina o spuse ca şi cum ar fi bucurat-o teribil chestia asta.

Hugo îl conduse pe Jim prin vilă. Era fie nouă, fie renovată excesiv; existau două canapele mari, de piele, din care să aleagă, ambele imaculate, în afară de ziarele englezeşti desfăcute pe secţiuni ici şi colo, casete de bijuterii pentru CD-uri ruseşti şi mai multe scrumiere pline. Ieşiră în grădină.

Era o bucată de rai. O grădină imensă, înconjurată de ziduri, dar florile, copacii şi tufele erau atât de multe şi de întinse, încât ar fi izolat proprietatea de drum şi de restul satului dacă ar fi

fost lăsate să crească în voia lor. Exista şi un bazin cu apă, care îl dezamăgi pe Jim pentru că era cam prea mic pentru a putea înota în el – una dintre chestiile alea ca o băltoacă pentru păsări, instalată ca să se poată scrie în pliant că era o piscină; dar îşi slujea scopul de a încuraja lepădarea hainelor şi era cu siguranţă suficient de mare pentru a putea să faci sex în el —justificarea principală a piscinelor. Jim era vag conştient că i-ar plăcea s-o vadă pe Katerina îmbrăcată şi mai sumar, cu siguranţă, un lucru inevitabil în acel decor, deşi era de asemenea conştient că îşi dorea cu disperare doar un mic spaţiu închis, cu o saltea, în care să se poată izola vreo douăsprezece ore, după care ar fi fost din nou gata să abordeze universul.

Departe, la orizont, se contura ceva vag industrial, dar trebuia să-ţi încordezi ochii ca să vezi.

Hugo îi aduse o bere.

— Sunt temperamentale rusoaicele astea.

Hugo trecu de la felul în care îl făcuse Katerina să aştepte zece minute la faptul că unchiul lui cel mai vârstnic mi- traliase ruşi pe frontul de răsărit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Tot veneau şi veneau; toată strategia lor era de a găsi arme germane şi de a intra în bătaia lor. Unchiul meu nu s-a oprit decât când i s-a topit ţeava.

Jim se întreba de ce stătea Katerina cu Hugo. De ce stătea Hugo cu ea nu era un mister; Katerina era răpitoare, inteligentă şi fără îndoială că funcţiona ca un ogar dinamitat. Ca să fim cinstiţi cu Hugo, tipul putea fi amuzant când avea chef, era înalt şi, pentru un bărbat de 36 de ani, cu bani, se menţinea într-o formă acceptabilă şi era

dotat cu un focos tare, le-ar li dus oriunde voiai. Avea de gând Hugo să se aşeze la casa lui? Să se pună pe făcut copii?

I higo nu avusese niciodată o iubită care să facă parte din viaţa lui; câteva legături duraseră un an sau doi, dar Jim nu ştia să fi avut vreo dragoste nebună, de-aia care-ţi scapă de sub control şi te pune în genunchi. într-o seară, în ultimul lor an la şcoală, după ce Jim dusese o prietenă la un restaurant pescăresc scump din Exeter, dăduse nas în nas cu Hugo. Pe atunci, ieşea de două luni cu Sophie. A doua zi, Hugo îl întrebase: „Dar credeam că te-ai culcat deja cu ea." „Da." ,Atunci de ce o mai scoţi la un restaurant scump?"

Asta deşi pasiunea nebună nu-i făcuse vreun bine lui Jim. Povestea se terminase prost, aşa cum avea impresia că se terminau toate pasiunile nebune. încercase să fie un adult responsabil, dar Hugo era cel care avea o slujbă convenabilă, vilă, maşină şi o prietenă rusoaică bună de arătat.

Katerina şi Alzbeta puseră masa cu îndemânare. Supa fu servită dintr-un castron de porţelan; era bună, dar şi Jim ar fi putut face una la fel. Urmă, aşa cum se cuvine, o salată rusească, spectaculos de gustoasă. Hugo se îndopa zgomotos, fără să facă vreun compliment pentru bucate. Jim lăudă salata şi îşi mai luă o porţie, în timp ce Alzbeta îl studia.

— Nu arăţi ca un specialist în computere, spuse ea.

— Dar cum arată un specialist în computere?

— Ca Derek, spuse ea râzând şi strânse rapid

farfuriile, înainte ca el să aibă timp să ia ceva de pe masă.

Observaţia ei se dorise cu siguranţă a fi un compliment, dar poate că dezgropase un adevăr adânc; felul în care ocolea el succesul avea poate vreo legătură cu asta. Cum arăta? Ar trebui să întrebe. Poate că Alzbeta reuşea să-i dea un sfat în carieră.

Auziră uşa uşuind. O siluetă scundă cu ochelari negri şubrezi îşi făcu apariţia. Hugo îl prezentă drept Ralph. Pentru cineva care învârtea miliarde, ochelarii erau de râsul lumii; aşa ceva te aşteptai să poarte fiul de doisprezece ani al unei mame singure, fără nici un venit şi lipsită de gust. La o privire mai atentă, Jim observă că unul dintre braţe era lipit cu scotch.

— Unde-ai fost? întrebă Hugo.

— A, am dat o raită cu maşina, răspunse Ralph.

Ralph avea expresia inconfundabilă a unui bărbat care mai petrecuse o zi din preţioasa lui vacanţă anuală, din cele douăzeci şi opt de zile sfinte în care nu trebuie să-şi pună la treabă coaiele, în care nu se regulează. Jim recunoscu tactica din anii adolescenţei: te urci în maşină şi dai o raită în speranţa că vor apărea brusc nişte femei pe bancheta din spate.

Alzbeta începu să pună din nou tacâmuri pe masă.

— Alzbeta, te culci cu mine? întrebă Ralph.

— Nu, spuse ea şi dispăru înapoi, în bucătărie.

Cele scunde erau întotdeauna cele mai rele; pentru că, dacă duceai în pat o fată mai înaltă decât ele, nu o făceai ca să dai din cur, ci ca să le arăţi că nu sunt scunde. Ralph îşi aprinse o ţigară

şi trase adânc în piept.

— Hugo zice că eşti obsedat de web; poţi conversa cu Derek pe tema asta. Şi el se ocupă de acelaşi lucru.

Jim dădu din cap, ca şi cum nimic nu i-ar fi făcut mai mare plăcere. Era sigur că o să leşine. Se lăsă tăcerea, în timp ce o urmăreau pe Alzbeta aducând înapoi supa şi salata. Jim ar fi dat oricât pentru dreptul de a se duce să se culce. După ce trase de câteva ori din ţigară cu forţa unui Hercule, Ralph o strivi în scrumieră.

— Alzbeta, Derek şi cu mine am mâncat deja. Am trecut pe la Ronald McDonald's.

— Atunci de ce am mai adus mâncare? întrebă Alzbeta.

— Habar n-am, spuse Ralph.

Uşa se deschise din nou. Din întuneric ieşi încovoiată o siluetă înaltă, care semăna cu o greblă, albă şi vag britanică, privind precaut înjur, ca şi cum ar fi existat acolo străini de care nu trebuia să se apropie prea mult; proxenetul britanic în străinătate.

—Jim, el e Derek, anunţă Ralph.

Jim îşi dădu seama că era Derek. Dintre toţi Derecii din lume, dintre toţi Derecii din lume care se ocupau de web, trebuia să fie tocmai *acest* Derek. Derek Cresswell. Bărbatul pe care-l ura cel mai mult. îl ura pe Derek atât de mult, încât se cam jena de asta, pentru că era o ură care-l chinuia, o ură atât de puternică, încât îl otrăvea. îşi consumase ultimele rezerve de energie, îşi petrecuse o zi călătorind spre sudul Franţei, cheltuise sute de lire pe care nu le avea, ca să împartă o cameră cu un bărbat pe care l-ar fi

omorât, probabil, cu o imensă plăcere.

De ce îl ura pe Derek cu atâta furie nu era uşor de explicat. Existau câteva motive evidente: Derek avea o companie de internet de mare succes. Succesul luiJim se datora în mare parte faptului că şterpelise contracte pentru care Derek asudase din greu. Derek îl împinsese cu mâna lui în cea mai cruntă sărăcie. Şi Derek nu era bun de nimic; Jim auzise de nenumărate ori de la clienţii lui Derek că site-ul nu funcţiona cum ar fi trebuit, că se prăbuşea cu insistenţa unui şofer cu un singur braţ, legat la ochi, care traversează Alpii. Dacă Derek ar fi fost competent, victoriile lui ar fi fost ceva mai suportabile.

Apoi, pe lângă Derek, marele vrăjitor al afacerilor, mai era *omul* Derek. Aşa cum piticii sunt tipii cei mai agresivi, cei cât nişte zgârie-nori (Derek avea, probabil, vreo doi metri înălţime) nu se acomodează nicăieri; se scuză mereu, sunt ca nişte plante crescute prea mult, care flutură peste tot. Şi mai era o chestie cu numele ăsta; lui Jim nu-i plăcuseră niciodată Derecii. De exemplu, Amandele îi plăcuseră întotdeauna (se culcase cu trei), dar niciodată nu putuse să-i sufere (chiar deloc) pe Derecii pe care-i cunoscuse.

Singura consolare era că nici Derek nu se se bucura că îl vede; nu-l ura pe Jim aşa cum îl urajim pe Derek (nu era posibil), dar se vedea că nu se simţea în largul lui.

Jim era atât de stors de vlagă, încât dacă ar fi existat în vilă un apartament pentru sinucideri, şi-ar fi cerut scuze şi s-ar fi dus acolo să înghită câteva sticluţe cu pastile. Apoi se gândi să cheme un taxi, ca să fugă, pur şi simplu, dar respinse ideea. Nu avea chef să fie el cel care dădea înapoi.

II obosiră atâtea raţionamente.

— Cum merg afacerile, Jim? întrebă Derek.

— Bine.

— Voi doi vă cunoaşteţi? întrebă Hugo.

Chiar şi el observase că se întâmpla ceva. Derek îşi făcu drum spre o canapea, se trânti pe ea şi dădu să-şi ia un ziar. Ralph şi Hugo constatară cu surprindere că el şi Derek nu mai aveau ce să-şi spună, dar nu comentară.

Alzbeta intră din nou, ca să ia resturile cinei.

— Alzbeta, spuse Ralph, aprinzându-şi o nouă ţigară. Citeam un articol despre un avion comercial care s-a prăbuşit. Au murit toţi cei aflaţi la bord; mi-am amintit ce spuneai tu despre piloţii ruşi, că sunt cei mai buni din lume.

Alzbeta nu reacţionă; dispăru cu farfuriile. Nu se prefăcea că nu-l bagă în seamă pe Ralph; existenţa lui nu o privea.

— Ce-ar fi să bem ceva? spuse Ralph, îndreptându-se spre cea mai mare sticlă de whisky pe care o văzuse vreodatăjim.

Hugo o zări pe Katerina urcând la etaj.

— Eu mă duc să fac un duş, spuse el. Un duş lung. Hai să ne propunem să plecăm la nouă.

Derek puse jos ziarul şi, după ce aruncă un „bine“, o şterse.

— Vrei un whisky, Jim? întrebă Ralph.

— Nu, mulţumesc.

Băutura l-ar fi terminat definitiv. Avea nevoie de fapt de o găleată cu cafea tare. Ralph se duse la telefon şi începu să formeze un număr.

Jim se lupta cu povara imensă a nedreptăţii, care refuza să-i părăsească fiinţa. Unul dintre puţinele avantaje ale înaintării în vârstă este că îţi pasă mai puţin de ce gândesc alţii. Nu-l deranja să

fie acuzat că este o lepădătură nenorocită care strică petrecerile, deşi această indiferenţă faţă de atmosfera încinsă din cameră era primul pas spre a te duce să ţi-o iei la labă în parc, în faţa unor fete tinere. Cea mai mare fericire ar fi fost să meargă sus şi să stingă lumina, dar perspectiva de a se trezi în aceeaşi cameră cu Derek, de a-i auzi răsuflarea, de a-i mirosi pielea, de a se afla în prezenţa curului său era insuportabilă.

Canapelele emanau confort, dar să te întinzi pe una dintre ele ar fi însemnat să cedezi. Jim îşi dorea să poată consulta un instrument care să măsoare care dintre ei doi, el sau Derek, era mai îngrozit să împartă camera cu celălalt. Ai' fi fost pregătit să suporte şi iadul dacă ar fi ştiut că Derek suferea la fel şi încă un pic.

Ralph gângurea în receptor:

— Suzy, ce-ar fi să vii să stai aici câteva zile? E un loc incredibil. Poftim, spuse el, îndreptând receptorul spre Jim. Spune-i lui Suzy că locul ăsta e incredibil.

— Suzy, locul ăsta e incredibil, se conformă Jim.

— A fost Jim, tipul de cea mai mare încredere pe care-l cunosc.

Ralph era deci în acea etapă a vacanţei când eşti atât de disperat, încât încerci să-ţi procuri bucurii din agenda de telefoane. Şi-l imagina pe Ralph înainte de a începe să cântărească dacă s-o invite pe Suzy şi hotărându-se să n-o invite, vrăjit de aventură, ispitit de necunoscut, bazându-se pe livrarea târzie, din străinătate, a unui colet de fericire corec- tivă. Jim îl observă pe Ralph căscând în timp ce Suzy îi explica fără îndoială că

trebuia mai întâi să se spele pe cap sau să dezgheţe frigiderul. De ce naiba căsca Ralph? De când era treaz? De zece ore? De douăzeci de ore? Bărbaţii adevăraţi nici nu se gândesc măcar să caşte până n-au stat treji patruzeci şi opt de ore.

Ce trebuia el să facă, decise Jim, era să meargă la club şi să agaţe pe cineva (deşi asta i se întâmplase o singură dată în viaţă), ca să-şi asigure un pat. Ideea îl făcu să chicotească, ştiind că prietenii lui căsătoriţi şi cu progenituri erau convinşi că el se regula zi şi noapte; şi iată-l acum complotând ca să atragă o femeie la pat, doar de dragul patului. Oricum o dădeai, era greu; îşi văzuse prietenii (chiar şi pe cei care aveau căsnicii reuşite) târându-se în patru labe şi scoţând sunete de fiare sălbatice pentru că erau copleşiţi de responsabilităţile lor.

La vârsta de opt ani, oprindu-se să facă pipi după ora de înot de la şcoală, Jim pierduse autobuzul şi se pomenise la o depărtare inimaginabilă de casă, înfrigurat, fără bani şi fără să aibă habar ce să facă. Rezolvase problema izbucnind în plâns. Sentimentul că era abandonat şi lipsit de orice speranţă îl cuprindea tot mai des. îţi faci singur torţe timp de câţiva ani ca să risipeşti întunericul şi crezi că ai alungat groaza, dar ea doar s-a retras, aşteptând să revină când eşti mai slab.

Londra nu era un oraş scump; un hoţ de buzunare cu zece mâini, care îţi scotoceşte fiecare articol de îmbrăcăminte, te caută sub limbă şi în rect ca să găsească vreun obiect de preţ. Nu poţi decât să stai deoparte, că banii se evaporează şi nimănui nu-i pasă dacă strigi.

Simţea că în curând va trebui să se dea bătut şi

asta îl înspăimânta; ştia că odată ce îţi pui ochelarii cu adevărat negri ai disperării nu mai vezi niciodată lumina soarelui.
Trebuia să înceapă să spere din nou, deşi nu putea să nu observe, în sinea lui, că asta nu-i slujise la nimic în cei treizeci şi şase de ani de viaţă.

Se auziră bocănituri rapide în tavan.

— E Hugo, comentă Ralph. Katerina ar putea să se plângă de tot felul de chestii în legătură cu Hugo. E filistin. Bancher. Are sensibilitatea unui buldozer. Dar o face de trei ori pe zi.

Ralph căscă.

— Mă duc să mă aranjez puţin.

Compasiunea îl îmboldea pejim să-i spună lui Ralph: „Nu te obosi, un pic de aftershave n-o să aducă nici o îmbunătăţire."

Pleoapele i se lipeau singure, deşijim se temea că era prea obosit ca să poată adormi. Simţea cum i se umflă stomacul de greaţă. Mobilele începură să plutească în jurul lui. Ii venea să-şi plângă de milă. Rămas singur în hol, se hotărî să-şi pună nişte muzică; doar aşa se face în vacanţă. Luase cu el două casete.

Jim cumpăra acum numai casete-pirat. Lucrând în domeniul muzicii, chiar şi pentru o scurtă perioadă, avea snobismul mărfurilor pe care le puteai cumpăra pe străzile elegante. Calitatea majorităţii produselor piratate era scandalos de proastă, dar te consolai cu ideea că nu erau de la Joe Mall.

Dar după un timp, Jim începuse să savureze melodiile, mai ales cele din înregistrările *live.* Majoritatea albumelor *live* nu erau *live,* erau *remake-uri* de studio, şi de obicei singura legătură pe care o aveau cu concertul era fotografia de pe

copertă. îi plăcea la casetele-pirat că nu aveau nimic de ascuns, ce auzeai, aia era. Mai descoperise că i se formase un gust foarte specializat; în ultimul an, murea de plăcere când asculta ultimele concerte.

Multe dintre ele erau accesibile oficial, dar nu erau la fel; caseta-pirat făcută cu microfonul înfundat în sutienul celei care înregistra era chestia autentică. Şi ei ştiau întotdeauna că ăsta era sfârşitul. Uneori era *menit să* fie sfârşitul, alteori, nu, dar ei ştiau întotdeauna. Jim ajunsese să înţeleagă că voia ceva de la ei, căuta sfaturi pentru cum să te striveşti de zid. Chiar şi când era vorba de formaţii pe care le ura, ultimele lor momente muzicale erau absolut fascinante.

De aceea vrei ca eroii tăi să trăiască repede, atât de repede, încât trebuie să ardă ca o torţă; să moară într-un accident de avion sau într-unul de maşină n-avea nici un haz, asta i se putea întâmpla oricui. Trebuiau să piară printr-un exces, astfel încât atunci când îţi închipuiai că erai în locul lor să poţi avea tot pachetul, pentru că aventura autentică trebuia evitată. Consecinţele erau prea severe.

Era una dintre cele mai neplăcute lecţii, dar părinţii tăi aveau dreptate (presupunând că aveai nişte părinţi dornici să fie părinţi) când spuneau găseşte-ţi o slujbă bună, pune bani deoparte, cumpără-ţi o casă, asigură-ţi o pensie, toată ci-căleala era minunată. întotdeauna, o mână de aventurieri de succes e urmărită de toţi şi nimeni nu dă atenţie hoardelor de nebuni nespălaţi din localuri sau de pe băncile din parc care-şi îneacă necazul în alcool, paznicilor de 55 de ani, profesorilor de 60 de ani care predau verbele

franceze; gloatei de pisălogi care rataseră plictiseala; plictiseala lipsei de disperare.
*

Duşul rece pe care-l făcujim în baia de la parter avu efectul unui şoc care-l aduse mai aproape de realitate, dar îi rămase dorinţa aprigă de a se cufunda într-un sicriu în aşteptarea pompelor funebre. În plus, felul în care mintea lui trata în mod egal ideea de a se duce în bucătărie ca să-şi ia un pahar cu apă şi ideea de a se duce în bucătărie ca să ia un cuţit şi să-l facă bucăţi pe Derek îl tulbura. Bea apă. înjunghie-! pe Derek. Bea apă. Injunghie-l pe Derek. Nu prea-şi dădea seama care era deosebirea.

Când Alzbeta coborî, Jim n-ar fi recunoscut-o dacă n-ar fi ştiut că *trebuia* să fie ea (Katerina era cea blondă). Admise că acesta era singurul scop al industriei cosmetice şi al industriei modei, precum şi că ăsta era motivul pentru care funcţionau cu profit de mii de ani, netulburate de războaie şi de diverşi mesia.

Transformarea era extraordinară. Jim nu ştia unde să se holbeze mai întâi, la adâncitura dintre sâni, la rujul de tip caută-şi-distruge, la părul ei meduzat prin tot felul de cârlionţi ciudaţi, care aveau, probabil, nume (dar pe care el nu le ştia); la tocurile înalte, la bluzonul de mătase neagră, la pantalonii mulaţi; fetişcana simpatică devenise o zeiţă inaccesibilă. în toate limbile, mesajul era: venerează aici.

îşi dori să fi fost mai elegant şi faţa lui să nu arate ca o grămadă de cartofi putreziţi.

Hugo îşi extrase maşina din alee centimetru cu centimetru. Jim era nerăbdător să vadă dacă Alzbeta se va urca în maşina lui Hugo, cu el şi

Katerina, sau în cealaltă, cu Ralph şi Derek. Se urcă în maşina potrivită.

Hugo conducea repede şi, aflându-se pe drumuri pline cu latini macho nebuni, periculos. Era o distracţie cam juvenilă să goneşti cu maşina în sudul Franţei, cu muzica dată tare şi cu două rusoaice frumoase pe bancheta din spate, dar era distractiv, iar Jim se autodeclară, spre surprinderea lui, euforic. Oare orice distracţie e juvenilă?

De fapt, nu avea nimic împotrivă ca Hugo să buşească maşina; mai bine să gonească aşa – să pară şi el modern – decât să stea singur în apartamentul lui. în ultimul timp, îl apuca frica să n-ajungă ca una dintre epavele alea pe jumătate schelet descoperite la câteva săptămâni după ce nu le-a mai văzut nimeni – frica apărase în urma unei crampe îngrozitor de dureroase; în timp ce zăcea pe podea, imobilizat, cunoscând covorul mai bine decât şi-ar fi dorit, cugetase cum ar fi fost dacă ar fi fost mai rău. Lui Betty i-ar fi luat o săptămână ca să-i observe lipsa şi apoi alte câteva zile ca să găsească un adult responsabil cu care să poată discuta problema.

Fetele sporovăiau pe ruseşte.

— Nu mai vorbiţi ruseşte, spuse Hugo, evident îngrijorat că ar putea complota în spatele lui sau că se amuzau discutând pe îndelete despre dezgustătoarele sale obiceiuri – un amestec bizar de trufie şi nesiguranţă.

Dacă eşti doldora de bani, dotat cu o sculă bună şi o faci de trei ori pe zi, de ce s-ar mai putea plânge iubita ta? în afară de faptul că nu eşti în stare să vorbeşti ruseşte cu prietena ei.

— De ce? întrebă Alzbeta.

— Nu vorbiţi ruseşte.

— Bine, o să vorbim în ucraineană.

Şi continuară în ceea ce semăna în mod suspect cu rusa.

Plăcerea de a ispiti moartea se risipi şi Jim începu să piardă frânturi de timp, câteva secunde, un minut, greu de spus cât; somnul îl ciugulea în timp ce maşina gonea. Se îmbărbăta cu gândul că Derek nu putea avea nici el o viaţă personală prea grozavă din moment ce venise acolo singur.

în spatele lor, Ralph încerca să ţină pasul cu furia virajelor şi a acceleraţiei lui Hugo, deşi probabil că Fiatul închiriat fusese chinuit la greu. Era ca şi cum ar fi avut din nou şaptesprezece ani şi ar fi ieşit în oraş, cu puicuţele pe bancheta din spate, luându-se la întrecere cu amicii cât îl ţineau puterile; numai că acum, după douăzeci de ani, era deprimant să urmezi aceeaşi rutină, mai gras, mai chel şi mai vlăguit.

Opriră la o staţie de benzină. Jim se oferi să coboare ca să traducă – ştia că Hugo nu vorbea franceza –, dar Hugo socotea că se poate descurca. II urmări cum umple rezervorul şi cugetă câţi bani câştiga în momentul acela. Probabil că era mai mult decât milionar. Apartamentul lui din Dockland valora cel puţin o jumătate de milion şi, deşi slujba lui nu era una dintre cele scandalos de bine plătite, care îi isteri- zează pe dramaturgii de stânga, Hugo scotea, probabil, un salariu gras pe an, dacă nu de şase cifre, măcar de cinci sau cam pe acolo. Nn consuma nimic pentru el; halea o groază la prânz şi seara pe cheltuiala băncii şi pe urmă venea acasă şi mânca fasole cu pâine prăjită

sau nişte fructe; toate hainele şi le cumpăra de la solduri. Nu prea ieşea în oraş, pentru că imensa lui afacere îi ocupa douăsprezece ore pe zi, ca să nu mai spunem câtă hârţogăraie se aduna în weekend. Mai mult, de ani de zile îşi punea deoparte economiile în rezerve neimpozabile. Hugo îl sfătuise insistent să cumpere acţiuni în telecomunicaţiile braziliene, ca şi cum ar fi fost cel mai mare secret împărtăşit vreodată. O maşină şi o vacanţă erau singurele luxuri pe care şi le permitea.

Un val de parfum îl înconjură. Alzbeta se aplecase în faţă.

—Jim, ai mai cunoscut rusoaice?

— Nu, n-am mai cunoscut.

— îţi plac rusoaicele?

— Îhî. Deocamdată da.

Ce spiritual era! Avea mai mult haz la şaptesprezece ani. Din nou conversaţie în rasă sau ucraineană. Chicoteli. – Rusoaicele sunt cele mai grozave.

Jim îl urmări pe Hugo cum se răsteşte la casier, folosind vechea tehnică de a vorbi în engleză foarte tare când te întâlneşti cu cineva care n-o vorbeşte. Hugo îşi cerea, probabil, paharul inclus în preţ. Hugo era de admirat. Slujbă bună. Bani frumoşi. Iubită colosală. Băutură gratis. Amănuntele te definesc, fim nu s-ar fi ostenit să încerce să convingă pe cineva care nu înţelege ce spune să-i dea un pahar. De aceea îi scoseseră, probabil, portăreii puţina mobilă din birou în după-amiaza aceea. Şi-l imagină pe Betty aşezat pe podea, incapabil să înţeleagă de ce calculatorul lui nu reacţiona.

Intrară în Cannes. Urâse întotdeauna Cannes-ul; era cel mai nesuferit loc de pe Cote, dar era Cote. La douăzeci şi unu de ani, fim locuise în Nisa cu o fată frumoasă, de care se îndrăgostise nebuneşte; timp de patru luni, explorase fericirea. Asta fusese atunci. Şi gata.

Timp de patru luni, fusese... un erou în toate, un campion la deschiderea ferestrelor blocate, la pornirea maşinilor recalcitrante, la ciugulirea feselor. Acum se trezea în fiecare dimineaţă, aşa cum o făcuse în ultimii doi ani, încercând să găsească un motiv întemeiat ca să nu se omoare.

În timp ce îşi croiau drum centimetru cu centimetru pe Croisette, vederea cafenelelor îi trezea o profundă nostalgie; nimic nu se poate compara cu o cafenea franţuzească. Pe de altă parte, cluburile franţuzeşti sunt tâmpite şi scumpe. Cel de care se apropiau acum părea însă bine definit, cu raze laser pe acoperiş străpungând aerul, fără a ţine seama de avioanele care zburau la mică înălţime.

Clubul avea propria sa parcare, Jim coborî din maşină şi se afundă în noroi. Hugo o luă înainte, pentru că trebuia să aibă grijă de fete. În timp ce se apropia de club, Jim îl văzu pe agentul de pază încăpăţânat (dotat cu căşti) al clubului clătinând din cap spre Hugo (se pare că exista o lege conform căreia nici dacă aveai cinci centuri negre şi ştiai cinci limbi nu te angajau dacă nu erai scund, îndesat şi ras în cap). Erau, probabil, consideraţi prea bătrâni şi deloc *cool* ca să fie lăsaţi să intre.

— N-o să-ţi vină să crezi, anunţă Hugo. Ploaia a pătruns în club şi e inundat. Deschid mai târziu.

— Când?

— Nu ştiu nici ei. Bineînţeles că în Franţa nu există o strategie a intrării în club. în Anglia şi America, clienţii sunt selectaţi. în Franţa, te lasă să intri fără probleme dacă îţi poţi permite preţurile insolente.

Parcă avea din nou şaptesprezece ani. Nu merita să se urce din nou în maşini, pentru că era clar că parcarea se umpluse toată şi Hugo nu voia să-şi piardă locul. Optară pentru o hoinăreală fără ţintă.

Incredibil, dar căutară mult o cafenea; pe acea stradă din Cannes, toate erau închise. Dar exact asta înseamnă vacanţa: fie nu faci nimic, fie îţi pierzi vremea căutând ceva de mâncat sau de băut şi din când în când te împerechezi. Sau, dacă eşti un tip pretenţios sau cultural, înghesui în program şi un muzeu. în cele din urmă, ajunseră într-un loc imens, în aer liber, care încă avea luminile aprinse şi un chelner în aşteptare.

în localul cu vreo treizeci de mese, erau singurii clienţi. Chelnerul refuza cu încăpăţânare să se clintească din mica lui cabină unde, evident, flecărea la telefon cu iubita lui. Nu era foarte târziu, se bucurau că găsiseră un loc unde să se aşeze, erau în vacanţă şi, prin definiţie, nu erau grăbiţi, dar după câteva minute refuzul chelnerului de a veni la ei, când era clar că îi văzuse, începu să-i irite.

Hugo făcu semn cu mâna. Ralph fluieră. Hugo strigă. De- rek bătu din palme. Chiar şi Alzbeta îşi băgă două degete în gură şi produse un fluierat lung. Chelnerul era de-a dreptul impresionant; pur şi simplu îl durea în cur.

Jim era curios să vadă pe cine va înfuria mai mult chelnerul vorbăreţ. În mod normal, pe el l-ar fi enervat teribil. Jim muncea din greu şi lipsa de profesionalism îl făcea să turbeze, dar era atât de epuizat şi de falit, că nu era în stare să se enerveze din cauza chelnerului sau a vreunuia dintre genocidele care se petreceau în clipa aceea la numai câteva ore de zbor de acel loc. Ceea ce voia el era să tragă la pat cu Alzbeta, nu pentru că o dorea pe ea – se îndoia că era capabil să-i facă faţă –, ci pentru că îşi dorea un locşor intim şi plăcut unde să doarmă şi pentru că bănuia că, revendicând-o pe Alzbeta, l-ar da gata pe Derek.

II tenta, îl tenta teribil s-o şteargă ca să găsească un hotel unde să se bage în pat. Dar ştia că, oricât de justificată ar fi fost dezertarea lui, ar fi fost considerată ca total antisocială. Plus că era greu de găsit un hotel cu camere libere în acea perioadă a anului. Mai era problema şi mai grea a plăţii. Avea la el patruzeci de lire, care nu i-ar fi ajuns nici pentru o cafea mare, iar cartea lui de credit era pe punctul de a fi declarată fără acoperire în orice clipă.

Acelaşi obstacol apărea şi în planul cu Alzbeta; sperase s-o ducă în club, să-i ofere ceva de băut, apoi, repede, un dans lent şi pe urmă, gata, acasă. Din nefericire, „acasă” era la cincizeci de minute de mers cu maşina şi, presupunând că putea găsi un şofer de taxi dispus să meargă atât de departe, n-ar fi avut destui bani ca să-l plătească, ştiind ce şarlatani erau şoferii de taxi. Jim se îndoia că ceilalţi voiau şi ei să plece; după ce Hugo plătise taxa de intrare, plănuia cu siguranţă să stea până la ora închiderii şandramalei ca să merite banii, iar

Ralph şi Derek erau, fireşte, Bărbaţii Care Vor Să Reguleze şi n-aveau de gând să plece înainte de a face propuneri fiecărei muieri de pe ringul de dans. Desigur, dacă Derek avea noroc, se rezolva coşmarul cu patul, deşi nu şi blestemul de a nu reuşi să se bage în pat câteva ore bune.

Se uită la Alzbeta. Se gândi că ar trebui să-i facă un compliment sau ceva de genul ăsta. Aşa era tradiţia şi poate că avea să fie de folos. De fapt, ar fi trebuit să-i spună ceva când ea coborâse la parter, dar fusese atât de copleşit de eleganţa ei, încât nu fusese în stare să-i facă un compliment.

— Eşti foarte... frumoasă.

Un compliment plicticos, dar sigur, care rareori dădea greş, şi un cuvânt pe care Alzbeta îl înţelegea cu siguranţă.

— Nu-mi spui nimic nou, răspunse ea.

— Bine, spuse Ralph, ridicându-se. Eu intru. Ce vreţi să beţi? Nu-mi vine să cred că suntem aici de zece minute şi încă n-am făcut comanda.

— Eu vreau patru cafele, spuse Jim.

Ralph se duse împleticindu-se spre chelnerul care nu se opri din conversaţie nici când Ralph suflă spre el fumul ţigării.

— Am un IQde 165, câştig două sute de mii de lire sterline pe an, sunt supus britanic şi ai onoarea, repet, ai onoarea de a mă servi.

Chelnerul notă comanda fără să-i oprească şuvoiul vorbelor.

Derek, observă Jim, emana suferinţă, ceea ce-l făcu să se simtă mult mai bine. Era oare vorba doar de tristeţea unei vacanţe de rahat sau era ceva mai grav? O boală? O criză în afaceri?

Jim era bucuros că avusese inspiraţia să

comande patru cafele. Dură patruzeci şi cinci de minute până să sosească băuturile. Chelnerul îşi găsise, probabil, o altă îndeletnicire în bucătărie, juca un pocher sau mai gagicărea.

— *Ou sont* drogurile tari, *garţoriî* întrebă Ralph. Unde este e-ul din EU? *Les tapis* persane? *Nous avons besoin de...* stimulente. Vrem să fim alles-super-gut, *compris?*

Chelnerul se forţă să rânjească, apoi plecă. Procesase şi vilegiaturişti mult mai jignitori.

Cafeaua era rece. Jim şi toţi ceilalţi observară că Ralph îşi comandase trei pahare, colosal de mari, cu tărie.

— Am luat numerele câtorva traficanţi din Nisa înainte de a veni, dar ştiţi ceva? Nu mi-au răspuns la nici unul din numere, spuse furios Ralph. Cred că poponarii ăia sunt toţi plecaţi în vacanţă.

Katerina şi Alzbeta păreau să compare produsele pentru păr, de vreme ce amândouă se jucau cu cârlionţa Alzbe- tei. Jim îşi dorea să fi rămas la club, pentru că acolo măcar l-ar li înviorat muzica.

Şi poponarul ăsta nu mi-a adus Armagnac, ăsta e (lognac. Nu-nţeleg de ce unii fac ceea ce fac. Dar e uluitor cum te poţi fofila fără să faci nimic. Am cunoscut odată un tip într-un bar din Tokio, care s-a dovedit a fi fotograf. Şi nu făcea decât fotografii cu japoneze goale. M-am târât până la una din expoziţiile lui şi totul era foarte rafinat, îţi dai seama, lumini frumoase, chestii de-alea pe care ar trebui să le atârni pe pereţi, nu să le foloseşti ca să cazi pradă abominabilului păcat al onaniei. Erau imagini foarte elaborate; imagini cu japoneze goale singure, imagini cu două japoneze goale împreună, imagini cu trei japoneze împreună,

chiar şi o imagine cu şase japoneze goale împreună. Unele cu sâni mari, altele cu sâni mici. Nu făceau nimic obscen, doar stăteau acolo. Ai prins ideea, japoneze, tot tacâmul. Şi scotea bani frumoşi din asta. Da' oricine poate face aşa ceva. Ştiu că trebuie să ai un oarece talent ca să nu ţi se adune praful pe obiectiv, dar asta-i tot. Pentru ce fac eu nu e nevoie de nici un talent, dar cel puţin aşa pare.

Se întoarseră la club, în timp ce Ralph se plângea că se dusese la o secţie de poliţie să întrebe dacă existau zone periculoase cu traficanţi de droguri, nesigure pentru turişti. „Nu, Monsieur", au spus că n-au probleme cu drogurile aici. Abia m-am abţinut să nu-i zic că eu am o problemă: nu găsesc droguri nicăieri. Am încercat chiar trucul ăla simplu de a mă duce la cel mai apropiat negru, dar a încercat să-mi vândă un cuţit în burtă.

Hugo merse să-şi verifice maşina şi se întoarse turbat de furie.

— Un nenorocit mi-a furat antena. La radio te mai aştepţi să ţi-l fure. Dar ce rost are să furi antena?

Clubul se deschisese. Afară se adunaseră limuzine Lamborghini, Ferrari, Porsche. La Cote încă suporta ostentaţia. Hugo intră primul să plătească pentru Katerina şi Alzbeta. Jim îl tapă de câţiva franci, spunând că n-apucase să schimbe lire. înăuntru, clubul se umplea rapid. O fată care nu părea să aibă mai mult de şaptesprezece ani şi ar fi putut avea numai treisprezece era cea mai frumoasă făptură pe care o văzuse vreodatăJim. Asta era miracolul Coastei de Azur, atrăgea femei imposibil de atrăgătoare. Jim era conştient că fata

nu va avea niciodată nimic de-a face cu el. Nu pentru că era prea bătrân. Pentru ea, unul de douăzeci şi cinci era prea bătrân. El nu era prea bătrân: nici nu exista. Era invizibil, se afla în altă dimensiune.

Înăuntru începea să fie vacarm, dar exista o porţiune în aer liber unde se putea face conversaţie. Scaunele erau încă ude de ploaie. Jim era asaltat de valuri de moleşeală; se blestemă că nu avusese curajul s-o şteargă la un hotel. Nu mai era în stare de nimic. Se aşeză, simţind cum umezeala îi lipea pantalonii, în timp ce chelneriţa îi ignora şi se ţinea la o distanţă cât mai mare, Hugo se jelea pentru antena lui, iar Ralph îşi continua recitalul:

—Am fost la o petrecere la New York cu Madonna şi i-am spus, mai lasă-i dragă pe musculoşi, încearcă şi un britanic fleşcăit. Preţ de o secundă, doar o secundă, s-a gândit un pic; te călăresc mereu instructori de gimnastică bronzaţi, un tip mai şubred ar fi o uşurare. Te culci cu mine, Alzbeta?

— Nu, Ralph.

Ralph se duse să comande de băut. Jim era la capătul puterilor; greutăţi invizibile îl apăsau din mai multe direcţii şi chiar şi statul jos îl solicita prea mult. Se auzi o muzică din tinereţea lui; sperând că o oarece agitaţie l-ar trezi, o invită pe Alzbeta la dans şi rămase surprins când ea clătină din cap. Ce se petrecea? Ii fluturase pe la nas parfumul ei, şi chiar dacă el n-o interesa, ar fi putut să-l accepte ca partener din politeţe.

Hugo era total desfigurat din cauza antenei şi poate se temea că maşina lui va mai fi supusă şi

altor stricăciuni. Asta era tipic vârstei de şaptesprezece ani: să paradeşti maşinile altora. Te puteai distra la nesfârşit: tragi cu o monedă peste portiere, înfigi cartofi în ţeava de eşapament, bagi zahăr în rezervorul de benzină, acid în baterie, dai un şut oglinzilor laterale, vâri gumă de mestecat în gaura cheii, ţopăi pe capotă.

— Eu trebuie să plec peste o oră, şuieră Hugo. Tu poţi să rămâi. Ralph şi Derek or să te ducă înapoi cu maşina.

Din păcate, era cea mai bună veste pe care o primise Jim în tot anul. Chiar dacă promitea doar câteva ore pe o canapea.

Ralph se întoarse cu o tavă cu băuturi, două sticle, una de vodcă, cealaltă de whisky, şi patru beri.

— N-aveam chef să mă duc la bar la fiecare sfert de oră.

Jim se îngrozi gândindu-se cât o fi costat pileala. Se întrebă dacă Ralph nu avea cumva nevoie de un site pe web.
Hugo îi explicase cu ce se ocupa firma de speculaţii financiare a lui Ralph, dar el nu înţelesese. Şi dacă avea nevoie de webuială, probabil că l-ar fi servit Derek.

— Da, spuse Ralph. Ce-ar fi să ne întrecem la băutură?

Hugo ezita. Katerina şi Alzbeta se prefăcură a nu înţelege. Derek se arătă dispus.

— îmi pare rău, spuse Jim. Chiar nu sunt în stare. Mâine- seară, dacă vrei.

— Sunteţi nişte ticăloşi nenorociţi. Numai cu voi doi n-are rost. Totuşi, trebuie să-ţi cunoşti limitele, reflectă Ralph. Dai problema este că nu

văd cum vă puteţi cunoaşte limitele dacă nu le depăşiţi, ca să... Eu mi-am depăşit limitele; ştii foarte clar când le-ai depăşit. Dar pe de altă parte, adeseori e prea târziu să revii la limite. Am avut un prieten la Frankfurt care lucra până târziu în fiecare zi, dar care, înainte de a se duce la culcare, bea o sticlă întreagă de whisky. Dimineaţa, se simţea foarte bine. Apoi, într-o noapte, a băut o sticlă de whisky şi a tras o gură şi dintr-o a doua sticlă. Şi a murit.

— Ia zi, pentru cine lucrezi momentan? întrebă Derek.

Exact întrebarea de care se temuse Jim. Era o situaţie dificilă: dacă minţea, ar fi fost uşor să-l prindă, pe de altă parte, dacă pretindea că era confidenţial, ar fi sunat fie foarte neconvingător, fie preţios.

— Nu poţi vedea întotdeauna unde este trasată linia. Nu te-anunţă nimeni: ai atins limita, continuă Ralph cu glas tare, schimbându-şi locul şi aşezându-se între Jim şi Derek. Nu bagă nimeni bliţul. Am mai avut un prieten, un fotograf, fotograf de război, a făcut Afganistanul, Golful, Rwanda şi n-a avut nici măcar o zgârietură. E drept că s-a ales cu un ochi vânăt odată când s-a întors din locul ăla din Iugoslavia, cum se cheamă? Unde au avut tot felul de lupte?

— Putea fi oriunde în Iugoslavia.

— Da. În orice caz, s-a întors cu ochiul incredibil de vânăt şi l-am întrebat ce s-a întâmplat. A încercat careva să te lichideze? Nu, un tip a sărit în aer la vreo şapte sute de metri mai încolo, pe drum, de la un obuz şi braţul lui, pornit în misiune solo, i-a aterizat pe faţă şi i-a tras un

pumn. Nu l-a deranjat deloc. Şi deci, într-o bună zi, a ajuns în Rwanda, în- tr-un sat unde toţi fuseseră omorâţi, şi poza cadavrele fume- gânde, zidurile împroşcate cu sânge; avea mai multă marfă decât îi trebuia, piaţa atrocităţilor era limitată, şi tocmai voia să plece când a observat un şanţ lângă sat şi s-a gândit: ce-ar fi să mă duc până acolo? Era foarte categoric în privinţa asta, n-avea nevoie să se ducă să vadă, o făcea din obişnuinţă, ca să mai înainteze un pic. Şi atunci s-a întâmplat.

Ralph trase lung din ţigară şi scoase rotocoale de fum. – Ce?

— A văzut prea mult. Era chiar prea mult. Şi de atunci viaţa i s-a părut fără sens. Asta s-a întâmplat... acum şapte ani. N-a putut să-şi revină. A renunţat la jurnalism. Acum fotografiază biserici şi clădiri prăbuşite; nu mai vrea să lucreze cu oameni.

Jim aşteptă să-i spună Ralph ce era. Trebuia să afle. Ralph se concentra acum asupra unei tinere doamne care dansa pe o masă.

— Păi ce-a văzut?

— N-am de gând să-ţi spun.

— De ce?

— Pentru că s-ar putea să ţi se pară şi ţie viaţa lipsită de sens dacă-ţi spun.

— Nu poate fi chiar atât de rău.

— Asta am zis şi eu. L-am tot pisat până mi-a spus şi să ştii că îmi doresc să nu-mi fi spus.

—Atunci de ce ne-ai mai povestit despre asta? întrebăJim.

— Nu v-am spus ce-a văzut. Poate că nu te-ar deranja prea mult, dar poate că da. Mai bea un pahar.

Fetelor nu le plăcea vodca. Alzbeta se duse la

closet şi lipsi, chiar şi după standardele deplasărilor la toaletă, fantastic de mult timp.

— Hai să mergem, spuse Hugo.

— Şi Alzbeta...?

— Rămâne Derek. Ralph se întoarce cu noi, nu e în stare să se ducă pe jos acasă.

În timp ce ieşeau, o zăriră pe Alzbeta într-un colţ, trăncănind cu un grup de cinci bărbaţi. întrucât engleza ei nu era prea grozavă, vorbea, probabil, ruseşte. Fără îndoială, despre naţionalitatea lor, îşi zise Jim, şi fără îndoială şi despre profesia lor; erau gangsteri sau ruşi noi, cum îi numea Katerina pe mafioţi.

O altă opinie generală greşită era că gangsterii sunt ca fraţii Kray, nişte ţipi duri, care arată ca nişte brute. Dar gangsterii adevăraţi nici măcar nu ajung în tribunale. Fraţii Kray erau nişte retardaţi ale căror fotografii apăreau în ziare şi care au stat la puşcărie mai mult decât ucigaşii de copii. Gangsterii adevăraţi erau cei care câştigau bani şi trăiau bine, în timp ce fraţii Kray erau la zdup. Gangsterii nu arată a oameni periculoşi; asta e o tâmpenie – recuperatorii, boxerii profesionişti, rottweilerii, rechinii trebuie să pară periculoşi; dacă pari periculos, oamenii sunt puşi în gardă. Gangsterii adevăraţi sunt aşa cum se presupune că sunt cei mai buni spioni: invizibili, nememorabili. Gangsterul adevărat aşteaptă până când nu se uită nimeni, se strecoară în spatele tău şi îţi face zob creierii cu un piolet, în timp ce se gândeşte unde să ia masa de prânz. Gangsterii adevăraţi arată ca ăştia: fără inimă, morţi.

Ploua torenţial, aşa că Hugo se duse să scoată maşina, în timp ce ei aşteptau. Din hol, Jim îl vedea pe Derek învâr- tindu-se în jurul Alzbetei ca

un ţânţar mărit ridicol cu lupa. Derek era evident mult mai prost decât bănuise. Femeile erau întotdeauna greu de citit, cu certitudine, dar tot n-ar fi putut să se culce cu Derek. De asemenea, după privirile pe care i le aruncau ruşii, dacă ar fi fost în Rusia, ar fi fost acum deja pâine neagră făcută chiseliţă. Alcoolul, patima trupească sau ideea dementă de a se apăra singur îl copleşiseră. Urma să se întâmple ceva rău şi Jim n-avea chef să fie prin preajmă în acea clipă. Şaptesprezece. Şaptesprezece. Niciodată luptele nu explodează pur şi simplu, întotdeauna vine întâi mirosul de bumbăceală.

Hugo goni atât de tare la întoarcere, încât Jim ar fi trebuit să se îngrozească, dar nu-şi mai amintea cum se făcea asta. Când intră în vilă, se hotărî să încerce figura cu erarn-a- tât-de-istovit-că-m-am-prăbuşit-pe-canapea; nu suporta să doarmă în aceeaşi cameră cu Derek.

Puse capul jos pe canapea şi...

*

Deveni conştient de lumina din tavan şi se amuză. Era somnolent, dar avea parte de o somnolenţă plăcută. Apoi văzu pe tricoul lui o dâră lungă de scuipat. Salivarea era o nouă etapă interesantă în campania propriului corp de a-l umili. Când se mişcă, simţi brusc o durere acută în ceafă, care-l informa că, până la urmă, canapeaua nu era un loc bun de dormit, că ceafa îi fusese torturată şi că îl va mai chinui cel puţin atât cât va dura vacanţa. Aşa că nu se mai mişcă. Se întoarse, fără efort, la visele lui...

.. .după un timp greu de precizat, Hugo îi dădu în joacă cu pumn în burtă.

— Hai, eşti în vacanţă, ieşi să te distrezi!

Hugo avea energia unui tip care trăsese un somn bun într-un pat somptuos.

— Mă duc să aduc nişte cornuri pentru micul dejun.

Jim se întoarse ca să mai prindă o porţie de somn, dar durerea din ceafă insista să-l trezească...

Apoi, simţi cum Hugo îl scutură.

— l-ai văzut pe Derek sau pe Alzbeta?

— Nu.

— Cealaltă maşină nu e aici.

Hugo fugi sus.

— Derek nu e în camera lui.

— Poate că sunt în drum spre noi.

— E trecut de douăsprezece, pentru Dumnezeu! Localul se închide la patru.

— Poate că Derek s-a îmbătat şi s-au hotărât să înnopteze la un hotel.

— Ascultă, ştiu că mă crezi zgârcit, dar să ştii că n-am nimic cu Derek. Pe el trebuie să-l plăteşti ca să-l convingi să-ţi dea de băut. Nu e la nici un hotel.

Jim încercă să priceapă, în timp ce Hugo se duse să-i împărtăşească lui Ralph panica lui. Ralph coborî, beat încă, îmbrăcat cu nişte pantaloni scurţi tip boxer pe care îi avea, probabil, de cel puţin cincisprezece ani.

— N-are rost să te agiţi. Orice s-ar fi întâmplat, s-a întâmplat deja, spuse el, aprinzându-şi o ţigară.

Ralph avea o piele inexplicabil de albă şi lipsită de păr pentru un bărbat adult care-şi petrecea vacanţa în sudul Franţei şi reuşise nemaipomenita peformanţă de a-şi croi un corp slăbănog şi gras în acelaşi timp (membre ca nişte beţe, cuplate cu o

burtă umflată de bere). Avea totuşi dreptate, indiferent dacă şi-o trăgeau pe o plajă sau zăceau pe lespedea unei morgi, ei nu puteau face nimic.

Era o chestie complicată. Dacă Derek era grav rănit sau mort, lui Jim nu-i păsa. Nu putea să se bucure prea tare, dar nici nu l-ar fi întristat gândul că Derek murise. Un alt semn de îmbătrânire: dacă ar fi avut cu zece ani mai puţin, s-ar fi simţit vinovat că nu-i pasă. Desigur, lipsa de entuziasm se datora în mare parte faptului că moartea lui Derek, în momentul acela, nu i-ar fi fost de mare folos. Anihilarea lui Derek în urmă cu cinci ani, trei ani, poate chiar doi ani ar fi fost o adevărată binefacere, dar acum orice escroc cretin din Londra avea o firmă de web.

Celălalt impediment de a se bucura pe deplin era Alzbeta; satisfacţia oferită de moartea lui Derek ar fi fost contracarată de orice i s-ar fi întâmplat ei. Cine are nevoie de bărbaţi de vârstă mijlocie? Dar Alzbeta câţi ani are? Douăzeci şi doi? Trebuie să ai măcar şansa de a fi pe deplin dezamăgit.

Ralph îşi turnă o porţie zdravănă de rachiu.

— Derek şi Alzbeta au amândoi numărul de telefon de aici, spuse Hugo. De ce n-au sunat dacă s-au hotărât să facă altceva?

— Poate că n-au vrut să ne deranjeze, spuse Ralph.

Era plauzibil, dar Jim nu putea să nu se gândească la dm- murile înguste şerpuitoare şi la bolizii care se îndreptau în mare viteză unii spre ceilalţi.

—Jim, ar trebui să suni la poliţie, spuse Hugo.

Şi ce să spună? Se pare că am pierdut un turist? îşi imagina cu câtă căldură ar primi poliţia

franceză această informaţie. Hugo nu-l păcălea, sau poate că nici nu încerca să-l păcălească: panica lui Hugo nu era a cuiva care le purta de grijă altor fiinţe umane; era enervarea unui organizator de vacanţe confruntat cu apeluri telefonice stânjenitoare, cu birocraţie şi cu o ciochistă prea enervantă pentru prietenul ei.

Ralph se căuta de floci în buric. Derek, se ştia, era prietenul lui. Era doar calm sau un ticălos? Sau e totuna? se întrebăJim. De ce nu se putea distra? Afară, soarele strălucea pe cer, de ce nu putea să se ducă să înoate liniştit? Doamne, ce gaşcă de cretini!

— S-a uitat cineva în camera Alzbetei? întrebă Jim.

Hugo şi Ralph se priviră cu expresia „ai-făcut-tu-asta?“

Jim urcă la etaj. Era unul din acele momente prin care nu-ţi doreşti să treci. Exista totuşi probabilitatea ca Derek şi Alzbeta să fie acolo. Poate că maşina fusese distrusă sau furată. Poate că Derek băuse prea mult. Poate că se întorseseră cu un taxi. Nu şi-o putea imagina pe Alzbeta băgându-se în pat cu el, dar nimic nu era sigur. Dacă se aflau împreună în cameră, ar fi fost unul dintre cele mai chinuitoare momente ale vieţii lui. Dacă nu erau acolo, ar fi fost iarăşi cam neplăcut, existând probabilitatea să se fi întâmplat o chestie urâtă.

Bătu la uşă. Tăcere. Bătu din nou, tare. Deschise uşa şi o văzu pe Alzbeta dormind peste cuvertură, doar în nişte chiloţi negri, cu pielea frumos bronzată; nici dacă ar fi pozat n-ar fi fost mai ispititoare. Era el atât de disperat sau era ea

irezistibilă? Simţi un imbold puternic de a sări pe ea. Coborî extaziat.

— Alzbeta doarme, spuse el.

Scăpase; dacă Derek intrase în comerţul cu hrană pentru viermi, nu era problema lui.

— E momentul să înotăm, spuse el.

Hugo, sperând că dispariţia lui Derek n-o va tulbura pe Katerina, întinse mâna după paginile galbene, ca să caute comercianţi de BMW-uri, intuind căjim va refuza să dea telefoane ca să-i găsească o nouă antenă. Jim îşi scoase pantalonii şi se îndreptă spre piscină. Aceasta se mărise, inundată de lumină şi de un albastru orbitor; soarele îi strângea deja pielea.

Piscina era prea mică totuşi ca să rişte un plonjeu, aşa că intră încet în ea.

Era o încântare. Mai bună decât orice altceva, decât bogăţia sau sexul la nesfârşit. Apa era răcoroasă atât cât trebuia; lumina se juca în jurul lui şi nu auzea decât unduirile apei sub braţe sau clipocitul ei la marginile bazinului. Simţea parfumul florilor. De ce nu venea întreaga lume să locuiască aici? Mare mister! Londra era şi ea în general insuportabilă, dar când te gândeai la Huli, Aberdeen, Goteborg, Bremen sau Rotterdam, te întrebai de ce trăiau oamenii acolo când puteau sta aici, unde aveau soare, cea mai bună haleală şi băutură cunoscute omului, cele mai frumoase femei din lume şi destui străini ca să nu fii nevoit să vorbeşti prea mult franţuzeşte.

Cele zece minute de bălăceală (din trei bătăi de braţe ajunse de la un capăt al piscinei la celălalt) îl făcură să se simtă fericit. De ani de zile nu se simţise atât de calm. Aşa se întâmplă de fapt când

eşti tânăr, vrei plăcere, dar apoi descoperi bucuriile liniştii, deşi încă ţi-ar prinde bine şi puţină plăcere.

înăuntru, Hugo era tot la telefon, întrebând cu glas tare de antene.

— Discutam despre regrete, Jim, spuse Ralph, aprinzân- du-şi o nouă ţigară. Crezi că e mai bine să trăieşti fără regrete?

— Cum naiba se poate asta?

— Făcând tot ce vrei, fără să te sperie sau să te preocupe urmările. Mă gândeam totuşi că ar fi bine să ai un regret, ca să ştii cum e. Ar fi îngrozitor să nu ai nici un regret, ca şi cum ai fi cel mai bun fotbalist tot timpul şi n-ai fi avut nici măcar o dată o perioadă proastă.

— Eu am prea multe. E prea târziu să am doar unul.

— A-N-T-E-N-Â, rosti Hugo. Pentru radio. Radi-o. BMW[7].

Derek intră agale, părând furios şi, lucru şi mai ciudat, vânăt la faţă. Pantalonii lui albi aveau o pată uscată de urină.

— Unde naiba e?

Toţi trei rămaseră fără grai.

— UNDE NAIBA E CURVA AIA?

Derek nu era supărat, pur şi simplu îl lăsaseră nervii; avea lacrimi în ochi. Urcă scara cu paşi mari.

Acum câţiva ani, se gândi din nou Jim, s-ar fi implicat. îl auzi pe Derek răcnind în continuare, apoi pe Alzbeta răcnind şi ea, apoi pe Katerina susţinând răcnetele Alzbetei. Ralph şi Hugo încercau să-i potolească. îl rodea curiozitatea, dar avea de gând să se ducă să facă un duş în baia de

jos. Răcnetele continuară un timp, urmate de o serie de uşi trântite. După ce ieşi de sub duş, se simţi groaznic (bănuia că mai avea de recuperat o săptămână de somn), dar acum putea înfrunta neplăcerile zilei. Hugo stătea jos şi fuma.

— Mulţumesc pentru ajutor, spuse Hugo.

— Am crezut că toată lumea ştie ce să răcnească.

Hugo făcu o grimasă cu ţigara în gură. Jim se mai îmblânzi în privinţa lui. Era zgârcit. Era arogant. Era un mic-bur- ghez. Avea o groază de bani. Nu se gândea la alţii. Dar nu era un ticălos. S-ar culca, poate, cu iubita ta, dar numai dacă ea voia cu adevărat şi el s-ar strădui să nu afli asta. Şi, în plus, îl invitase să stea la el.

— O, Doamne, acum Alzbeta e supărată şi Katerina e supărată pentru că Alzbeta e supărată.

Da, lovitura nu va mai fi la fel de extravagantă ca pe timpuri.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Jim, ca să-i ofere lui Hugo bucuria de a spune o poveste reuşită.

Derek şi Alzbeta părăsesc clubul. Chiar în faţă, Alzbeta se decide că are nevoie să se ducă la clo şi se întoarce să-i spună lui Derek că vine direct la maşină. Derek se îndreaptă spre parcare, unde dă de cei cinci ruşi de tip nou care-l conving să se urce în portbagajul maşinii lor. O iau din loc, în timp ce Derek, în mod previzibil, face diverse scenarii în care va fi transportat într-un loc izolat pe dealuri şi omorât în bătaie.

Dar ei n-au asemenea intenţii lugubre; se duc acasă, iar pe Derek îl lasă în portbagaj, unde, după câteva ore, în ciuda curajoaselor tentative de a se reţine, trebuie să se pişe. Mai târziu, după ce ruşii

au tras un somn sănătos, vor să-şi folosească portbagajul ca să-şi bage în el răcitorul, se indignează de comportamentul lui Derek, îl pun să spele cu şampon portbagajul timp de o oră înainte de a-l lăsa să plece şi trântesc portbagajul peste trei degete ale lui, sfărâmându-i-le. în mod inevitabil, Derek o consideră vinovată pe Alzbeta de toate astea.

Alzbeta ieşise din club, se dusese la maşină, aşteptase zece minute. Apoi începuse din nou să plouă. Alzbeta mai aşteaptă douăzeci de minute în ploaie. în cele din urmă, acceptă să fie luată cu maşina de un italian, fericit să piardă cincizeci de minute ca s-o ducă acasă, deşi el locuieşte la o sută şaizeci de kilometri în direcţie opusă.

în plus. Derek se încuiase acum în camera lui, iar Alzbeta şi Katerina se încuiaseră în camera primeia.

— Mă miră că sunt amândoi în viaţă, spuse Jim.

Ştia că singurul loc din lume unde nu ar face autostopul sau n-ar accepta să fie luat cu maşina de necunoscuţi era sudul Franţei; îşi aminti că citise că pe Cote autostopiştii erau ucişi cu o regularitate monotonă.

— Cred că trebuie să fii atent cu cine pleci în vacanţă, spuse Jim. Vrei să sun pe cineva pentru antena ta?

— La care plajă mergem? întrebă Ralph, reapărând.

Hugo se plesni peste cap, nevenindu-i să creadă ce auzea.

— Hugo, fetele or să se calmeze într-o oră. Derek are nevoie să doarmă un pic.

Cineva sună la uşă. Ralph, neobişnuit de

săritor, se duse să deschidă.

— Da, m-am gândit că e pentru mine.

Avea în mână un plic subţirel. După ce mai primi trei plicuri lipite cu mult scotch, scoase la iveală un pacheţel cu un praf smântânos. Se duse să ia o oglindă şi o lamă şi începu să-l taie şi să aranjeze conţinutul pe rânduri.

— Domnilor, este de datoria noastră să ne fortificăm şi apoi să oferim relaxare şi veselie femeilor sub forma unei excursii până la plajă.

— Cum naiba ai făcut rost de asta? întrebă Hugo.

— Există câteva deosebiri culturale între sistemele bancare din Marea Britanic şi cele din Franţa. Când suni la o ban< a în Anglia şi le ceri să-ţi trimită pe ocolite nişte cocaina pentru că dirijezi spre ei afaceri de miliarde de lire, te baga undeva. Când suni la o bancă în Franţa, îţi trimit materialul prin curier de la Paris, chiar dacă durează două zile, leneşii dracului.

Ralph mai duse la nas un rând.

— E o cantitate meschină, iar marfa e de căcat. V-aş oferi şi vouă, dar nu e prea grozavă, spuse el, lichidând ultimele rânduri.

— Nu ţi-e teamă că o să devii dependent? se interesă Hugo.

— Nu-i nici un pericol. Şmecheria e să te mişti mereu. Să fii o ţintă mobilă. Un pic de canabis, o priză de cocaină, ceva vinuri franţuzeşti, pe urmă puţin whisky, o urmă de heroină, un strop de LSD, nişte ciuperci şi uite-aşa nu mai eşti dependent de nimic.

— Şi ce bancă ţi-a trimis asta?

— Strict confidenţial pentru clienţi. N-aţi văzut

cumva sticla de whisky?
*

Ralph avusese dreptate. Fetele ieşiră peste patruzeci de minute, cu echipamentul de plajă. Alegerea plajei fu un proces îndelungat. Unele erau prea stâncoase. Unele aveau restaurante proaste. Unele fuseseră vizitate prea des. Unele erau prea aglomerate. Jim bănuia că nu vor mai pleca niciodată.

— Hai la Antibes, spuse în cele din urmă Hugo.

Luară ambele maşini, pentru că Hugo voia să se oprească să cumpere o antenă.

Derek încă bombănea în camera lui. Care şaptesprezece ani? Regresiunea ajunsese acum la vârsta de şase ani. Poate că aş vrea să mă încui în cameră, cugetăjim, dar mi-ar fi ruşine să fac asta. Derek urma să se întoarcă într-un pat somptuos din Little Venice şi la o afacere prosperă, Jim – la câteva costume obosite, lenjerie de corp murdară, câteva cărţi ieftine jerpelite, o colecţie masivă de băutură de contrabandă. Derek avea să fie întâmpinat de o duzină de subalterni slugarnici, dornici să-şi depăşească limitele ca să aducă mai mult profit; cu puţin noroc, pe Jim îl aştepta o manta de vreme rea care nu reuşea să le spună „bună dimineaţa” oamenilor cu care lucra de ani de zile. Era deprimant; mai bine să nu se gândească.

Jim se oferi insistent să conducă maşina. Fetele plecară cu Hugo. Ralph avea o ţigară într-o mână şi o sticlă de mesca- lină în cealaltă; era îmbrăcat cu o vestă-şnur neagră, de genul celor mult iubite de culturişti sau de dansatorii lipsiţi de gust, şi avea o şapcă de baseball a celor de la L.A. Raiders.

Tatuajul pe care Jim încercase să-l descifreze (piedica o constituia diametrul mic al bicepsului lui Ralph) anunţa „Dacă înţelegi că eu sunt Dumnezeu, totul va fi bine” şi avea desenat în mijloc un craniu al morţii cu un pumnal între dinţi.

— Tatuaj? se miră el.

— Nu mi l-am dorit. La San Francisco. Un pariu. Zece mii de dolari. L-am întrerupt pe tipul care mă tatua, ame- ninţându-l cu cuţitul, dar n-a vrut să meargă mai sus de douăzeci de mii. Pentru acest grad de mutilare, o sută de mii este minimul.

Ralph mai luă o gură de mescalină.

— Chestia asta nu-ţi dă halucinaţii? Eu sunt terminat, dar văzul e normal.

Jim avusese halucinaţii în ultima vreme. îşi dădu seama că noaptea trecută fusese prima dată după mult timp când scăpase de ele. Se trezea în mod regulat în toiul nopţii şi vedea în bezna din dormitorul lui o siluetă mai neagră decât bezna la căpătâiul patului. Până la urmă, halucinaţia lui era penibil de plicticoasă, dar la început fusese înfricoşătoare. Silueta nu avea trăsături, dar era de sex bărbătesc şi părea pe punctul de a rosti ceva. Prezenţa aceea doar stătea acolo, clătinându-se uşor, sticlind întunecat spre el. Jim descoperise că dacă urla scăpa naibii de ea, aşa că în general era o halucinaţie destul de inofensivă în comparaţie cu altele.

Mobilul lui Ralph ţârâi. Ascultă atent.

— Şui care e cel mai scump hotel din Saint-Tropez?

Jim recunoscu că nu ştia.

— Patronul meu vine cu avionul. Colorado e al lui. Dar el e domnul Protocol în persoană. Are o fabrică de ambalaje în Malaiezia. O pizzerie în Teheran. Câteva hoteluri în Seychelles. Un mic spital în Austria. Şi mă pune să bag bani în tot felul de chestii bizare. Oricum, se enervează foarte tare dacă descoperă că nu stă în cel mai scump hotel; nu-l deranjează dacă e o cocină, dar să coste cel mai mult. Ah, cât îi urăsc pe bogătaşi!

Când ajunseră în Antibes, traficul deveni enervant de lent. Drumul de coastă era îngust şi ticsit cu maşini arătoase. Jim văzu trei câini pe marginea drumului, o pereche de setteri, de fapt, şi un collie care lingea parapetul.

— Cum l-ai cunoscut pe Derek? îl întrebă el pe Ralph.

— Prin clubul nostru aviatic. Nu-l cunosc prea bine. E un tip ciudat Derek. O dată a pariat cu mine pe o mie de lire că nu pot ateriza cu avionul dacă beau trei sticle de Johnny Walker.

— Ciudat pariu!

— Da, lucrurile s-au complicat, pentru că Derek n-a vrut să mă creadă pe cuvânt că băusem cele trei sticle. Pe de altă parte, n-a vrut să zboare cu mine ca să verifice că beau sticlele şi n-a vrut să beau la club, pentru că putea afla cineva din conducere de pariu. Aşa că, până la urmă, altcineva a acceptat să zboare cu mine, să verifice dacă am consumat whisky-ul şi apoi să se paraşuteze la aterizare.

— Şi cum te-ai descurcat?

— Am trişat. Pentru o mie de lire nu-mi bat capul. Pentru zece mii aş fi băut toate cele trei

sticle. Am băgat apă în băutură, aşa că am băut de fapt doar o sticlă de whisky.

După ce ajunseră la plajă, pierdură un sfert de oră ca să găsească un loc de parcare şi trebuiră să meargă pe jos cinci minute până la ea, ceea ce părea într-un fel un eşec, dar măcar reuşiră să pună maşina la umbră.

Plaja privată era atât de aglomerată, încât Jim ar fi plecat imediat dacă nu s-ar fi înţeles cu Hugo şi cu fetele să se întâlnească acolo. Dacă făceai un pas greşit, călcâi pe sânii unei nimfete. El şi Ralph îşi croiră drum printre trupuri, într-o manieră şovăitoare şi nefamiliară. întotdeauna vrei să pari degajat pe plajă, pentru că principala activitate acolo este să căşti gura, dar el ştia că era prea alb ca să impresioneze pe cineva şi, în plus, arăta ca un splendid tub de insecticid cu picioare.

Era ceva spaţiu liber în faţa unei perechi de uluitoare fese italiene, excepţionale chiar dacă erau înconjurate de altele pe măsură; păreau mai degrabă nişte forme geometrice, repere mai curând decât părţi ale trupului. Mândra lor posesoare stătea întinsă atât de aproape de Jim, încât îi vedea până şi perii blonzi, foarte fini, de pe picioare, pe care în mod normal îi observi când săruţi coapsele unei femei într-o lumină puternică, şi îi simţea mirosul loţiunii de bronzat. Avea doi copii mici, care aduceau o dovadă în plus a indestructibilităţii frumuseţii ei, dar Jim se gândi s-o felicite strângându-i mâna.

Ralph se instală sub o umbrelă (taxă suplimentară) .Jim nu vedea ce rost are să te lupţi să-ţi faci loc pe o plajă aglomerată dacă nu bagi nişte raze în tine, dar ce-i păsa? Era practic falit,

nimic nu-i mergea ca lumea, avea şoldul stâng paradit (credea că doctorul glumise când îi propusese să i-l înlocuiască), dar soarele strălucea şi lui nu-i păsa, chiar nu-i păsa. Soarele te toropeşte; voia să mai doarmă, dar îi era teamă să nu se ardă sau să nu facă vreo porcărie, cum ar fi să sforăie sau să saliveze între atâtea splendori.

Ralph îşi deschise mobilul.

— Chad? Zău? Mă distrez atât de bine, încât o să am nevoie de o vacanţă ca să mă refac. Ai aflat totul despre rusoaice? Iţi promit câteva polaroide. Bine, o sută de milioane, dar nu mai mult.

Deci aşa se proceda, observă Jim.

— Poţi să-ţi conduci toate afacerile de aici, remarcă Ralph, închizându-şi mobilul. îţi pui un laptop în faţă în restaurantul de acolo, te ghiftuieşti, înoţi, freci cu loţiunc de bronzat nişte sâni obraznici, vinzi câte ceva, cumperi câte ceva. Singurul motiv pentru care n-ai putea s-o faci este că toate pizdele alea rămase la Londra ar fi atât de geloase, că ţi-ar înfige un cuţit în spinare. O singură greşeală...

— Cum ai ajuns în afaceri? Ai studii economice?

— Nu. Am făcut istoria artei. Am un doctorat despre liniile ochilor în portretele cu Madona şi pruncul, şi ciudăţenia este că încă mă interesează. Vrei să suni pe cineva?

Jim căzu pe gânduri. Exista probabilitatea foarte, foarte mică a unor veşti bune şi una foarte mare a nici unei veşti, ceea ce, de fapt, ar fi fost o veste proastă. Italianca îşi strecură un deget în şlap ca să se scarpine, zgomotos şi insistent. Dacă va primi o veste proastă, se va pleoşti rău. Pe de

altă parte, era plăcut să suni la birou având nisip între degetele de la picioare. Se decise să rişte un apel.

Telefonul sună la nesfârşit. Şi-l imagină pe Betty chinuit de dilema dacă să ridice sau nu receptorul. Spera că măcar robotul funcţiona.

— Da?

Era Betty. Salutul lui era îmbâcsit cu cenuşiu. Londonizat. Jim auzea ploaia.

—Jim la telefon.

Lăsă această informaţie să se fixeze.

— Cum merg lucrurile?

Urmă un moment de tăcere şi Jim îşi dădu seama că era o întrebare prea complicată.

— Ceva nou?

Din nou tăcere: Betty nu se gândea ce era nou, ci cum să-şi formuleze răspunsul.

— Nu.

Betty nu părea prea încordat, oare nu călcase suficient de tare pe circuitul principal al computerului?

— Totul e-n regulă?

O uşoară respiraţie.

— Da.

— Bine, Betty. Nu profiţi de poziţia ta cât sunt plecat, nu? Bătăi în tastatură.

— N-aş face aşa ceva.

Jim trebuia să întrebe.

— Nimic privind propunerea?

— Nu. E aici. Curierul n-a găsit adresa.

Jim îi înapoie telefonul lui Ralph. Se ridică şi se duse ameţit spre toaletă. Se încuie într-o cabină şi plânse cât putu de încet timp de zece minute. Era mai bine să se descarce.

Ralph încă se ascundea sub umbrelă cândJim se întoarse.

— Cum l-ai cunoscut pe Hugo? Faci afaceri cu el? întrebă acesta ca să treacă timpul.

— Isuse, nici vorbă. Ne-am întâlnit într-o vacanţă la schi, acum vreo doi ani. Aţi fost colegi de şcoală?

— Da.

Jim îi studie pe femeia uimitor de grasă din faţa lui, ale cărei cărnuri dădeam pe dinafară (din fericire, purta un costum de baie încăpător), şi pe soţul ei, care semăna cu o efemeridă de o sută de ani. Oricât de mult se străduia, nu şi-i putea imagina făcând sex. Ea era cel mai rău soi de turist britanic, cu o tentă de homar fiert, stridentă, rostind câteva cuvinte franţuzeşti atât de pocit, încât îi dădea fiori; şi mai era şi zgârcită. 11 mustra pe chelner pentru preţul colei. Da, era mare, dar dacă nu vrei să cheltuieşti bani, n-o comanzi. Chelnerii sunt rareori responsabili de stabilirea preţurilor. în mod absurd, cuplul avea trei copii angelici.

Jim dorea cu disperare să comande apă şi, înţelegându-l pe chelner, era convins că avea să treacă pe lângă el fără să-i observe mâna ridicată sau să-i audă rugămintea.

Revenirea durerii în ceafa îi aminti că trebuia să se gândească la o soluţie pentru problema Derek. Dacă ar fi fost deştept, n-ar fi avut cu siguranţă o problemă Derek; ar fi luat adresa lui Kidd din Saint-Tropez şi, într-un caz de urgenţă ca acesta, nu s-ar fi jenat să apară la uşa lui. Şi ce s-ar fi întâmplat cu Derek? Cu puţin noroc, s-ar fi simţit jignit şi ar fi plecat acasă. Dar asta ar fi fost

prea simplu. Există o lege invariabilă a participării la petreceri; cel mai puţin atras de ele e ultimul care pleacă. Deznădăjduiţii nu se uită niciodată la ceas la ora unsprezece spunând, „Deci, toată lumea a observat că nu sunt potrivit pentru nici un fel de relaţii apropiate, aşa că o întind acasă”, nu, ei rămân pe loc până la trei, patru, cinci, şase dimineaţa, până s-a stins ultimul muc de ţigară. Şi poate că au dreptate, la sfârşit se petrec lucruri ciudate.

Păcat că Derek supravieţuise încercării portbagajului; păcat că acesta nu fusese etanş sau nu-l dăduse gata. Citeşti poveşti de-astea despre pasageri morţi de tromboză în timpul unor zboruri lungi pentru că n-au avut loc să-şi întindă picioarele. Era dezamăgitor că închiderea lui într-un spaţiu atât de mic nu-i făcuse mai mult rău.

Hugo apăru însoţit de Katerina şi Alzbeta.

— Am găsit antenă. Ştii cât a costat?

— Câştig ceva dacă ghicesc că o să aflăm în curând? întrebă Ralph.

Jim le urmări pe Alzbeta şi Katerina cum îşi scoteau prosoapele. Neîndoielnic, femeile se pricep mai bine să meargă la plajă: îşi fac pregătirile meticulos, milităreşte. Privi valurile albastre ca şi cum n-ar fi aşteptat ca Alzbeta şi Katerina să se dezbrace. Din păcate, nu era o plajă pentru nudişti, dar urma să se consoleze cu sânii lor. Poţi să-ţi petreci toată viaţa privind sâni, dar întotdeauna eşti curios să mai vezi o pereche. Katerina îşi scoase sutienul pe îndelete, dezvăluind un bust bronzat, dar apoi îşi puse un sutien de bikini. Alzbeta avea deja bikinii pe ea pe sub rochie. Jim avea teoria că blondele au sâni mai

frumoşi decât brunetele, dar nu prea ştia cum putea dovedi asta şi, chiar dacă reuşea, la ce i-ar fi folosit?

— Mă duc să iau ceva de băut, spuse Ralph.

— Şi pepene verde, adăugă Hugo. Cum se zice la pepene în franceză, Jim?

Grea încercare. Franceza lui nu era grozavă, era cam forţată, dar imediat ce Hugo îi puse întrebarea îşi dădu seama că nu-i venea cuvântul pe limbă, că oricâtă răbdare ar avea, nu-l va putea extrage. Jim ştia câteva chestii scandaloase în franceză. Bibilică. Ciot. Ploşniţă. Avea în franceză un vocabular care nu exista în engleză. O femeie care agită apa ca să-i ajute pe pescuitorii de languste să prindă languste. Sunt cuvinte pe care le ştii, dar nu vor să iasă pe gură. Sunt cuvinte pe care crezi că le ştii, dar nu le ştii; dar ăsta era un cuvânt pe care ştia că nu-l ştie. îşi dădea seama că în toată perioada petrecută în Franţa, în toate discuţiile şi lecturile lui, nu apăruse niciodată cuvântul „pepene", nici măcar pe meniurile din restaurantele unde mâncase. Pepene galben, da, era simplu, dar pepene verde...

— Nu-mi vine în minte.

Fetele erau dezamăgite. Aici, pe plajă, unde avea mare nevoie de o victorie, ca să opereze în domeniul lui de specialitate, bărbăţia lui primise o lovitură.

— Eu o să încerc *melon d'eau,* spuse Ralph.

— Nu e ceva de genul *pasteque'?* întrebă Hugo.

Jim îl bănui imediat că punea la cale o capcană lingvistică.

Ralph se duse la bar, iar fetele se îndreptară agale spre apă ca să se bălăcească.

— Ia zi, te însori cu Katerina? sondă Jim terenul.

— Tu te însori cu Alzbeta? îi dădu replica Hugo.

Se gândi că ar putea fi un subiect delicat. Nu le cunoscuse multe dintre iubitele lui Hugo, pentru că majoritatea legăturilor nu duraseră mai mult de câteva luni. Era oare Hugo invulnerabil la Marea Prăjeală, sau ea se consumase atât de rapid, încât lui Jim îi scăpase dovada ei? Era ca şi cum ar fi avut şaptesprezece ani, numai că nu mai aveau anii ăştia, şi se simţea un iz ciudat de eschivare care însoţea lipsa unei legături serioase la vârsta lor. Nu era vorba doar să ai pe cineva care să-ţi aducă oala de noapte la şaptezeci de ani, când eşti imobilizat la pat. Era deosebirea dintre a vedea un film cu cineva şi de a-l retrăi apoi într-o conversaţie plăcută şi a-l vedea împreună cu şase femei care stau fiecare câte douăzeci de minute; ai companie, dar nu poţi comenta filmul cu nici una dintre ele.

Dacă în fond Katerina era ceea ce părea, cum putea Hugo să găsească altceva mai bun? Adevărat, Katerina nu era bogată şi nici măcar solvabilă. Nu era un motiv prea serios de a nu păstra legătura. Fata era de departe cea mai atrăgătoare dintre iubitele lui Hugo. Pentru ea, Hugo nu era o partidă rea; poţi să ai prieteni cu care să te duci la concerte. Şi întotdeauna se dă o mică luptă; oricât de bine te-ai înţelege, vor apărea şi ciorovăielile, certurile pe tema plasării etajerelor, a lustruirii pantofilor sau a aruncării oribilelor obiecte dăruite de socri. Poate că asta e

definiţia dragostei: să stai cu cineva pe care nu poţi fi supărat mult timp.

Ochii pierduţi în reverie ai lui Jim aterizară pe picioarele Alzbetei în timp ce se bălăcea; prin aburii amorţelii lui recunoscu o tresărire familiară. Gata cu gândirea, îşi spuse el, să lăsăm dorinţa să acţioneze. Gândirea îl dusese la faliment şi la ocuparea unei cutii cu mucegai pe pereţi într-un cartier al Londrei care nu era la modă. Alungă gândirea, lasă fiara să se bucure.

Fetele îl văzură pe Ralph apropiindu-se cu băuturile şi se întoarseră la locul lor. Alzbeta se aşeză.

— Iartă-mi nemărginirea, spuse ea.

Ralph avea dificultăţi nedisimulate cu tava, pe care erau două sticle de şampanie şi o sticlă de vodcă, fiecare într-o frapieră, două beri şi trei sticle mari de apă minerală. Costul tăvii, la preţurile plajei, îi dădu fiori lui Jim.

— Hai să jucăm un joc de pahar, spuse Ralph.

— Nu e corect să le punem pe fete să joace în engleză, spuse Hugo, cu o doză de panică în glas.

Era, fără îndoială, speriat să nu i se ceară să contribuie la plată.

— Putem juca un joc de pahar.

— Nu, n-am chef. Sunt jocuri stupide. „Sug ca un burete, deci sunt o sugativă?”

— Ai dreptate. Am o idee mai bună. Hai să spunem fiecare o poveste şi cel mai bun povestitor nu-şi plăteşte partea de băutură.

Hugo examină etichetele de şampanie.

— Ai înnebunit? E tot incorect faţă de Katerina şi Alzbeta.

— Katerina şi Alzbeta pot fi juriul. Hai să

spunem fiecare o poveste pe tema... încălcării unei reguli. Da, o temă bună întotdeauna.

— Eu sunt pentru, spuse Jim.

Chiar dacă nu urma să fie un concurs, trebuia să plătească; n-avea practic nimic de pierdut.

— Spune-ţi povestea, Hugo, îl îndemnă Alzbeta.

— Hai, Hugo, spune-ne o poveste, spuse Ralph, împuş- când cu dopul şampaniei, care ateriză între sânii unui manechin cu pielea măslinie, care moţăia sub o carte necartonată şi care din fericire nu se trezi.

— Nici să nu te gândeşti, îl mustră Hugo pe Ralph, în timp ce se duse să extragă dopul. Nu ştiu să născocesc poveşti.

— Spune-ne una adevărată.

Hugo îşi frecă ţepii din barbă cufundat în gânduri.

— O, Doamne. înainte de a începe, lăsaţi-mă să vă spun, Katerina şi Alzbeta, să nu uitaţi cine vă duce peste tot cu maşina şi plăteşte tot. N-o să vă vină să credeţi ce o să vă povestesc. Am avut o petrecere cu băutură acum câteva luni şi în ziua următoare am primit un telefon de la unul dintre oaspeţi, un tip pe care abia de-l cunoşteam. „Ascultă, mi-a plăcut apartamentul tău“, zice el. „Am observat că ai un dormitor mare pentru oaspeţi, am câţiva prieteni la mine săptămâna asta şi mă întrebam dacă prietena mea şi cu mine n-am putea sta la tine cam o săptămână.” I-am explicat că din păcate la mine stăteau pentru câtva timp nişte refugiaţi. Cretinul era atât de zgârcit, că nu voia să ia o cameră la hotel pentru oaspeţii lui.

— Asta-i tot? întrebă Ralph.

— Da. E amuzant.

— Cred că te-ai descalificat şi trebuie să achiţi toată nota de plată. Ştii ce înseamnă termenii „poveste” şi „încălcarea unor reguli”?

— Care e povestea ta?

Ralph îşi aprinse o ţigară şi îşi turnă o porţie cvadruplă de vodcă.

—Am un prieten şi coleg care avea un hobby ciudat. Murea de plăcere să defecheze în locaşuri de cult.

— Ce? spuse Katerina.

— Scuză-mă. li plăcea să se cace în biserici.

— De ce?

— Aici e partea interesantă. Era un tip excesiv de metafizic. îl preocupa foarte mult ideea dacă există sau nu Dumnezeu.

— Nu văd legătura, spuse Hugo.

— De aceea făcea asta. Nu găsea nici o dovadă a existenţei lui Dumnezeu şi de aceea s-a hotărât să profaneze locaşurile de cult, în speranţa că i se va întâmpla ceva îngrozitor, ca dovadă că Dumnezeu există. Adică era radical în privinţa asta; nu lăsa mizerie pe furiş în cea mai apropiată sală meto- distă. Se străduia din toate puterile să-l provoace pe Dumnezeu. La Vatican, la Sf. Paul, la Templul de aur din Amritsar, la spectaculoasele temple budiste din Japonia, peste tot şi-a lăsat cartea de vizită. A început chiar să-şi croiască drum şi spre sectele americane, ca să aibă tot tacâmul.

— N-a fost prins niciodată?

— O dată, la o ceremonie a quakerilor. Au crezut că e pur şi simplu bolnav.

— Corectă presupunere! exclamă Hugo.

— Deşi ironia este că într-un sens nu

reprezintă o încălcare a unei reguli, pentru că mă îndoiesc că, dacă studiezi marile religii, o să găseşti vreo interdicţie în acest sens.

— Şi i s-a întâmplat ceva îngrozitor?

— Nu.

Ralph mai trase o duşcă.

— Ştiţi ce-a făcut? S-a sinucis; dar a explicat că motivul pentru care a făcut-o era pentru că, după ce şi-a cultivat atâţia ani acest hobby, nu i s-a întâmplat nimic îngrozitor. Avusese parte numai de avansări după avansări.

— E scârbos, spuse Alzbeta.

— Da, spuse Ralph. Şi crud. Eu n-aş fi ales asta, oricât de mare ar fi fost încălcarea regulilor.

— Da, povestea mea a fost amuzantă, nu-i aşa, Katerina? spuse Hugo, umplându-i din nou paharul cu şampanie.

— Acum e rândul lui Jim, spuse Katerina.

— Ei bine, spuse el, prefacându-se că se gândeşte, era odată un tânăr cu mare succes la doamne, îndrăgostit fără speranţă de o femeie din Noua Zeelandă; din nefericire, tatăl ei s-a îmbolnăvit grav şi ea a trebuit să se ducă acasă să-l îngrijească. Tânărul şi-a dat repede seama că nu putea trăi lat ă ea şi s-a decis să se ducă în Noua Zeelandă; dar n-avea bani. împrumutase deja o groază de bani de la familia şi prietenii lui, deci nu mai putea să facă asta şi, întrucât singura lui ocupaţie fusese să bată tobe bongo, n-a încercat să facă un împrumut la o bancă. Şi avea nevoie de bani rapid. Aşa că, mai întâi, şi-a cumpărat un bilet la loterie. N-a câştigat nimic şi a început să înţeleagă de ce se câştiga atât de greu la loterie. Apoi i-a venit ideea să comită un jaf. Avea un prie-

ten care deţinea un pistol de jucărie şi un altul care avea o maşină. Le-a împrumutat pe amândouă şi a plecat în căutarea unui magazin de băuturi. Acolo nu-s camere de supraveghere, nu-l cunoaşte nimeni (se crede celebru pentru că bate tobe bongo). îşi parchează maşina într-un loc unde nu poate fi văzută. Are o mustaţă distinctă, tip Zapata, dar nu-şi pune mască, pentru că nu-l cunoaşte nimeni şi în curând o să părăsească ţara.

îl sileşte pe vânzător să golească imediat casa de bani şi începe să înţeleagă de ce magazinele mici de băuturi de la ţară nu prea sunt jef uite. Apoi se duce repede la maşină. încearcă s-o pornească, dar motorul moare. Nu intră în panică, încearcă iarăşi şi iarăşi; se pricepe puţin la motoare, aşa că se uită sub capotă. încearcă din nou. Au trecut deja câteva minute şi-i vine ideea că vânzătorul a sunat, poate, la poliţie. Aruncă o privire pe stradă, vede că vânzătorul a ieşit din cârciumă şi fumează o ţigară, uitându-se la el. Recapitulează situaţia; cu o mustaţă Zapata şi pantaloni portocalii de luptă n-o să ajungă prea departe pe jos şi, oricum, prietenul lui ar putea fi găsit datorită maşinii. Şi îi mai vine o idee. Se duce înapoi la vânzător şi îi spune:

‚Ascultă, am făcut o glumă. la-ţi înapoi nenorocitele astea de treizeci de lire şi să uităm toată povestea, da?“

„Am făcut cinci ani pentru jaf înarmat[14], zice vânzătorul.

‚Ascultă, mi-ar plăcea să mai trăncănim, dar chiar trebuie să plec să vizitez o rudă bolnavă. Banii sunt toţi acolo, poţi să-i numeri. Să-ţi iau ceva de băut. Ai de unde alege aici, nu?“

Am făcut cinci ani pentru jaf înarmat[44], zice vânzătorul. .Ascultă, ăsta nu-i pistol adevărat, e de jucărie, n-ai de ce să te sperii[44], zice el.

„Eu am avut unul de jucărie. Am făcut cinci ani pentru jaf înarmat.[44]

„Mă întrebam dacă nu putem aranja treaba fără să afle poliţia.[44]

„Bine[44], zice fostul hoţ înarmat, desfăcându-se la prohab, „pe burtă[44].

„Şi partea cea mai tare este că, după ce s-au înţeles, când hoţul înarmat novice a vrut să sune la un atelier de depanare, a descoperit că telefonul fusese deconectat pentru neplată.[44]

Hugo trebui să-i explice poanta Katerinei şi Alzbetei, care chicotiră.

— E prea tare ca să fie adevărată, comentă enervat Hugo. Oricum, toată ideea asta e stupidă.

— Da, spuse Ralph, şi nu e genul de povestire pe care s-o faci să circule despre tine.

— Am zis eu care dintre participanti mi-a spus-o? replică Jim, recunoscător pentru anecdota preferată a lui Herbie.

— Povestea lui Jim e cea mai bună, spuse Katerina.

— Se pare că noi o să plătim băutura, Hugo.

Hugo rămase buimac de ciudă. Jim cercetă plaja. Era oare cineva pe aici cu adevărat fericit? Cei prea tineri ca să se căsătorească, cei necăsătoriti, cei care sperau să se căsătorească, cei căsătoriti, cei care nu mai erau căsătoriti, cei recăsătoriţi? Se vorbeşte mult despre distracţia maximă; dar este cineva fericit? Plaja, dacă o priveai cu atenţie, era un amalgam de fricţiuni şi suspine; toţi cei aflaţi aici trudesc, tiudesc cu

disperare ca să fie fericiţi. Drogaţi de soare, vilegiaturiştii încearcă să uite de facturi, de trădări, de suferinţe, de boli şi de o gamă variată de necazuri mărunte. Jim le admira eroismul; familiile, cei singuri, vânzătorii ambulanţi, chelnerii, toţi se luptau. El le dorea să reuşească. Dacă ar veni la el nişte agenţi ai celor atotputernici, i-ar vârî un pistol în ureche şi i-ar spune ‚Jim, dacă te împuşcăm acum, garantăm fericirea tuturor de aici“, el ar fi gata să-şi dea la schimb viaţa ca să le meargă bine celorlalţi, pentru că ar fi comoara pe care o căutase toată viaţa: ceva pentru care să merite să trăieşti. Să fii mătura care curăţă tristeţea.

— Staţi, am eu o poveste mai bună, se învioră brusc Hugo.

— Ba n-ai, Hugo. Poveştile tale sunt tâmpite.

— Ba nu, trebuia să mă gândesc la asta mai devreme. Aveam un coleg căruia îi plăceau vacanţele naturiste. înainte de o mare prezentare, a plecat în vacanţă la Cap d’Agde, într-unul dintre satele de nudişti. A stat acolo două săptămâni; a băut pe rupte şi, pentru că programul era de tip „mă- nânci-cât-vrei“, s-a îndopat ca un porc. Şi trebuia să se întoarcă în seara dinaintea prezentării, dar şi-a spus în sinea lui: am muncit ca un câine tot anul. Mă întorc mâine, e un zbor în zori şi, chiar dacă o să aibă întârziere, tot o să ajung la prezentarea de după-amiază. Ştii cum e când trebuie să călătoreşti mult ca să ajungi la muncă, n-ai chef să te duci la aeroport mai devreme decât e nevoie; aşa că lasă taxiul să aştepte în faţă, îşi face bagajele, se duce să-şi pună costumul, dar nu încape în pantaloni; nu

pentru că erau prea strâmţi sau greu de încheiat. Nu-i intră nici măcar un picior. Are şi obiceiul bizar de a nu purta chiloţi, pentru că îl fac să se simtă un revoluţionar periculos la întâlniri. A stat gol puşcă toată vacanţa şi nu are nici măcar un slip. Prin urmare, e ora cinci dimineaţa şi n-are cu ce să-şi acopere părţile inferioare. Se uită la şoferul de taxi, care e jumătate cât el, deci nici o speranţă să se ofere să-i cumpere pantalonii. Bate la câteva uşi ale unor grăsani pe care-i cunoscuse şi oferă o mie de lire pe o pereche de pantaloni. Nu ţine. Toţi sunt prea mici. II întreabă pe şoferul de taxi dacă nu are cunoştinţe cu adevărat grase; se duc la un văr al soţiei şoferului, care are, spre uşurarea lui, o pereche de pantaloni de mărime potrivită. Gonesc pe drumul până la aeroport, unde a avut loc un accident şi traficul e blocat. îşi Iasă valiza în taxi, aleargă pe ultimul kilometru până la aeroport şi ajunge la ţanc ca să vadă avionul decolând. Nu-i nimic, mai e un zbor peste trei ore, dar toate rezervările sunt făcute. Toate zborurile din dimineaţa aceea au rezervările făcute. Le oferă oamenilor sume uluitoare, dar toţi se duc să viziteze rude aflate pe patul de moarte. E nevoit să ia un taxi până la Paris, unde prinde un avion, ajunge la două ore după ce s-a încheiat prezentarea şi e concediat.

— E clar că nu ştii ce înseamnă încălcarea unei reguli, spuse Ralph.

— A ratat prezentarea.

— N-a făcut-o intenţionat, Hugo; a vrut să ajungă. Alzbeta, gânguri Ralph, vreau să ştii că încă sunt pe deplin disponibil, cu trup şi suflet, în trei, ca sclav, cu biciuri, nici o problemă.

— Asta-i ceva nou, spuse Alzbeta.

Alzbeta se ridică şi se duse spre apă; se întinse pe dig, într-o poză de revistă, jucându-se cu şuviţele. Jim aşteptă un minut, apoi se duse să-i facă puţină conversaţie. Simţea nevoia unui pat. Admirară câteva minute valurile în tăcere.

— De ce ai vorbit cu bărbaţii ăia azi-noapte? întrebă el.

— Eu nu vorbeşte cu ei. Ei vorbeşte cu mine.

— De unde ştiau că eşti rusoaică?

— Sunt rusoaică. Arăt ca o rusoaică. îi zic lui Derek, ei sunt oameni răi. Eu zic că sunt oameni răi. Unul pleacă. Derek stă pe scaun. Se întoarce; îi spune lui Derek să plece. Derek zice nu.

Un băieţel şi micul lui prieten alergau încontinuu încoace şi-ncolo pe dig, stropindu-i cu apă de pe membrele şi din părul lor, apoi împroşcându-i zdravăn când se aruncau în apă, în plus ciocnindu-se de Jim la aproape fiecare săritură. Era uluitor cât erau de indiferenţi faţă de prezenţa celorlalţi. Jim îşi dădu seama că pentru plăcerea de a-i da un pumn în faţă băiatului ar renunţa la distracţia cu Alzbeta; n-ar avea nevoie s-o facă decât o dată şi se consolă ştiind că tocmai pentru că nu se putea îl ispitea atât de mult. îi spuse de câteva ori „Ai grijă! “ băiatului, care nici nu-l auzi.

— N-are conştiinţă de sine, spuse el.

— Ce? spuse Alzbeta.

— Conştiinţă de sine. Nu înţelege ce se întâmplă în jurul lui... nu ştie ce face.

Sporovăită un timp, discutând despre filmele ruseşti („Filmele ruseşti sunt cele mai bune din lume. Dar trebuie să le vezi cu mine. Să ţi le

explic*[1], spuse Alzbeta). Jim îşi exprimă admiraţia faţă de picioarele Alzbetei. Simţind că livrase cantitatea pouivită de laude, se duse la toaletă. Exista un duş şi voia să se învioreze; dar scufundătorul nu se mai scufunda; acum era sub duş. Jim aşteptă. Se uită la ceas. Scufundătorul era acolo de cel puţin opt minute, ocupându-se de fiecare părticică a corpului, clătindu-şi chiar şi interiorul pleoapelor; trebuie să fi fost cel mai curat băiat de zece ani din Franţa. Alţii doi aşteptau în spatele lui Jim. Băiatul începu apoi să-şi clătească slipul în acelaşi stil letargic şi metodic cu care se spălase. O furie tectonică îl cuprinse pe Jim, care bătu în retragere. Avea încă în el prea mult din Londra; băiatul era enervant, dar nu chiar atât de enervant.

Se întoarse şi o găsi pe Alzbeta folosind mobilul lui Ralph şi suflând bezele în el.

— Alzbeta şi-a sunat iubitul, spuse Hugo.

Ralph dădu pe gât ultimele picături de şampanie. Fetele băuseră fiecare câte un pahar, Hugo, două; restul dispăruse în nisipurile setei lui Ralph. Acum, Ralph apucă sticla de vodcă între tălpi şi, întins pe spate, încercă să-şi toarne din ea în gură, cu puţin succes.

— Nimic nu se compară cu un pic de yoga.

Era jenant, dar Jim se bucura că Hugo părea cu adevărat deranjat.

— E uimitor ce-ţi pot spune oamenii după câteva pahare, zise Ralph, vorbind rar, cu un glas foarte profund, grav, glasul beţiei avansate. Un alt joc de pahar este să le ceri oamenilor să-ţi spună cel mai ruşinos secret al lor, pentru că este uluitor câţi oameni o fac. Mă rog, mai ales americanii.

— Care e cel mai ruşinos secret al tău, Ralph? întrebă Katerina.

— Cel mai ruşinos secret al meu este că nu am nici unul. E foarte plicticos; orice om ar trebui să aibă ceva ruşinos în trecut.

— Ia stai! Ia stai! spuse Hugo. Ştiu o poveste nemaipomenită. Cum de-am uitat-o?

— Pentru Dumnezeu, Hugo! Achit eu nota de plată, spuse Ralph.

— Nu, zău, e nemaipomenită. O să vă placă. Un amic al meu se duce la un club, e pe ringul de dans şi nişte suedeze vin şi încep să danseze lângă el; îl chinuie deci clasica dilemă, suedezele au venit să danseze lângă el sau să danseze pur şi simplu?

— De unde ştie că sunt suedeze? Aveau paşapoartele lipite pe sâni? întrebă Ralph.

— Pentru că vorbea cu ele.

— Dar nu putea să ştie când au venit să danseze; dilema clasică este, desigur, dacă două blonde vin special să danseze lângă tine.

— Ascultă, nu contează dacă erau sau nu suedeze.

— Atunci de ce-ai mai menţionat asta?

— Tipul descoperă că nu le trezise un interes deosebit femeilor, dar, ca orice bărbat, trebuie să le cumpere multă băutură scumpă. Apoi trebuie să mai bea câteva pahare ca să-şi înece dezamăgirea. Iese clătinându-se din club şi nu se poate ţine pe picioare, când opreşte lângă el un Merţan imens, cu un şofer de taxi cowboy în căutare de clienţi. Se gândeşte că ăsta e norocul lui şi se urcă; tipul porneşte ca să-l ducă acasă cu 150 de kilometri la oră. Oricum, este aproape inconştient, dar îi trece

prin minte că e ciudat că acel cowboy de sâmbătă noaptea conduce un model de primă clasă, nou-nouţ, când nu sunt decât vreo zece în toată ţara; ştie, pentru că tocmai şi-a cumpărat unul. Schimbă câteva vorbe cu şoferul şi amândoi cad de acord că e o maşină extraordinară. Apoi observă că şoferul a ales acelaşi sistem de sonorizare pentru maşina lui. Se gândeşte de asemenea că e interesant că şoferul citeşte *Război şi pace,* cu un semn la aceeaşi pagină la care a ajuns el; în fine, observă că maşina este de fapt a lui; o lăsase în faţa casei unui prieten noaptea trecută pen- tru că nici atunci nu se putea ţine pe picioare.

(le poate să facă? Prietenul meu nu e foarte solid, abia de se poate ridica în picioare, iar şoferul e un tip solid, cu o înfăţişare de criminal şi foarte agresiv. La viteza cu care gonesc, ştie că vor ajunge acasă într-un minut sau două. îşi aminteşte de telefonul mobil, dar, chibzuind mai bine, îşi dă seama că dacă va apărea poliţia, va fi o urmărire, şi cum el stă în spate, probabil se vor ciocni, sau, dacă şoferul va scăpa de poliţişti, i se va întâmpla ceva neplăcut.

Ajunge acasă şi-i dă tipului o hârtie de zece lire, la care celălalt zice că n-are să-i dea rest.

„Pari obosit", zice el. „Cred că e îngrozitor să munceşti sâmbătă noaptea. Hai înăuntru să bei ceva." Se gândeşte că, dacă îl ademeneşte în casă, poate să sune la poliţie şi să scape de el, acum când maşina e în siguranţă.

„Ce-nseamnă asta?" spune şoferul. „Vrei să mă fuţi în cur?"

„Nu, bineînţeles că nu..."

, Atunci las-o baltă." Şi în clipa aceea şi-a văzut

pentru ultima dată maşina.

— Maşina fericită în Rusia, spune Katerina.

— Tu nu l-ai fi lăsat să-ţi scape, nu-i aşa, Hugo? observă Ralph.

— Eu l-aş fi strâns de gât. Şi fii atent, amicul meu n-a fost prea tulburat; a zis că a avut cel puţin ocazia să-şi ia rămas-bun de la maşină. Nu-i aşa că e o poveste bună, fetelor?

— Am spus că plătesc eu, Hugo.

— Dar a fost cea mai bună poveste, nu, fetelor?

— Am una... mai bună, spuse Ralph. E cea mai tare... pleci în vacanţă cu amicii, goneşti cu viteză maximă... tot înainte, încălcând toate regulile... fără centuri, să-i ia naiba pe toţi.

Jim se întrebă dacă n-ar fi trebuit să-l pună pe Ralph în poziţie de recuperare.

— Un amic al meu, al cărui nume nu trebuie menţionat din motive ce-or să devină evidente...

— Vrem numele, spuse Katerina.

— Bine. Să-l ia naiba. Anton. Anton închiriază un iaht ca să ţopăie dintr-o insulă într-alta în Egee, într-o vară. Are o iubită şi mai vrea să vină o pereche. Dar iahtul are trei cabine. Anton întreabă încoace şi-ncolo, dar nu mai găseşte încă o pereche. Nu găseşte decât o persoană, de care, dacă e s-o spunem pe-a dreaptă, nu-i prea place, dar Anton fiind un mic Hugo...

Hugo clătină din cap, simţindu-se nedreptăţit.

— Anton are nevoie de un al treilea participant la cheltuieli, aşa că ridică ancora. Şi timp de două zile totul merge bine. Apoi, în a treia zi pe mare, beau toţi câte un păhărel... iar Anton şi amica lui se decid să-l despoaie pe ultimul venit, căruia o să-i spunem... Ginger; toţi cred că e o chestie hilară...

şi, pentru că el şi-a plătit contribuţia la vacanţă, nu-i deranjează deloc protestele lui.

Ralph îşi aprinse o ţigară.

— Ginger e roşcovan şi s-a ferit de soare în cea mai mare parte a timpului; are un splendid cur alb... aşa că ei se gândesc că ar fi amuzant să-l lege de punte şi să-l lase la soare o oră, două, ca să-i ardă curul până se face cenuşă... Fac chestia asta... şi pe urmă, osteniţi de atâta efort şi de veselia excesivă, coboară sub punte pentru o siestă şi un pic de ce mai face taică-tău, în ciuda strigătelor disperate ale lui Ginger. Câteva ore mai târziu, Anton se duce la bucătărie să-şi ia de băut şi acolo colegul lui de iaht bea şi el un păhărel post-coi- tum. „Ce face Ginger?" întreabă Anton. „Nu ştiu. Credeam că l-ai dezlegat." „Credeam că l-ai dezlegat tu." „A tăcut, înseamnă că n-are nimic." Se urcă pe punte şi descoperă că Ginger nu numai că a tăcut... a murit.

— Nu se moare de la o arsură de soare, insistă Hugo.

—Asta repetau şi ei întruna... „Nu se poate să fi murit!", în timp ce turnau apă peste el şi îl apăsau pe piept. Dar mă înţelegi... muştele bâzâiau deja în jurul lui.

— Hai să-i facem asta lui Derek, spuse Alzbeta.

— Toţi au fost şocaţi, mai ales fetele... După ce vinovăţia a fost pasată de la unul la altul ca vinul de Porto, se gândeau ce să facă în continuare. După cum vă imaginaţi, Ginger se zbătuse mult ca să se elibereze... aşa că *beaucoup* laceraţii ar fi fost observate şi de cei mai tâmpiţi medici legişti, altminteri ar fi putut da vina pe... pileală şi pe soare. Se tem de pedeapsă. Frumoasele lor vieţi

sunt în pom. Ei bine, după... dezbateri aprinse, iertaţi calamburul...

— Ce-nseamnă calambur? întrebă Alzbeta.

— ...cadavrul este aruncat noaptea peste bord şi în dimineaţa următoare are loc o vizită la secţia de poliţie, unde... surpriză, surpriză, sunt liniştiţi de informaţia că un alt turist pilit a dispărut. Cadavrul este găsit peste două săptămâni. .. când marea a scos la iveală adevărul.

Anton mi-a povestit cât de... amuzantă... ăsta e cuvântul pe care l-a folosit, a fost slujba funerară, când preotul tot spunea că răposatul se stinsese într-o companie plăcută... şi cum mama lui i-a mulţumit... pentru că a mai stat o săptămână ca să ajute investigaţiile.

— Ţi-a spus că a fost amuzant. De ce naiba ar spune cineva aşa ceva? întrebă Hugo.

— Fiindcă a fost amuzant pentru el. Totul depinde de... ce gen de persoană eşti.

— Deci n-au păţit nimic?

— Una dintre fete s-a sinucis. Anton a devenit vicepreşedintele unei... bănci.

— Care bancă? întrebă Hugo.

— Banca nu poate fi numită.

— De ce?

— Pentru că nu poţi să-ţi ţii gura.

— Atunci de ce ne-ai mai povestit?

— Chiar că nu ştiu... ca să vă previn să fiţi foarte atenţi cu cine vă faceţi vacanţa. Adică... uite, era să-l pierdem pe bietul Derek.

— Dar el de ce ţi-a povestit? întrebă Jim.

— Hai să ne gândim aşa... lui Anton... i-a plăcut... i-a plăcut să simtă gustul... interdicţiei. Dacă şi-ar fi pierdut slujba şi... ar fi intrat la pârnaie, ar fi scâncit ca un puşti de cinci ani, dar a

scăpat şi... a descoperit că e invincibil.

— Cam mulţi prieteni de-ai tăi se sinucid, spuse Hugo.

—A, nu. Am un cerc foarte mare... de cunoştinţe, Hugo. Mulţi oameni se sinucid. Ştii ceva? Cred că ar trebui să sun un bancher francez.

— Aş mânca ceva, spuse Hugo.

Lui Jim nu-i era foame; din cauza soarelui şi a oboselii îi pierise pofta de mâncare. Dar abia după patruzeci de minute primiră un meniu şi, deşi toţi în afară de Hugo comandaseră salată, mai trecu o jumătate de oră până ce li se aduse mâncarea, dar nu şi stridiile lui Hugo. Discutară despre prăbuşirea Rusiei.

— Nu ştiu de ce spun oamenii că economiile se prăbuşesc. Economiile nu se prăbuşesc niciodată, spuse Ralph. Economiile îi pot face pe cetăţeni extrem de nefericiţi; bătrânii, săracii, neputincioşii pot să moară de foame sau de frig, toţi ceilalţi ar putea fi nevoiţi să se lupte pentru oase ca animalele, câţiva bancheri şi oameni de afaceri s-ar putea să se arunce pe fereastră, dar porcăria merge mai departe.

— în Rusia, poţi fi cu o fată toată noaptea pentru cinci sute de dolari, spuse Alzbeta.

— Cinci sute de dolari? repetă Hugo. Nu e deloc puţin. E aproape acelaşi preţ ca la Londra. Adică, aşa mi s-a spus.

— Depinde, reflectă Ralph. Ce înseamnă de fapt toată noaptea... de la miezul nopţii la şase sau de la nouă la nouă. Şi poate că rusoaicele bagă şi ceva perversiuni... cum ar fi sărutul.

Exact atunci sosiră stridiile lui Hugo.

— A dat Dumnezeu! spuse el, băgându-şi în gură o furculiţă plină cu stridii.

Făcu o faţă lungă.

— Sunt reci.

Se uită după chelneriţa care se evaporase rapid.

— Faci caz pentru nimic, spuse Jim, gustând una.

Stridia nu era nici măcar călduţă – de parcă farfuria fusese scoasă din frigider.

Zece minute mai târziu, Hugo reuşi s-o prindă pe chel- neriţă, care se uită la el de parcă i-ar fi cerut cel mai iraţional lucru, în timp ce el îi spunea că stridiile sunt reci. Le luă ca şi cum ar fi fost obligată să le ducă pe Everest fără mască de oxigen.

— Bandolul ăsta a fost botezat sau au schimbat eticheta. Chestia asta e prea scârboasă ca să fie Bandol, spuse Ralph, mâncarea retrezindu-i capacitatea de a face deosebiri.

Mobilul târâi şi trebui să primească un alt apel de la un tip pe nume Cedric.

— Faci bani? întrebă Alzbeta.

— Banii îi faci... îi pierzi. Nimeni nu ştie de fapt nimic. Cea mai bună afacere am încheiat-o după un dejun prelungit; îmi murise bateria mobilului. M-am întors ca să descopăr un oraş de căcat; eram atât de prăpădit, că a trebuit să mă târăsc până la telefon. Eram pe punctul de a pierde tot, aşa că m-am apucat de pariuri, fără să chibzuiesc, fără cercetare, fără consultare. Am câştigat mai mult ca oricând. Profesioniştii nu ştiu tot, nu ştiu aproape nimic; e ca pocherul sau ca orice joc de noroc, dacă ştii care-s mizele şi eşti deştept, poţi trăi din asta, iar când ai de-a face cu sume imense poţi trăi bine, dar nimeni nu ştie nimic.

— Vorbeşte în numele tău, spuse Hugo. Eu

dacă nu fac ce trebuie ies din joc. Era să bag un milion în Banca Baring. Dacă aş fi făcut-o, aş fi fost dat afară.

— Da, îmi amintesc că mi-ai spus că nu vrei să le dai nici o afacere pentru că unul dintre ei se luase de iubita ta. Nu, spuse Ralph, dacă există cineva care ştie ceva despre piaţă, ăla nu lucrează în bănci, nu lucrează nicăieri, e undeva pe marea albastră, pe un iaht, cu provizii de supermodele pentru un an.

Stridiile reapărură. Hugo încercă una şi scoase un oftat. – Uscată.

Ralph se aplecă şi luă una. Scuipă imediat scoica bivalvă, care navigă lent printr-o familie germană de la masa alăturată.

— Nu e uscată, e necomestibilă.

— N-ai maniere, spuse Katerina.

— Scuze, spuse Ralph. Am urmat o şcoală oribilă. Când o să-ţi spun că jumătate dintre colegii mei de clasă au regulat-o pe prinţesa Diana, o să-ţi faci o idee despre cloaca aia.

Câteva minute mai târziu, Hugo reuşi s-o cheme din nou pe chelneriţă la ordin.

— Stridiile sunt uscate, spuse el.

Alesese forma de plângere îndurerată, nu pe cea incandescentă. Era un fel de tragedie să fii pe plajă, în vacanţă, înfometat, dând o groază de bani pe... un dejun care nu se putea mânca. Chelneriţa aruncă o privire duşmănoasă stridiilor.

— *Crise de moules,* strigă Ralph, fluturându-şi braţele pentru a ilustra gravitatea situaţiei. Les moules sont de nemâncat. Fututе. Cum se spune Maastricht în franceză? The moules sont totalement Maastricht.

Apoi icni, cu mâinile în jurul gâtului, şi căzu de

pe scaun.

Jim explică în franceză, de două ori, că stridiile erau uscate. Dar chelneriţa stătea acolo cu privirea goală. Lui Jim îi era milă şi de Hugo, şi de chelneriţă. Păreau a fi într-o situaţie care nu se putea rezolva în mod satisfăcător. Toţi se uitau la stridiile care îi condamnau pe amândoi la nefericire. Chelneriţa se îndepărtă. Hugo propuse să plece fără să plătească, când se apropie un bărbat a cărui îngâmfare arăta că era şef. întrebă într-o engleză plăcută:

— Care-i problema?

—Vous etes artistes şarlatani de primă clasă, spuse Ralph. Am fost păcălit. Tradu, Jim.

Jim explică în franceză că, în mod regretabil, stridiile erau uscate.

— Dar le-am schimbat, spuse şeful în engleză.

Jim explică în franceză că primul lot de stridii fusese rece; lotul acesta era uscat.

— Sunt uscate, spuse Ralph, aruncându-şi încă o moluscă în gură şi scuipând-o la o distanţă remarcabilă pentru o persoană incontestabil nesportivă. Vezi?

Jim decise că dacă îl va pocni cineva pe Ralph, nu va încerca să-l apere. Era cunoştinţa lui Hugo.

— înţeleg, angliciză şeful. Deci vreţi să le schimbăm?

Jim spuse în franceză că ar fi amabil din partea lui.

— Bine, spuse patronul, aruncându-le o ultimă privire, ca şi cum ar fi confirmat ceva.

—Aveţi cumva un vin roşu bulgăresc? strigă Ralph după el.

După încă douăzeci de minute, stridiile reapărură. Aburul era foarte vizibil.

— Ei, cum e? întrebă Jim.

— Prea fierbinţi, spuse Hugo, punându-şi jos furculiţa.

— Eu mă duc să beau ceva, spuse Ralph. Vii cu mine, Jim?

— De ce nu?

O mică plimbare l-ar fi putut trezi.

— Ne întoarcem într-o oră.

— Nu vă grăbiţi, spuse Hugo. Nici măcar n-am cerut nota de plată.

Părăsiră plaja şi ieşiră la şosea. Ralph consuma cantităţi inumane de alcool, cugetă Jim, neînţelegând de ce beţivilor înrăiţi le plăcea să se ducă în baruri diferite. Dacă vrei neapărat să paralizezi, ce rost are să te mai oboseşti cu pauze şi deplasări?

Nu se zărea nici un bar.

— Hai pe-acolo, spuse Ralph. Să ştii că Alzbeta nu are un iubit. Vorbea cu fiul ei.

Fiul. Acum înţelegea. Duritatea ei. Trebuia să fi bănuit. Toate mamele au sticlirea aia ucigaşă în ochi.

— Ştii ceva de tatăl copilului?

— Vreun derbedeu. Povestea obişnuită. A lăsat-o în rahat.

După câteva minute, după curbă, zăriră un local. Dar când se apropiară, patronul îi reperă din spatele tejghelei, prin faţada de sticlă, şi se propti în uşă înainte ca ei să ajungă la ea, susţinut de bucătarul care ţinea ostentativ în mână un cuţit de tranşat carnea.

— Te cunoaştem. Pleacă.

Engleza lui era destul de bună.

Ralph rămase perplex.

— N-aş putea să intru şi să mă comport

mizerabil înainte de a-mi interzice accesul?

— Te cunoaştem.

— Ba nu. N-am fost niciodată aici.

— Te cunoaştem. Eşti ignorant şi rău.

— Alo! Mă poţi acuza de tot felul de lucruri; că schiez prost, că mă pasionează prea mult arta conceptuală, că fumez prea mult. Dar nu mă poţi acuza că sunt ignorant; câştig două sute de mii pe an şi am regulat o grămadă de actriţe celebre.

— Pleacă.

— Pe Liz Hurley – pe la spate, spuse Ralph, executând mişcările respective. Nu glumesc.

— Pleacă.

Jim îl apucă pe Ralph de braţ. Vedea că bucătarul abia aştepta să înfigă cuţitul. Se întoarseră fără nici un chef pe plajă.

*

Când ajunseră înapoi la vilă, poliţia tocmai îl aresta pe Derek. Ieşise să facă nişte cumpărături şi îşi pierduse cheia. Neştiind când se întorceau ei şi fiind cu capsa pusă, spărsese un geam ca să intre şi apoi se angajase într-o luptă cu alarma pe care o pregătise conştiincios înainte de a pleca şi care nu voia să accepte codul de anulare. Franceza lui Derek nu era bună de nimic.

Jim n-ar fi împărţit oricum o cameră cu Derek, dar acum se temea efectiv să fie în aceeaşi casă cu el. Ura lui pentru Derek îi ascunsese faptul că Derek era profund dezagreabil şi sucit ca şuviţele unei funii. Un mitralior cu invincibilitatea unui turn cu ceas. Nivelul – pe cale de dispariţie – al unei fete de doisprezece ani. Din Derek răbufnea o furie care nu era a unui om sănătos – era profund neliniştitoare. îşi dădea seama că şi ceilalţi aveau

aceeaşi nelinişte şi repulsie. Compasiunea nu putea merge mai departe. Fiind contactul oficial al lui Derek cu lumea exterioară, Ralph făcu câteva încercări de a se băga în vorbă, dar se arătă uşurat sau cel puţin nepreocupat când Derek rămase îmbufnat. Jim ar fi vrut să savureze apartenenţa lui fulminantă la clubul de duşmani ai lui Derek, dar era prea obosit. Mai era cale lungă până la bucuria răutăcioasă.

Fetele intrară în bucătărie pentru a pregăti cina. Nu se putea opune unui asemenea program. Pe culoar, Jim văzu sutienul bikinilor cu buline ai Alzbetei agăţaţi peste jacheta lui de piele în cuier. Cele două articole de îmbrăcăminte stăteau confortabil unul lângă celălalt într-o manifestare de intimitate. Era oare un semn?

Nu ştia ce să facă; ei bine, făcu totuşi ceva. îl durea atât de tare ceafa, încât abia de-şi putea întoarce capul – canapeaua nu era altceva decât un instrument de tortură ingenios deghizat. în timp ce se ciocnea a doua oară de un fotoliu (nu mai avea capacitatea de a naviga cu succes într-o încăpere), îşi repeta în sinea lui: trebuie s-o seduci pe Alzbeta.

Investigar ea admirativă a picioarelor Alzbetei nu produsese din partea ei nici o încurajare identificabilă. Aprecierea lui fusese sinceră; Alzbeta avea, probabil, cele mai frumoase picioare de pe plajă; în mod bizar, deşi palmaresul legăturilor lui cu femeile era o chestiune ce trebuia evitată, fetelor pasionale le plăcea de el. Femeile care priveau în ochi vicisitudinile, femeile care puteau să spargă nuci între labii, femeile care făceau singure autostopul în sudul Franţei vedeau ceva la el. Şi-ar fi dorit să ştie ce anume. Fusese

de câteva ori cât pe-aci să pună această întrebare, dar n-o pusese, temânduHse că, întrebând, ar ieşi la iveală că nu ştie ce se presupune că are şi că motivul pentru care nu ştie ce are este că nu are de fapt acel ceva.

Ceea ce-l interesa cu adevărat era să doarmă mult într-un pat mare, confortabil, cu aşternuturi proaspete, dar n-avea el baftă de aşa ceva.

— De ce nu jucăm un joc de pahar? întrebă Ralph, care, uluitor, era aproape treaz.

— Pentru că nu suntem alcoolici, Ralph, i-o reteză Hugo, golind scrumierele.

Jim îşi dădea seama că Hugo era cu gândul la biroul lui; peste numai cinci zile urma să fie din nou în şa, învârtind cifre, sărind dejunul pentru că muncea peste program sau suportând trei feluri de mâncare cu grupuri de japonezi plicticoşi care, în ciuda pregătirii de două săptămâni, nu reuşeau să inventeze ceva amuzant de spus, abia târându-se până acasă, unde va avea doar atâta energie cât să se spele şi să se urce în pat, făcându-şi cumpărăturile în weekend. Jim trebuia să se întoarcă însă înaintea lui, probabil fără japonezi, neîndoios fără bani şi cu siguranţă furios.

Până la urmă, banii sunt marele sedativ sau măcar îţi oferă izolare. Jim şi-l imagină pe Hugo la pensie, mâncând în restaurante bune, bombănind serviciul prost, cu medici buni la îndemână, verificându-şi în fiecare dimineaţă dobânzile economiilor, vânând afaceri avantajoase cu vinuri ieftine, ocu- pându-se foarte modest de investiţii în cultură, artă sau antichităţi, ca să aibă despre ce vorbi la petreceri. Cât despre el, dacă va mai fi în viaţă peste treizeci de ani, Jim ştia că va sta

cocoşat într-o agenţie de pariuri, încercându-şi norocul, şi va citi ziare în biblioteci publice ca să economisească bani şi să stea la căldură. Era atâta beznă în faţa lui, încât optă pentru trucul copilăros al struţului de a se preface că bezna nu exista.

De ce n-ar organiza o orgie în piscină? Aşa ceva putea face să pară că totul meritase oboseala.

Contribuţia lui Jim la pregătiri era să ducă furculiţele şi cuţitele pe masa aşezată în grădină şi să se asigure că erau destule scaune. Derek se apucase pe tăcute să gătească în bucătărie, evident, pentru a le enerva pe fete. Katerina, Alzbeta şi el se învârteau unul în jurul celuilalt, cu o proastă dispoziţie nedisimulată, în timp ce el fierbea ouă şi pregătea un sos curry. II priviră apoi pe Derek cum desface o masă de picnic la mică distanţă de ele şi îşi instalează propria selecţie de tacâmuri şi un şervet, după care se aşază să mănânce, cu spatele la ele, privind indiferent flora din faţa lui, ca şi cum ar fi fost total singur.

începură cu creveţi proaspeţi cu maioneză din tub şi continuării cu ficat de viţel suculent, împănat cu feliuţe de costiţă, şi o magică salată de şofran, în timp ce Derek înfuleca la măsuţa lui rabatabilă.

Era plăcut să vezi că nimeni nu regreta dezertarea lui Derek şi era la fel de plăcut să vezi că Alzbeta dădea pe gât bere după bere; deşi orice bărbat vrea să smulgă o femeie din haine exercitându-şi farmecul, Jim nu putea decât să aprobe intervenţia acestui vechi aliat al împerecherilor: berile nu-l puteau face să pară mai urât. îmbărbătat de splendoarea serii şi de mâncarea delicioasă, Jim se amuza gândindu-se în

ce poziţie va face dragoste cu Alzbeta, pentru că prevedea că abia dacă va avea putere pentru o repriză, când înghiţi o bucată de costiţă. Preţ de o clipă, detectă şuviţa de costiţă în gât, în balans între traseul său firesc şi cel nefiresc.

Pentru a încuraja înaintarea, ar fi putut înghiţi o gură de apă, dar aşteptă să se aşeze costiţa, care însă o luă pe calea greşită. încercă să respire, dar nu putea. Era clar că se sufoca.

îi văzu pe Ralph, din nou beat, şi pe fete râzând. înţelese că lucrul cel mai bun care i se putea întâmpla era să fie ridicol; că va tuşi sec până va scuipa costiţa mestecată în faţa Alzbetei sau se va învârti de colo-colo ca un imbecil. Cel mai rău era să moară. Spaima pătrunse în el neinvitată şi nu putea face nimic.

Ceilalţi plecau în viteză. Era atât de blocat, că nici nu putea scoate sunetele cuvenite de sufocare. Alzbeta îi observă suferinţa.

—Jim, nu te simţi bine?

El scutură din cap şi se ridică, făcând o tentativă de supravieţuire. Acum emitea nişte horcăieli slabe, dar aerul ieşea şi nu intra nimic în loc. Jim îşi dădu seama că Hugo îţi zicea: „Deci aşa arată cineva care moare sufocat.*'

întunericul îi învăluia vederea şi vocile lor erau prea îndepărtate pentru a le distinge vorbele.

Era vag conştient că o pereche de braţe îl înconjoară; urmă o zguduire bruscă, în timp ce era ridicat, ca şi cum ar fi fost din nou pe terenul dejoacă al şcolii. Bucata de costiţă se întoarse inofensivă în gura lui Jim – un terci neimportant care nu-i mai bloca viitorul – , iar el trase aer în piept, cu o uşurare pe care rareori o simţise.

Era de asemenea conştient că Derek revenise

la masa lui şi continua să-şi mănânce ouăle cu sos curry.

Pe lângă că era obosit, ratat şi disperat, acum era şi vrednic de dispreţ; mai gâfâi puţin şi îşi şterse lacrimile. O vreme, nu se putu uita la fete şi se resemnă să doarmă pe canapea. Deşi accidentul cu costiţia li se putea întâmpla şi celor mai experimentaţi mercenari sau bătăuşi cu pumnii goi, era copleşit de ruşine şi o pătură de nemasculinitate îi învelea umerii.

îşi bău berea în tăcere, în timp ce fetele sporovăiau în rusă şi Ralph comenta pieţele, toţi făcând ore suplimentare ca să-l ajute să-şi învingă stinghereala. Pe măsură ce Jim îşi recăpăta aplombul, îşi dădea seama că forfoteala din traheea lui nu conta şi percepu brusc absurditatea întâmplării; oricum vor muri toţi. Hugo, Ralph, el, Katerina, Alzbeta, fiul Alzbetei; nimeni nu va scăpa. Călăul fusese deja angajat; camuflat ca o lumină roşie ignorată, o conectare greşită, grăsime animală caramelizată. Faptul că voia să fie dezirabil şi că fusese pus să râgâie ca un bebeluş supradimensionat de către omul pe care-l ura cel mai mult nu conta. Ideea că viaţa ta merită atenţie e o greşeală uşor de comis. Trăia o iluminare sau o uşoară nebunie? Brusc înţelese că se va culca totuşi cu Alzbeta, indiferent câtă virilitate va scoate din el sau câtă bere dăduse ea pe gât, pentru că nu mai conta dacă n-o făcea. Se lepădase de personalitate şi de tot bagajul ei.

Observă că Ralph monitoriza consumul de bere al Alzbetei cu privirea unui mascul incorigibil, punând în balanţă acuplarea din zori cu beţia. Alzbeta aşeză sticlele goale pe jos, lângă ea, insistând că îţi aducea ghinion dacă le ţineai pe

masă.

Ralph n-avea nici o şansă. O să se culce cu mine, deduse Jim, nu numai datorită indiferenţei mele, ci şi pentru că sunt mai mare decât ea. Ralph era cu cel puţin cinci centimetri mai scund decât Alzbeta; femeile nu prea au îngăduinţă faţă de bărbaţii la care se pot uita de sus; femeile trebuie să fie foarte singure sau bărbaţii scunzi foarte cunoscuţi când e vorba de combinaţii între femei înalte şi bărbaţi scunzi.

Femeile sunt mai tari decât bărbaţii. Fac caz de mici dificultăţi, cum ar fi un fir dus la ciorapi, valize grele sau irlandezi beţivi în transportul public, iar Jim fusese chemat de mai multe ori să impună legea unor şoareci sau unor păianjeni; dar în faţa marilor urâciuni sunt lăudabil de calme; când e vorba de suferinţă, durere, moarte lentă, sunt luptători neînfricaţi.

Ralph, Hugo şi Katerina dispărură cu farfuriile murdare înapoi în bucătărie, unde începură să se certe pe tema modului de funcţionare a unui mixer. Derek plecase spre fundul grădinii, atras de întunericul tot mai dens. Alzbeta supse încă o sticlă de bere. Ea fu cea care-l îmbie.

— În Anglia, femeile fac primul pas?

— Nu întotdeauna, spuse el, întinzând mâna şi frecân- du-i lobul urechii drepte.

Atingerea se dovedi suficientă ca să-l ameţească. La urma urmelor, nu era total desprins de toate astea.

O mângâie pe păr. Puteai să te pierzi în preliminariile astea.

— Mergem sus?

Hugo se uită după ei când urcară, cu o expresie gen „mamă, ce repede a mers!” pe faţă.

Credea, evident, că totul se datora dibăciei lui Jim.

Acesta rămase o clipă în admiraţia patului; era minunat. Cearşafuri deschise larg. O saltea care-ţi lua graiul. De ce făceau asta? Ce voia ea? Să ajungă în Anglia? Un tată pentru copilul ei? Să scape de singurătate? O aventură de o noapte? Speculaţiile lui se evaporară când Alzbeta îşi scoase sutienul şi apoi stinse lumina.

— Ai sentimentul de veşnicie, Jim?

O sărută; limba ei era mică şi mişcătoare. Deloc excitant.

Alzbeta îşi ridică picioarele pentru ca el să-i poată desprinde chiloţii; întotdeauna era o chestie să scoţi ultimul articol de îmbrăcăminte; te înviora şi totodată strica efectul. După ce cade ultima baricadă textilă, totul e familiar; încleştarea, ciocăneala şi, mai curând sau mai târziu, clocotul pa- timei şi ţipetele. II îngrozi atitudinea lui. De ce avea norul ăsta de ploaie în creier?

— Muşcă-mă, spuse Alzbeta.

O muşcă.

— Mai tare, cern ea.

Se conformă. Ochii ei îşi pierdură pupilele.

— Şi mai tare!

Se conformă fără voia lui, temându-se să nu-i sugă sângele. Nu simţi nimic; parcă ar fi ros un braţ de fotoliu.

Fereastra era deschisă; avea pe ea o plasă de sârmă contra insectelor. Chiar sub cameră îl auzea pe Hugo spunân- du-i Katerinei:

— S-au dus sus.

Nu mai putea amâna actul propriu-zis. O ghidă spre poziţia în patru labe şi o trosni într-un ritm care putea fi confundat cu patima. Secolul în care trăia mijlocise această împerechere, milioane de

oameni muriseră pentru a îndupleca istoria să-i furnizeze această femeie catifelată de sub el. Se căzni să fie recunoscător şi forţă nota, copleşit de putere. Mai împinse câteva minute, apoi descoperi că nu mai avea chef, nu mai putea.

îi plăcea Alzbeta, dar n-o iubea şi ştia că n-o va iubi niciodată; se temea că nu va mai iubi niciodată pe nimeni. Alunecă de pe ea ca o picătură de ploaie, întrebându-se cât de jignită se va simţi.

— îmi pare rău.

Adevărul era cumplit; de aceea ai religie, cărticele romantice, fotbal. Nu vezi adevărul expus nicăieri; eşti singur şi aşa vei rămâne întotdeauna, orice-ai face. De ce nu vezi asta pe panourile cu reclame? Pentru că, dacă ai afla asta, ai şti că nu aveai nimic de câştigat dacă spuneai cuiva. Era mai bine să-ţi ţii gura.

Jim voia să se ascundă intr-un somn. Alzbeta avea alte planuri.

— Aşa e mai superior.

O perdea de păr i se lăsă pe vintre. Gura ei îi apucă penisul şi fata se puse pe treabă. Poate că o face din politeţe, speră el; dar Alzbeta continua ca un piston, trezindu-i bănuieli. Nu era în regulă. Femeile nu fac asta. Tu vrei să facă asta, dar ele n-o fac. Nu cu atâta cruzime. Alzbeta reuşi să-şi mobilizeze toată greutatea corpului în manevră.

Era tipic pentru el ca o femeie tânără şi atrăgătoare să mişte entuziastă un kilometru de gură pe penisul lui când el n-avea nici un chef. N-avea de gând să obosească? Să se plictisească? Capul ei se clătina, respiraţia era regulată, atitudinea relaxată, ţintirea perfectă – nu obosea. Nu se plictisea. II aştepta. Jim îşi dădu seama că la o

asemenea performanţă ar fi fost o mârlănie din partea lui să nu răspundă cu un bravo lichid. Din păcate, era la fel de excitant ca atunci când priveşti cum i se întâmplă altcuiva; nu, nici măcar atât. Era vag plăcut, ca şi cum s-ar fi cufundat în apă caldă. Patul era, vai, mai seducător decât Alzbeta; în ciuda strădaniilor ei, simţi că-l cuprinde somnul. întinse mâna spre sertarul cu fantezie, bucuros că nimeni nu va afla vreodată ce luase de acolo ca să-i stimuleze efortul de a ejacula.

Alzbeta asistă conştiincioasă la ultimul jet, apoi se duse repede la baie, unde îl elimină făcând gargară cu apa de la robinet; pe urmă se auzi scâncetul şovăitor al Katerinei din grădină.

Era un scâncet pe care nimeni nu vrea să-l audă, un scâncet pe care orice persoană, orice animal îl înţelege; când viaţa te apasă tare, mult prea tare.

portretul artistului ca mortangiu cu spume la gură

/ rimei tale crime merită să i se dea atenţie o lungă perioadă de timp. Eu nu i-am dat nici o atenţie, dar e-adevă- rat că nu oricine are norocul să fie înzestrat cu talentul meu, iar metoda pe care o alegi spune multe despre tine. Prima mea victimă a murit din cauza unei lovituri în cap cu acel bagaj de cuvinte care este *Le Larousse Gastronomique,* a unei strangulări cu propriile dresuri, a înjunghierii cu un cuţit de tranşat Sabatier şi a tăierii corzilor paraşutei înainte ca ea să treacă peste tăblia din spate a camionului.

O bombă poate fi extrem de eficientă şi te poate duce direct pe tabela de marcaj; dar e nevoie de pricepere şi de acces la materiale pe care nu le găseşti la magazinul din colţ. Ştii cu adevărat ceva despre asta? Nu te lăsa păcălit de tâmpenia aia că doar arunci un chibrit pe o grămadă de îngrăşământ. Dacă n-ai o instruire profesională, e o chestie greu de făcut. Şi în afară de asta, bombele au întotdeauna un aer ostentativ; apoi, sunt mecanice, impersonale şi de obicei semnalizează conexiuni politice plictisitoare. Cea mai bună crimă e intimă; să simţi ultima răsuflare pe obrazul tău. De-aia nici nu ţine chestia cu armele; sunt mult mai greu de procurat decât vă-nchipuiţi, nu vă luaţi după ce scrie-n ziare. Şi chiar dacă tragi suficient de aproape ca să produci arsuri de praf de puşcă pe ţintă, nu poţi ignora detaşarea de care ai nevoie. Doar nu vrei să fii asociat cu soldaţii şi cu asasinii plătiţi, nişte cretini care o fac numai pentru bani.

Nu, un autentic creator de stafii o face pentru

propria plăcere şi îşi foloseşte ambele mâini, aşa cum le-au folosit

întotdeauna artiştii. Domnul Dexteritate din Dexteritania, ăsta-s eu.

Nu uita, prima crimă se întâmplă o singură dată în viaţă. Nu da rasol.

Sunt multe lucruri de pus la punct. E bine sau nu să cunoşti victima? Cum ajungi la ea? Ce-ai să faci cu cadavrul? E bine sau nu să fii prins? Sau vei face toate chestia *vers li- bre,* lăsând dracului gândirea deoparte şi aşteptând să vezi cum merge treaba?

Hai să fim cinstiţi în privinţa asta, pentru că cinstea este singura substanţă care trebuie să se găsească în operele sângeroase ale unui artist. Faptul că îi faci de petrecanie gagicii tale, şefului, lui taică-tău, băiatului care vinde ziare te pune în legătură cu natura, dar totodată sugerează că va trebui să înghiţi mult căcat de la membrii comunităţii tale; asta-i problema, toţi putem născoci motive excelente pentru omucidere.

Să duci cinstea până la nivelul forţei geniului; omorul de lux este o călătorie fără întoarcere. Bărbaţii care le fac felul femeilor (sau, fireşte, bărbaţii care fac felul bărbaţilor care fac pe femeile) doar ca să se distreze. Este la fel ca deosebirea dintre a te duce la cârciumă şi a omorî pe cineva care îţi varsă berea (greu de crezut că altcineva o să-ţi mai verse berea vreodată) şi a omorî pe cineva care-şi vedea de treaba lui (pun pariu că o să fii remarcat când o să te mai duci la cârciumă). Să dai la cap de dragul de a da la cap. Desigur, au existat câţiva executanţi impresionau ţi şi în cealaltă echipă; văduve ucigaşe care încasează zeci de poliţe de asigurare sau tiranele alea toxice care îşi croiesc calea spre tron cu

otravă. Dar gestul gratuit e altundeva. Când strangulezi o femeie frumoasă cu un articol al lenjeriei ei scumpe (nu rataţi ironia), zici nu contează, găsesc uşor altele, chiar dacă păstrezi în frigider câteva organe ca să-ţi faci din ele nişte bijuterii pentru un bairam post-mortem. E vorba, până la urmă, de a te coborî, iar a băga o femeie la şase picioare sub pământ reprezintă prosternarea maximă.

E alegerea ta, dar trebuie să trăieşti cu ea.

Apoi mai e întrebarea când anume nişte mărunte petrecanii sunt ridicate la rangul de crime în serie? Ucizi o persoană şi lumea nu preaţi dă atenţie; o fleică ţinută prea mult timp în frigider, rolele unui copil, o înţepătură de viespe pot avea acelaşi rezultat, orice accident sau eşec poate face treaba asta. Dacă omori doi, ar putea fi o întâmplare norocoasă. Dar trei! La trei ai intrat deja în clubul lui Cain. Totuşi, peste această cifră trebuie să fii prudent, pentru că altminteri te vor lua drept barosan, unul adevărat, ca de-alde West, Gacy, Bundy, Dahmer.

Eu a trebuit să mă ocup de iubita mea pentru că şi-o trăgea cu alţii. Ce? o să strigaţi, după ce ne ţii această prelegere, vorbeşti de o banală şi mocirloasă *crime passionneli* Ne plictiseşti de moarte. Nu, asta e o treabă avansată. Sinceritatea are mai multe grade de intensitate. Câtă şuncă trebuie să aibă un sandvici ca să fie un sandvici cu şuncă? Şi simplul fapt că ceva seamănă cu un sandvici cu şuncă nu-nseamnă că aia este. Când mărturisesc că eu i-am provocat moartea, o fac în aşa fel încât să nu încapă nici o îndoială. Mi-am ieşit pur şi simplu din fire într-o zi proastă sau a fost

un bun prilej de a zămisli stafii, în condiţii despre care ştiam că îmi vor aduce câţiva ani la pârnaie dacă ajungeam la tribunal?

Aceeaşi bănuială se aplică şi la felul cum l-am ras pe partenerul ei de frecangeală. Eram oare chiar atât de *passion- nel* sau aveam chef de distracţie? Iar când a apărut băiatul cu pizza la domiciliu şi a fost făcut fărâme, pare aproape imposibil de crezut că pur şi simplu n-am putut să mă abţin.

Aş comite pentru tine o crimă în provincie, astfel încât atunci când ai ajunge la Londra să se spună că activităţile tale nu au fost relatate corect.

Mi-a plăcut întotdeauna viaţa palpitantă, nu suport monotonia. Educaţia e importantă. Mama a fost foarte preocupată de fericire, iar obsesia ei a fost cum să alunge plictiseala. Nu ştiu dacă am moştenit ceva de la tata (şi nu-mi pasă), dar oricum n-aş fi avut nevoie. Toate le am de la mama, mai ales răbdarea. Era în stare să aştepte şi patru luni până ne făceam bagajele şi ne mutam în altă parte în căutarea fericirii. De la unsprezece la şaisprezece ani am avut treizeci şi doi de profesori de desen şi am avut grijă să fac lucrări proaste pentru toţi. Nu voiam să mă încurajeze vreunul şi pe urmă să se laude cu triumful meu.

Din clipa în care mama mi-a dat câteva creioane, în mintea mea n-a mai fost decât gândul de a mă face artist. Mult timp am crezut că numele meu, John Smith, va fi un obstacol. Eram tânăr şi prost. Arta trebuie să fie cea care dă culoare numelui tău şi nu invers. Cu toate acestea, ne înconjoară o uriaşă discriminare. Uitaţi-vă numai la statistici; deşi suntem mulţi, n-a existat

niciodată un prim-ministru Smith. Printre marii artişti nu se numără nici un Smith. Au ales oare un Smith să meargă pe Lună? Unde sunt statuetele Nobel de pe policioara căminului inscripţionate Smith? O singură concluzie se poate trage: există o conspiraţie bine organizată pentru a boicota succesul Smith-ilor. Uitaţi-vă în cartea de telefon a Londrei. Douăzeci de pagini de Smith. Dar când duşmanii fac corp comun împotriva ta, ar trebui să le mulţumeşti, sincer şi îndelung, pentru că te ajută să obţii iminenta victorie, cu atât mai frumoasă cu cât le retezi membrele pentru a-ţi croi drum spre ea.

În loc să intru în cursa de şobolani de la şcoală, umplân- du-mi mintea cu tot felul de cunoştinţe inutile unui artist, îmi petreceam timpul încercând să-mi găsesc un nou nume. Ştiam că sunt prea tânăr ca să produc o operă măreaţă (artistul trebuie să aibă tot timpul ochii larg deschişi), aşa că am început să-mi pregătesc legenda. Am fost întotdeauna antipripeală şi pro reflectare. Aşa că în orele în care eram treaz mă ocupam cu născocirea unui nume potrivit pentru un artist care explică lumea: Ron Astronomie, Woof Mercedes, Incredibila Maşinărie de Concepţie, Bingo Bate-Tot, Glande şi Mâini, Er Dario, Sammy-Foca, Phil Singuraticul, Yann Vonk, Hoo-Ha din Gondar şi alte câteva sute, nu la fel de bune, până m-am oprit lajohnny Genialul, care am simţit că manifestă respect faţă de rădăcinile mele şi indică elementul important a ceea ce aveam de oferit, fără să fie greu de ortografiat pentru studenţii la arte atunci când vor scrie eseuri despre operele mele.

Toată lumea ştie că artişti ca Michelangelo, Picasso, Re- noir sau Diirer au dat lovitura numai datorită numelor lor; dar după ce investisem mii de ore geniale în geneza unui nume cu care să mă pot mândri, mi-am dat seama aproape instantaneu că, deşi era strălucit, nu era bun. Nu poţi fi decât tu însuţi (ochii larg deschişi) şi mi-am dat seama că era anticuraj să încerc să ocolesc prejudecata numelui Smith. în orice caz, mi s-au oferit alte nume.

Năbădăiosul. Suge-hârciogi. Pizdă. Poponar. Turbo-cre- tin Prostănac. începător. Cerşetor. Labagiu. Ţăcănit. Sadic. Căpăţână-putredă. Cap-sec. Dement. Tichie-cu-clopoţei. Mămăligă. Bulangiu. Cur. Javră. Neo-codoş. învăţăcel. Excrement. Lipitoare. Suge-penis. Fute-oi. Strică-chef. Pervers. Mototol. Idiot. Pulă. Pulă Mare. Sculăreţ. Dobitoc. Pedofil. Ratatist. Anticrist. Căcat. Cap de pulă. Sunt doar câteva exemple alese Ia întâmplare dintre poreclele pe care le-am primit pentru că sunt artist şi sunt Smith. Dar e absolut firesc ca oamenii să te trateze cu dispreţ, să te privească de sus, să iasă pe geamul maşinii şi să te scuipe. Când îşi desfac centurile de siguranţă, coboară din maşini, se caută în cizme şi pe urmă aleargă spre tine cu un pistol nr. 5 (sau poate cu un nr. 6 – ochii larg deschişi), înseamnă că ucenicia ta merge bine. Când se toarnă benzină peste cutia ta de scrisori şi se aud strigăte gen „ţi-am tăiat linia telefonică", astea sunt semne bune. Lumea e plină de înjositori-de-lume.

Dar faci şi greşeli. Toţi facem. Nu contează greşelile, important este să nu le mai faci şi să nu mai fii un greşelist.

Deşi detectarea greşelilor este mult mai dificilă decât ai putea presupune iniţial. Uneori greşelile pândesc de sub succese, ca răhăţeii şoarecelui sub covor sau ca terciurile adunate sub o tavă. Uneori succesele dormitează sub nişte eşecuri masive, perle ascunse sub acele gogoloaie de muci denumite popular stridii.

Cred că este vital pentru artist să păstreze legătura cu comunitatea şi să cunoască din viaţă cât mai mult posibil; turnul de fildeş este un instrument de tortură antisănătos. Iar eu am ştiut cât de important este să eviţi zonele de eviscerare reprezentate de colegiile de artă. De aceea am devenit instructor auto liber-profesionist; eram propriul meu stăpân, fără nici un fel de obligaţii. Umbli de colo-colo toată ziua şi când trăieşti în maşină înveţi strada (ca să nu mai spun că eviţi agitaţia permanentă de a-ţi împacheta şi despacheta boarfele); traseul meu era pe şoseaua Reginei.

Unii ar putea considera deconcertantă lipsa intimităţii, publicul având privilegiul de a vedea pe geam tot ce faci când eşti treaz sau când dormi, dar sunt adeptul principiului că răsuflarea fiecărui artist trebuie supusă cercetării; sunt antimistificare şi proexpunere.

însă asta am făcut-o tot ca să dau oarece culoare biografiei mele şi ca să am răgaz pentru Proiect, pregătind terenul, cum s-ar zice, pentru marea explozie a culturii occidentale, înfăţişându-mă ca Izbăvitorul şi Groparul Artei şi Cel Ce Exhibă Mai Mult Decât Tot. Pictatul în maşină îţi limitează mărimea pânzei, dar am avut noroc că înclinaţia mea naturală era de 5 cm pe 5.

Găsirea unui loc de parcare, un loc de parcare fără plată: asta nu-i uşor în Londra. Ani întregi ai vieţii mele încă tinere au fost petrecuţi ducându-mă la clienţi sau doar căutând un culcuş. Dar ăsta-i norocul carosabilului; şi nimic nu e mai bun ca un trafic aglomerat ca să-ţi pună în mişcare seva. O şosea paralizată e mai bună decât orice birou sau atelier ca să munceşti serios. Călcarea Londrei sub roţi te învaţă multe despre specia umană. Şi pentru artist e important să fie independent, trebuie să ai acces la biştari baro- sâni, fără să-ţi vâre mâna în buzunar un patron. Când începi să te gândeşti să vinzi sau să placi, te gândeşti la piaţă, nu la artă. Nu, mai întâi la Artă, şi în mod inevitabil vor apărea roabele din care se revarsă pietre preţioase şi teancuri de bancnote mari ale unor valute respectabile.

Aveam libertate în anii aceia care precedau celebritatea, eram scutit de hărţuială şi de interviuri. Să iubeşti anonimatul, tinere prieten, pentru că poţi să te poticneşti şi să cazi fără să observe nimeni. M-am străduit din greu şi am experimentat. Deşi n-am putut evita niciodată să pun puţin zel în munca mea, unele piese aveau o umplutură de inspiraţie mai consistentă decât altele. Cu toate acestea, am ocolit cu îndărătnicie taberele de artă, galeriile, cluburile, colegiile, muzeele şi magazinele de cărţi poştale ilustrate, pentru că nu voiam să-mi fie contaminat geniul de bacteria E-coli a mediocrităţii din resturile altora.

Aş face o menţiune specială a câtorva dintre primele mele opere proeminente: *Portretul artistului, cu un minut înainte de a fi atacat de- un proprietar furios că i s-a blocat aleea de intrare,*

mânuind o lampă artistică, într-un unghi special, de care vrea să scape şi emanaţia mea de gaz provocată de Baron's Court, *Acest bioxid de carbon este al meu, acest bioxid de carbon este al tău.* Sau, într-o notă mai tandră, *Perforator plictisit găurind o ureche.*

Dar după ce faci tot felul de improvizaţii, îţi găseşti punctul forte. Susţin că, din punct de vedere pictural, câinii sunt prost trataţi. Prejudecata anticanină din zilele noastre este greşită şi tocmai în această zonă am avut cea mai importantă contribuţie, în ciclul de tablouri care începe cu portretul meu ca vajnic terrier scoţian, cu ochi căprui, adânci şi sensibili, cu limba ieşită de-un cot, sub statuia lui Eros, intitulat *Pierdut în Londra* (o combinaţie măiastră de emoţie şi comentariu social, îmi spun în sinea mea, şi numai trăsăturile de penel de la zgardă ar fi suficiente să-l facă pe Durer să plângă). Este impactul brutal al felului în care zugrăvesc un fermecător terrier de Yorkshire privind în sus cu ochi căprui adânci şi sensibili. *Vrei să fii prietenul meu?* Şi urcând pe scara canină, este mândria dulce-amară a rottweiler-ului cu trei picioare din Hyde Park, văzut din spate, *Monarh peste toate, cercetează cu ochii săi căprui adânci şi sensibili.* Apoi mai este minunatul contrapunct al celor doi ogari cu ochi *căprui* adânci şi sensibili, uniţi de cârnatul natural pe care-l împart simultan – *Amicii;* buzele superioare atârnând pline de bale sunt cea mai convingătoare afirmare a autopo- sesiunii pe care a realizat-o vreodată un artist. Copoii, mopşii, ogarii afgani, setterii, beagle, chihuahua, corgi, Saint Ber- nard, pudelii, toţi conduc spre ochii

căprui adânci şi sensibili, obraznici, ai boxerului, terminând cu privitorul, în timp ce acesta face pişu pe ghereta în care se află ofiţerul de gardă din faţa Palatului Buckingham – *Plimbăreţii.* Un univers miniatural şi un lexicon al insolitului numai pe laba lui stângă posterioare. Se recomandă în mod special o cercetare atentă.

Nimeni nu ştie precis când a început pictura, acum douăzeci sau treizeci de mii de ani, vă rog, alegeţi voi. Dar pot să vă spun precis când s-a terminat istoria picturii. La ora nouă şi nouă minute, pe nouă septembrie 1999. Atunci am făcut ultimele retuşuri la ceea ce ştiam că va fi ultima mea pictură şi ultima pictură din lume. După ea, după cea mai mare pictură a mea, nu se va mai putea adăuga nimic. Epuizasem lumea pictural şi pigmentai (am ales în mod deliberat o dată care să fie uşor de memorat pentru viitorii studenţi la arte plastice; de fapt, aproape că terminasem pe opt, dar am lăsat câteva trăsături de penel pentru a doua zi şi pentru acurateţea epocală).

Să nu credeţi însă că sunt un naiv. Ştiam că nici măcar un talent ieşit din comun şi foarte rar întâlnit n-ar fi fost suficient în sine. Ştiam că, mai devreme sau mai târziu, geniul meu va tr ebui prezentat publicului; chiar şi cel mai gustos fruct are nevoie de un vânzător, deci imediat *ce mon* oeuvre a fost îngrăşată bine, am început să cercetez taberele traficanţi- lor de artă, în travesti. Pozând în simplu instructor auto la- să-mă-să-te-las, m-am instalat în taverna Ţapul şi în alte cârciumi din jurul străzii Cork, ţinând în mâini un exemplar din *Auto-Trader,* prefăcându-mă că nu cunosc cuvântul „artă“, bucurându-mă de

flecăreala din jurul meu, adunând informaţii din zonele cele mai diverse. Pe neobservate, în biblioteci tăcute, când nu se uita nimeni, am răsfoit reviste şi cărţi pentru a descoperi unde erau baştanii, gorilele supraponderale, constructorii de poduri ai afacerii care mă puteau duce lin şi fără efort la un public şi la o glorie pe măsură (expedierea prin poştă şi scriptologia).

Mai mult ca sigur că nu aţi auzit de Renfrew. N-are nevoie să-l cunoască publicul. Unii au nevoie să fie cunoscuţi pentru averea şi puterea lor, celebrităţi de genul fetei care prezintă vremea, cei care-şi vând feţele, care fac spume la gură, care au tărtăcuţa goală, oricum vreţi să-i numiţi, care încearcă să mimeze evenimente pentru neevenimentarieni; şi mai sunt cei care au averi peste averi şi cărora le place să lingă aparatele de fotografiat; dar Renfrew nu are nevoie să fie jurnalizat ca să aibă avere şi putere, şi se mulţumeşte să fie cunoscut doar de câteva mii de oameni. Agenda lui (deşi este, fără îndoială, mai mare decât a mea) cuprinde doar două categorii: artişti (foarte bogaţi) şi cumpărători dispuşi să achiziţioneze artă pentru personaje miriapodice (incomprehensibil de bogate).

Nu toate povestirile despre Renfrew sunt înfricoşătoare. Unele sunt foarte înfricoşătoare. Cea mai elocventă mărturie este tăcerea pe care o produce numele lui. Nimeni nu vrea să spună nimic care i-ar putea ajunge la urechi, pentru că, oricât ţi s-ar părea ţie că e un compliment, el ar putea oricum să vină să-ţi tragă un şut în rotulă. Un critic de artă care l-a descris pe Renfrew pe hârtie tipărită ca fiind cel mai mare negustor de

artă al unei generaţii şi un creator de cultură s-a pomenit cu cariera curmată. Renfrew este marea gorilă supraponderală peste toate gorilele supraponderale, deşi e mai degrabă slăbuţ.

Auzi mereu aceleaşi lucruri. Fără glumiţe. Fără aere. Fără negocieri. Ostaticii sunt împuşcări pe loc. El spune un preţ şi singurul cuvânt pe care-l poţi rosti este „cecul”. Orice ocoliş, orice comentariu despre vreme (care poate sau nu să fie un preludiu la o ciondăneală), orice încercare de a încetini plata duce la blocarea legăturii. Şi n-are rost să telefonezi din nou oferind mai mult, căci te vei pomeni înecat într-un torent de conversaţii scurte cu secretara lui pentru tot restul vieţii.

Poveşti. Poveşti. El n-are nimic de-a face cu oamenii. Nu-i întâlneşte niciodată. Nu dă mâna cu nimeni. Personalul lui trebuie să ia un complicat mic-dejun de vitamine în fiecare dimineaţă şi toţi sunt atât de imunizaţi pentru o mulţime de boli, banale şi ezoterice, încât pot mânca şi balega fără să păţească nimic în cea mai neigienică groapă de gunoi din orice ţară. Când secretara lui are nevoie să-i semneze un document, îl ţine pe un perete de sticlă din biroul lui Renfrew, el îl aprobă din jumătatea de birou în care stă, în mijlocul unor sisteme de filtrare a aerului complicate şi costisitoare, apoi extrage din nişa sa ştampila de cauciuc cu semnătură. Se spune că, în afara enclavei lui purificate, poartă un costum pentru război biologic.

M-am întrebat cum să-i atrag mai bine atenţia lui Renfrew asupra genialităţii mele şi am decis că nu poate exista o mai bună prezentare a mea decât eu însumi, aşa că am optat pentru o expunere

absolut frontală.

Mă gândisem la nişte prezentări inteligente sau la nişte şmecherii, dar până la urmă am respins asemenea subterfugii şi intrigi ca fiind sub demnitatea mea. Şi astfel, cu destinul cocoţat pe umărul meu ca un papagal gata să vorbească, am intrat în galeria lui Renfrew.

L-am recunoscut pe loc. Peste un metru nouăzeci, costum cenuşiu (croitorul lui din Savile Row nu face probe niciodată, ci pur şi simplu îi trimite costumul – întotdeauna cenuşiu – şi îl ia înapoi de mai multe ori, până când este perfect), faţă uscăţivă (pe buzele lui nu trec decât legume organice preparate la grătar). Cerceta foarte deschis o draperie din spatele galeriei, fără costum pentru războiul biologic, şi mi-am dat seama ce tâmpenii circulă despre oamenii influenţi.

Cu toate acestea, ştiam că era o raritate să-l surprinzi în câmp deschis şi că era cu siguranţă un semn că istoria îşi sufleca mânecile pentru mine.

— Domnule Renfrew, sunt bucuros să vă anunţ că aceasta este cu certitudine cea mai importantă zi din cariera şi probabil din viaţa dumneavoastră. înainte de a-mi mulţumi că v-am ales, daţi-mi voie să vă explic ce am să vă ofer...

Renfrew n-a spus nimic, dar o combinaţie de groază, scârbă, enervare şi chiar teamă a ieşit la iveală pe faţa lui palidă imediat sub sprânceana stângă pe care a ridicat-o, combinaţie pe care chiar şi eu aş fi avut dificultăţi s-o redau pe pânză.

Nu te aştepţi ca o galerie să aibă pază. Eu cu siguranţă nu mă aşteptam. Nu pază sub forma banală a unor brute ca nişte tauri, cu nas de

boxer, care apar pe tăcute şi rapid de nicăieri. Poate că alţi infractori, pensionari care au ieşit în oraş şi mai înţeapă şi ei o pânză, tinere femei care fără să-şi dea seama încalcă interdicţia de a fuma, au primit o mustrare fermă, dar politicoasă.

Eu, nu. M-am pomenit cu picioarele la vreo cinci centimetri deasupra pământului în timp ce eram dus spre uşă de doi zdrahoni îmbrăcaţi elegant, fiecare cât o mică gloată. Rănit de comportamentul lor anti-Smith şi admirând croiala costumelor lor (ochii larg deschişi), n-am spus nimic, în timp ce m-au târât de mâini şi de picioare pe stradă până la o pubelă pe rotiţe din apropiere, după care i-au ridicat capacul şi m-au aruncat în ea. Unul dintre ei a căutat apoi în jur o pungă cu gunoi puturos pe care s-o verse peste mine, pentru a întări mesajul (această subliniere multiplă inutilă este tipică pentru un non-artist; dacă mesajul tău e clar, nu are nevoie de repetiţie).

Nu m-am descurajat prea tare, ci mai degrabă am fost impresionat de faptul că vârfurile artei sunt atât de bine monitorizate şi păzite. în plus, un artist nu trebuie să ocolească nici o experienţă şi mă îndoiesc că sunt mulţi oameni în domeniul creaţiei care să fi fost aruncaţi cu capul în jos într-o pubelă; e mai interesant decât vă imaginaţi şi am ştiut că va fi un moment de aur pentru biografii mei. Renfrew şi cu mine vom avea de ce râde pe viitor, nu mă îndoiam, deşi râsul lui Renfrew era întotdeauna un pic nervos. Generozitatea debordează din inima unui artist adevărat; m-am decis să le strâng mâna huliganilor lui după ce Renfrew va pune în scenă spectacolul meu *Prietenul cel mai bun al omului.*

Cu toate acestea, în timp ce mă luptam să ies din pubelă, mi-am dat seama că îl cunoşteam pe unul dintre ei. Capul de forma unei migdale (ochii larg deschişi) era cel pe care-l admirasem ca o obrăznicătură din cauza formei sale unice. Nu-mi amintesc mulţi oameni de pe vremea şcolii (abia mi-amintesc şcolile, darămite colegii de şcoală), în afară de câţiva cu înclinaţii antiartistice: Fred East, care m-a atacat cu o maşină de tuns iarba, sau Gander Mahoney, care, dacă n-ar fi avut o proastă coordonare a membrelor şi n-ar fi fost lipsit de îndemânare în mânuirea suliţei, ar fi putut să mă răpească acestei lumi.

— Peter, tu eşti?

— Îîîî?

— Peter, eu sunt, John. Johnny Genialul, am fost împreună la Thamesmead Comp.

S-a uitat o clipă la mine.

— Ca să fiu sincer, amice, nu-mi amintesc deloc de tine. Dar dacă am fost împreună la şcoală...

A băgat mâna în buzunar şi şi-a potrivit pe pumn o buclă de metal cu margini dinţate. M-ar fi rănit cu siguranţă dacă lovitura lui nu m-ar fi făcut să-mi pierd cunoştinţa.

Dar a fost o iniţiere necesară; cum ar fi fost dacă aş fi cucerit lumea artei fără să fiu bătut? Trebuie să te gândeşti întotdeauna la biografii tăi şi câteva săptămâni de luptă au fost un preţ mic de plătit. A trebuit să recunosc, de asemenea, că Renfrew era probabil victima unor nesfârşite sâcâieli din partea netalentaţilor fără nici o speranţă şi că merita o oarecare înţelegere pentru asta.

Nu aveam altceva de făcut decât să-i duc

operele mele de artă lui Renfrew, pe urmă totul avea să se aranjeze. Am decis că, dacă o să stau lângă intrarea galeriei lui, o să reuşesc. O să coboare din maşină, o să vadă pictura absolut strălucită şi istoria artei o să se schimbe pentru totdeauna. De fapt, în dimineaţa când m-am postat acolo, Pete a fost cel care a coborât din maşină şi, din câte mi-am dat seama, istoria artei nu a fost deloc afectată; m-a silit să mănânc un colţ din pânza mea sub ameninţarea unui cuţit, după care m-a dus la o plimbare de câteva minute, ca să găsească un geam de vitrină prin care să mă azvârle.

Aşa că l-am urmărit pe Renfrew până la el acasă – o vilă somptuoasă din Highgate. La adăpostul întunericului din primele ore ale dimineţii, am amenajat cu grijă o mică expoziţie cu picturile mele în faţa ferestrei bucătăriei lui, astfel încât în lumina adormită a zorilor (departe de a fi ideală), în timp ce îşi lua micul-dejun, să vadă viitorul artei şi sfârşitul mâzgălelilor. Renfrew a observat, probabil, o oarece modificare în grădina lui, pentru că l-am văzut pe Pete înaintând spre mine cu un copăcel pe care şi-l procurase de undeva, cu un dispreţ total faţă de mediu. Mi-am dat seama că era timpul s-o şterg. Pentru un tip solid şi îndesat, Pete era capabil de o acceleraţie care ar fi făcut cinste unei maşini sport şi, în ciuda cantităţilor considerabile de adrenalină care pătrundeau în bătrânul cord, ca urmare a întâlnirilor mele anterioare cu Pete, m-ar fi prins cu uşurinţă dacă n-ar fi căzut într-o gaură.

Căzuse prin trapa mascată de iarbă, realizată de un artist care se ascundea în gaura de dedesubt, unde lucra la o piesă spectaculoasă

intitulată *Două săptămâni în grădina unui negustor de artă,* care includea o combinaţie neobişnuită de teorie şi tactici de supravieţuire ce-i pretindea să trăiască în grădina lui Renfrew fără provizii şi să-şi consemneze experienţele. Un ratat! Şubrezit de un regim alcătuită din picături de ploaie, petale de narcise, gângănii, o alună pentru care atacase o veveriţă şi nişte firimituri de pâine mucegăită lăsate pentru păsările, conceptualistul ascuns nu se ridica la înălţimea furiei lui Pete, care, neconvins de seriozitatea misiunii artistice a conceptualistului, i-a rupt trei coaste, furnizând, culmea ironiei, ceea ce a fost, în opinia generală, punctul central al piesei şi multă publicitate datorită acţiunii juridice care a urmat.

Considerând că nu trebuia să mă tem să fiu convenţional, am pus două picturi de-ale mele în cutia poştală, dar evident că Renfrew fie nu le-a primit, fie nu le-a văzut, de vreme ce nu m-a sunat pe pager.

Firește că nu m-am dat bătut, deşi începeam să mă gândesc că munca biografilor mei va fi zădărnicită. întotdeauna am fost antirenunţare. Mai există şi alte galerii pe strada Cork, mi-am spus, ba chiar şi alte străzi în Londra şi în frumoasa noastră ţară. M-am gândit că operele mele vor constitui o şansă extraordinară pentru o galerie mai mică sau pentru una din provincie, pentru a acoperi golul lăsat de Renfrew, dar, ciudat, au refuzat cu perseverenţă să înţeleagă acest lucru.

în cele din urmă, am priceput că trebuia să plătesc pentru originalitatea mea şi să recunosc că secolele de opresiune a Smith-ilor nu vor fi atât de uşor şterse cu buretele. Dar am admis că şi eu mă

făcusem vinovat de gândire procon- venţională; trebuie să eviţi Acceptarea. Acceptarea înseamnă să admiţi că arta era destinată galeriilor sau altor picturerii publice recunoscute. Aşteptându-mi într-o seară casoleta cu creveţi *bhunaîn* acel bastion al supremaţiei cuptorului indian, Zorii Rajahului, alături de mulţi alţii, mi-am dat seama că acesta era locul unde arta mea putea fi expusă şi unde va atrage publicul, împreună cu un cocteil Bombay, sau că în acea tradiţie venerabilă aş fi putut schimba una dintre picturile mele pe o cantitate de curry pentru toată viaţa şi o comandă specială de *bindi bhaji.*

Dar mai aveam de învăţat şi alte lecţii despre amploarea originalităţii mele, iar localurile cu casolete de luat acasă există pentru a furniza oamenilor casolete cu mâncare, nu pentru a lansa o artă care schimbă civilizaţia; a existat un moment foarte jenant, cu un beţişor periculos într-un restaurant chinezesc de pe Holloway Road. Dar cu cât e mai mare originalitatea ta, cu atât mai dificilă este Acceptarea; e ca şi cum ai încerca să străpungi cu nasul o uşă de stejar (nu că aş fi încercat vreodată, sincer să fiu).

Trebuie să vezi lucrurile aşa cum sunt (ochii larg deschişi). Din nefericire, vedeam că eram cu mulţi ani înaintea timpului meu şi că tot ce puteam face era să las totalitatea picturilor mele într-un seif în Willesden şi să aştept să mă prindă lumea din urmă.

Dar nu sunt genul care să se culce pe lauri; am început să caut un nou mediu de cucerit şi nu mi-au trebuit decât patruzeci şi cinci de minute să creez o formă de artă cu totul nouă. Stăteam şi beam un păhărel la Marquis of Grangy, când, întrucât localul era aglomerat, o pereche a venit să

se aşeze la masa mea. Le-am auzit fără să vreau conversaţia: erau proaspăt căsătoriţi şi soţul fusese trimis recent la post la Plov- div, în Bulgaria, pentru un an. Nu se bucurau deloc.

— O să-ţi placă, am intervenit eu, fără să ştiu de ce.

— Aţi fost acolo?

— Am stat acolo doi ani, am răspuns eu, sau mai degrabă glasul meu a emis un răspuns.

Nu eu am început să turui despre perioada în care am lucrat ca expert în purificarea apei în zonele rurale ale Bulgariei. Era Marea Gândire care executa un număr prin mine. Mi-am arătat entuziasmul faţă de căldura bulgarilor, de calitatea mâncărurilor, de frumuseţea peisajului. I-am învăţat o expresie utilă în bulgară, un salut care nu poate fi folosit decât la ora unsprezece dimineaţa (ideal ar fi la ultimul dangăt al clopotului bisericii), considerat cea mai frumoasă şi mai curtenitoare expresie din întreaga limbă, încât oamenii străbăteau toată ţara pentru a fi în situaţia de a o rosti în faţa cuiva pentru care aveau o stimă deosebită, iar enunţarea ei putea aduce lacrimi în ochii unor bărbaţi maturi, nebănuiţi că ar fi sensibili. Le-am dat chiar şi adresele a doi prieteni, despre care i-am asigurat că vorbeau o engleză impecabilă şi care aveau să fie fericiţi să-i plimbe prin ţară.

Desigur, cel mai tare mă apropiasem de Bulgaria când luasem o sticlă de vin roşu bulgăresc într-un magazin de băuturi şi apoi o pusesem înapoi pe raft. Tot ce ştiam despre acel loc era că se afla undeva lângă Africa.

Dar pentru că fusesem scos din circulaţie (ochii larg deschişi) , Marea Gândire mă îndrumase spre o nouă formă de artă palpitantă, pe care o

botezasem, „atragerea atenţiei”. Desigur, un profan sau cineva fără gradul necesar de sofisticare şi discernământ ar putea confunda atragerea atenţiei cu minciuna. Atragerea atenţiei nu este o impertinenţă, este o fabulaţie personalizată, o poveste la comandă. Există o deosebire uriaşă între negările categorice sau stângacele indicaţii greşite care alcătuiesc marea majoritate a neadevărurilor („totul e bine” sau „ţi-l înapoiez imediat”), sau între a sta într-o cârciumă şi a pretinde că eşti pilot de război, sau a încerca să vinzi unor prostănaci câteva pogoane de mlaştină sau cărămizi în Costa del Sol şi ceea ce fac eu. Este deosebirea dintre bisturiul chirurgului şi şişul huliganului (eu sunt bisturiul chirurgului).

Asigurările mele ferme au schimbat total punctul de vedere al perechii. Povestea mea despre purificarea apei bulgăreşti îi înălţase aşa cum trebuia să te înalţe o operă de artă, îi făcuse să plutească. Supraaselenizare pentru comunitate. Poate că această atragere a atenţiei îşi va găsi repede sfârşitul în Bulgaria, dar ar putea la fel de uşor să dureze o viaţă şi să însoţească acea pereche până la locul ei de veci. Nici o operă de artă nu poate păcăli la infinit timpul.

Şi mi-au cumpărat o bere. Arta trebuie plătită cumva. în felul acesta îţi dai seama că e artă. Pentru tine, e o viaţă care are ca esenţă timpul.

în noaptea de după inventarea atragerii atenţiei eram la Melcul şi Lăptuca, iar o femeie a început să mi se văicărească pe tema cancerului la sân al mătuşii ei. l-am explicat că eu sunt designer de cuţite, dar că două dintre mătuşile mele avuseseră cancer la sân, că fuseseră tratate cu succes în urmă cu cincisprezece ani şi că acum

erau pline de energie, una, o incorigibilă maratonistă, iar cealaltă o pasionată jucătoare de tenis, care îl bătuse măr pe medicul care îi pusese iniţial diagnosticul greşit. Auditoriul meu a plecat zâmbind. Aşa că am continuat:

IDENTITATE	SUBIECT	ONORARIU
Designer de cuţite	Cancerul la sân e un	O sticlă de Corona
Crescător de şerpi	spanac Evaziune fiscală	Drambuie, juma’ de Fosters
Teolog	Agenţiile matrimoniale prosperă	Vin alb sec, alune prăjite cu miere
Instructor de jochei	Şaizeci e în floarea vârstei Creşterea copiilor e	Un sfert de cidru Apă minerală (gazoasă),
Comentator de cricket	un fleac	resturi de carne de porc
Ziarist de machete de cale ferată	Şomajul poate fi controlat	Nici o băutură, o jumătate de bomboană de mentă
Balerin	Ticăloşii *sunt* pedepsiţi	O sticlă de Rolling Rock
Savant în cârnaţi vesel	Eşti frumoasă, nu grasă	A trebuit să-i iau eu un Campari
Crescător de şerpi	Fiul tău fugit nu e mort, doar fugit	Juma’ de Greene Ring IPA
Ziarist de machete de căi ferate	Viaţa nu e un căcat	Juma’ de Guinness

Deci atragerea atenţiei funcţiona. Căpătăm atenţie, deşi nu şi biştarii care mi se cuveneau. Mă ocupam de o bere la taverna Ţapului, întrebându-

mă cum aş putea extinde atragerea atenţiei ca să obţin resursele pentru a mă angaja într-o idilă rurală, când Marea Gândire şi-a făcut din nou apariţia. Un Gălăgios a înşfăcat un scaun de la masa la care şedeam.

— Pune-l înapoi, a rostit glasul meu, în timp ce eram doar la jumătatea gândului că trebuia să ţi se ceară permisiunea înainte de a fi luată o mobilă de care n-aveai nevoie.

Glasul meu folosise tonul nervos pe care trebuie să-l rezervi celor mai mici şi mai slabi decât tine.

— Că altfel...? întrebă Gălăgiosu', în timp ce amândoi aveam în vedere dovada clară că nu numai că era dispus, ci şi capabil să mă bată rău, rău de tot.

Deşi nu fac un secret din faptul că sunt procondiţie fizică, genetica mi-a dăruit un corp mic şi faptul că mi-am închinat viaţa artei m-a dotat, din păcate, cu muşchi aproape invizibili.

— Sunt artist şi am nevoie de acel scaun, a poruncit glasul meu.

— Că altfel...?

— îţi sucesc gâtul.

Trebuie să recunosc că am fost surprins de această evoluţie. Era clar o improbabilitate neobrăzată; chiar dacă Gălăgiosu' ar fi fost legat şi cu căluş în gură şi eu aş fi fost incitat să ajung într-o stare de furie totală anti-Gălăgiosu', n-aş fi reuşit, în cel mai bun caz, decât să-i trag un perdaf. Odată, provocat peste măsură de o muscă de came babană, am ples- nit-o cu un ziar făcut sul, dar rezultatul a fost că a bâzâit mai tare. încă îmi amintesc cu regret de mai multe furnici pe care am călcat fără să-mi dau seama într-un

muşuroi în Mar- gate, când aveam unsprezece ani.

Dar trebuie să aveţi încredere în aceste codoane întunecate. Ah, aceste codoane întunecate!

— De ce n-ai zis aşa? spuse Gălăgiosu', punând la loc scaunul.

Asta arată că simplul fapt că pare evident că se va întâmpla ceva nu înseamnă că acel ceva chiar se va întâmpla; uneori sari pe geam şi pluteşti. Am fost întotdeauna antilaşitate şi provitejie, dar am descoperit că aceste tactici sunt inadecvate când am de-a face cu indivizi mai mari decât mine, de aceeaşi mărime ca mine sau mai mici decât mine, când ei simt plăcerea de a mă supune unei reajustări fizice.

Curând după aceea, când Gălăgiosu' a plecat, m-a arătat cu degetul spunând:

— Fiţi cu ochii pe el; e un ucigaş. Un ucigaş cu inimă de piatră.

Apoi cineva s-a apropiat de mine şi m-a întrebat dacă n-aş bea ceva. Schema pentru atragerea atenţiei în săptămâna următoare arată astfel:

IDENTITATE	SUBIECT	ONORARIU
Ucigaş în serie	E uşor să ucizi oameni (ca şi cum ai plesni muşte)	Trei jumătăţi de Carlsberg, două de G and T, Chivas Regal, *poppadoms* condimentate, *moglai* cu pui, orez basmati, îngheţată de prune, cafea filtru
Ucigaş în serie	E greu să ucizi oameni (răstorni mobila etc.)	Patru sticle de Stella Artois, patru pahare de vodcă cu aromă de miere, două pachete de sare şi fursecuri cu oţet, un pachet de

Ucigaş în serie	Cum cer îndurare victimele	Benson & Hedges Cinci sticle de Pils, două Famous Grouse, plăcinte cu spanac în sos de salsa, somon cu lămâie, *pommes frites,* sos tartar, juma' de sticlă de chardonnay de Noua Zeelandă ţinut în butoi de stejar (excelent). Un volum de poezii cu autograf. Invitaţie la o vacanţă la schi în Cloisters

Ucigaş în serie
Rămăşiţe şi scursuri de muritori
Cinci sticle de Grolsch, trei cocteiluri mărgărită, o sticlă de şampanie R de Ruinart (Paris *en bouteille),* filet de păstrăv-curcubeu afumat cu hrean de casă, *lollo rosso* şi salată de *radicchio,* cotlete de mistreţ pe un pat de napi glazuraţi şi ghiveci de legume, o sticlă de Blagny '89, o terină cu două ciocolate, un Cohiba, un Glenmorangie vechi de 18 ani, o eşarfă de caşmir, o ţigară al naibii de tare (Northern Lights), o linie de cocaină, un spectacol al unui regizor pe casetă VHS, o fotografie polaroid cu o fată cu numărul de telefon scris pe spate

Chiar şi când ai o atragere mare de atenţie, trebuie s-o rafinezi uşor ca să devină interesantă pentru tine, dar şi pentru a prinde-n laţ interesul publicului tău. Când le spuneam ascultătorilor mei că abia ieşisem în dimineaţa aceea, îi vedeai cum le vin idei precum: e bine oare că s-a întors pe străzi? încă unul cu buba la cap scăpat de la doctorul de nebuni? încă o comisie uşurică de atestare care a testat tema reformabilităţii umane până a ajuns la un răsunător fiasco? După ce ai stat pe stradă un timp, ai mari şanse să-ţi ţii în

frâu slăbiciunile şi să nu-ţi mai pătezi caietul, dar când atragi atenţia trebuie să păstrezi echilibrul între cât de recentă este eliberarea ta de sistemul penal şi recunoaşterea ta tot mai largă. De îndată ce tu şi atragerea atenţiei pe care o practici devin mai cunoscute, trebuie să renunţi la „am ieşit azi-dimi- neaţă“ în favoarea mai vagului „tocmai am ieşit”, pentru a evita să fii prins cu minciuna.

Dar nu se fac prea multe speculaţii despre motivul pentru care nu eşti în spatele gratiilor, de cauciuc sau de alt fel. Aşa cum ştim cu toţii, în zilele noastre crima nu prea îţi răpeşte libertatea. Şi avantajul de a te apropia de treizeci de ani este că nu e greu să-i convingi pe oameni că absentezi de zece ani.

Acum îmi peU ec majoritatea serilor în Clubul de artă din Chelsea. Pe partea dreaptă, cum intri, este o nişă cu două fotolii proodihnă şi o etajeră cu cărţi. Am citit multe dintre ele, pentru că mi-am petrecut mult timp acolo în zilele mele de preatragere a atenţiei (după ce mă hotărâsem să-mi dezvălui picturile), ca să am o mostră din compania colegilor artişti. După ce s-a înfiripat ardoarea mea artistică, m-am gândit că făceam, poate, o greşeală că nu vedeam de ce erau în stare alţii. Aşa că stăteam la bar şi mă adresam celorlalţi băutori:

— Sunt un mare artist. Şi tu eşti?

Descoperi încet şi dureros că, şi când caută companie, şi când o evită, artistul este în esenţă singur în drumul lui spre glorie.

REPLICĂ	MOSTRE DE RĂSPUNSURI
Sunt un mare artist.	Bravo.
Deci eşti prietenul meu.	

Atunci poţi să-mi împrumuţi douăzeci de lire?
A!
Trebuie să prind trenul în zece minute.
Vrei să discutăm despre artă? Nu prea.
Mă întâlnesc cu un amic.
Acolo stă cineva.
E o întrebare periculoasă.
Luna asta nu-mi merg 20% din instalaţii.

Dar s-au dus acele zile de prejudecăţi turbate anti-Smith.

În jurul meu s-a strâns un cerc fascinat, într-o seară, când spuneam:

„Cel mai important lucru este că m-am iertat pe mine însumi şi acum mă pot bucura pe deplin de viaţă. Nu poţi învia morţii şi chiar dacă ai putea, gândiţi-vă câte probleme juridice aţi avea cu casa, cu proprietăţile, cu parcarea...”

Brusc am observat că atenţia tuturor – care fusese jucăria mea – îmi fusese răpită. Publicul meu mă trădase pentru o siluetă înaltă, îmbrăcată cu un costum gri. Era Renfrew. Mi s-a întins o mână. Am luat-o, după care a dispărut într-o clipită, lăsându-mă cu impresia unui animal prins în capcană, care ţâşneşte din ea.

— Domnule Smith, am auzit că pictaţi. îmi este permis să vă întreb dacă sunteţi reprezentat de cineva?

cincizeci de inutilităţi

9

Ocoţând dibaci ambele pistoale cu dibăcie, Pustiu’ execută cu ele câteva mişcări de rotaţie, apoi le băgă la loc în toc fără să-şi dezlipească o clipă privirea de pe adversarul imaginar. Coordonarea funcţiona şi încă putea s-o facă repede (deşi trebuia s-o ia mai domol).

Ştia de asemenea că era ceva în neregulă. Neregula îi sufla în ceafă, dar nu-şi dădea seama ce fel de neregulă era sau dacă putea face ceva în privinţa ei.

îşi scoase punga cu tutun, îşi rulă o ţigară şi încercă să localizeze unde se produsese neregula.

Avusese mult timp să se gândească. Petrecuse mulţi ani gândindu-se, dar nu avea de fapt nimic care s-o demonstreze.

Aşa se desfăşurase sfârşitul carierei lui. Cu câteva săptămâni înainte de asta, simţise o adiere de nereguli. De fapt, durase câteva luni, dar nu fusese în stare să-şi dea seama că treaba o luase razna.

Nu se hotărâse să renunţe la slujbă. Ar fi putut să-şi dea demisia, dar nu – trebuia să facă în aşa fel încât să fie concediat, poate pentru a avea pe cine da vina mai târziu, dacă avea să regrete. Ezitarea lui de a da naibii totul avea, poate, o legătură cu felul în care obţinuse slujba. înţelegând că era timpul să-şi găsească o slujbă ca lumea (costum, un salariu decent, pensie), ochise un post liber în departamentul de planificare urbană, se dusese la bibliotecă, căutase cursuri de planificare urbană şi născocise apoi un CV fictiv şi min- ţise de îngheţaseră apele la interviuri. în lipsa oricăror cunoştinţe şi repetând fără efort bancuri

răsuflate, reuşise.

Nu fusese descoperit, pentru că, deşi postul era bine plătit, nu avea nimic de făcut. Te duceai la întruniri unde bancurile erau bine-venite şi umblai cu maşina ca să cunoşti stâlpii de iluminat. Un oraş care se respectă are nevoie de un departament de planificare urbană, dar adevărul este că oraşele se planifică singure. Poate că uşurinţa cu care-i păcălise nu-i permitea să-şi respecte colegii sau poate că îi ajunseseră cinci ani de plictiseală.

Necazul începuse de la o cană de ceai. Avea puţin de mers cu maşina până la serviciu, dar din cauza traficului aglomerat îi lua cel puţin o jumătate de oră. Se trezea greu: singurul mod în care-şi putea părăsi patul era să se rostogolească din el pe pardoseala tare şi rece, care-i dădea imboldul de a se duce la baie. Se obişnuise să nu ajungă la timp, întârziind trei sau patru minute, pentru ca nimeni să nu se poată plânge cu adevărat, iar el să stea mai mult în pat. Dădea pe gât nişte ceai, îşi îndesa nişte pâine prăjită în gură şi fugea la maşină ţinându-şi cravata, iar apoi îşi petrecea timpul în ambuteiaje, ajungând să urască feţele familiare.

Intr-o dimineaţă, a întârziat atât de mult, încât şi-a luat cana cu ceai în maşină ca să-l bea pe drum. După şase săptămâni, se ducea la maşină în halatul de baie, se bărbierea, se îmbrăca şi îşi pregătea micul-dejun în maşină. Oamenii se holbau la el, dar nu-i păsa şi abia mai târziu şi-a dat seama cât de periculoasă era atitudinea lui. Ajunsese în etapa în care sosea după prânz în costumaţie de cowboy completă, ră- sucindu-şi cele şase pistoale la întruniri, până când a fost

mustrat pentru comportamentul lui.

Primele patru luni de şomaj au fost cele mai grele; după aceea, te linişteşti şi nu te mai deranjează aşa de mult. E ca înecul, bănuia el, te zbaţi, te zvârcoleşti, dar pe urmă îţi trece disperarea şi te laşi în voia apei. Oricum, îmbrăcatul şi spălatul deveniseră deja o muncă. Nu prea avusese cine ştie ce slujbe înainte şi cu siguranţă că nu a avut nici după aceea ceva ce s-ar fi putut numi o slujbă. Şi totuşi, nu pretindea că sfârşitul căsniciei lui fusese legat de faptul că îşi punea pe umeraş costumul şi cravata; căsnicia lui se consumase după propriul ei cronometru. El şi soţia lui stăteau în părţi diferite, ale casei, abia de reuşiseră să aibă o ceartă, ca animalele din specii diferite obligate de un stăpân nechibzuit să stea în aceeaşi cuşcă. Cu toate acestea, când ea şi-a luat rămas-bun pentru ultima oară, el n-a fost surprins că l-a podidit plânsul.

Unde luase virajul greşit? Sau unde ratase virajul? în tinereţe, nu răspunsese niciodată la întrebarea „ce vrei să te faci?" prin răspunsul „mă văd stând degeaba mult timp, într-o casă aproape goală, pe o canapea cu adevărat jerpelită, ca una căreia pompierii îi dau foc la instrucţie; pe scurt, un ratat, dar nu unul despre care nici nu merită să vorbeşti, nu e vorba de proiecte uriaşe eşuate, ci doar de un ratat care iese rareori dincolo de uşa de la intrare".

Asta e singurul lucru bun când n-ai bani; te ajută să fii ordonat. Camera lui conţinea un televizor mic (la care un hoţ ar fi strâmbat din nas) pe un piedestal pentru cărţi de telefon, canapeaua, un cactus mort, o tigaie chinezească ruginită, pe

care nu era sigur că voia s-o păstreze, pistoalele cu perle pe mânere şi un exemplar din *Căpetenii indiene celebre pe care le-am cunoscut* de O.O. Howard. Ar fi vândut pistoalele dacă ar fi primit o ofertă cât de cât decentă.

Se uită pe fereastră la cer, un mare veto cenuşiu. îl văzu şi pe Spring alături, ajutând încă o maşină să rugineascâ, dezmembrând-o şi împrăştiind piesele prin grădina lui ajunsă cimitir de maşini. Spring se opri din treabă ca să se scobească în nas cu o unghie neagră.

întotdeauna vedea chestii de-astea. Lângă Birmingham, se afla odată într-un tren, când, pe o altă linie, avu parte, în timp ce trenurile porneau, de imaginea rapidă a lui Marga- ret Thatcher într-un compartiment de clasa întâi, introdu- cându-şi un deget de fier într-un nas de fier. Când călătorise în adolescenţă pentru prima dată în America, în timp ce stătea într-un bar al aeroportului din Phoenix, îl văzuse pe John Lennon bând o coca şi excavându-se, ceea ce alungase orice dorinţă de a-i lua un autograf. Şi, ca să pună capac la toate, îl zărise pe George Best într-o cârciumă fără nume de lângă Oldham, cugetând asupra unei beri într-un separeu discret, gândindu-se ce ar fi putut fi şi devenind şi el digital. îi fusese dat ciudatul talent de a surprinde celebrităţile în timpul curăţării nasului, dar nu se dovedise capabil să profite de el.

Şi, desigur, scotea repede pistolul, dar nici asta nu-l dusese prea departe. Activitatea lui de pistolar îl ajutase doar să obţină o invitaţie la vechea lui şcoală pentru a vorbi despre tradiţiile Vestului.

Pe policioara căminului păstra încă pozele lor. Toţi îm- brăcaţi la patru ace: Gaşca Bramhall (Societatea pentru studiul istoriei frontierei cartierului Bramhall), toţi patru. Mai fuseseră şi alţii pe acolo, dar nucleul Găştii Bramhall era alcătuit din el, Baz, Airhead şi Wojtek. Ei făcuseră târguri, aziluri de bătrâni, o inaugurare de supermarket, televiziune locală.

Vestul sălbatic îl fascinase încă din copilărie. Adunase orice informaţie, cât de mică, despre el. Dacă voiai să ştii unde se afla Doc Holliday în timpul împuşcăturilor de la OK Corral, care era pileala preferată a lui Jesse James sau numărul de pistoale din Oklahoma în 1870, el le ştia pe toate. Ii trebui- seră ani de zile ca să-şi dea seama de ce el şi alţii se simţeau atât de atraşi de asta, dar, pe măsură ce se maturiza, vedea că era o lume în care problemele puteau fi identificate (purtau pălării negre) şi rezolvate; când se ivea o problemă, nu chemai poliţia, nu-i scriai parlamentarului tău, nu consultai un avocat, puneai pistolul la brâu şi rezolvai situaţia. Asta era cusurul vieţii: nimic nu se rezolva.

Regretând că rama costase mult, puse fotografia la loc. El era ultimul din gaşca Bramhall.

Baz („Drăguţul Fermier”) plecase la sud de graniţă. Pasiunea lui Baz pentru Vestul sălbatic fusese doar o stratagemă ca să scape de nevastă şi de plozi. „Băieţii se bazează pe mine”, îi spunea el soţiei care protesta, dându-se drept şofer, deşi nu se omora conducând maşina, pentru că de obicei era prea afumat.

Să fugă de nevastă şi de plozi era o chestie pe care Baz se străduia s-o facă aşa cum se cuvenea.

în plus, alerga la maratonuri. „E în scopuri caritabile, iubito, şi băieţii se bazează pe mine.” Nevastă-sa credea că se ducea la cârciumă când o zbughea de-acasă în trening şi tenişi şi de mai multe ori îl urmărise cu maşina. Părea absurd, pentru că avea un burdihan plin cu bere, de mărimea unui copil de doisprezece ani – dar Baz putea alerga maratonul în mai puţin de patru ore, chiar şi pe cel integral din Dodge City—, atât de mult îşi dorea să scape de cei ce depindeau de el.

Caritatea şi maratonul făcuseră echipă când Baz fugise până la Marbella cu trei sute patruzeci de lire pentru copiii dezavantajaţi de soartă. Nu era o sumă pentru care merita să alergi, era doar posibilă.

Baz deschisese un bar („Diavolul Roşu”) cu o fetişcană nemaipomenită, care îşi cultivase pesemne mai vechea şi mai bănoasa pasiune monolingvă pentru bărbaţi, dar care până la urmă devenise o nevastă cu doi copii. Mai demult, primiseră toţi o fotografie cu Baz, rânjind alcoolic, purtând tricoul „Născut în nord, trăiesc în nord, mor în nord”, ţinând strâns în mână o sticlă de bere neidentificată, alături de focoasa *senorita.*

Se spunea că Baz voia să se întoarcă, dar se temea de întreţinerea copiilor. Probabil că era în căcat, altminteri ar fi aflat ceva despre el; nu se omora să menţină legăturile cu oamenii, dar crezuse întotdeauna că lucrurile plăcute trebuiau împărtăşite.

Baz era un cetăţean din Manchester care trebuia să se întoarcă. Baz tânjea, probabil, după berea caldă şi ploaia rece. Puştiu’ se îndoia că Manchesterul i-ar fi lipsit dacă ar fi avut o

alternativă însorită, prosperă. Culmea ironiei era că nu ieşise aproape niciodată din Manchester, dar dorea din tot sufletul să-l părăsească.

încercase, fireşte, să evadeze. Când avea nouăsprezece ani, se dusese în State ca să meargă pe urmele lui Doc Hol- liday şi să găsească o cale de a rămâne acolo. Descoperise că (în Arizona, cel puţin) existau două feluri de slujbe: cele la care aveai nevoie de calificare şi de carte verde – care le reveneau americanilor – şi cele la care n-aveai nevoie de calificare sau de carte verde – care le reveneau mexicanilor, dispuşi să muncească pentru bani atât de puţini, că te umfla râsul.

În disperarea asta, s-a întâlnit cu Pat, un tip cu un optimism nemărginit şi un trailer plin cu tancuri de jucărie cu baterii. Deci el şi cu un negru pe nume Steve (făcea autostopul ca s-ajungă în L.A. la un campionat de hula-hoop) au petrecut trei zile intrând în fiecare magazin din Phoe- nix şi încercând să vândă tancurile.

Nu încercând să convingă magazinele să ţină în stoc tancuri, ci să le vândă vânzătorilor din magazin... Pat avea o teorie cum că oamenii care muncesc în magazine nu au timp de cumpărături şi mor de poftă în secret să cumpere tancuri cu baterii şi de aceea era vital ca Puştiu' să aibă un asistent care să demonstreze cât de minunate erau tancurile în timp ce el le vindea.

Până la urmă, s-a ales cu un respect profund pentru politeţea şi toleranţa americanilor; sau poate că dacă lucrai la un galantar de parfumuri sau într-o agenţie de voiaj vrând să-i ademeneşti pe oameni, în Bahamas, nu te-ai aştepta să intre cineva să-ţi ofere un tanc. S-a mai ales cu un stoc

complet de tancuri, deşi, la capătul unei după-amiezi enervante de flecăreli cu un vânzător de flori, de şaisprezece ani, plictisit, era cât pe-aci să vândă unul.

Pat era un tip căruia-i plăcea prea mult să experimenteze ca să facă bani, dar suficient de bun la suflet ca să le dea o masă după acest raid. N-a mâncat în viaţa lui atât de bine; mâncarea era o porcărie: piure din fulgi de cartofi, un antricot tare ca piatra îmbâcsit cu sos, fasole terciuită, cu un gust de parcă ar fi stat o săptămână în cizmele unui cowboy; şi toate astea într-un local-vagon dărăpănat, căruia îi lipsea un perete. Dar de două zile nu mâncase nimic, în afara de covrigul de la florar. Lăsase farfuria lună şi pe urmă rămăsese cu ochii lipiţi de ea, melancolic.

Dar Puştiu' avea bilet cu dată fixă şi încă o săptămână de umblat înainte de a se putea întoarce în Anglia; pretextul unor decesuri masive în familie nu reuşise să îmblânzească politica companiei aeriene. Tocmai scotocea printr-o pubelă în faţă la Kentucky Fried Chicken, când s-a întâlnit cu McGregor.

McGregor avea o mică fermă de porci şi căuta o persoană care să aibă grijă de casă cât lipsea ca să asiste la nunta fiului său la Chicago. Accentul englezesc al Puştiului şi cunoştinţele lui despre ce se întâmplase în Coffeyville în 1892 l-au convins pe McGregor că era fratele mai mic al Cinstei, aşa că i-a încredinţat casa şi colecţia de suveniruri de la alegerile uruguayene, în timp ce un mexican dolofan urma să joace rolul de porcar. Puştiu' a primit un pistol sclipitor şi sfatul „dacă apare cineva, tragi".

în afară de interesul său pentru evaluarea rezultatelor electorale latino-americane, McGregor nu prea se ostenise să adune valori: n-avea cărţi, televizor, instalaţii hi-fi, cărţi de joc; doar un aparat de radio care fie nu funcţiona, fie nu ştia el să-l folosească. Puştiu' petrecu o săptămână liniştită, mâncând tot ce era în frigider (brânză Monterey Jack veche şi brânză Monterey Jack şi mai veche) şi trebuind să-şi reamintească tot mai des cât de norocos era. Mexicanul nu ştia o boabă de engleză şi, după ce îl observase cum dădea de mâncare la porci în prima dimineaţă, înţelese de ce inventase Frank James jaful bancar în 1886.

Ferma se găsea la vreo patru kilometri de cea mai apropiată şosea, iar el n-avea altceva de făcut decât să urmărească din când în când elicopterul Serviciului de Imigrări zumzăind pe deasupra şi să umble în pielea goală (socotea că un fund pupat de soare îi va tripla durata vieţii când se va întoarce în Manchester), dar era atât de cald, că nu putea sta afară mai mult de douăzeci de minute.

La sfârşitul săptămânii, avu o criză de nebunie şi ieşi să tragă în cactuşi sub clar de lună. Se simţi mai bine, dar atât de jenat de consumarea muniţiei, încât inventă o poveste cu doi biciclişti suspecţi care trecuseră pe acolo, datorită căreia obţinu o primă de o sută de dolari (cheltuiri pe prima lui pereche de cizme Nocona).

Nimeni nu ştia unde era Baz. Pe de altă parte, toată lumea ştia unde era Wojtek: o soartă ciudată. Condamnare pe viaţă. Wojtek („Omul Fără Nume" – avea de fapt un nume, dar nu putea fi ortografiat sau pronunţat şi era în general obositor) îşi manifestase întotdeauna deschis agresivitatea,

ceea ce era îngrijorător pentru o persoană care avea acces la arme. Naufragiase în Anglia după ce se declarase legea marţială în Polonia; Vestul sălbatic prezenta două trăsături atrăgătoare pentru Wojtek: era american (deci deloc rusesc) şi avea pistoale. Wojtek se înscrisese în cluburi de tir şi îşi petrecea cât mai mult timp trăgând cu ele şi spunând, în timp ce le încărca, lucruri de genul „Eu şi Jaruzel- ski, într-o bună zi".

Puştiu' nu fusese acolo când se întâmplase, dar asistase la tot procesul. Intr-o seară de vineri, când toată lumea ieşise să se distreze (un început prost, pentru că nimic nu-l irita mai mult pe Wojtek ca distracţia), Wojtek, care bea de unul singur, fusese lovit accidental de un tânăr dulgher irlandez şi îşi vărsase jumătate de bere pe jos. Chiar şi nişte scuze nesincere ar fi pus capăt conflictului: Wojtek era nebun, dar tare în materie de politeţuri. Dulgherul se aşezase la masă cu amicii lui – Wojtek îi apăsase o ţeavă de 22 între sprâncene.

„Nu trage, nu trage", strigase dulgherul. „M-am pişat pe mine de frică", spusese el, turnându-şi nişte bere în panta- Ioni ca să simuleze urinarea. Asta a fost nenorocirea: când te dai mare cu o sută cincizeci de kilometri la oră, nu te mai poţi opri la timp. Dulgherul l-a considerat pe Wojtek un mototol, n-a crezut că pistolul era adevărat şi probabil că n-a trăit suficient de mult ca să înţeleagă că era.

Faptul că avea pistolul la el a fost greşeala lui Wojtek. Dacă porţi pistol, într-o bună zi o să întâlneşti pe cineva care se roagă de tine să-l împuşti. Dar ajungând în această etapă, dulgherul

a înţeles de ce l-a împuşcat Wojtek; toţi avem nevoie să fim luaţi în serios.

Ironia a făcut ca irlandezul să fie în posesia unor obiecte nu fără legătură cu fabricarea de bombe (deşi în instanţă n-au fost menţionate), poliţiei îi plăcea de Wojtek şi ar fi vrut să facă ceva pentru el, dar n-a putut. Dacă l-ar fi împuşcat doar, rechizitoriul considera că ar fi scăpat cu încadrarea de omucidere (gest necugetat), dar pentru că îi dăduse dulgherului răgaz să spună că regretă l-au încadrat la crimă (cu premeditare).

Timp de vreo doi ani, îl vizitase pe Wojtek, aducându-i pe furiş ţigări şi ciocolată, dar pe urmă Wojtek a cerut să i se retragă permisul de vizitare, cel mai jignitor şi umilitor lucru care i se întâmplase vreodată.

Apoi mai era Airhead. Airhead (,,Moraru'-Criminalu'") proiecta aeroporturi. Le proiecta, deşi nimeni nu-i folosea vreodată proiectele (liberienii doriseră s-o facă la un moment dat). El făcea toate rezervările şi publicitatea pentru Gaşcă. Apoi plecase în vacanţă cu o fată şi ultima veste pe care o avuseseră de la el fusese o ilustrată din Aberdeen, unde avea un muzeu de ace.

El a fost ultimul din Gaşcă. Puştiu' Bramhall se băşi ca să puncteze această idee. Se băşea tot timpul, de se lua vopseaua de sub el, ceea ce îl împiedica să-şi suporte propria companie. Doctorul se uitase la el cu o privire care spunea „eşti bătrân, ce mai vrei?", de care, după cincizeci şi doi de ani, urma să aibă parte tot mai des. îşi schimbase dieta, înghiţise cărbune, băgase antibiotice în el: nimic nu oprea fluxul. Di- gerarea de fibre de cânepă nu mai avea secrete pentru el,

dar nici ele nu-i puteau îmblânzi intestinele.

Dându-şi seama că sosise momentul scorului final, dădu drumul la televizor. Arsenal o învinsese pe United cu 1—0. Furia îi încleştă pieptul. înţelese pe loc, fără să audă vreun comentariu al meciului, că totul i se datora lui Cole. Asta era încă unul dintre acele mari mistere, de ce Ferguson, care se pricepea mult mai bine decât el la fotbal, continua să mizeze pe Cole, în loc să nu mai piardă atâta bănet şi să-l convingă pe Cole să facă o chestie utilă, cum ar fi să vândă programe.

Mergând spre localul lui, Puştiu' nu-l observă, în intersecţie, aşteptând să se facă verde, pe David Beckham într-un Porsche (cu o mână pe volan, cu cealaltă chinuindu-se să-şi străpungă nara stângă), pentru că se gândea la succes.

Cât de mult se apropiase de succes! Se apropiase atât de mult, încât succesul îşi lăsase amprentele pe el. Brook nu se înhăitase de fapt niciodată cu Gaşca Bramhall, dar băuse un pahar-două cu ei, pentru că avea o chestie cu mitologia Injun şi spunea mereu povestea panterei care îşi pierduse penisul. Se înţelesese întotdeauna cu Brook, şi când Brook şi-a deschis primul solar în 1972, s-a oferit să-i fie asociat contra sumei de o mie de lire.

în mod normal, nu avea niciodată mai mult de cinci lire pe numele lui şi băncile erau mai dispuse să toarne sos bar- becue pe banii lor şi să le dea foc decât să-i împrumute lui, dar ieşise din impas printr-un noroc. în timp ce lucra ca salahor într-un weekend, demolând o casă de mult ruinată, găsise sus în pod, ascuns într-un bandaj legat în jurul unei grinzi, un fişic de guinee din timpul regenţei (despre care nu s-a ostenit să le spună tovarăşilor

lui de muncă).

îşi amintea că plecase de acasă pentru a se întâlni cu Brook la cârciumă. încă îşi aducea aminte cum mângâia plicul gros în buzunarul hainei şi apoi groaza care-l paralizase când vrusese să i-I dea lui Brook, căutând febril plicul dispărut.

Trei săptămâni după aceea, în mod incredibil, găsise plicul în spatele canapelei lui. Dar Brook se asociase cu un nigerian care îi luase de sub nas o afacere, lăsându-l totuşi multimilionar, întrucât Brook „adusese în Lancashire mai multe ultraviolete decât soarele". Dacă i-ar fi dat banii, acum n-ar fi avut altceva de făcut decât să continue să respire.

În loc să intre în afacerea cu bronzarea, Puştiu' îşi cumpărase Colt-uri pacificatoare autentice, deşi scoase din uz. De câte ori se întâlneau, Brook spunea: „Hai să bem ceva" şi „Să văd dacă nu te pot băga în ceva". Prin anii nouăzeci, Brook nu mai spunea asta, limitându-se la un rânjet.

în localul lui, Puştiu' remarcă imediat o tânără şi, mai important, faptul că aduna paharele goale. Avea o faţă nefericită, dar sânii atât de frumos rotunjiţi, încât se întrebă dacă nu erau artificiali, dar pe urmă îşi aminti că aşa erau la optsprezece ani. O copilă dotată cu sâni.

Granger spuse: „Puştiule, ea e Melody. Melody-Puştiu'." Dar voia să spună de fapt că Puştiu' nu mai avea bani de împărţit. Adunase sticlele goale şi, când era aglomeraţie, îl ajuta pe Granger, contra unei băuturi şi a câtorva bancnote, ceea ce, pe lângă că avea grijă de pisicile familiei Wilson când plecau în vacanţă (de trei ori pe an), era singurul câştig pe care-l obţinea.

Nu era supărat; nu şi-ar fi schimbat niciodată obiceiurile, trebuia să se schimbe ea pentru el. Iar Granger nu profita de ea; Granger era ca el: nu-şi permitea să se distreze.

Granger îi făcu cinste cu o bere – plata de despărţire. O bău, încercând să savureze fiecare înghiţitură, dar era ca şi cum ar fi observat pe altcineva cum o bea. Plecă de acolo de parcă venise doar ca să bea repede ceva.

Acasă, scoase cele cincizeci de lire pe care le ascunsese în cuptor (nefolosit vreodată): fişicul speranţelor lui. în caz că universul îi va oferi o afacere contra celor cincizeci de bucăţi; în caz că va apărea Brook ca să-i ofere jumătate din reţeaua lui de solarii şi cluburi de sănătate contra celor cincizeci de lire; în caz că o farfurie zburătoare va ateriza în grădina din spatele casei şi îi va oferi o găleată cu diamante, la preţ mic. Majoritatea celor zece ani anteriori îi petrecuse făcând naveta între cârciumă şi casă, dar se agăţase de sulul ăsta de cincizeci de inutilităţi.

îşi puse tocul cu pistol la şold. Poziţia corectă a tocului se leagă de arta de a scoate repede pistolul. Plus practica. Şi talentul... deşi majoritatea pistolarilor nu sunt în stare să scoată repede pistolul. Pentru ei e mare scofală să împuşte pe cineva în spate cu o puşcă, dintr-o ascunzătoare aflată la o jumătate de kilometru distanţă.

în martie anul trecut, ieşind să-şi ia ţigări, se împiedicase de un poliţist care stătea întins pe aleea casei lui. Poliţistul era nefericit, nu pentru că se împiedicase cineva de el, ci pentru că zăcea pe pietriş pe o ploaie măruntă şi pentru că se temea că va fi împuşcat.

Alarma era falsă, provocată de doamna Mortimer, în vârstă de optzeci de ani, care folosise un pistol cu surdină ca să sperie nişte grauri ce-i mâncau seminţele de iarbă. Un dobitoc o văzuse trăgând şi chemase poliţia. în tinereţea lui, lucrurile stăteau altfel. Oamenii se cunoşteau între ei. Nu se cunoşteau bine şi nu se plăceau neapărat, dar asediul casei doamnei Mortimer n-ar fi avut loc. Tensiunea crescuse periculos când apelurile prin megafonul poliţiei fuseseră ignorate de doamna Mortimer, care era surdă.

Avusese noroc; când începuse să se gândească la o metodă de a atrage poliţia, începuse ciocăneala. Spring. Mereu ciocănea, tăia cu fierăstrăul, freca, bătea, risipea nisip, perfora. în cei doisprezece ani cât locuise alături, făcuse suficiente îmbunătăţiri pentru cinci case. Când nu se ocupa cu asta, dezmembra maşini şi pe urmă uita de ele.

Când Spring deschise uşa casei lui, Puştiu' apăru cu mâna întinsă, încărcându-şi pistolul. Spring trânti uşa – Puştiu' aproape că se mulţumi cu spaima lui.

Când se întoarse în casă, luă un plic de la societatea de apă (bucuria unei facturi neplătite), scrise pe el *Poliţistului care m-a împuşcat* şi băgă înăuntru cele cincizeci de lire. Pe dosul unei circulare a bisericii scrise: „Ştii tu." După ce se gândi puţin, adăugă: „Vreau să spun că a fost vina mea. Am făcut totul ca să pară real, pentru că aveam nevoie de ajutor. Distracţie plăcută din banii mei, aici de faţă. Cele mai profunde scuze de la Puştiu' Bramhall?

Şi, în timp ce mai încărca nişte gloanţe oarbe, cugetă din nou la Vestul sălbatic şi la oferta lui de

a-ţi spori măreţia.

Când îşi auzi numele, se îndreptă nefericit spre uşă, gata să scoată repede pistolul pentru ultima dată.

pe urmă spun că eşti beat

C/ra clar Dimineaţa nebunilor.

Brixton, decise Guy, are probabil mai multe cazuri de ţă- căneală pe centimetru pătrat decât oricare alt loc din lume. Locuise un timp în marile oraşe de pe toate continentele, văzuse la viaţa lui fiinţe jalnice, schilozi şi epave, dar în privinţa numărului de smintiţi Brixton era inatacabil. Păcat că nu putea găsi o modalitate de a profita de situaţie: apoi Guy se gândi că, de vreme ce mulţi sfârşeau în arest drept clienţi ai lui Jones & Keita, scotea totuşi ceva lire de pe urma lor.

Astăzi, oaspetele nebun era negru şi masiv. Putea lua cu forţa locul oricărei brute ca el. Asta era cealaltă chestie tipică pentru Brixton, nu numai că avea o groază de ţipi care răcneau reclame în faţa magazinelor, dar erau şi cei mai solizi pe care-i văzuse vreodată.

Indreptându-se spre staţia de autobuz, Guy reflectă că un tip cu pantalonii căzuţi la glezne, care încerca să-şi mănânce cămaşa, n-ar fi trebuit în mod normal să-l tulbure prea mult. Tulburătoare erau mai degrabă dimensiunile mâncătorului de cămăşi, nu activitatea lui. Avea peste doi metri şi era mare, mare, mare; neîndoielnic, în pubele se adunau mulţi hidro carbonaţi. Ceea ce îl îngrijora pe Guy era că dacă mâncătorul de cămăşi voia să-şi spele haleala cu ceva şi îl confunda pe Guy cu o cutie de Tennent, încolţindu-l prea tare, Guy nu putea face mare lucru; doar să croncănească jalnic. Mâncătorul de cămăşi era atât de mare, că putea să facă orice dorea.

Ii pasiona teribil să se despoaie. În urmă cu o săptămână, Guy se uitase pe fereastră şi reperase un altul care-şi răcnea obsesiile pe stradă. Guy descoperise că folosirea ferestrei era foarte stimulativă; îi oferea tot felul de evenimente: revolte, accidente, tâlhării. Nebunul care se legase adunase cu trudă obiecte din pubele şi apoi le aranjase în interiorul maşinii vecinului lui; după ce le instalase, se urcase şi el lângă gunoaie şi şedea acolo liniştit, în pinacoteca lui.

Telefonul la poliţie coincidea de obicei cu privitul pe fereastră. Era cam ciudat să lucrezi într-un birou de avocatură şi să-i ceri ajutor poliţiei; părea nefiresc. Guy ezitase în mod special să-i cheme pe oamenii legii cu acea ocazie, pentru că îşi ura vecinii şi mai ales pe proprietarul maşinii.

Fie din cauza slujbei lui, fie din cauză că pur şi simplu locuia în Brixton, Guy se pomeni că îi lipseau în mod dureros sentimentele calde, de bunăvoinţă. îşi observa vecinii şi îl enerva îngrozitor felul cum mergeau. Ura Brixton-ul, îşi ura vecinii, îi ura pe clienţi şi, ca să spunem adevărul, nu se prea iubea nici pe sine însuşi.

Deşi sperase că aranjatorul de resturi va provoca o stricăciune considerabilă maşinii în care stătea, pentru că se afla lângă maşina infirmierei, Guy sunase la poliţie. Infirmiera era cufundată într-un duet, dar trebuia să planifici treaba cu grijă. Dacă aranjatorul de resturi voia să-şi extindă expoziţia la maşina alăturată, Guy nu putea face nimic de unul singur şi, ţinând seama că poliţiei îi trebuia o jumătate de oră ca să vină (secţia de poliţie se găsea la zece minute de mers pe jos), era

mai bine să facă rezervări din timp.

Apărură doi ofiţeri de poliţie: un poliţist (cel mult 1,80) şi o poliţistă (cel mult 1,75), fără nimic la brâu. Guy estimă că amândoi abia de-ar fi putut imobiliza un om. încercară cu vorba bună, fiindcă nu prea aveau de ales. Guy îşi făcu un ceai în timp ce ei aplicau metoda împrietenirii şi a convingerii cu vorbe duioase. Aranjatorul de resturi refuză să se clintească şi le răspunse lepădându-şi hainele de pe el. Guy observă că poliţistul vorbea în umăr, cerând întăriri. Patru poliţişti mai solizi îl extraseră pe aranjatorul de resturi, în timp ce perechea de la început aduna hainele aruncate.

în autobuz, cu o staţie înainte de secţia de poliţie Pec- kham, Guy observă un beţivan care încerca să-şi cumpere bilet; Guy nu întârziase încă, dar beţivanul se scotocea în buzunar de patru minute după mărunţiş şi îi ţinea pe toţi pe loc, până când pasagerul din spatele lui se oferi să-i plătească biletul.

Guy fusese convins că beţivul fusese trimis special ca să-i facă şi mai neplăcut drumul până la Peckham, dar beţivanul se luă de o africană care şedea pe un scaun mai în faţă, aplecându-se spre ea, în maniera confidenţială a beţivilor (deşi la do de sus), şi veştejind-o cu răsuflarea lui. Femeia încercă tehnica blocarea-tuturor-simţurilor-dintr-un-foc; dar beţivanul era atât de hotărât, încât Guy avea convingerea că şi treaz era insuportabil. „Dar nu vreau să vă PLICTISESC cu PROBLEMELE MELE“, rosti beţivanul cu un elan care i-ar fi câştigat un contract la Teatrul Naţional.

Guy îşi pipăi cuţitul din buzunarul sacoului. Deşi cunoştea prea bine legea privind armele de

atac, începuse să aibă la el un şiş. Nu pentru cazul în care ar fi fost atacat ca să fie tâlhărit. Dacă voia cineva banii lui, n-avea decât să-i ia. Nu, ceea ce îl deranja era să fie ales pentru tras clopoţelul de către unul dintre răcnitorii de reclame.

Intervalul cel mai lung de timp în care putea merge acum fără a întâlni un răcnitor, imediat după ce ieşea pe uşă, era de douăsprezece minute (cât îi lua ca să ajungă la metrou, unde exista minimum unul de serviciu).

Intervalul cel mai scurt timp fusese de treizeci de secunde, într-o dimineaţă când ieşise buimac ca să-şi ia un ziar, în timp ce împlinea sarcina fenomenal de oneroasă de a plăti, fusese înghiontit în spinare, înghiontit în acea manieră foarte clară şi violentă care-ţi spune că te înghionteşte cineva în mod deliberat. Când se răsucise, Guy văzuse un adolescent negru, suplu, cu un tricou cu mânecile tăiate şi un turban arăbesc. „Ar trebui să fii mai atent”, îi spusese el lui Guy. Practic adormit, Guy îşi dăduse seama ce o să se întâmple; vedea alţi oameni din chioşcul de ziare holbându-se la ei cu acel interes viu care prevestea o baltă de sânge. Va fi snopit în bătaie multicultural. Minunat.

Se înghiontiseră un timp, Guy străduindu-se să se înfurie. Apoi, fără o vorbă, Capul de arab ieşise din chioşcul de ziare, traversase strada vioi şi intrase într-un magazin de legume şi fructe, probabil pentru a găsi acolo pe cineva bun de înghiontit. Patru minute mai târziu, când Guy se trezise de-a binelea, furios de-a binelea şi înarmat de-a binelea, se dusese după el în magazin, dar puştiul dispăruse.

După aceea, se hotărâse să nu mai iasă

niciodată nedotat cu unelte. Dacă trebuia să le folosească, avea să spună că tocmai găsise cuţitul pe stradă şi voia să-l predea, când... Guy nu înţelegea de ce rolul singurei persoane cinstite din Regatul Unit îi revenea tocmai lui.

Când Guy coborî din autobuz, un negru în vârstă îl scuipă. Cometa de flegmă trecu la câţiva centimetri de pieptul lui Guy. Apoi omul rânji spre Guy. Dacă flegma l-ar fi atins, Guy ar fi fost forţat să acţioneze cumva, dar aşa nu merita. Dacă te-ai opri la fiecare individ care te jigneşte sau te îmbrânceşte, n-ai mai ajunge niciodată acolo unde vrei să te duci.

Guy intră în sala de primiri a secţiei de poliţie. Şi aşteptă, în timp ce poliţia catadicsea să-l identifice. Pe străzi, în tribunale, în ziare, ar fi fost poate nevoiţi s-o facă, dar aici, aici erau pe domeniul lor. „Reprezentantul avocatului", anunţă Guy când ei simţiră că-l lăsaseră suficient timp să se coacă, „în cazul Scott".

La majoritatea clienţilor, detectai o aplecare spre criminalitate, faptul că mai aveau câteva luni de trai bun înainte de a fi umflaţi; avusese mereu intenţia de a-i întreba pe cei doi Scott de ce o făceau, pentru că erau întotdeauna prinşi. Erau clienţi de încredere şi chiar începuseră să i se adreseze lui Guy cu numele mic.

Unul dintre motivele pentru care Guy nu-i întrebase pe cei doi Scott de ce o făceau era fiindcă, deşi erau întotdeauna prinşi, susţineau că nu comiseseră ei fapta.

într-o epocă în care legăturile de familie se destrămau adeseori foarte urât sau pur şi simplu nu existau, era rar să vezi un tată şi un fiu atât de apropiaţi unul de celălalt. Scott senior şi Scott

junior erau neobişnuiţi şi în alte privinţe. Tâlhăria de stradă era pentru elită. Era un delict preferat de sportivii rataţi, de cei care nu reuşiseră în provincie, dar care erau fericiţi să aibă o şansă de a-şi folosi instruirea.

Scott junior nu era potrivit pentru acest gen de muncă. Era atât de gras, încât se clătina ca un pat cu apă (născut prea târziu pentru a avea succes în spectacolele cu monştri) şi nu ţi-l puteai imagina traversând în viteză nici măcar o sală de baie. Aici intervenea tăticul, care făcea pe şoferul.

Secţia de poliţie din Peckham, după unul dintre primele lor jafuri (dacă nu chiar primul), era locul unde-i întâlnise Guy pentru prima dată. Nu fusese pronunţată nici o învinuire, pentru că Scott junior încercase să înşface o geantă de la o doamnă care se dovedise a fi fosta lui profesoară de educaţie fizică (evident, n-o recunoscuse din spate, altminteri şi-ar fi amintit, poate, orele ei de judo). Profesoara de educaţie fizică îl recunoscuse şi, pe lângă că zbierase, făcân- du-l în toate felurile, tautofonie, şi agăţându-se de geantă, îl aruncase pe pavaj şi, după ce declarase „Aici nu eşti la şcoală, băiete", începuse să dea în el, competent, cu picioarele, pâ- nă-l lăsase lat. Tăticu' se băgase şi el şi i se alăturase rapid odraslei pe pavaj.

Cei doi Scott fuseseră salvaţi de poliţie. După Scott senior, fuseseră atacaţi de o femeie nebună, iar el se arătase indignat că unii martori susţinuseră că Scott junior încercase să înşface geanta. Ţinându-se seama de contuziile lor şi de înşfăcarea nu prea reuşită, fuseseră eliberaţi pe cauţiune.

într-o privinţă, cei doi Scott corespundeau portretului hoţilor de stradă – erau de o prostie

copleşitoare. înşfăcarea de genţi nu este un delict care să-i atragă pe indivizii calculaţi sau imaginativi. E nevoie de oarece dibăcie ca să găseşti genul potrivit de victimă într-un mediu favorabil: muieri mici, slăbănoage, fără vreo aplecare spre artele marţiale sau predilecţie pentru arme ascunse – într-o parcare slab luminată, pe o străduţă lăturalnică blocată sau înti-o staţie de metrou izolată. Tehnica nu necesita mult studiu: geanta era înşfăcată şi victima împinsă sau trântită la pământ (deşi unii consideră că e mai bună metoda de a trânti mai întâi victima la pământ şi de a-i înşfăca apoi geanta). Dacă la altceva nu era bun, puteai să ţi-l imaginezi măcar pe Scott junior excelând în partea cu trântitul.

Apoi venise treaba din strada Balham. Scott junior umflase frumos geanta, lăsând-o pe femeie cu gura căscată, şi se scursese ca o gelatină până la maşină. Cei doi Scott demaraseră chicotind şi, după ce dăduseră colţul, nimeriseră într-un filtru al poliţiei (eveniment bianual). Nu întrebaseră de impozit. Nici de asigurare. Nici de permis. Nici de luminile de frână. Nici de pneuri. Ar fi putut să scape dacă Scott junior n-ar fi stat pe scaunul pasagerului cu conţinutul poşetei din piele de crocodil răspândit pe el, examinând o cutie cu pudră compactă.

Guy ascultase răbdător, în timp ce cei doi Scott protestaseră spunând că poşeta fusese aruncată în maşină de un necunoscut misterios care o vârâse la repezeală în viaţa lor. Ei tocmai se duceau la secţia de poliţie s-o predea. Fuseseră uluiri că descrierea femeii i se potrivea perfect lui Scott junior, până la inscripţia „Biciuieşte-mă şi ejaculează pe ţâţele mele“ de pe tricoul lui.

După ce ieşiseră pe cauţiune, intraseră iar în vârtej. înhăţarea mersese bine, fuga la fel, dar maşina făcuse pană în drum spre casă. Când se întorseseră cu autobuzul, poliţiştii îi aşteptau deja, după ce deduseseră din descrierea făcută de victimă („luptător de Sumo şomer") cine erau vinovăţii. Cei doi Scott: potriveală, victimizare. Juraţii: vino- vaţi. Judecătorul: sentinţă suspendată. Morala: să ai roţi bune.

Deşi poţi să depăşeşti orice limită, conchise Guy, amin- tindu-şi cum pătrunsese şi furase Palmer dintr-un magazin de antichităţi (care fusese supravegheat de poliţişti înarmaţi, probabil în urma unei informaţii, ceea ce era bizar, pentru că se ştia că Palmer nu planifica pentru mai mult de un sfert de oră). Palmer fusese transportat la scena delictului cu un Ferrari roşu-aprins, şterpelit de prietenul lui, care-l conducea.

După spusele lui Palmer, îşi vizitase prietenul care se oferise să-l ducă la un alt prieten cu maşina. Când, pe drum, reieşise că maşina era furată, Palmer ceruse imediat să-l lase să coboare. Maşina se oprise – coincidenţă! – în faţa unui magazin de antichităţi, unde, îmboldit de prietenul său să-l implice într-un delict, Palmer se certase cu el şi aruncase în el cu o cărămidă (care îi ieşise brusc în cale). Cărămida îl ratase pe prieten, dar lovise vitrina magazinului de antichităţi. Palmer studia obiectele din vitrină să vadă dacă suferiseră stricăciuni, când apăruseră pistoalele.

Erau puţini clienţii cu care legase o relaţie de prietenie, cu care puteai să râzi un pic. Guy se gândise să evite întrebarea: „Nu te deranjează dacă râd, nu?" Dar Palmer era genul de client care încuraja buna dispoziţie şi îţi împuia capul dacă

detecta cea mai mică diminuare a respectului faţă de el, indiferent câtă instruire juridică aveai. Palmer nu era genul care râdea; fusese absolut sincer în privinţa tacticii lui de apărare.

Guy se scuzase, ieşise de la vorbitor, răsese până-i dăduseră lacrimile, îşi revenise şi se întorsese să primească noi instrucţiuni.

Din nefericire, Palmer era tot un client devotat, deşi nimeni nu voia să se ocupe de el. Majoritatea clienţilor aveau teritoriile lor, înclinaţiile lor, schemele lor. Palmer, nu. Palmer făcea orice: bani falşi, incendieri, acte false, spargeri, molestare de tinere. Era un actor versatil. Ocupându-se de cazuri precum cel al lui Palmer, Guy nu putea să nu ajungă la concluzia că, dacă ar avea cât de cât o statură morală, ar face ceva ca să saboteze apărarea lui Palmer, nu că ar fi fost nevoie în treaba cu magazinul de antichităţi. Pe Palmer îl păştea puşcăria, cu atât mai mult dacă cerea să fie judecat, deşi erau judecători suficient de nebuni ca să-l elibereze pe cauţiune.

Dacă i-ar citi lui Palmer în palmă, viitorul s-ar vedea clar: va intra şi va ieşi din puşcărie, distrugând vieţi ca botulismul, până când va ieşi din el o grozăvie majoră, un viol sau o crimă, şi când chiar şi un judecător va fi silit să-l izoleze pe Palmer suficient de mult timp pentru a studia ca să obţină o diplomă la o Universitate Deschisă.

Unii aşteptau afară să le extirpe Palmer fericirea din viaţă.

Când îl lăsară în cele din urmă să intre, Guy schimbă câteva vorbe cu ofiţerul responsabil cu arestările, care avea acel comportament extrem de amabil al poliţiştilor când înhaţă un infractor în

câteva ore, cu acuzaţiile pregătite, bornbardându-l atât de intens pe infractor cu drepturile pe care le avea, încât întregul aparat juridic lucrând la unison (după ce i-ar scula din morţi şi i-ar spânzura pe toţi avocaţii care au trăit vreodată) n-ar putea face nimic.

Cei doi Scott înregistrau progrese: au luat poşeta, au scăpat de ea şi au ajuns acasă fără nici un incident. N-au fost recompensaţi pentru îmbunătăţirea eficienţei lor, întrucât delictul fusese înregistrat de o nouă cameră video de securitate color, calitatea întâi, şi cei doi fuseseră recunoscuţi pe loc de ofiţerul investigator.

Cei doi Scott erau foarte populari. Nimic nu le plăcea mai mult poliţiştilor decât infractorii care se prindeau singuri. Ofiţerul era foarte vorbăreţ, dezvăluind că cei doi Scott aruncaseră poşeta, dar pe canapea se găsiseră facturile pentru prânz, iar (în acest moment poliţistul chicoti mulţumit) cartea de credit a victimei fusese descoperită într-un borcan cu cafea.

Guy îi instrui pe cei doi Scott să spună „nu comentez”, pentru că asta era de obicei tactica optimă, cu atât mai mult cu cât clienţii erau mai tâmpiţi, şi ar fi însemnat invariabil mai multă trudă din partea avocatului dacă s-ar fi abătut de la acele două cuvin te. Era o atitudine în care nu puteai fi faultat; poate că nu era întotdeauna ideală, dar nu dădea greş niciodată. Puteai întotdeauna să vorbeşti mai târziu, dacă era nevoie. Cei doi Scott ar face bine să se predea, având în vedere caseta video, care-i arăta stând confortabil în casa lor cu conţinutul poşetei în faţă şi pe victimă amintindu-şi perfect tricoul lui Scott

junior pe care scria „Ucide-i pe toţi şi lasă-l pe Dumnezeu să-i aleagă”.

Şi totuşi, cei doi Scott se agăţau de nevinovăţia lor ca un pitbull de piciorul preferat; undeva, cineva, de mult de tot, îi sfătuise pe cei doi Scott să nu ciripească niciodată şi acest motto li se lipise de creier, ca un smoc de păr care înfundă scurgerea, blocând orice evaluare prudentă a sorţii lor.

Existau, estimă Guy, trei mari categorii de proşti. Erau tipii nervoşi, care încă vibrau după şocul şcolii şi care preferau să se ferească de oameni, în eventualitatea că unul le-ar cere să facă o adunare sau i-ar întreba care-s capitalele din America de Sud. Nu se implicau în delicte decât accidental, de vreme ce ştiau că aveau să dea greş. Apoi era grupul mai practic, care îşi cunoştea limitele şi lucra în funcţie de ele. în sfârşit, era categoria în care se găseau cei doi Scott, cei prea proşti ca să-şi dea seama că sunt proşti, cei care îşi petrec tot timpul întrebându-se de ce sunt toţi ceilalţi atât de proşti.

Discuţia cu cei doi Scott se dovedi agreabilă, în afară de faptul că nu erau în stare să priceapă de ce Guy considera că eliberarea pe cauţiune era imposibilă.

Cei doi Scott se potriviseră în schemă cu o uşurinţă fără precedent. Guy coborî dealul agale, având destul timp de pierdut înainte de întâlnirea fixată la închisoarea Brixton. Intră într-un magazin şi cumpără ţigări pentru Bodo. Cei doi Scott se arătaseră dezamăgiţi că Guy nu fusese în stare să le ofere un fum. Guy avea de obicei la el zece ţigări Ben- son and Hedges, dar atunci îi produsese o mare plăcere să nu le aibă la el.

Mai jos pe deal era un beţiv proaspăt (specia muncitor irlandez care nu munceşte), cu poziţia de semn de întrebare a stării avansate de ebrietate. Ţinea în mână o cutie de bere cu etichetă albastră şi declama din şanţ gutural, „şi pe mină... *pe urmă* zic că eşti beat..

Erau relaxaţi la închisoare. Erau aşa în mod normal, dacă nu sărise careva peste zid în săptămâna precedentă. Guy se aşează la vorbitor, aşteptând să apară Bodo (în momentul acela, clientul preferat). Problema lui Bodo: asociere strânsă cu şaptezeci de kilograme de marijuana.

Venise de la Augsburg la Londra să cânte la chitară. Fără un ban în buzunar, se întâlnise cu un tip la cârciumă într-o seară (pe bune că se întâlnise). Tipul sporovăise cu Bodo şi îi oferise trei sute de lire ca să facă o livrare. Era unul dintre motivele pentru care lui Guy îi plăcea de el, o greşeală uşor de făcut. Bodo ştia foarte bine în ce se băga, dar se gândise: o singură alergătură, trei sute de lire. Guy îl înţelegea: se aflase într-o situaţie similară când îl cunoscuse pe Gareth, care-l convinsese să se ocupe de contabilitate pentru firma lui. S-ar fi putut foarte bine să-l întâlnească pe tipul din Lewisham care-l angajase pe Bodo.

Ajuns la timp la rendez-vous, Bodo găsise un şofer de camion iritat care voia să scape cât mai repede de baloturi. Bodo încremenise de uimire văzând că transferul se făcea pe faţă, adică în parcarea unui McDonald’s, şi că baloturile nu erau nici măcar deghizate, ci doar învelite în nişte foi de hârtie. Bodo era foarte îngrijorat din cauza ambalajului neglijent, pentru că nu intrau decât câteva în portbagajul maşinii lui şi restul trebuiau îngrămădite pe scaunul de lângă şofer.

Cutremurat, Bodo pomi spre adresa care i se

dăduse (verbal) , spunându-i-se de asemenea că va fi urmărit de o maşină. Bodo observă cum un Lotus roşu, care mersese cu viteză constantă la trei metri în urma lui, ţâşni pe lângă el după ce fusese tras pe dreapta de poliţiştii care voiau să discute cu Bodo despre stopurile peste care trecuse („Nici n-am observat semafoarele, mă uitam pe hartă").

Priveliştea pe care o oferea Bodo, asudând pe o vreme aproape geroasă, şi maşina sufocată de baloturi gargantue- lice de marijuana treziră bănuielile poliţiştilor.

— Puteţi să-mi spuneţi, domnule, ce conţin aceste pachete?

— Ani buni de puşcărie, cred, răspunse Bodo, ca să cucerească inimile poliţiştilor.

Lucrurile nu arătau prea bine pentru Bodo. Ridicase mâinile, deşi într-o asemenea situaţie asta nu te ajută cu nimic. Puteai pretinde că un kil fusese aruncat sau lăsat de cineva acolo, dar cu şaptezeci trebuia să începi să-ţi cauţi un calendar bun, pe cinci ani. Lui Bodo abia dacă îi mai rămânea loc să conducă.

Lucrurile nu arătau deloc bine. Avea tot felul de dezavantaje. Instruire universitară. Părinţi nedivorţaţi. Nici un abuz sexual la activ. Nici un trafic de droguri la activ. Nici alcoolism. Nici copii nelegitimi. N-avea cazier. Vorbea o engleză impecabilă. Calificări. Absolut nimic de ascuns. Judecătorul avea să-l acuze de toate infracţiunile posibile.

Şi intră Guy, cu tricoul pe care scria „Legalizează". *Wie geht's?* întrebă Guy, întotdeauna dornic să exerseze una dintre expresiile germane pe care le ştia, pentru că îl făcea să se simtă european şi pentru că noaptea

petrecută cu o nemţoaică într-un cămin din Rennes nu fusese zadarnică.

Bodo încerca să fie tare în privinţa sentinţei ce urma să se pronunţe şi parţial reuşea. Se acomoda cu ea, deşi întâmpina ceva probleme: voia să încerce o eliberare pe cauţiune, dar singurii oameni care aveau această siguranţă erau părinţii lui, iar el încă nu le tulburase seninătatea. În principal, Bodo voia eliberarea pe cauţiune pentru o ultimă ciocă- neală cu iubita lui. Nu se amăgea că avea să-l aştepte până la ieşirea din puşcărie, mult mai bătrân şi mai înţelept.

Discutară despre eliberarea pe cauţiune şi alte chestiuni. Nu prea aveau ce discuta. Guy venise mai mult de dragul lui Bodo, încercând să-l îmbărbăteze; ştia că nu prea avea ce face în închisoarea Maiestăţii Sale din Brixton. N-ar fi avut ce învăţa acolo: era un virtuoz al chitarei, doctor în astrofi- zică şi vorbea şi scria în engleză mai bine decât oricine din puşcărie (inclusiv directorul).

Bodo se concentra asupra viitorului.

— O să mă întorc la Augsburg. Să predau chitara. Am terminat cu marile oraşe. Am terminat cu aventurile. Toţi or să mă cunoască drept plicticosul domn Becker şi nimeni n-o să creadă că am făcut nebunii la Londra.

Trase din ţigară cu patosul cu care trage un puşcăriaş.

— Ştii ceva? Când o să ies, probabil că o să fie deja legalizată. Poate ar trebui să fac ceva pentru a accelera campania.

Se ridicară şi aşteptară să vină gardianul să-l ia pe Bodo.

— Ieri-noapte mă uitam la lună, spuse Bodo. Se

vede foarte bine din celula mea. Mă uitam şi mă gândeam că într-o bună zi or să fie oameni acolo şi or să aibă închisori acolo, pentru că or să existe ticăloşi pe lună. Oriunde sunt oameni sunt şi ticăloşi. Ai grijă, Guy, nu ştii niciodată când poţi deveni ticălos. Uită-te mai des în oglindă.

Guy plecă acasă şi dădu drumul la apă în baie. încuie ambele broaşte de la uşă şi aşeză cel mai lung cuţit de bucătărie (cu o frumoasă lamă dinţată) pe capacul closetului. Era puţin probabil, aproape imposibil, să intre cineva, dar lui Guy îi venea greu să aibă încredere în univers în aceste zile.

Simţea lipsa poliţiştilor.

Apăruseră în noaptea în care Guy reclamase că era scandal în apartamentul alăturat. Era ora patru dimineaţa şi Guy descoperise că ritmul de salsa care trecea prin perete era extrem de enervant. Putea suporta majoritatea genurilor de muzică şi nu avea nimic împotrivă ca oamenii să se distreze, dar asta chiar te irita. Poliţiştii avuseseră aceeaşi reacţie ca şi el: nici una. Fie că vecinul nu se ostenise să le deschidă, fie că muzica era atât de tare, încât nu auzise bătăile furioase la uşă.

Ofiţerul de poliţie îl compătimise pe Guy, care se hotărâse să împartă cu alţii darul insomniei, ieşind să taie cauciucurile vecinului după ce plecase poliţia. Ofiţerul de poliţie se uita pe fereastra lui Guy.

— Aveţi o vedere frumoasă de aici, nu?

Şi aşa se pomeni Guy cu o echipă de supraveghere în camera din faţă. Simţul lui civic n-ar fi mers atât de departe în mod normal, dar pomeniseră mai devreme de câteva lire pentru

deranj.

Pe ei îi interesa salonul de coafură. Bănuiala îşi făcuse loc şi în mintea lui Guy. Salonul părea a fi închis mai mult timp decât se considera în general că era în avantajul unei afaceri, cu obloanele bine trase. Chiar şi când era deschis, nu părea să meargă mai bine decât atunci când era închis. Cu toate acestea, înjur erau parcate destule maşini care indicau un oarece dever.

— O fi vorba de droguri? întrebase Guy.

— Nu ne mai interesează drogurile, răspunsese inspectorul. Vând arme.

Poliţiştii plecaseră după o săptămână, părând nesatisfă- cuţi. Nesatisfăcuţi, bănuise Guy, pentru că nu dăduseră nici o lovitură şi pentru că, în timp ce executau un filaj la Calul Bălan, apartamentul lui Guy fusese spart şi li se furaseră aparatele de fotografiat. Lui Guy nu-i luaseră nimic: nici televizorul, nici aparatul video, ceea ce era cam jignitor. Erau bătrâni, dar serviabili.

Chestia cea mai enervantă era că îi spărseseră uşa. Guy îşi irosise timpul şi banii ca să pună încuietori suplimentare la uşă. Broaştele rezistaseră admirabil, dar uşa se făcuse aşchii.

Insă fusese plăcut să aibă companie. Guy se bucurase să facă schimb de povestiri despre nedreptăţi şi răutăţi.

Era încântat să-şi vadă imaginea în oglindă. Urma să se ducă la Hampstead, unde avea să scape de toate astea.

Mergând spre metrou, Guy observă un beţiv de la Ten- nent’s (specia soldat lăsat la vatră) proiectându-şi cutia goală de bere spre intrarea de la Lambeth’s Housing şi apoi începând să urineze

generos pe zidul clădirii, în timp ce iubita lui îl admira cu privirea tip „eşti eroul-meu“. Te saturi la un moment dat de oamenii care aruncă peste tot gunoaie şi se debarasează de substanţe nepotrivite în public, dar trebuie să recunoaştem că nu e niciodată condamnabil să stropeşti un sediu al Consiliului din Lambeth.

La metrou, Guy îşi făcu loc prin cordonul de evanghe- lişti (în principal, creştini, dar breşa fusese închisă de islamici, unii dotaţi cu portavoce) şi printre obişnuiţii furnizori de politică (în principal comunişti). Staţia de metrou din Brixton avea o natură misterioasă, capacitatea de a aduna oamenii care voiau să-ţi schimbe viaţa, de obicei zgomotos, luându-ţi banii. Şi oameni care voiau ca *tu* sale schimbi viaţa luându-le banii.

într-un colţ al staţiei, un grup de beţivi şi de treizecişep- tişti de sector râdea la cel mai bun banc din lume. Regele vagabonzilor atrăgea mulţimea.

Regele, din câte ştia Guy, se afla la metrou în fiecare zi în ultimii cinci ani, de la nouă la cinci (o prezenţă mult mai bună decât a oricărui angajat al Metroului Londonez detaşat la Brixton). Oamenii continuau să-i dea bani – poate pentru comportamentul lui vulgar.

Pentru că de fapt regele nu era un om al străzii, locuia într-un apartament al Primăriei, imediat ce dădeai colţul de la metrou, în noul imobil construit de Căile Ferate după revolta din ’81. Avea tot felul de costumaţii trăsnite şi părea să-i placă să lucreze la metrou. Şi de ce nu? în staţie era cald, uscat, se găseau băuturi calde şi reci, gustări, un chioşc de ziare, o cabină pentru

făcut fotografii, iar din magazinul de discuri răzbăteau ritmuri cunoscute.

Regele se credea profund; când se mai oprea din litania „un bănuţ care vă prisoseşte, un bănuţ care vă prisoseşte[14], lansa cât îl ţinea gura avertismente precum „Oameni! Oameni! încotro mergeţi?[11], sugerând că încerca să-i ridice la un nivel mai înalt al existenţei.

La bariera de bilete, Guy se confruntă cu un negru înzestrat cu walkman şi cu ochelari de soare, care urca primele segmente ale scării rulante coborâtoare, cu băutura în mână. Guy se opri o secundă ca să vadă dacă umblăreţul avea de gând să se dea la o parte sau dacă avea să-şi dea seama că trebuia să coboare. Dar el continua să urce fericit, ca şi cum staţia de metrou ar fi fost sala lui personală de gimnastică, o percepţie indusă de nişte mecanisme mentale dereglate sau poate de simpla dorinţă de a-i enerva pe cei care voiau să coboare pe peron.

Lui Guy nu-i păsa ce excentricităţi corticale permiteau aşa ceva. Când locuiai în Brixton, dobândeai splendida capacitate de a face deosebirea dintre excentricitatea enervantă şi ţicneala accidentală. Băutura îl dădea de gol – oranjadă. Toată lumea ştia că nebunii adevăraţi şi amatorii de agresiuni beau Tennent’s. în plus, era foarte mic. Guy îl îmbrânci ca să treacă, fără să se ostenească să adauge „mă scuzaţi[11].

Pe scara rulantă urcătoare, un australian care făcea competent surf pe balustradă alunecă pe lângă Guy.

Când trenul pomi zăngănind, Guy îşi deschise tolba cu enervări şi hotărâri. Se simţea enervat

pentru că se gândea de luni de zile cât de atrăgătoare era Vicky şi că, deşi figura pe agenda lui, nu ajunsese s-o încingă.

Nu reuşise să priceapă cum de fusese în stare să se încurce cu acea nulitate a secolului douăzeci, Luke. Deşi se mândrea cu resursele lui amoroase, Guy recunoştea că existau masculi mai puternici, mai hogaţi, mai bronzaţi şi mult mai bine înslujbaţi; nu i-ar fi plăcut dacă Vicky ar fi cochetat cu vreunul dintre ăştia, dar ar fi înţeles. Voise să-i spună „Dacă nu te interesez eu, foarte bine, dar măcar lasă-mă să-ţi găsesc unul ca lumea."

Răbdarea constituia specialitatea lui Guy; era pregătit să aştepte, un refuz-două nu-l făceau să renunţe, era pregătit să menţină relaţia fără nici o răsplată în natură, nu se arăta descurajat de conversaţia politicoasă.

Totuşi, Luke plecase în oraşul său natal, Ipswich, pentru ceea ce anunţase drept un weekend lung, dar nu se mai întorsese. În locul lui, apăruse o felie de tort de nuntă într-o cutie înflorată, cu o invitaţie la nunta lui cu iubita din copilărie (pe care Vicky o bănuise de mult a fi asociată cu seria de felicitări sporadice de Crăciun), însoţită de un mesaj sec: „Cred că ar fi mai bine să nu ne vedem un timp."

Ceea ce-l uimise pe Guy fusese cruzimea lui Luke. Sau umorul. Ambele îl depăşeau. Luke, inginer de sunet, părea să aibă un respect atât de mare pentru sunet, încât aproape că nu rostea nici o vorbă, şi nu pentru că vorbele pe care totuşi le rostea ar fi avut atâta miez încât să-i compenseze lungile tăceri. Guy îşi parcursese în mai multe rânduri amintirile pentru a-şi verifica impresia că

Luke era un tip plicticos şi şters. Ocupa spaţiul echivalent a circa o sută douăzeci de kilograme, asta era trăsătura lui principală. Deşi, desigur, cele mai vii imagini cu Luke erau cele pe care nu şi le amintea, dar şi le închipuia, cele cu Luke schimonosindu-se şi gemând în timp ce-i frământa fesele lui Vicky.

Vicky descoperise luni că fusese fentată matrimonial; Guy descoperise că ea descoperise asta miercuri. Felicitându-se pentru hărnicie şi pentru eficienţa reţelei lui de spionaj, Guy o sunase imediat, gata să-şi ofere regretele.

Fusese şocat să afle că Vicky era departe de a fi nefericită, ci gata să se mute în Hampstead, unde obţinuse un angajament pentru a păzi o casă – o minunăţie cu patru dormitoare (saună, jacuzzi, sală de gimnastică, televiziune prin satelit), precum şi un bucătar-şef dintr-un restaurant coreean care o scotea la lungi plimbări şi care-i vorbea pe un ton potrivit unei persoane aflate în pragul unei situaţii de frământare a feselor.

Ciripea foarte veselă şi singurul nor de ploaie care apăruse pe bolta vocală fusese când Guy îi propusese o întâlnire. Ii turnă pretexte după pretexte, aşa că abia acum, după o săptămână, Guy reuşi să se infiltreze, pentru că Vicky ieşea să bea un pahar cu două prietene olandeze. Guy era excitat de ideea de a avea companie, deşi îl cam îngrijora posibilitatea de-a se îndrăgosti de Vicky.

Guy le găsi în cârciumă şi observă că Vicky îl salută cu acea totală lipsă de interes care mult prea adesea indică o totală lipsă de interes; în mod similar, cele două olandeze erau vizibil neimpresionate de prezenţa lui. Departe de a se delecta cu vorbele lui, ca orice femeie dornică să

aibă o legătură de vacanţă, ele nu-i dădeau mai multă atenţie decât celorlalţi oameni din cârciumă.

Studiind-o pe Vicky, Guy deduse că fusese luat la pachet, că ea fusese nevoită să le scoată pe olandeze la un pahar şi că el fusese agăţat pentru a prinde, într-o seară la cârciumă, doi iepuri dintr-o lovitură şi un actor şomer.

Guy plăti un rând de băuturi, în eventualitatea că doamnele vor fi mişcate de generozitate, şi se aşezară la o masă mare, rotundă, care îşi adjudecase deja un cârciumist învederat (specia burlac bătrân ex-vânzător-din-uşă-n-uşă), care şedea acolo senin cu instrumentele meseriei lui, jumătatea de bere care nu se micşora niciodată într-un pahar de jumătate, ţigara cu o coloană de cenuşă aproape cât ţigara, păr de alcoolic şi un zâmbet încrezător, semn că ştia el ce ştia.

Conversaţia se derula mai departe fără vreo contribuţie din partea lui Guy, care şedea lângă cârciumist. După câteva minute, cârciumistul, cu dicţia elaborată a celor care încearcă să-şi mascheze starea de ebrietate, îl întrebă pe Guy dacă are o batistă, iar Guy răspunse că nu are, pentru că nu avea. Cârciumistul se băgă în conversaţia fetelor, solicitându-le o batistă. Fetele nu putură sau nu doriră să-i ofere una.

Câteva clipe mai târziu, omul îi ceru din nou lui Guy o batistă, cu ceva mai multă insistenţă şi o intonaţie care insinua că Guy nu voia să i-o dea. Guy repetă cu o fermitate suplimentară, o fermitate care, spera el, urma să pătrundă prin aburii alcoolului, că nu are o batistă. începea să se enerveze, pentru că individul ar fi putut ajunge în trei secunde la bar sau la toaletă, de unde să-şi ia un şerveţel de hârtie. Omul părea hotărât să

sâcâie pe cineva ca să-i dea o batistă.

Olandezele treceau acum în revistă împreună cu Vicky (fără prea mult entuziasm, i se păru lui Guy) ce actori ar fi bine-veniţi în vegetaţia lor subarboricolă; actorii pe care-i numeau nu aveau mai mult talent decât el, credea Guy, dar prezentau anumite avantaje, precum imensa celebritate şi avere. Tare ar fi vrut să vadă cum s-ar fi descurcat ei cu fetele fără celebritatea şi bogăţiile lor; probabil la fel ca el. Enumerarea preferinţelor carnale era un semn rău pentru el – neîndoielnic, fetele se simţeau ca între fete –, era coloana sonoră a unei seri ratate; deodată, rămaseră fără grai şi Guy simţi că priveau dincolo de el, cu feţele lipsite de expresie ale spectatorilor unui accident rutier.

Guy se uită peste umăr. Acum era cât se poate clar de ce Ie ceruse omul o batistă. O jurubiţă de muci, de vreo 30 de centimetri lungime, atârna ca o jojă de ulei din nara lui dreaptă. Trompeta cârciumistului era enormă, ceea ce fără îndoială explica extensia aceea bine înrădăcinată.

Pentru orice brixtonian, asta era o chestie elementară şi pe Guy nu-l deranja prea mult. Era ceva la care nu te puteai aştepta în Hampstead (ce rost avea să cheltuieşti milioane pe o casă, dacă la cârciuma locală dai de unul care cultivă vrejuri de muci?), dar în Brixton puteau să încerce să te prindă cu mucii ca un lasou. Cârciumistul se amuza tot mai mult, pe măsură ce pendulul lui orbita pe o zonă tot mai mare.

— Vă e scârbă? chicoti el.

Nu era scârbos, analiză Guy fenomenul, dar era incredibil de enervant. Nu bătuse atâta drum de la Londra pentru asta şi nu voia să-i dea

cârciumistului satisfacţia de a afla că mai adăuga acelei seri un strat de neplăcere. Guy îl alungă din minte, după ce verifică dacă crâşma (care nu era prea aglomerată) nu avea un alt refugiu pentru posterioare.

La scurt timp, alertat de activitatea suplimentară a muşchilor scârbei de pe feţele femeilor, Guy se răsuci pentru a admira cum cârciumistul escorta cu două degete jurubiţa spre covor. Asta mai detensionă puţin situaţia, pentru că nu mai fu nevoit să aibă grija echilibristicii mucilor.

Cu toate acestea, tocmai când Guy cădea de acord, entuziast, cu Vicky în privinţa importanţei unei Europe unite, zări o nouă expresie a groazei pe faţa ei. Guy îşi ridică privirea şi văzu un muc de vreo şapte centimetri croindu-şi drum în afara hangarului care-l adăpostea. Se solicită din nou o batistă.

— Ce-ar fi să stăm afară? propuse Vicky.

Ieşiră şi se aşezară la o masă de plastic. Era sfârşitul lui mai, dar frig. Nu destul de frig ca să-i împiedice să stea afară, dar suficient cât să-i împiedice să se bucure de asta. Guy nu înţelegea de ce trebuia să stea afară ca să răcească. Era o chestie prea englezească pentru el: cineva te face să te simţi prost şi tu îl ajuţi să te facă să te simţi *şi* mai prost.

Treburile nu mergeau ca lumea. Au existat întotdeauna beţivani revoltători, nebunii au bântuit întotdeauna mijloacele de transport în comun, dar Guy îşi amintea că în adolescenţa lui astea erau lucruri neobişnuite. Vedeai unul pe stradă şi te duceai acasă spunând „era un beţivan de-a dreptul revoltător pe stradă” sau „ce dement

am văzut azi în autobuz!”. Acum ar fi de mirare dacă jumătate din pasagerii unui autobuz ar aspira la un comportament civilizat. Deşi poate că ar trebui să încerce să se mute din Brixton.

Reveria lui Guy fu întreruptă de silueta cârciumistului care se împleticea spre uşă, omul cu un catar metronomic. Ne paşte un *da capo,* bănui Guy.

— Sper că... vă simţiţi bine, spuse el, în timp ce şerpuia pe lângă ei, cu o inflexiune în voce care transmitea că era ultimul lucru din lume pe care-l dorea.

Poate că se îndrepta spre casă, pentru că mai înaintă câţiva paşi, dar provocatoarea lipsă de reacţie a grupului îl Seu să zăbovească. Se instală la mică distanţă de masa lor (dar la o distanţă mai mare de o scatoalcă sau un pumn) şi începu să înjure. încercară să nu-i dea atenţie, Sră ca asta să oprească torentul de invective banale, seci şi lipsite de fantezie, dar rostite cu o ură considerabilă.

laS-ne deci, cugeS Guy, într-un oraş muribund. Unde altundeva ţi-ai putea petrece ziua fiind politicos cu nişte oli- gofreni al căror unic talent este de a prăpădi banii altora pe opere de caritate şi costuri juridice şi penale? înoSnd printre cerşetori, pierzând o oră ca să străbaţi oraşul, pentru a fi apoi ignorat de femei şi sfârşind prin a sta în frig şi a fi înjurat de un tip ale cărui secreţii nu mai sunt un secret?

Pe una dintre feţele olandeze Guy văzu o expresie care spunea că omul avea nevoie de ajutor şi de înţelegere. Guy bănuia că pe faţa lui era o expresie care afirma că omul avea nevoie să i se dea un şut puternic în cap, poate-poate crăpa.

Mai avea puţin şi exploda. Din nefericire, agresorul verbal era bătrân, mărunt şi beat; Guy l-ar fi omorât în bătaie. într-un fel, ăsta era aspectul cel mai enervant: cârciumistul se adăpostea în spatele concepţiilor lor despre buna-cuviinţă. în plus, cunoştinţele juridice ale lui Guy invocau învinuiri de agresiune sau omucidere.

Mai mult, doamnele n-ar fi încuviinţat nici un fel de violenţă. Femeile sunt ciudate în chestiile astea. Şi n-avea rost să întoarcă înjurăturile, asta n-ar fi făcut decât să alimenteze torentul.

— Unii oameni nu sunt prea amabili, continuă cârciumistul, unii sunt nişte... continuă el, folosind acel verb foarte răspândit pe zidurile oraşelor de când există ziduri în oraşe.

Deciseră să-şi termine băuturile. Guy se întreba dacă există undeva vreo ţară unde indivizii precum cârciumistul erau executaţi şi dacă ar putea emigra acolo. Cu toate acestea, tocmai când ajunseseră la fundul paharelor, cârciumistul plecă împleticindu-se.

Contingentul olandez rămase cu Vicky, iar Guy le însoţi acasă, pentru ca, în caz că mai voia altcineva să le înjure el să le poată ajuta, ignorând înjurăturile. în afară de asta, Guy se mândrea că nu se dădea bătut. Exista probabilitatea ca fetele să se despoaie şi să le cuprindă pofta de a li se frământa carnea cu uleiuri aromatice. Dar, aşa cum se întâmpla atât de des, nu se petrecu nimic.

Opriră un minitaxi pentru Guy. După ce că pierduse ultimul metrou, punea capac aventurii cu o călătorie costisitoare spre South. Nici nu se urcase bine Guy în maşină, că şoferul, un jamaican, îl întrebă dacă putea să-i ceară un sfat. Şoferul povesti cum la el, în Jamaica, cunoscuse o

fată şi se însurase cu ea: o adusese cu el la Londra, dar ea dispăruse după o săptămână. „Aşa eu deportat pe ea.“ Toate bune şi frumoase, dar pe urmă se întorsese iarăşi în Jamaica, reuşise s-o împace şi acum voia s-o aducă din nou înapoi. Se gândea să sune la Ministerul de Interne.

Guy parcă vedea cât de mult avea să se bucure Ministerul de Interne de acest apel. îl vedea pe şofer intrând în birou lajones & Keita ca să ceară un sfat; la fel ca majoritatea clienţilor lor, părea şi el angajat într-o competiţie internaţională pentru un premiu de imbecilitate. Şoferul avea, probabil, o vârstă cu patru în faţă şi Guy îi vedea soţia cu o vârstă care încă avea un unu la început; o tânără doamnă fără îndoială cu ceva ani şi înţelepciune în plus după deportare, care fie îşi făcea intubări suplimentare, în timp ce soţul ei umbla pe drumuri, fie avea să execute un număr de dispariţie mai reuşit data viitoare.

Şi totuşi, pentru că se simţea obosit, nu mai sesiza scânteia aceea de tâmpenie, era doar în ordinea lucrurilor. Aşa sunt oamenii. Şi în afară de costul biletului de avion, ce deosebire era să te duci la Kingston sau să te duci la Hamp- stead?

— încearcă, spuse Guy.

— Asta zic şi eu, încearcă.

Minitaxiul făcu pană la jumătatea lui Acre Lane. Guy aşteptă răbdător un timp, în eventualitatea că şofeiul ar fi fost în stare să resusciteze maşina; apoi plăti, pregătit să meargă pe jos următoarele zece minute.

— Succes cu soţia, spuse el, surprins că vorbea serios.

Căută din priviri luna, dar n-o văzu nicăieri.

gheaţă astă-seară
în inimile tinerilor vizitatori

C/lZşteptam la graniţă. Era întuneric şi frig. Nu prea frig pentru decembrie, dar deloc plăcut.

Aşteptaserăm toată ziua, împreună cu alţi ziarişti. Asupra Nagylak-ului se abătuse un uragan de lucrători în presă; unde te uitai, era plin de vânători de incendii, ogari care adulmecau suferinţa, vrăjitori în stoarcerea banilor.

Obţinusem ultimul Mercedes din Budapesta. Când îl închiriasem la începutul săptămânii, firma fusese încântată să aibă pe şosele o sursă de câştig ca merţanul. „Pot să-l duc în Ungaria?", întrebasem eu. „Desigur", răspunseseră ei, dându-mi o asigurare suplimentară cu un zâmbet larg. Nu le-ar fi trecut niciodată prin cap că un occidental putea fi atât de nebun încât să se ducă în România – ceea ce se întâmpla atunci la Timişoara era cel mult o tulburare a ordinii publice. La sfârşitul săptămânii, refuzau să dea maşini oricărei persoane bănuite de implicare în ştiri sau cereau garanţii de cinci ori mai mari decât preţul maşinii.

Un pachet conţine privilegii. Nu trebuia să fac nimic. Dacă aş fi fost singur, m-aş fi frământat că îmi lipsea ceva. I-aş fi înnebunit pe grănicerii români, încercând să-i conving să deschidă sesamul. Dar aşa, mi-am ridicat picioarele pe spetează, am băut o bere şi m-am gândit că eram avantajat.

Pe banda alăturată era o limuzină Volvo, cu trei liber-pro- fesionişti germani (am presupus că erau liber-profesionişti pentru că nu păreau capabili să-şi găsească un angajament ca lumea)

care încercau să le dea o factură de la un hotel

unguresc grănicerilor români, cu convingerea că era o cerere de viză. Am tras satisfăcut cu urechea, ca să aud cum repertoriul lor de limbi străine (care nu includea maghiara sau româna) nu reuşea să-i ducă nicăieri.

încă se eliberau vize la graniţă, deşi nimeni nu avea permisiunea să treacă. Era vineri seara, cu trei zile înainte de Crăciun, şi în faţa noastră, într-o beznă cumplită, era ceva ce se potrivea cu definiţia unei revoluţii. La şaizeci de kilometri de graniţă se afla Timişoara, oraşul unde se trăsese în demonstranţii care ieşiseră să-l susţină pe pastorul Lâszlo T6- kes, fiind ucişi zeci de oameni. Zeci, sute, mii, nimeni nu ştia. Nimeni nu ştia ce se întâmpla la Timişoara. Nimeni nu ştia unde era Tokes sau dacă mai era în viaţă.

Zoltân stătea liniştit pe bancheta din spate a maşinii, cum stă orice traducător care nu are ce să traducă; ştia să tacă, fiind un fost membru al minorităţii maghiare din România. Am ascultat la radio şi am auzit cum totul se petrecuse clar ca bună ziua pentru Ceauşescu la Bucureşti. Nimeni nu ştia unde se afla sau dacă mai trăia.

Szabolcs se agita de colo-colo, adulmecând orice urmă de informaţii, aşa cum trebuia să facă un ziarist. Era avocat, deşi foarte nefolosit (pentru că se opusese autorităţilor ungare), şi în momentul acela şoferul meu. Mult timp, când aveam nevoie de un şofer de taxi preferam brutele pe care te puteai bizui că aveau să gonească tare.

II cunoscusem pe Szabolcs pentru că, în calitatea sa de apărător al săracilor, îmi făcea legătura cu nefericiţii; îmi procura mereu ofticoşi în zdrenţe sau ţigani buimaci, ca să-i în- teroghez.

II încercasem o dată ca şofer, pentru că iubita

lui aştepta un copil şi avea nevoie de bani cu disperare. De atunci, Szabolcs rămăsese şoferul meu preferat, fiindcă putea exploata o maşină cu o cruzime înspăimântătoare, total opusă felului în care se purta cu oamenii.

În portbagaj aveam o geantă de voiaj plină cu haine, obiecte de toaletă, mâncare, hărţi, ghiduri de conversaţie în română şi şpăgi, şi, din păcate, un singur cauciuc de rezervă (întrucât mai fusesem cu maşina în România, mi-aş fi dorit mai multe, dar nu aveau mai multe cauciucuri de rezervă la Avis). Când i-am spus lui Szabolcs că s-ar putea să fim plecaţi câteva zile, şi-a adus cinci pachete de ţigări şi un termos cu cafea care nu ocupau prea mult loc. îmi venea să plâng gândindu-mă ce intelectual budapestan era!

Sperasem să isprăvim ce-aveam de făcut în noaptea aceea şi să ne întoarcem acasă, când, deodată, motoarele porniră şi se ridică bariera.

— Timişoara? a întrebat Szabolcs.

— Timişoara.

Oare fiara numită revoluţie pândea în noapte, încălcând toate regulile, răsucind ordinea stabilită ca o majoretă ca- re-şi roteşte bagheta? Ce ne aştepta? Revoluţionari victorioşi? Mitraliere? Băuturi calde?

Grănicerii români s-au uitat la noi cum intram, cu o expresie gen „sunteţi nebuni de legat”. Eram a patra sau a cin- cea maşină din rând şi asta mă bucura. În timp ce înaintam constant în beznă, mă aşteptam să văd străfulgerarea unei explozii, când una dintre maşini ne-a depăşit şi s-a răsturnat – dezavantajul de a avea imaginaţie.

Farurile ne furnizau singura informaţie: era straniu. Aveam o hartă, dar nu ştiam unde ne va

duce drumul. Mă întrebam dacă nu cumva comiteam cea mai mare greşeală a vieţii mele. În mintea mea trăgeau sute de mii de kalaşni- kovuri în România (dictaturile nu fac niciodată economie la arme); fiecare kalaşnikov putea trage treizeci de rafale şi nu era nevoie decât de un glonţ, slobozit neglijent, accidental sau fără răutate, pentru a trece prin merţanul nostru ca şi cum nici n-ar fi existat, expulzându-mă din universul meu.

După câteva clipe de îndoială, am văzut nişte siluete care ne blocau drumul. Dacă aş fi condus eu, nu sunt sigur că aş fi mers mai departe. Oamenii se apropiau de noi şi au început să lovească părţile laterale ale maşinii; o senzaţie neliniştitoare – dar strigau de bucurie. Atunci am învăţat pentru prima dată ce înseamnă o revoluţie; înseamnă că toată lumea e pe străzi, chiar dacă locuieşti într-un sat, la cinci minute de mers pe jos de graniţa ungară, e ajunul Crăciunului, e beznă totală şi dezlănţuirea de entuziasm se poate dispersa fără urmă în noapte.

Croindu-ne drum printre entuziaşti, ne-am îndreptat spre Arad, principalul oraş înainte de Timişoara. Când am ajuns acolo, eram foarte optimist, pentru că mă aflam în ţară de douăzeci de minute şi nimeni nu încercase să mă împuşte. Ar adul era plicticos, ca orice oraş de provincie din lume, în miezul nopţii. Câţiva trecători, câteva maşini, câteva lumini, dar nimic cu care să merite să-ţi încarci memoria. Ceva plicticos te linişteşte şi te dezamăgeşte în acelaşi timp. O să su-pravieţuiesc, dar n-o să am nimic de spus.

Ca orice turist, ne-am rătăcit în reţeaua de sensuri unice. La al patrulea înconjur al Aradului

am acostat o femeie ca să ne îndrume. S-a oferit să ne arate drumul, pentru că trebuia să ajungă la Timişoara, împreună cu sacoşele ei cu mâncare. Zoltan îmi traducea sporovăială ei: locuia lângă Timişoara şi habar n-avea ce se întâmpla în oraş; se dusese la rudele ei din Arad după provizii.

Am lăsat-o la marginea Timişoarei şi imediat s-a produs o schimbare; fie din cauză că era tare urât acolo, fie pentru că plutea ceva sinistru în aer, nu-mi dădeam seama. Dar am simţit că ieşiserăm din cotidian.

O femeie înaltă, cu o pelerină lungă de ploaie, şi doi bărbaţi stăteau în drum; era primul dintre numeroasele blocaje pe care urma să le întâlnim. Nu erau înarmaţi. Ce poate face o pelerină de ploaie împotriva unei persoane înarmate şi ne-interesate să se oprească din goana maşinii? Cu toate acestea, toţi cetăţenii români apţi fizic insistau să ia în stăpânire o bucată dintr-o arteră circulată şi să-şi instaleze propriul punct de control, chiar dacă era inutil şi nu se ştia ce se în-tâmpla în ţară.

După un scurt interogatoriu, ni s-a făcut semn să trecem, deşi Zoltan a fost oprit de mai multe ori înainte să ajungem în centrul oraşului, unde era linişte, chit că am văzut un autobuz răsturnat şi cioburi de sticlă peste tot. Oamenii forfoteau pe acolo, activi, dar nu agitaţi.

Era minunat să poţi spune „Duceţi-mă la şeful vostru”. După câteva schimburi de replici, Zoltan şi cu mine am fost îndrumaţi spre clădirea Operei, unde am fost asiguraţi că se afla comandamentul Comitetului Revoluţionar. După alte negocieri şi percheziţii repetate, am fost conduşi în susul, în

josul şi în jurul clădirii, un timp inimaginabil de îndelungat. În cele din urmă, am fost introduşi într-o sală mare, unde... opt oameni se uitau la televizor.

Nu aşa îmi imaginasem miezul unei revoluţii. O persoană stătea afară, în balcon, de unde li se adresa celor şase oameni din piaţă, dar era doar o discuţie, nu un discurs exploziv.

Zoltan şi cu mine ne-am învârtit prin încăpere, încercând să ne dăm seama cine era important. Cum să iei interviu unei revoluţii? într-un colţ, stătea singur un bărbat care părea la curent cu evenimentele. I-am oferit un pachet de Kent şi un dialog. Ţigările Kent nu erau de fapt folosite ca ţigări în România, ci ca monedă de schimb. în trecut, reuşisem să deschid un restaurant închis din Bucureşti cu un singur pachet de Kent. Cartuşele de Kent circulau prin ţară fără a fi deschise vreodată şi se spunea că obţineai cu trei cartuşe o diplomă la medicină.

Am fost încredinţat că găsisem puritatea unei revoluţii când omul a refuzat pachetul, dar, suferind de o chinuitoare privare de tutun, l-a deschis, a scos una şi a aprins-o. Apoi a pus îmbietor pachetul pe masă pentru a se servi şi ceilalţi.

Fumătorul mi-a explicat apoi că revoluţia triumfase în Timişoara, dar că nu aveau nici o informaţie despre ce se petrecea în alte părţi. Nimeni nu putea spune ce intenţiona să facă Securitatea. Nimeni nu putea spune câţi muriseră, dar erau cu siguranţă mii.

Ceilalţi cu care am vorbit au confirmat: nu exista o conducere. Nimeni nu ştia ce se petrecea. Nimeni nu fusese implicat în luptă şi era o ciudată

lipsă de arme în clădirea Operei.

Oare aşa stăteau lucrurile, sau nu vorbisem cu cine trebuia? Speram că restul ziariştilor care pătrunseseră în sanctuar nu avuseseră norocul să dea peste tipii care deţineau informaţii sau să încheie afaceri cu negustorii de atrocităţi. Parcă eram din nou adolescent şi credeam că toţi ceilalţi se distrau mai abitir decât mine.

Un student slăbuţ, cu o pălărie pleoştită, a dat buzna, anunţând în engleză, pentru reprezentantul presei: „Vin elicoptere. Vin elicoptere. O să murim."

Nimeni nu i-a dat atenţie. Dacă persoanele de faţă ar fi început să ţipe şi să sară pe fereastră, aş fi făcut la fel. Dar, de vreme ce nimeni nu părea îngrijorat, m-am mulţumit să studiez pe furiş pereţii, pentru a estima dacă vor face faţă rafalelor de mitralieră sau proiectilelor.

Am ajuns la concluzia că nu mai era nevoie să rămân în clădirea Operei. Afară, stelele străluceau încurajator de liniştite şi netulburate de elicoptere.

Gând am ajuns la maşină, am constatat că Szabolcs adunase un mic anturaj.

— Hai să mergem, am spus eu.

— Ne pot duce la cadavre, a replicat Szabolcs.

Românii au dat din cap binevoitori. Când începuseră evenimentele de la Timişoara, aşa cum e obligatoriu în orice revoluţie, se trăsese în demonstranţii neînarmaţi. Szabolcs îmi explicase că nu numai că nu se ştia câţi muriseră, dar nu se ştia nici ce se întâmplase cu cadavrele. De aceea, se iniţiase o acţiune de căutare a lor şi fusese descoperită o groapă comună.

Nu eram prea dornic să văd cadavrele, dar voiam să-mi dau seama dacă suportam imaginea

lor. Trebuia să mă întorc cu ceva care să semene a ştire. Am împărţit alimentele din portbagaj şi unul dintre localnici s-a urcat în maşină ca să ne conducă la locul de deshumare.

— Mai aveţi pe la noi şi altă dată, a spus una dintre femeile cărora le dăduserăm ciocolată.

Cei masacraţi fuseseră îngropări într-un loc potrivit şi poate cu speranţa că nu va fi luat în considerare, pentru că era prea evident, şi anume în cimitirul oraşului, care semăna însă mai degrabă cu un şantier haotic decât cu un cimitir. Mi-a trecut prin minte că nu mă aflasem niciodată în proximitatea unui cadavru şi speram să nu mă comport necivilizat.

Ghidul nostru ne conducea, pe Zoltan şi pe mine, pe terenul plin de noroi şi de gunoaie, când Zoltan s-a oprit.

— E prea mult pentru mine, a anunţat el. Vă aştept în maşină.

N-am protestat, pentru că examinarea cadavrelor nu fusese o condiţie la angajare şi pentru că retragerea lui mă făcea să mă simt incredibil de puternic.

Am mai mers câţiva metri. I^e-am simţit duhoarea înainte de a le vedea. Nu prea era lumină, ceea ce îmi convenea. O duzină de cadavre fuseseră exhumate, majoritatea dezbrăcate şi mânjite cu pământ. Primul meu gând a fost că dezgroparea acelor cadavre era o treabă pe care n-aş fi putut fi convins s-o fac vreodată.

Singurul cadavru pe care mi-l amintesc clar era al unei femei solide, de vârstă mijlocie, cu un sugar foarte mic aşezat pe burta ei. Nu s-a spus aproape nimic. Era greu să-ţi imaginezi ceva mai rău decât să fii aruncat în pământul iernatic cu o

dublă deznădejde (abandonat şi inabordabil) şi o dublă întunecime (orb în beznă). Sau o expresie mai sugestivă a adevărului că totul este căldură.

M-am uitat cu atenţie, apoi am tras concluzia că, din punct de vedere jurnalistic şi moral, nu puteai face altceva decât să stai acolo îngrozit. Când m-am întors la maşină, l-am găsit pe detectorul de elicoptere umblând de colo-colo şi exclamând: „Vine Securitatea. Vine Securitatea. O să murim. “

Am pornit înapoi, spre Ungaria, ca să raportez ce văzusem. Duhoarea cavadrelor îmi rămăsese în nări şi a trebuit să-mi
apăs un pachet de cafea pe nas, pentru ca aroma ei puternică să acopere urmele morţilor.

Vedeam deja graniţa, când ne-a lăsat un cauciuc. în timp ce-l schimbam, radioul mergea şi am auzit cum agenţii Securităţii blocau lifturi şi băgau pe furiş explozibili în maşinile ziariştilor. De la Arad, un reporter transmitea în direct, ascuns sub un calorifer, cum trăgea Securitatea prin oraş.

Mă nedumereşte de ce în atâtea reprezentări ale iadului armate de păcătoşi se caţără unii peste alţii, urlând printre flăcările bubuitoare, prăjiţi la frigare sau împunşi de diavoli, în timp ce iau foc. Dacă aş avea de ales, aş dori să fiu îngropat în miezul soarelui împreună cu câţiva amici, pentru că vă asigur că, dacă există iad, el este cea mai solitară temniţă şi este rece.

devoratorul de cărţi

L>l/eschise uşa pe care scria PENTRU PERSONAL. Aruncă o privire spre panoul cu anunţuri să vadă dacă era ceva nou. Nu era.

Erau afişate câteva avertismente împotriva hoţilor din magazine, cu trăsăturile lor rudimentare: urât mirositori, irlandezi, fură atlase. Sau: ochelari cu ramă de baga, pardesiu lung, sandviciuri, pasiune pentru grădinărit. Câteva statistici de vânzări şi cifre de afaceri. Posturi disponibile în alte filiale. Deschise dulapul unde ştia că trebuia să fie cafeaua şi scoase ibricul de fiert. Din borcanul în care se ţineau banii de cafea scoase ceva mărunţiş, două monede de 10 şi una de 5.

Se felicită că nu-i păsa ce fel de cafea era. Habar n-avea care erau mărcile cu reputaţie. Nu-şi bătu capul nici o secundă câte linguriţe de cafea să pună, câtă apă, cât lapte, cât zahăr. Cafeaua era o chestie din cauza căreia mulţi oameni se enervau. El era deasupra lor.

Răsfoi câteva cărţi noi, apoi încercă să sune câteva persoane. Dar nu răspundea nimeni.

Aşa că sorbi din cafea şi se bucură de scaunul confortabil.

Se simţea OK, îşi spuse el. Zău că da, ba nu, nu OK, mai mult decât OK... se simţea bine. În largul lui. Petrecu un sfert de oră gândindu-se cât de neimportante erau zilele de naştere. Apoi alte câteva minute cugetând dacă nu cumva se înşela. Urmă o jumătate de oră în care reflectă că să stai de unul singur în biroul unei librării de ziua ta, cu două ba-

nane şi jumătate de pâine uscată la cină, deşi el se simţea bine, ar putea părea o nenorocire pentru alţii, şi se întrebă dacă era îngrijorat că părea nefericit. Conta oare ce credeau alţii că era important? În cele din urmă, se plictisi să se mai gândească la asta.

Atmosfera din încăpere era plăcută. Intimă. Păcat că nu lucra acolo, dar, oricum, trebuia să se apuce de treabă.

În dimineaţa următoare ieşi neobservat din Muzeul de Istorie Naturală şi se îndreptă spre Autoritatea Portuară.

în timp ce traversa o stradă liniştită, îl abordă un negru slăbănog.

— Am ceva pentru tine.

Nu-i răspunse şi îşi continuă drumul în maniera aceea neparticipativă a marilor oraşe, intuind că nu reuşea să pară suficient de sărac, nebun şi periculos pentru a descuraja orice contact. La partea cu sărăcia şi nebunia era destul de bun, dar nu reuşea deloc să pară periculos. Se opri însă când negrul îi oferi un elefant.

Se uită în trailerul unde se afla, inconfundabil, un elefant indian. Un elefant tânăr, suficient de tânăr pentru a încăpea într-un trailer de cai, suficient de bătrân pentru a arăta posomorât şi plictisit de jocul cu elefanţi. Clătină din cap şi plecă mai departe.

— Ai nevoie de acest elefant, îl avertiză vânzătorul, trans- miţându-i un asemenea sentiment de necesitate urgentă, încât, pentru o clipă, trăi cu convingerea că avea într-adevăr nevoie de un elefant, de *acel* elefant.

Sentimentul dispăru la fel de repede cum

apăruse. Cam despre asta este vorba, în esenţă: oamenii îţi spun că ai nevoie de anumite lucruri sau că îţi plac anumite lucruri şi pe urmă descoperi că nu-i aşa.

— O sută de dolari. O sută de dolari, doar atâta vreau.

Un chilipir. Prea mare ca să-l ratezi. Numai că el nu avea nevoie de un elefant, în nici un caz de unul suspect, măcar atâta lucru învăţase şi el în cei treizeci şi trei de ani de viaţă, încercă să se definească printr-o negaţie: era o persoană care nu avea nevoie de un elefant. Vânzătorul era, aproape prin definiţie, o persoană mai interesantă, de vreme ce avea nevoie să vândă un elefant, deşi era mai disperat. în primul rând, nu avea unde să pună elefantul, de vreme ce nu avea unde să se pună pe el însuşi. Dar poate că ăsta era cel mai mare talent, şmecheria de a te lăsa convins de necesitatea imperativă a unei achiziţii şi de a rămâne convins.

Se duse la dulapul lui şi cotrobăi înăuntru. Extrase tricoul cu *Devoratorul de cărţi* dintre alte costumaţii şi se schimbă.

Nu-i mai plăcea tricoul, i se părea penibil. *Devoratorul de cărţi* scris într-o boltă îndrăzneaţă sus, primele două versuri din *Iliada* în mijloc, iar dedesubt, cu litere mai mici, *Păzea!* Era genul de articol de îmbrăcăminte pe care ţi-l comandai când erai tânăr şi bătăios. O femeie care începuse să-i ţină predici despre vestimentaţie într-un local, în ciuda faptului că el citea ostentativ două cărţi ca s-o descurajeze, fusese îngrozită să descopere, interogându-l, că avea acel tricou de doisprezece ani. Cu adevărat îngrozită. Dar el nu-l aruncase,

pentru că nu arunca nimic niciodată şi, ca majoritatea articolelor de îmbrăcăminte nedorite, era indestructibil.

Acum avea de ales între a da colţul ca să se ducă la Pa- ramount Hotel să se spele repede, sau să se ducă la Sylvana acasă pentru o spălare mai cuprinzătoare; el ar fi optat pentru duş, dar se înţelesese cu Sylvana să spele vasele şi să şteargă praful în schimbul împrosopelii. Sylvana avea o mulţime de cărţi colosal de greu de şters de praf şi, întrucât el le citise deja pe toate, nu mai avea chef să se implice.

Se duse la Paramount şi intră la toaleta bărbaţilor, unde se dezbrăcă până la brâu, se spălă şi se primeni, îşi curăţă pe îndelete dinţii cu aţă şi îşi dădu seama că nu se simţea prea harnic. Mergea acolo în mod frecvent şi nu fusese deranjat niciodată. Fără să vrea, presupunea el, reuşea să fie sărac şi nebun ca bogăţii şi străinii.

Urmau restaurantul cubanez şi specialitatea lui. întotdeauna comanda specialitatea casei; asta îl scutea de obligaţia de a studia meniul şi scutea personalul de obligaţia de a încerca să promoveze specialitatea casei. Ajunsese la 1884 şi întinse mâna după *Remarcabila poveste a lui Sir Thomas Bart,* remarcabilă doar prin faptul că era plicticoasă, şi după *Povestea lui Charles cel Ciudat,* care nu era ciudată, ci tot plicticoasă.

Puiul cu usturoi şi orezul cu fasole neagră sosiră după numai trei pagini. În timp ce făcea prima incizie, se întrebă dacă tatăl lui murise.

Se spune că eşti bărbat matur abia când îţi moare tatăl. Va simţi oare brusc un val de putere venind din senin şi atunci va şti? Ar fi singura cale de a afla ce făcea taică-său.

Se întrebă cât de des se gândise la asta. O dată pe zi timp de zece ani? De două ori pe zi? De trei ori la două zile? Cât timp irosise? Cinci minute dintr-odată? Zece minute? Iroseşti mult timp cu aceleaşi gânduri. Oamenii se plâng că trebuie să facă mereu aceleaşi lucruri, că trebuie să mănânce aceleaşi luciuri, că trebuie să poarte aceleaşi haine, dar nu-i deranjează niciodată că se gândesc mereu la aceleaşi lucruri, îşi dădea seama că acesta era un gând aproape la fel de frecvent ca gândul anterior.

în separeul din faţa lui, un bărbat cu o pălărie cu calota plată şi boruri întoarse, care citea un ziar, se plânse de specialitatea casei.

Exista un lucru pentru care îi era recunoscător tatălui său: putea să mănânce – şi chiar mânca – orice, fără să cârtească. Nu atât pentru că tatăl lui gătea prost, dar, după ce mama lui plecase, mâncarea nu mai avusese niciodată gust şi era uluitor de monotonă: cârnaţi, caltaboşi şi antricoate de porc. Mai erau introduse foarte rar alte produse din came aflate în pericol să se strice în magazinul tatălui său. Se întrebă cât de des se gândise la asta. Ori de câte ori vedea pe cineva făcând scandal sau lăsându-şi mâncarea neatinsă într-un restaurant. învăţase de mult că ora de masă era o chestie pe care trebuia s-o bifezi.

Dacă ţi se acordă imunitate faţă de propriile gânduri, decise el, e aproape imposibil să te plictiseşti. Dacă eşti silit să stai lângă cineva care spune mereu *pentru asta îi pot fi recunoscător tatălui meu* şi *ora de masă este, o chestie care trebuie bifată,* începi să vorbeşti în dodii după două zile. Deci maturitatea vine atunci când nu mai eşti bombardat cu mici predici şi pur şi simplu

dai ture la infinit pe căile ocolite pe care ţi le-ai construit deja.

Cu toate acestea, se bucură de budinca de orez, presărată cu puţină scorţişoară, şi de cafea: era plăcut să faci nebunii din când în când. Evita mai ales gândul final al pachetului patern – trist era nu că se urau, ci că pur şi simplu nu se găsea nimic în acest pachet. El jucase rolul fiului aşa cum se cuvenea şi îşi dorea ca tatăl lui să se fi prefăcut un pic. După câţiva ani, i se oferise prilejul de a-l înţelege parţial pe tatăl lui, când, mergând cu trenul, îl văzuse pe unul dintre prietenii lui din şcoală. Nu mai vorbise cu el de cinci ani, dar nu se dusese să stea de vorbă cu el: nu avea nimic de spus. Era ciudat, nu-i aşa, că într-o lume în care un satelit putea să detecteze ce marcă de pastă de dinţi foloseşti, în care poţi proiecta un milion de cuvinte la zece mii de kilometri depărtare cât ai pocni din degete, în care te poţi tăvăli în sit- comuri din orice continent, în care nu există ascunzătoare şi nici linişte, el nu ştia unde era tatăl lui şi nu avea nimic să-i spună.

— Citeşti mult, spuse pisăloaga împălăriată, arătând spre cele două romane pe care le deschisese el.

El dădu din cap, pentru că nu putea să nege şi pentru că nu voia să pună bazele unei conversaţii.

— Cărţile nu sunt viaţă.

— Nu, sunt mai bune, răspunse el şi umblă printre cele treizeci şi două de permise de bibliotecă, ca să-şi scoată cartea de credit pentru a plăti.

Asta era hoinăreala secolului douăzeci şi unu. La o distanţă de un ocean, prin ploaie, mici sume

de bani pe numele lui plecau în pelerinaj la o bancă din Cambridge; între timp, la Londra, mici datorii americane se târau spre o adresă, unde un cec avea să fie semnat cu o aproximare acceptabilă a semnăturii lui de către Elsa, dându-i dreptul de a-şi folosi cărţile de credit.

Se simţea bine. Binele budincii cu orez şi al cafelei. Şi nu exista nimeni altcineva în restaurant care să se simtă la fel de bine ca el. Nimeni altcineva în New York. Probabil nimeni altcineva în lume.

în drum spre Biblioteca Publică, se opri la Poştă ca să vadă ce mai apăruse. Un cec cu o întârziere de trei luni. O carte de recenzat; asta însemna trei sute de cuvinte ca să spună cu ce semăna şi trei sute de cuvinte ca să spună cu ce *nu* semăna: era bine. O invitaţie la o conferinţă.

Câteva scrisori de la Elsa – un pachet de corespondenţă, pentru o zi de naştere. în ultimele zile, îl chinuia mereu tentaţia de a-i arunca scrisorile direct la gunoi, pentru că în ultimii ani nu era nimic nou în ele. Avea aceeaşi slujbă, acelaşi apartament şi folosea aceleaşi expresii de îngrijorare şi consolare. Credea că se va plictisi să scrie siropurile astea la fel cum se plictisise el să le citească, dar nu: erau ocolişurile ei.

Elsa era însă tenace şi asta era doar una dintre virtuţile ei. *Ronţăită, doar nu te aştepţi să fac eu prima mişcare,* era o frază care apărea în fiecare a cincea scrisoare şi era, deducea el, lipsită de orice ironie, deşi Elsa făcuse toate mişcările de la una la o mie şi folosise toate armele arsenalului feminin, de la pietricica netedă la proiectilul lansat de la umăr.

O trenă de plicuri roz, de ilustrate şi alte fleacuri doldora de afecţiune, cât să umpli un dulap, îl urmărise în toată lumea: hipopotami de marţipan, lei de cârpă, jurnale cu blă- niţă, un inel de chei cu o mică Biblie (culmea absurdităţii, desigur, de vreme ce el nu avea o locuinţă), sâni de ciocolată, conserve cu fasole, buze gonflabile, pomi de Crăciun miniaturali cu cheiţă care mergeau, toate purtând mesajul duioşiei. în perioadele de activitate intensă scria aproape zilnic; încarnările animaliere ale inimii îl hăituiau: urşi zâmbitori, delfini zburdalnici veneau cu mesaje *pentru o persoană deosebită, gândindu-mă la tine, sunt fericită.* Mai veneau iepuri trişti, cârtiţe lugubre şi pisoi abandonaţi cu eticheta *ne e dor de tine.* Provizia Elsei de obiecte sau animale apte să fie asociate cu cuvinte duioase era aparent inepuizabilă, în ciuda faptului că absolvise universitatea, avea treizeci şi doi de ani, era o femeie cu gust, iar jumătate din mesajele ei nu ajungeau la el.

Nu exista un motiv real pentru care îl alesese pe el. El ştia că principala lui calitate era că nu avea defecte. N-ar da în ea, n-ar umbla după alte femei, n-ar bea sau n-ar prăpădi banii comuni la agenţia de pariuri, n-ar sili-o să se uite la meciurile de fotbal de la televizor, nu s-ar căca pe pardoseală. La fel ca broasca ţestoasă fără picioare din banc, îl găseai acolo unde îl lăsai. Fusese ispitit de insistenţa cu care Elsa repeta că era loc berechet în apartamentul ei, că putea lucra acolo. El n-ar ocupa mult spaţiu şi întreţinerea lui era minimă. N-ar fi un aranjament rău.

Singurul motiv pentru care nu acceptase oferta

fusese că n-o dorea; şi ştia că dacă ar ceda, ar dispărea posibilitatea ca ea să-şi găsească adevărata fericire. Era un gest nobil, sau doar recunoaşterea faptului că i-ar fi distrus viaţa?

Din când în când, interveneau câteva luni de tăcere, în timpul cărora Elsa îşi digera idilele ratate. Câte o siluetă masculină era reperată cu coada ochiului, după ce Elsa pleca în câte o vacanţă. O unică referire la un pădurar întâlnit pe o plajă, un promotor întâlnit într-o croazieră. Legăturile ei păreau a se întinde doar cât paturile de hotel.

Era plăcut să constaţi că Cel de Sus nu pedepsea doar monştrii. Deşi înfăţişarea Elsei nu bloca niciodată traficul, era inteligentă, angajată, atentă cu oamenii, gătea bine, avea o slujbă în care cunoştea mereu oameni, dar încă îşi petrecea nopţile pândind un pat dublu, deşi nu dorea decât să scalde un bărbat în tandreţea ei.

Nu-i înţelesese niciodată pe cei care credeau că a fi deosebit era ceva stimulativ şi valoros. Oricine a stat pe afară ştie cât de frig este acolo.

Se duse la Biblioteca Publică, găsi un colţ liniştit şi îşi în- cărcă muniţia. În dreapta, *Trei săptămâni în Mopetown,* în stânga, *Dacă aş fi Dumnezeu.* Ceilalţi cititori se uitau adeseori la el, dar nimeni nu rostea o vorbă.

Apăru ocolişul universitar, ca în fiecare zi.

De ce nu găsise un post de profesor universitar? Probabil pentru că nu şi-l dorea. Dar îi plăcea să iasă din întuneric şi să împuşte profesori universitari pe la spate. în mod repetat. îi plăcea pentru că era ceva incorect.

începea prin a menţiona ceva evident, iar ei sperau astfel că aveau în faţă un auditoriu pentru

care merita să se dea în spectacol. Apoi strecura ceva neobişnuit, ca să arate că era tare, ca să provoace o ridicare din sprâncene. în cele din urmă, ceva cu adevărat necunoscut, din care nu existau decât unul sau două exemplare. Ca să-i sperie cu adevărat. Era simplu. Pe cunoscătorii secolului nouăsprezece îi termina întorcându-se în secolul optsprezece; pentru cei specializaţi în secolul optsprezece folosea secolul şaptesprezece sau, pe cei cu secolul şaptesprezece îi pocnea cu secolul şaisprezece. Era simplu, trebuia doar să ieşi cu zece sau cincisprezece ani din domeniul lor ca să-i derutezi. Apoi unii zâmbeau uşuraţi şi spuneau că nu era de competenţa lor. Cum poţi să-i înţelegi pe scriitori dacă nu ştii ce a fost înainte, ce citeau ei? Ce citiseră oamenii pe care-i citeau? Cât despre cei care se refugiau în epoca lor, se întorcea şi Ie mitralia teritoriul, ca să le arate că nu exista protecţie. De aceea făcea recenzii.

Puse jos *Dacă aş fi, Dumnezeu.* 1884 şi mai departe. Era imposibil să pună cărţile în ordinea corectă şi nu putea fi atât de ordonat pe cât şi-ar fi dorit. Trebuia să meargă în zigzag.

Ideea îi venise cu treisprezece ani în urmă, la etajul trei al Bibliotecii Universitare, citind o scrisoare a defunctului papă Pius II: „Fără cunoaştere, orice epocă este oarbă.” Şi se întreba ce ai vedea dacă ai deţine întreaga cunoaştere, dacă ai fi citit tot ce s-a scris vreodată. Trăia deja în bibliotecă în acel moment, ceea ce era, poate, începutul.

Sau poate că Parisul fusese începutul? Plecase acolo cu rucsacul în spinare, împreună cu Tom. Cu bani puţini, foarte stingheriţi, rătăceau fără ţintă, în speranţa să asimileze eleganţă şi entuziasm. îi

uluise numărul de hoteluri din Cartierul Latin şi cât de pline erau. După două ore de hoinăreală, găsiseră unul cu o cameră liberă, dar n-aveau banii necesari. învăţaseră atunci de ce oamenii îşi rezervau camere în plin sezon turistic.

De trei ori trecuseră prin faţa librăriei; îl uimise cum de putuse să se stăpânească. A patra oară, îi propusese lui Tom să intre.

Aflase de Shakespeare & Co şi ştia ce era. Era tânăr pe atunci, destul de ignorant, dar suficient de ager ca să înţeleagă căjoyce şi Eliot erau nişte bandiţi. Odată ajunşi înăuntru, fusese copleşit de oferta de cărţi, dar Tom, care n-avea timp pentru asta, se dusese la vânzătorul ofilit să-l întrebe de un hotel. Nu mai fuseseră la Paris şi în nici un caz în librăria aceea, dar era clar că omul îi văzuse de o mie de ori. Oftase şi spusese:

— Dacă n-aveţi unde să vă duceţi, puteţi sta aici o noapte. O noapte.

Şi aşa petrecuse el prima noapte la Paris într-o librărie sau, şi mai important, îşi petrecuse prima noapte într-o librărie din Paris. Tom ieşise să-şi ia un kebab, apoi se întorsese să stea de vorbă cu două americance care înnoptau şi ele acolo şi mâncau iaurt, în timp ce Shakespeare & Co devenise librăria lui preferată. Nu mâncase şi nu dormise toată noaptea, pentru că era fascinat de ediţiile americane pe care nu le văzuse până atunci.

Privise cum răsare soarele peste Notre-Dame şi îşi amintise cum se presupunea că ajunsese Faust la Paris, cu valiza umflată de biblii Gutenberg recent tipărite, pe care voia să le vândă, şi cum fusese îndemnat s-o şteargă de-acolo de breslele pariziene de manuscrise care nu

voiau să le fie întreruptă activitatea.

Asta îl făcuse să nu se oprească. Nu trebuia să pleci când se închidea librăria. Rămâneai şi continuai să citeşti. Petrecea deja atâta timp în librăriile locale, încât fusese luat drept hoţ din magazine, dar acum îşi dădea seama că putea să petreacă încă multe ore în librării. Dar nu intuise că era începutul. Doar o distracţie de vacanţă.

Începutul se produsese în seara aceea în Biblioteca Universitară, când fusese în mod accidental încuiat înăuntru. Apoi începuse să rămână înăuntru din când în când toată noaptea, pentru că nu voia să plece. Nu fusese niciodată descoperit; personalul făcea un tur la ora închiderii, dar era uşor să se ascundă în stivele nocturne ale unui etaj liniştit şi apoi să iasă de acolo neobservat dimineaţa.

E adevărat că apelul telefonic al tatălui lui făcuse parte din început. După primul trimestru, se pomenise dezmoştenit. Tatăl lui sărise peste studiile universitare; la şaisprezece ani, după cum se lăuda adeseori, era deja măcelar, încurajarea pe care o primise de a urma o universitate, descoperi el, fusese doar o încurajare de a pleca. Se pomenise azvârlit în viaţă doar cu atâta mărunţiş cât să umple un buzunar de pantalon.

Dar nu era cea mai mare cruzime pe care o cunoscuse lumea. Ar fi putut să-şi găsească o slujbă, dar se hotărâse să-şi reducă cheltuielile, renunţând la camera lui, depozitându-şi majoritatea lucrurilor undeva, înoptând în bibliotecă, citind mai tot timpul, apoi plecând dimineaţa la colegiu, unde folosea una dintre băile comune; apoi câteva cumpărături şi din nou înapoi la bibliotecă.

Nu avea cheltuielile obişnuite ale unui student; nu se ducea nicăieri. De când sosise la Cambridge şi până plecase, nu ieşise nicăieri; o singură dată le însoţise pe Elsa şi alte câteva persoane în căutare de cârciumi pe la ţară. Nu se ducea la cinema sau la cluburi. Nu-şi mai cumpăra haine. Nu mai mânca bine. Nu mai cumpăra cărţi. Nu mai bea alcool. Avea alocaţia, bursa şi sporul de necesitate. Lucra la Biblioteca Universitara în vacanţe, aşa că toată lumea se obişnuise să-l vadă pe-acolo. Şi viaţa lui nu se reducea la BU; mai intra şi prin alte biblioteci pentru variaţie şi pentru o schimbare de ritm.

II cuprinsese sentimentul inconfortabil că nu mai era nimeni cu gusturile lui; că era o parte din ceva aparte. Elsa era permanent prietenoasă cu el, dar se încrucişau rareori. Cu toate acestea, se mai şi distra. într-o după-amiază, fusese agăţat în Silver Street şi dus într-o garsonieră închiriată de o femeie care era îngrijitoare la spital. „Nene Phil“, i se adresase ea, în timp ce el se zbătea să scape din strânsoarea ei şi să-şi amintească dacă o mai văzuse vreodată. „Ce chestie că m-am întâlnit cu tine aici, ce-ar fi să vii la mine?”

O mare pasiune, îşi imaginase el, îl năpădea; timp de o săptămână, citise numai poezii de dragoste, dar desigur, nenea Phil putea fi găsit oricând, pe orice stradă. învăţase câteva lucruri: înţelesese de ce majoritatea oamenilor ar fi făcut aproape orice pentru sex, înţelesese că interesul ei pentru el nu avea nici o legătură cu el şi că toată lumea primea un futai pe gratis.

Când ea îl înşfăcase, el aproape că o scuturase de pe el, pentru că avea cărţi de citit, dar era bucuros că scăpase de asta.

Apoi fusese petrecerea la care, tocmai când regreta că nu rămăsese în bibliotecă pentru că se plictisea, două femei făcuseră striptease. Simţise nevoia să aplaude, dar n-o făcuse. Nedumerirea celorlalţi bărbaţi era interesantă şi îi tre- buiseră câţiva ani să diagnosticheze ce se petrecea; cei care nu aveau o legătură erau fie intimidaţi de îndrăzneala actului dezbrăcării, fie neinteresaţi de femeile ale căror organe genitale nu mai reprezentau un secret pentru nimeni; dar, inevitabil, era acolo Kev din Belfast, care rezolvase pe amândouă pe scândura de călcat şubredă din spălătorie. Kev era singurul în afară de el care nu se plângea de mâncarea de la colegiu. Era clar încă de atunci cine avea să meargă mai departe.

Culese o bucăţică de fasole de pe tricoul lui cu *Devoratorul de cărţi,* care intrase într-o cută şi se lipise de litera A de la Ahile.

Dar scopul vieţii lui era să citească tot.

Apoi, gândindu-se mai bine, îşi dădu seama că nu se putea. Măcar totul în limba engleză. Totul în formă de carte. Citise foarte mult, cam trei-patm cărţi pe zi, de la vârsta de unsprezece ani. Asta chit că pierduse o vreme cu subiecte ne-importante. Ştia despre istoria Chinei mai mult decât era sănătos să ştie oricine în afară de un istoric chinez, de exemplu.

Nu-şi explicase niciodată misiunea cuiva, pentru că nu voia să ştie nimeni, în caz că eşua, şi pentru că nu era sigur care era rostul. Intuia că exista un răspuns la sfârşit, dar habar n-avea care avea să fie acela sau ce-ar fi putut face cu el. Poate că va scrie ceva original. Dar la urma urmelor, cum poţi să scrii ceva original dacă n-ai citit totul înainte?

Cifrele te înspăimântă. Câteva sute de cărţi până în 1500. Câteva zeci de mii până în 1600. Optzeci de mii până în 1700. Trei sute de mii până în 1800. Pe urmă începe dementa. Multe sunt refomulări. Multe sunt gunoaie. Multe sunt rezumate. Dar dacă n-ar fi inventat tehnica celor două cărţi, ţinând simultan o carte în mâna dreaptă şi una în stânga, n-ar fi ajuns nicăieri.

Se gândi că ar fi putut părea penibil. După ce locuise în librăriile din nordul Londrei timp de patru ani, trăind din recenzii şi căsătorindu-se cu japoneze care voiau să obţină cetăţenia, deşi se simţea bine, îşi dăduse seama că oamenii s-ar putea gândi că un om care-şi petrecea toată viaţa în librării sau biblioteci era nefericit. Trăsese concluzia că nu-şi putea petrece toată vremea în librăriile din nordul Londrei, penUn că nu voia să i se închidă orizonturile. Aşa că începuse să umble: în Franţa, Germania şi, în sfârşit, în America.

Ce învăţase până acum? Mişcarea pare să însemne progres. Librăriile germane au şampanie, dar numai în librăriile americane găseşti frappuccino.

Şi speranţa. Speranţa. Cărţile sunt făcute din speranţă, nu din hârtie. Speranţa că va citi cineva cartea ta; speranţa că va schimba lumea sau o va îmbunătăţi; speranţa că oamenii vor fi de acord cu tine, speranţa că oamenii ar putea să te creadă; speranţa că îşi vor aminti de tine şi te vor sărbători, speranţa că vor simţi ceva. Speranţa că vei învăţa ceva; speranţa că vei amuza sau vei impresiona; speranţa că vei încasa nişte bani; speranţa că se va dovedi că ai avut dreptate şi speranţa că se va dovedi că n-ai avut dreptate.

Din păcate, şi dacă ai citi totul, n-ai citi ca

aceeaşi persoană. Când citise prima oară *Iliada,* introducerea era doar o introducere: o explicaţie. Mânia lui Ahile: oamenii crezusem întotdeauna că se referea la furia lui Ahile stârnită de pierderea sclavei lui preferate sau a prietenului Patrocle.

Când o citise prima oară la unsprezece ani, n-o citise. La şaptesprezece, când o reluase, începuse să se contureze.

Totuşi, abia când avea treizeci de ani, rămăsese blocat într-un lift şi o aprofundase a treia oară, înţelesul ei picurase în el ca stropii de ploaie infiltraţi prin acoperiş.

Nu era o întâmplare că primul cuvânt din literatura occidentală fusese „mânie". Mânia lui Ahile. Acum înţelegea că era mânia provocată de faptul de a fi viu, de a nu avea de ales. *Iliada* era adevărul, *Odiseea* era cărticica de consum, în care îţi pierzi vremea cu femei şirete, ajungi acasă şi-i măcelăreşti pe toţi oamenii care te-au supărat. *Iliada* era povestea de bază: cufundat într-un război pe care nu l-ai dorit, lucrezi cu nişte tâmpiţi care n-au fost în stare nici măcar să găsească Troia, nu poţi să uiţi că maică-ta te-a părăsit şi că un centaur te-a silit să mănânci maţe, n-ai de ales, n-ai nici un imbold şi ştii că nu te duci acasă şi că nimic n-o să te facă să te simţi mai bine.

Când citea relatări despre ucigaşi prolifici care se sinu- cideau, îşi dădea seama că n-o făceau pentru că aveau re- muşcări sau ca să evite sistemul penal, ci din disperare că faptele lor nu-i făcuseră să se simtă mai bine, că săriseră în prăpastie şi că mânia persista, far furia era peste tot. Ghil- gameş era furios. lehova era furios. Moise era furios. Faraonul îşi ieşea din fire.

Electra turba. Oedip făcea spume la gură. Samuraii ronini săreau ca dementţii. Harnlet era ciufut. Orlan- do era *furioso.*

Problema era Acolo Sus... Karma. Kismet. Destin. Soartă. Parcele. Namtar. Nomele. Damnare. Şansă. Providenţă. Noroc. Cosmos. Allah. Cartea Sorţii. Firele destinului. Cuvintele apăreau iarăşi şi iarăşi; erau clişeele pe care le citea mereu, nu pentru că scriitorii nu aveau imaginaţie, ci pentru că nu aveau cum să se exprime altfel.

Te alegi până la urmă cu zaruri măsluite. Zarurile sunt pregătite, trebuie să le arunci ca să vezi cum cad numerele.

Se îndreptă spre librăria Barnes & Noble din Union Square.

În general, cu cât librăriile erau mai mari, cu atât era mai uşor. Găseai un şir liniştit de rafturi cu puţin înainte de ora închiderii şi dispăreai până când pleca toată lumea şi puteai să devorezi cărţi. Nu fusese prins de prea multe ori. De-a lungul anilor, îl prinseseră de patm ori şi-l lăsaseră să plece.

Se uitaseră la el într-un fel la care nu-i plăcea să se gândească şi care sugera fie că era un spărgător ageamiu, care nu ducea treaba la capăt, fie un individ prea ratat ca să vrea cineva să-i fie aproape. Doar femeia din Nuneaton chemase poliţia. „Chem poliţia”, şuierase ea. Ar fi putut fugi foarte uşor, dar aşteptase, neînţelegând de ce femeia spusese că dacă ar fi fost stăpânit de o intenţie criminală sau ar fi avut o conştiinţă vinovată, asta l-ar fi făcut s-o şteargă sau să se îngrijoreze. Nu fugise, mai ales pentru că nu avea

unde să fugă. Citise douăzeci de pagini din *Nord şi Sud,* înainte de a veni poliţia. Nu reuşiseră să se agite prea mult, neexistând nici o urmă de stricăciune, pătrundere forţată sau furt. „De data asta, n-o să spunem nimic” zisese unul, de vreme ce nu era chiar nimic de spus.

Chestia era că nu erai pregătit.Te scotoceai prin buzunare după o propoziţie şi scoteai ce era acolo sau continuai să scotoceşti. Avea unsprezece ani şi se întorcea acasă de la şcoală, când două fete de aceeaşi vârstă, pe care le observase că se întorceau în mod regulat acasă în direcţie opusă, pe cealaltă parte a străzii, traversaseră. „Ce zici dacă te pocnesc?” întrebase cea blondă. Chibzuia asupra întrebării şi a unui posibil răspuns, când pumnul blondei produsese un impact neplăcut asupra fălcii lui. Se gândise atunci ce să facă. Zâmbise şi plecase mai departe.

Fără pregătire, era nasol. Odată, în Pordand, era cufundat în *Cartea minunilor a* lui Phlegon din Tralles şi în povestea centaurului împăratului Hadrian, atât de absorbit şi neaşteptându-se la nimic, întrucât era ora două noaptea într-o vară umedă, atât de adormit într-un oraş adormit, încât nu receptase o altă prezenţă în librărie.

Atenţia îi fusese distrasă de proprietar, un bărbat masiv care se agăţa de un pat de campanie, implorând să nu fie ucis. „Te rog, nu mă ucide” repetase proprietarul, căzând în genunchi; era uluitor, pentru că el era înarmat doar cu o carte necartonată de 215 pagini şi din incidentul cu fata aflase că nu avea o înfăţişare înspăimântătoare.

— Aerul condiţionat de acasă s-a stricat. E îngrozitor de cald. Am bani aici, îţi arăt. N-o să

spun nimic poliţiei.

Voise să-şi turuie obişnuita poveste despre cum fusese încuiat acolo din greşeală, dar nu se pricepuse niciodată să mintă, după cum nu se pricepuse nici să spună adevărul, aşa că proprietarul nu avusese parte nici de una, nici de alta. Opţiunea cea mai simplă era să ia banii, aşa că-i luase şi se dusese la un hotel cu destule cărţi ca să-i treacă timpul până a doua zi. îşi dădea seama că putea fi considerat un infractor, dar nu putea pricepe cum de reuşise să pară periculos, şi totuşi incidentul îl marcase ca pe o persoană interesantă şi puternică.

După ce Bames & Noble se închise, se ghemui în secţia Politică şi aşteptă o oră să dispară orice sunet din clădire. Nu existase niciodată o carte care să nu conţină fibre din alte cărţi; ca să scrii, trebuia mai întâi să citeşti. Ar putea fi el o persoană care să nu aibă nimic din alţii? Mai exista oare cineva pe care să-l preocupe că nimeni nu mânca peşte în *Iliadd?* Intrebându-se în acelaşi timp dacă romanul pierdut al lui Apuleius, *Hermagoras,* avea să iasă vreodată la iveală? Şi neuitând să cugete dacă existase vreodată *De Tribus Im- postoribus Mundt?*

Se instală apoi în somptuosul fotoliu care-l făcuse să îndrăgească atât de mult Barnes & Noble şi se cufundă în *înşelat în mod ciudat* (în dreapta) şi în *Dorinţa lumii* (în stânga).

Uneori îl plictisea treaba asta, dar continua pentru că ajunsese prea departe ca să se întoarcă din drum. O clipă de slăbiciune îl făcuse să-şi ia o slujbă timp de două luni, dar situaţia nu se îmbunătăţise.

Probabil că nu se concentra prea bine, pentru că auzea o tuse. Preţ de câteva clipe, stătu nemişcat, ca şi cum asta ar fi putut schimba ceva. O auzi, vag, din nou. Se gândi să lase tuşea în voia ei, dar nu se mai putea întoarce nici la dreapta, nici la stânga.

Pornind fără tragere de inimă să facă cercetări, zări o femeie slabă, îmbrăcată în negru spălăcit. Atrăgătoare. Ştia că nu făcea parte din personal, le cunoştea pe vânzătoare şi, în plus, femeia se comporta... altfel decât personalul. Citea.

Nu numai că citea absorbită, dar ţinea o carte în mâna stângă şi o alta în mâna dreaptă.

Paşii lui o făcură să tresară. închise imediat cărţile şi le vârî înapoi în rafturi.

— Probabil că vi eţi să închideţi, spuse ea pe un ton rugător.

Avea pielea palidă şi buzele roşii.

Vru să-i spună că nu lucra acolo.

— Nu vă uitaţi aşa la mine, îi zise ea răstit.

Când plecă, femeia porni alarma.

El conchise că se simţea OK, dar se temea că avea să se simtă rău şi că răul se apropia.

€/n ziua aceea o imitase la masă.

— N-am luat de mult prânzul împreună, remarcă Owen.

Era deosebit de insistent, iar Miranda ar fi fost fericită să accepte invitaţia, dar avea deja o întâlnire. Strict sexuală. Un angajament strict sexual în cealaltă parte a Londrei.

— Nu mă simt prea bine... Nu pot să vin, dar îţi mulţumesc pentru invitaţie.

Owen insistă. Ea spuse că se simţea foarte rău şi că va trebui să stea toată ziua în pat. El zise că era o chestie foarte bruscă şi ea confirmă că da, aşa era.

— Ce ai?

— Nu ştiu.

— Nu vrei să-ţi cumpăr ceva?

— Nu.

— Precis?

— Precis. Du-te la muncă, eu pot să mor liniştită.

Aşa că el se duse la muncă şi ea flutură îndurerată mâna, în timp ce el se îndepărta.

Apoi făcu un duş, se îmbrăcă şi pierdu o oră şi jumătate ca să traverseze oraşul pentru a ajunge la Headstone. Nu mai fusese niciodată la Headstone, nu auzise niciodată de el, nu cunoştea pe nimeni care să fi auzit de el şi era convinsă că nu avea să se mai ducă vreodată acolo. Mergea după o întâlnire cu un actor şomer, care avusese loc cu două zile în urmă: discutaseră, printre altele, despre computere. El avea unul de vânzare, Miranda voia să cumpere unul. „Vino la mine să-l vezi“, spusese el. Totuşi, el ştia că nu avea să-l

vândă şi ea ştia că nu avea să-l cumpere. Deşi există tot felul de variante, nu spui „Vino la mine la unsprezece jumătate şi putem să ne punem vârtos pe treabă”.

Miranda se uită la computer. îl văzuse din pat când fusese luată pe la spate, până când fusese orbită de plăcere. Satisfacţia ei fusese totală, deşi actorul se întrerupsese de două ori ca să-şi instruiască avocatul cum să-i dea în judecată pe un regizor care nu-i oferise de lucru şi pe altul care-i oferise.

Când Miranda ieşi din apartament, se ciocni de Owen, care ieşea din apartamentul de vizavi. Owen nu mai fusese niciodată în Headstone, nu auzise niciodată de el, n-avea să se mai ducă niciodată acolo şi pierduse o oră ca să ajungă în acel loc de la birou, ca să se vadă cu un client. Ca să pună capac la toate, actorul, în nişte chiloţi boxer roşii, se repezi să-i dea Mirandei sutientul pe care şi-l uitase la el.

— Aveam de gând să te cer de nevastă, atât spuse Owen.

Care erau şansele? Miranda nu prea se pricepea la adunări, dar din totdeauna o fascinase matematica. în Londra – cu tot cu suburbii – existau şapte milioane de oameni, fără a pune la socoteală turiştii, clandestinii, navetiştii şi tot soiul de contrabandişti. Care erau şansele? Două sute de milioane la una? Cinci sute de milioane la una? Două miliar de la una? Era o lovitură de meteorit Un loz câştigător fără loterie.

Nu se simţeajenată, pentru că nu era în firea ei să se jeneze. Dar îi părea rău pentru Owen şi regreta că îl rănise. Owen se implica în viaţa de

cuplu aşa cum puţini bărbaţi o făceau; nu se aştepta ca ea să stea răbdătoare acasă cu mâncarea caldă pregătită, în timp ce el încerca să dea gata cât mai multe femei. Şi dorinţa lui de acuplare nu era, aşa cum se întâmpla adeseori, stârnită de disperare (nimeni n-o să-mi mai vorbească vreodată). Arăta bine, era inteligent, haios, atent cu ea şi primea atâtea invitaţii la petreceri, că nu mai ştia cum să le facă faţă. Spunea că pentru a trăi împreună era nevoie să munceşti şi să faci sacrificii – şi nu glumea. Chiar îi *plăcea* să spele vasele.

Miranda îşi dădu seama că fusese egoistă, că era prea bun pentru ea şi că putea să-şi găsească fericirea în altă parte; să fii cu Owen era ca şi cum ai folosi o vază Ming ca scrumieră; o irosire; sau, schimbând comparaţia, ca şi cum un vegetarian ar câştiga friptane pentru o viaţă: complet inutil.

După incidentul din Headstone, Miranda trase trei concluzii: dacă toţi ceilalţi ar simţi aceeaşi plăcere ca ea, n-ar mai exista civilizaţie; toată lumea din Londra avea o poveste Headstone; în sfârşit, era o greşeală să trăieşti cu cineva ca- re-ţi place, iar ea n-avea să mai facă asta niciodată.

Z

Miranda îşi petrecuse toată după-amiaza încercând să dea o definiţie comediei şi gândindu-se cum să ţină microfonul. Locuiau la etajul trei, aşa că, în timp ce cugeta la fereastră, îl văzu pe Tony venind acasă taman la timp pentru ca ea să se bage înapoi în pat şi să-şi ia un aer apatic. Avea două motive să procedeze aşa: pentru că Tony era înclinat să creadă că, dacă o găsea în pat când venea acasă, ea nu ieşise toată ziua (el înţelegea această indolenţă imaginară) şi pentru că nu voia

ca el sau altcineva să afle cât trudise.

O găsi în dormitor.

— Ai avut o zi grea?

— Mmmma.

— N-ai uitat că ieşim în oraş?

— Mmmnu, răspunse Miranda, trăgând plapuma peste ea.

El se retrase în bucătărie şi, după câteva minute, ea îşi târşâi picioarele spre cadă ca să facă o baie scandalos de lungă. Miranda nu avea probleme cu punctualitatea, dar Tony se enerva atât de tare dacă întârzia, încât ea nu putea să n-o facă, în timp ce se bălăcea în cadă, îl auzea cum abia se abţinea să se plimbe încoace şi-ncolo şi cum îşi înghiţea mustrările.

Miranda iese înfăşurată într-un prosop.

— Nu mi-ai văzut penseta?

— Nu e în baie?

— Penseta din baie e o pensetă proastă. Eu caut penseta bună.

— Atunci nu pot să te ajut. Oare aş putea spune în acest moment, într-o manieră nepresantă, necicălitoare şi, în general, neenervantă că trebuie să plecăm în zece minute?

— Crezi că foloseşte la ceva dacă o spui?

— în acest caz, consideră că n-am spus nimic.

Miranda se uită la Tony, care se preface că citeşte o revistă, nu că o aşteaptă pe ea. Fără să-şi ridice privirea, spune:

— N-am spus nimic.

Nu e pentru prima dată când îşi evaluează antipatia faţă de Tony. Tony Pony. Un bărbat pe care te poţi bizui. Pe ca- re-l poţi manevra. Pe care-l poţi uita. Dar de aceea trăieşte cu el. De ce nu pot fi bărbaţii bărbaţi? De ce nu-i dă o palmă,

ca să se ducă la masă cu un ochi vânăt? Acest gând îi face plăcere, deşi îşi aminteşte totodată că singurul bărbat care i-a învineţit un ochi (un instalator irlandez cu nevastă şi familie în Irlanda, care s-a dezlănţuit când ea a spus că o să avorteze pentru a evita o carieră de mamă necăsătorită) a trebuit să sară pe fereastra de la primul etaj în timp ce îşi punea pantalonii, ca să evite cuţitul de bucătărie pe care ea îl aruncase spre el.

Miranda se întoarce în baie şi ia penseta proastă; făcea parte dintr-o trusă primită pe gratis cu câţiva ani în urmă. Te poţi folosi de ea, dar nu-ţi oferă nici o satisfacţie. Cu cealaltă, când smulgi un fir de păr, simţi că l-ai smuls pentru totdeauna.

îşi pune rochia neagră, taie câteva fire de aţă şi îşi curăţă dinţii mult mai mult timp decât ar recomanda cel mai pretenţios dentist prost dispus.

— Ce părere ai?

Se răsuceşte ca să se supunăjudecăţii lui. Tony ştie că nu poate învinge; ăsta e testul. Oricum, rezultatul va fi negativ. Conştient că a pierdut deja, va continua lupta?

— Splendid. Arăţi splendid.

— Spui aşa numai ca să-mi faci pe plac.

— Crezi că are vreun rost să încerc să-ţi fac pe plac?

Ea crede pentru o clipă că el o să continue, dar îşi pune haina şi iese cu aerul că-i spune „vii-sau-nu-vii-e-totuna“. E un moment de mică demnitate, dar prea mică pentru a stârni vreo admiraţie.

Oamenii nu se schimbă, îşi zice ea, în timp ce se urcă în maşină. Odată ce te-ai uitat cu atenţie înăuntrul cuiva, nu vei avea surprize; oamenii nu sunt previzibili şi nu se schimbă; un tren poate să deraieze, dar asta nu face din el un cangur. Asta e

o problemă reală.

— În spatele nostru e un bărbat foarte nervos, spune Tony pentru a-i confirma evaluarea.

Tony spunea asta foarte des, deşi uneori zicea „În spatele nostru e o femeie foarte nervoasă” sau, când vizibilitatea era proastă, „în spatele nostru e un şofer foarte nervos”. în general, în spatele lui Tony se afla întotdeauna un şofer nervos, de vreme ce conducea cu 50-52 de kilometri pe oră. Miranda bănuia că era ultima oară când avea vreme să-l mai lase pe Tony să conducă. Nu mai putea suporta. Ceea ce o scotea din minţi nu era atât faptul că o freca aşa, cu aproximativ cincizeci de kilometri pe oră, fiindcă, având în vedere traficul, rareori puteai depăşi această limită; enervantă nu era leneveala. Iar dacă ar fi făcut-o dintr-un impuls de a respecta legea, n-ar fi fost tocmai rău. Insuportabil era faptul că Tony nu înţelegea că mergea mult mai încet decât toţi ceilalţi şi că lumea nu era plină de oameni nervoşi, ci că el îi făcea să fie astfel.

Miranda începu să se crispeze când se apropiată de destinaţie. O altă replică a lui Tony, care venea în momentul parcării, era: „Locul ăsta e prea mic.“ Orice loc era prea mic dacă nu încăpeau în el lejer trei maşini. Incredibil, dar era o suprafaţă imensă de tr otuar fără maşini pe care puteai parca şi un camion. Miranda îşi scormoni amintirile din copilărie ca să găsească un loc de parcare de asemenea dimensiuni.
Trotuarele păreau să nu mai fie prevăzute cu borduri, ci cu maşini fixate de ele.

Miranda se gândea la păianjenii de casă. Unde trăiseră înainte de a exista casele? Existaseră cu

milioane de ani înainte de apariţia omului. Oare omenirea fusese adusă pe pământ de arahnide ca să le ocrotească de ploaie? Şi cum rămânea cu relatările pe care le auzise că în unele părţi ale Londrei deratizatorii descoperiseră că şoarecii mâncau numai hamburgeri de la McDonald's? La brânză, fructe, ciocolată, fulgi muesli, la orice, strâmbau din nas. Acesta era oare scopul real al porcăriei urbane, să furnizeze hrană rozătoarelor? Era ceva în toate astea. Apoi îşi aminti de cele două vulpi pe care le văzuse cu o zi în urmă stând la soare în grădina din spate. O zătiseră, dar enervant era că nu le deranjase deloc; fericite şi relaxate, se împăcau cu viaţa în marele oraş mai bine decât ea sau oricare dintre cunoştinţele ei. Se hârjoneau leneş: pentru ele era ca o vacanţă pe plajă. Omul nu suportă marele oraş şi fiarele sălbatice care râd de el. Era ceva în asta.

Deşi prieteni cu Tony, Heather şi Imran se dovedeau o companie plăcută. Mai erau acolo Lily şi Damien. Lily lucra cu Heather şi ar fi fost minunat să facă parte din public la un spectacol, pentru că râdea din orice: „Bună seara", „Ce vrei să bei?", „Cartofii ăştia sunt nemaipomeniţi", toate replicile astea o făceau să se tăvălească de râs. Miranda o cunoscuse mai înainte şi nu-i plăcuse de ea; mai ales pentru că îşi dădea seama că semăna cu ea; viaţa ei era penisul. Asta o enerva, pentru că Lily avea doar nouăsprezece ani.

înainte de a ajunge la concluzia că asta era singura monedă reală de schimb din viaţă, se mai ocupase şi cu alte chestii. Luase droguri, de la cei autorizaţi şi de la cei neautorizaţi. Instruire (cam pe sponci). Terapii cu grămada. Călătorii. De toate felurile. Obţinuse postul pe care-l avea după o

călătorie. O decizie luată la aproape douăzeci şi şapte de ani. Faptul că Lily îşi desfăcea picioarele însemna să-ţi petreci toată viaţa în aceeaşi casă.

Damien nu arăta rău. Era mult mai mare decât Lily, în jurul vârstei răstignirii, şi făcea bine sex (îţi dădeai seama cât de bine sudat era cuplul), dar pe de altă parte era uşor jenat că trăia alături de curva biroului.

— Am auzit că eşti o actriţă din alea care spun bancuri stând în picioare în faţa publicului, Miranda.

— Uneori stau jos.

— Şi îţi câştigi existenţa din asta?

Damien era agent de asigurări şi, ca majoritatea oamenilor obişnuiţi, cu slujbe bine plătite, destul de sigure, dar în fond plicticoase, era îngrozit şi uluit de ideea că o persoană cu o meserie care părea interesantă şi atrăgătoare şi care nu era dotată cu o plasă de siguranţă avea şi îndrăzneala de a face bani. Ar fi vrut să audă că era nevoită să lucreze ca barmaniţă sau agent de pază ca să scoată un sfanţ. Tony ar fi putut interveni cu o glumă despre cum ar fi putut ea să-şi câştige existenţa, dar el era cel care plătea majoritatea facturilor. Miranda nu avea nici o treabă cu achitarea chiriei, a gazului, a electricităţii, a apei, a alimentelor; n-o deranja să-şi cheltuiască banii pe haine. Dar Tony tăcea. Nu din politeţe. Tony Pony era un ponei şi poneiul se baza pe porţia de ovăz care avea să i se dea mai târziu.

— Deocamdată, da.

în această etapă, oamenii începeau să se îngrijoreze că puteai avea succes, dar că nu prea voiai să vorbeşti despre asta. „Eşti celebră?” era o

întrebare care i se pusese de mai multe ori, probabil pentru ca interlocutorul ei să poată reţine din nou detaliile şi să le folosească ulterior, în caz că răspunsul era că da. Nu inventase o replică tăioasă la întrebarea asta. Probabil că dacă întrebarea trebuia pusă, nu exista o replică tăioasă. Apoi venea cealaltă întrebare pusă de Damien, ‚Ai apărut la televizor?", care era în multe privinţe echivalentă cu prima. Pentru majoritatea oamenilor, televiziunea e consacrarea supremă, cea care îţi face un nume, care atestă că exişti. Adevărat şi fals; adeseori, nu contează.

Dovada: Catford Stan („Trebuia să mă duc din partea lui Stanmore, dar nu m-am dus"). Pe piaţa televiziunilor, era unul dintre puţinii care chiar reuşiseră, cu toate că şi în domeniu mulţi nu ştiau cine era; cu siguranţă că nimeni din afara domeniului nu ştia cine era, deşi poate îl văzuseră. Puteai să nu-l ţii minte, deşi îţi aminteai glumele lui. Stan spunea nişte glume de îţi era teamă că o să cadă tavanul, dezgustat. În plus, glume răsuflate. Şi nici măcar glume răsuflate pe care oamenii le uitaseră. După cum spunea Stan, „Eu n-am haz. Eu spun glume". Un tip care spunea glume şi scotea din asta mai mulţi bani decât toţi ceilalţi, muncind mai ales în cluburi exclusiv masculine. Numai dacăjucai pe Wembley aveai mai multă popularitate decât Stan. Celebritatea nu-ţi oferea mare lucru. În branşă, oamenii fie nu reuşeau şi se autoflagelau cu furie, ură şi alte toxine pe care puteau pune mâna, fie reuşeau şi atunci băteau toba despre cât de mult avea să dureze zborul lor şi îndoindu-se că le mai rămăsese vreun prieten adevărat.

Stan era fericit. Aduna bani cu lopata, nu

plătea impozite (bani lichizi, plus că nimeni nu auzise de el), se culca aproape cu toate fetele care lăceau striptease, al căror moderator era, şi nu-şi bătea niciodată capul dacă treaba avea să dureze, de vreme ce era la mare preţ şi ca restaurator de mobilă, meserie care-i plăcea chiar mai mult. Continua să locuiască într-un apartament cu un singur dormitor din Catford, nu prea grozav, ceea ce îi nedumerea pe oameni, deşi se zvonea insistent că deţinea o insulă lângă Cornwall.

— Spune ceva nostim, zise Lily chicotind, pentru că Tony o rugase să-i dea sarea.

— Ceva nostim, spuse Miranda, dar Lily nu râse de data asta.

Miranda nu se osteni să mai adauge ceva. Nu mai dădea petreceri; dacă nu era plătită să fie amuzantă, n-avea chef să se distreze. îşi plimbă laba piciorului în sus şi-n jos pe gamba lui Damien. El reuşi să rămână sobru. Tony îşi expunea ideile despre cum puteau fi trezite sentimentele de vinovăţie şi atinse corzile sensibile printre cetăţenii britanici, pentru a-i convinge să contribuie la operele lui de caritate în favoarea copiilor cu boli incurabile.

Acum, Miranda îşi plimba laba piciorului în susul şi-n josul piciorului lui Damien într-un stil inconfundabil erotic, ca să fie clar că nu era o atingere accidentală pe sub masă. Era curioasă ce avea să facă Damien; sânii ei fuseseră îndelung priviţi şi, fără a recurge la gâfâieli şi bătăi din picioare, semnalele lui erau clare.

Damien începea să transpire. Era îngrijorat că Tony sau Lily ar fi putut băga de seamă. Ce prostie, nici peste cincizeci de ani nu avea să conteze dacă urma să-i stranguleze, enerveze sau

supere. Miranda încercă să-i ajungă la coaie, dar din păcate nu reuşi. El se sinchisea de ce gândeau ceilalţi. Ea, nu. Cine era în profit? Miranda se plictisi de jocul ăsta.

— Mă duc sus, spuse ea, urcând spre baie.

Ar fi fost drăguţ dacă Damien ar fi urmat-o sus, ca să facă sex cu ţipete amplificate de faianţă, în timp ce tipii de la masă ar fi pretins că nu se întâmpla nimic. Damien nu-i făcu pe plac.

Pentru că ideile lui fuseseră aplaudate şi pentru că ea nu-l umilise, Tony se întoarse acasă într-o bună dispoziţie debordantă. Perspectiva unui Tonysex n-o atrăgea, dar aşa cum un campion trebuia să fie capabil să dea randament chiar şi când bolea sau era copleşit de necazuri de tabloid, ea îl stoarse de vlagă. În timp ce Poneiul adormi nechezând, ea rămase acolo, în întunericul care distrugea sufletele, gândindu-se la o copertă pe care o concepuse pentru jurnalul ei când avea optsprezece ani. Pe copertă scria:
Nu există altă viaţă
Nimeni nu te va ajuta Eşti total singură Şi aşa vei fi întotdeauna.

Avea claritatea unei ecuaţii şi credea că era adevărat, dar aruncase coperta după o lună, pentru că o deprima prea mult. Era adevărul ei, dar ajuta la fel de mult ca o peliculă subţire de petrol într-un incendiu de pădure. Să deţii adevărul e ca şi cum ai avea o bucăţică de ciocolată topită în buzunar, era ceva acolo, nu ceva folositor. Sau ca şi cum ai purta şosete albastre în loc de şosete galbene după ce ai sărit dintr-un zgârie-nori.

N-o ajuta cu nimic, dar avea nevoie de el. Şi trebuia să se ferească de metafizică şi de

metafore.
E

îşi pierduse prea mult timp încercând să găsească penseta cea bună, aşa că îşi cumpără alta. Deşi nu fusese uşor, pentru că magazinele păreau să se ambiţioneze să vândă numai porcării.

— De unde vin bancurile? întrebă Miranda. Te-ai gândit vreodată la asta? Nu glumele alea răsuflate de la televizor, ci bancurile care apar brusc, cu cap şi coadă, cu un început, o desfăşurare şi un sfârşit. înflorirea unui eveniment. Se întâmplă ceva în lume şi apare un banc. Nimeni nu ştie cine l-a născocit, nimeni nu ştie de unde vine, dar se învârte în jurul lumii ca soarele.

—Asta înseamnă că nu vrei să vii? spune Tony, uitându-se la ceas.

— Cred că vin de la Dumnezeu. De aceea se duce totul de râpă în lume – foamete, masacre, ciumă, cutremure; Dumnezeu e prea ocupat cu poante şi răsturnări de situaţie. Suntem publicul lui captiv.

— Miranda, spune dacă nu vrei să vii. Nu eşti obligată.

Oare devenise Tony mai inteligent? De data asta nu-l stârnea, dar unul dintre jocurile ei preferate era să-l lase să se pregătească de plecare, apoi să spună că nu vrea să meargă, Tony să-şi scoată sacoul, să-şi dea jos pantofii, să deschidă o bere şi să se instaleze în faţa televizorului şi în clipa aceea ea să spună că vrea să iasă. El stingea televizorul, băga la loc berea în frigider, se încălţa din nou, îşi lua cheile şi descoperea că ea voia iar să rămână acasă. Recordul ei fusese de şapte răzgândiţi.

Când coborâră, o găsiră jos pe vecina lor Regina stând în patru labe, cu o mătură şi un făraş, curăţind preşul de pe scară, în timp ce mama ei o supraveghea din picioare. Miranda auzise de la prietenele ei poveşti despre mamele lor care apăreau brusc şi le umblau prin rufele murdare, le făceau ordine în sertarele cu tacâmuri, se urcau pe scări ca să verifice dacă era praf pe rafturile de sus sau chiar se furişau în apartamentele lor şi le rezugrăveau într-o culoare pe gustul lor, cât timp ele erau în vacanţă, dar ăsta era un punct de cotitură. Era o treabă greu de făcut cu aspiratorul şi cu mâna, nici vorbă – una dintre treburile care s-ar cuveni făcute cu rândul de cei din casă, aşa că, desigur, nu se făcea niciodată.

— E mare mizerie aici, comentă mama Reginei când trecură pe lângă ea.

Regina era din Bolton, iar mama ei era ferm convinsă că pe fiica ei o stricase capitala şi dovada clară era indiferenţa ei faţă de piramidele de praf, gogoloaiele de noroi, scrum şi frunze sfărâmate care împodobeau scara. Regina zâmbi veselă. Era evident că adopta politica fă-ce-ţi-se-spune faţă de ordinele mamei ei, cu o răbdare tip n-o-să-stea-aici-de- cât-o-zi. Regina era harpistă şi îngrijorarea mamei sale că particulele nelegiuite i-ar putea distruge bunăstarea fiicei ei era neîntemeiată, de vreme ce Regina îşi câştiga în principal existenţa lucrând pentru o agenţie de asigurare a protecţiei. Regina nu se considera frumoasă, dar „un bronz artificial şi un decolteu adânc funcţionează întotdeauna”. Miranda confirmase dând din cap. în general, bărbaţii erau mai uşor de manevrat decât

papagalii australieni. Sau decât boilerul ei. Boilerul avea trei butoane care-i dădeau mai mult de furcă decât majoritatea bărbaţilor.

Specialitatea Reginei erau oamenii de afaceri din nord, care nu voiau decât o persoană capabilă să râdă la bancurile lor, să fie de acord cu ei că Londra era oribilă, să-i însoţească pe ringul de dans, să arate ca o tânără prostituată şi să vină în camerele lor de hotel, ca să creadă lumea că erau bărbaţi senzuali, cu o viaţă plină. Limita până la care mergea Regina era câte-un luat în mână pentru clienţii foarte civilizaţi, sub patruzeci de ani, extrem de recunoscători pentru prestaţia ei.

Până la urmă, Miranda nu ajunse la evenimentul din Is- lington. Enervarea provocată de operele de caritate se produse când trecură de bariera de la metrou. Ei îi era cam ruşine de ea însăşi fiindcă îl ironizase pe Tony pentru slujba lui; era o cale prea simplă şi prea mult bătută. Trebuia creat un nou instrument de tortură, dar ea îl îmblânzi trecând în revistă câţi bani obţinuţi prin operele lui de caritate erau redirecţionaţi spre băncile elveţiene sau spre despoţi mai mărunţi din ţările pe care el încerca să le ajute.

—Ai dreptate! strigă Tony. De obicei, e o pierdere de vreme să încerci să-i ajuţi pe oameni. Banii sunt furaţi. Porcăria devine o porcărie şi mai mare. Se transmite un mesaj greşit. Eroarea e atât de profundă, încât îţi plesneşte capul dacă te gândeşti la ea. Poate că nimic din ce fac eu nu alină nici pentru o secundă suferinţa unui copil. Poate. Dar cel puţin încerc să fac ceva pentru alţii. Ar trebui să încerci, măcar o dată, ca experienţă.

Furia lui Tony o impresionă, dar nu-şi arătă

sentimentele. Oare ea îl stimula pe Tony să-şi dezvolte personalitatea? Miranda se îndoia. Trenurile nu se transformau în canguri. Miranda îl lăsă pe Tony să se dezlănţuie mai departe în noapte. Nu-i făcuse prea mare plăcere să petreacă o oră într-o încăpere plină cu bogătaşi care tocmai îşi confecţionaseră o delicioasă imagine de oameni care împart dreptatea. Poneiul va galopa uşor spre casă, de unul singur, gândindu-se la sacul lui cu ovăz. Ea, în schimb, se duse în Soho şi îşi omorî timpul bând cafea, dând indicaţii eronate turiştilor şi sunând la diverşi ştabi pe mai multe voci – matroană poloneză, geolog american, ciclist italian, activist de mediu velş, însoţitor de trupă rock din Glasgow şi, rolul ei preferat, dentist irakian – ca să întrebe de splendida Miranda Piano, la ce oră avea să apară în seara aceea şi dacă mai erau bilete.

Având două ore de pierdut, reuşi să întârzie. Dar nu prea avea rost să ajungă la timp. Trebuia să stai în sala de pregătire, practicând un pic de invidie şi ură faţă de colegii de spectacol care nu erau de faţă, în timp ce Annette, fata care servea băuturi fără a avea această chemare îţi aducea băutura pe care n-o doreai. Annette venea dintr-o regiune slab populată a Australiei şi era absolut fascinant cum bătuse cineva atâta drum ca să-i enerveze pe londonezi. Când cereai un bitter, primeai o bere. Când cereai bere la halbă, primeai una la sticlă. Când cereai brandy, primeai whisky. Când cereai cafea, primeai ceai. Era o situaţie fără ieşire. Miranda se plânsese o dată şi Annette o pălmuise. Se aliaseră toţi şi îşi scriseseră comenzile pe o bucată de hârtie. „Mă credeţi tâmpită”, spusese Annette. „Sunteţi atât de idioţi,

că nu puteţi ţine minte câteva băuturi. Cine a avut ideea asta?" Se lăsase o tăcere adâncă şi mulţi îşi contemplaseră şireturile pantofilor. Annette refuzase să le mai servească băuturi până când Miranda nu-şi mâncase bucata de hârtie şi toată lumea îi cumpărase de băut. Fusese o lecţie pentru ea.

Întrucât în încăpere era aglomeraţie, Miranda renunţă să-şi croiască drum spre camera unde se afla recuzita, preferând să se amestece printre cei care jucau cărţi. Căuta un loc unde să se aşeze (nu erau destule scaune – conducerea nu era optimistă), când un lungan cu un tricou pe gât, care stătea jos, adâncit într-o sporovăială cu o fată, observă că ea îşi căuta un scaun şi se aplecă peste masa de alături pentru a-i convinge pe ocupanţii săi să elibereze un scaun acoperit cu haine. Luă apoi scaunul şi i-l întinse Mirandei. Pe Miranda o şocă gestul lui de politeţe şi se simţi îngrijorată pentru el. Purta ochelari; ochelarii puteau fi moderni şi minunaţi, dar ai lui nu erau. Ochelarii, ca de altfel tot aspectul lui, transmiteau mesajul: snopeşte-mă în bătaie. Era clar că ar fi fost primul ales pentru a-i fi administrate şuturi la şcoală. Era de asemenea clar că însoţitoarea lui, foarte atrăgătoare, n-avea de gând să se culce cu el. Miranda ar fi viut să-i spună să nu mai fie atât de atent cu alţii, să nu se expună în felul acesta, dar ştia că n-avea rost. Ii mulţumi dând din cap.

Căpitanul Nepricopsitu' îşi începuse deja numărul, pe care Miranda îl văzuse de şase ori. Există oameni pe care-i poţi vedea făcând acelaşi număr de şase ori şi efectiv sunt tot mai comici, dar nu era cazul Căpitanului. îşi făcuse însă un nume fiindcă în timpul unui număr, în urmă cu

câţiva ani, cineva dăduse ortul popii. Nu se putuse dovedi că acel membru al publicului decedase din cauza unei supradoze de râs, pentru că oamenii mureau de infarct tot timpul, în biserici, în secţii de poliţie, în spitale, în somn, în timpul unor prelegeri, dar n-avea rost să pretinzi că moartea unui membru al publicului nu atrăgea atenţia.

Oricum, Căpitanul avea un haz care putea să reziste trei sute de ani, în comparaţie cu vedeta principală, Arthur Leech. Leech era un comic pentru care exista un cult – adică n-avea haz deloc. Când Miranda intrase în lumea divertismentului, fusese uimită să descopere că existau numere absolut fără nici un haz. Nu era vorba de o seară mai proastă, de materia primă sau de un public scorţos; n-aveau haz. Apoi Miranda reflectase că existau avocaţi care nu cunoşteau legile, medici care n-aveau habar de medicină, oameni de afaceri care nu se pricepeau la afaceri; de ce n-ar exista şi comici fără haz? Leech făcea de atâta timp meseria asta, încât continua să fie folosit, pentru că nu-i trecea nimănui prin cap să nu-l angajeze şi pentru că practica asiduu pupatul în cur.

Nu-i plăcea de Leech şi pentru că era scoţian. Ce-o enerva pe ea la scoţieni eia că în mod inevitabil susţineau sus şi tare că londonezii şi englezii erau efeminaţi, că nu ştiau săjoace fotbal şi că Scoţia era măreaţă, iar asta se întâmpla invariabil când se propteau într-un bar din Londra.

Când Miranda ieşi pe nişte aplauze furtunoase, ca să înceapă, îşi dădu seama că n-avea chef săjoace şi că nu voia ca Leech, care apărea după ea, să aibă public. Se hotărî să-i alunge. Să distrugă publicul.

Erau circa treizeci de oameni, care fuseseră

încălziţi de Căpitanul Nepricopsitu’.

— înainte de a începe, spuse Miranda, regret, dar trebuie să evaluez publicul. N-am de gând săjoc pentru fitecine. Asta e o comedie de înalt nivel şi e potrivită doar pentru fiinţele umane sensibile.

Publicul râse.

— Nu vreau nici un prost în public.

Se duse spre o fată din primul rând care se amuza prea tare şi îi îmboldea şi pe ceilalţi să se înveselească.

— Tu. Cât face şaptesprezece ori douăzeci şi trei?

Miranda habar n-avea cât făcea. Degeaba studiase doi ani matematica la Universitatea Middlesex.

Fata clătină din cap. Miranda îl chemă pe Mussa, agentul de pază al clubului. Mussa era senegalez, medic, şi Miranda ştia că fusese snopit de două fete de doisprezece ani pe Railton Road. „Avem doişpe ani şi o să te snopim”, spuseseră ele. Mussa subliniase că fetele erau masive pentru vârsta lor şi înarmate cu un obiect băgat într-o pungă de hârtie, despre care spuseseră că era un stimulator de şocuri electrice. Mussa habar n-avea cum arăta un asemenea mecanism sau cum ar putea arăta într-o pungă de hârtie, aşa că le crezuse pe cuvânt. Cu toate acestea, avea un metru nouăzeci înălţime şi îşi îndeplinea rolul, deşi zâmbea prea mult. La insistenţele Mirandei, Mussa o conduse pe fată afară, făcân- du-i jocul. Publicului îi plăcu. Chiar şi fata părea amuzată.

Miranda încercă să fie total serioasă.

— Să vă spun ceva despre viaţă, univers şi tot ce există. Universul există ca să-mi dea mie un

penis tare şi încovoiat. Viaţa, să vă spun despre viaţă. Uite cum funcţionează ea. Viaţa vine şi te întreabă ce doreşti: celebritate, bogăţie, sex, fericire? Şi spune aşa:

„Celebritate: Bine, pot să-ţi dau celebritate în o mie de rate în bani lichizi."

Iar tu spui: „Deci celebritate într-o mie de rate în bani lichizi."

Viaţa spune: „Nu, eu îţi ofer jumătate de celebritate în două mii de rate în bani lichizi."

Iar tu spui: „Ia stai puţin, ai zis celebritate într-o mie de rate în bani lichizi."

Tu spui: „Bine, fie şi aşa. Accept."

Dar viaţa a plecat. Şi asta-i tot.

Miranda a prefăcut un bărbat în măgar. Răgea neîncetat, lucru care amuza publicul mai mult decât ce făcea ea. Miranda distrusese publicul. Dar nu în sensul în care dorise. Doi oameni din primul rând se îndoiseră de râs, aproape fetal.

— Sunteţi capabili să râdeţi de orice, tâmpiţilor?

Miranda se duse la bar să caute o carte de telefon. începu să citească. Publicul prinse să râdă. Descoperise un filon comic pur. Câteva clipe pe care le apreciezi abia peste zece, douăzeci, patruzeci de ani, dar ea înţelese pe loc că era cel mai bun public pe care-l va avea vreodată; chiar dacă nu-l dorea, chiar dacă nu va fi consemnat. Doar treizeci de oameni care s-ar lăsa conduşi de ea oriunde.

Stingherea la fu tactica ei următoare. Exista ideea că derularea propriei vieţi, ciupirea şi despicarea beznei, era o sursă suverană de material; dar se cereau numai anumite genuri de confesiuni fardate. Aproape toată lumea muncea

din greu, aproape toată lumea era în căcat şi, când dădea bani pentru o seară ca asta, voia să râdă. Aşa cum îşi doreau o pungă cu cartofi prăjiţi, doreau un sac de râsete. Amărăciunea de a te părăsi soţul pentru o femeie mai bătrână, cu dinţii mai stricaţi şi mai săracă sau de a avea o soră mai tânără, care moare de o boală incurabilă, era plictisitoare. Pentru că oamenii nu voiau să audă şi nu voiau să audă nu doar pentru că voiau să se amuze, ci pentru că nu voiau să li se aducă aminte că-i puteau compătimi pe alţi oameni.

— Am o problemă, anunţă Miranda, convinsă că le putea destrăma rânjetele. Am fost la o mulţime de psihiatri. Mai- că-mea s-a sinucis când aveam doisprezece ani. Problema mea e că mi-e dor de ea. Mă poate ajuta cineva? Este cineva de aici destul de inteligent ca să-mi rezolve problema?

Miranda simţea gustul publicului, ca pe un fruct. Fructul publicului avea o suprafaţă care o informa pe loc despre nerăbdarea sau plăcerea care înmugureau atunci, o suprafaţă atât de candidă, chiar şi la un public de treizeci de persoane, încât o singură persoană rebelă sau adormită putea fi reperată. Publicul abandonă fericit comedia, nerăbdător să vadă unde-i va duce fata.

— Am bănuit că nu e nimeni, spuse ea după o lungă tăcere. Mi-aş da douăzeci de ani din viaţă ca să petrec cinci minute cu o asemenea persoană.

Apoi Miranda iese din scenă. Un firicel de aplauze care explodează, transformându-se în ovaţiile publicului pe jumătate ridicat în picioare, o urmează. Leech, tipic pentru el, a plecat. Căpitanul Nepricopsitu' face o grimasă care spune ce-naiba-a-fost-asta-dar-orice-ar-fi-fost-a-fost-

nemaipomenit.

Afară, fata expulzată aşteaptă îngrijorată.

— Pot să mă întorc înăuntru?

Un mascul standard al anilor nouăzeci din Soho, tuns numărul unu, cu ochelari şic şi o jachetă de piele neagră, îşi croieşte drum până la Miranda şi îi cere misterios numărul de telefon. Pe ideea că nu vede de ce ar trebui să dea numărul ei unui labagiu neidentificat, i l-a dat. Nu şi-a luat banii. Nu că ei n-ar fi plătit, dar nu făceau nimic ca să înlesnească plata. Jack, impresarul, nu fugea din ţară, dar nici nu era de găsit pe o rază de şapte kilometri. Era întotdeauna prezent la începutul serii şi de aceea nou-veniţii presupuneau că îşi vor primi mălaiul la sfârşit, dar chiar atunci el dispărea. O să-l prindă mâine, la prânz.

Miranda învăţase ceva: tot ce trebuia să facă era să afle ce anume avea de făcut.

S

— Dacă foloseşti penseta în vreun scop sexual bizar, poţi să-mi spui acum, îl provocă Miranda.

— Nu. Nu folosesc penseta în nici un scop sexual, bizar sau altcumva.

Tony încerca să citească un document al operelor lui de caritate şi ea nu voia să-l lase. Avea nevoie doar de un sfert de oră de concentrare şi ea nu voia să-i reuşească.

— Dacă mărturiseşti acum că eşti homosexual, te iert. – Nu sunt.

— Eu îmi dau seama că eşti, Tony. Eşti implicat în extrageri de căcat de mare anvergură, nu-i aşa?

Tony azvârli hârtiile, dându-şi seama că era momentul unei luări de poziţie ultimative. Dintr-odată, ea se simţi vinovată pentru copiii nefericiţi, pentru orfanii muribunzi, cărora înţepăturile ei le răpeau orice ajutor. Dar acum nu mai putea da

înapoi. Loveşte tare, luptă mişeleşte.

— Nu te văd încercând să te culci cu altă femeie.

Tony se clătină, total zguduit de scandaloasa acuzaţie. Dar îşi reveni.

— Poate îmi aranjezi tu ceva? îi replică el.

învăţa să-şi primească pedeapsa.

— Ai putea să priveşti.

— Dar tu eşti cel care o ţine una şi bună cu adevărata dragoste, Tonişor, spuse ea, încercând să-l răsucească brusc cu o sută optzeci de grade.

— Şi tu eşti cea care o ţine una şi bună cu sexul. Oricum ai privi lucururile, nimic nu e mai important ca fidelitatea.

— Futaiul.

— E o plăcere de moment.

— Aici ai dreptate, Tonişor, dar dacă obţii suficiente plăceri de moment şi le pui cap la cap, obţii plăcere constantă. Nu-ţi pasă de mine. Damien s-a holbat la sânii mei toată seara şi tu n-ai făcut nimic.

— Ai nişte sâni minunaţi.

— Cred că Damien simte o atracţie pentru mine.

— Şi de ce n-ar simţi? Eşti foarte atrăgătoare. îţi spun mereu ce frumoasă eşti, dar refuzi să mă crezi.

— Pentru că ai o fixaţie perversă.

— Probabil că asta e dragostea! strigă el, dând cu piciorul în masă, fără a face vreun bine nici uneia din părţi.

Sună telefonul, provocând o pauză. Ea îl pusese la punct, asta conta. La telefon era un bărbat care pretindea că o văzuse în seara precedentă şi că îi dăduse atunci numărul ei de

telefon.

— Nu ţi l-am dat. Cine eşti?

— Ha-ha, spuse bărbatul.

Chiar aşa se exprimă. Apoi spuse că era producător de televiziune şi voia să discute cu ea.

— Dragă Phrank, trebuie să fii mai prost decât mi-am imaginat vreodată dacă ai crezut că o să mă las păcălită.

— Nu mă cheamă Frank, mă cheamă...

Miranda conchise că probabil era adevărat. Vocea era prea plicticoasă. Era vocea cuiva care lucrase toată viaţa într-un birou trist. Phrank s-ar fi trădat manifestându-se prea pitoresc, prea manierat, s-ar fi gândit prea mult la motivaţie, inventând o poveste complicată. Nu ceva atât de clar ca „vino să vorbim la biroul meu“.

II observă pe Tony cum examina dacă produsese vreo stricăciune mesei. Deci aşa se întâmplă. Faci un număr fără haz şi o persoană pe care nu ţi-o aminteşti îţi oferă să lucrezi într-o televiziune, în timp ce tu îl pui pe Pony pe roata de tortură. Va trebui să se ducă la bibliotecă să caute ceva pe tema asta.

— *Tu...* eşti domnul şi stăpânul meu, spuse ea, arătând cu degetul spre Tony şi împingându-şi în faţă sânul stâng, în strădania de a-i da un aer plângăcios, convinsă că îl va scoate pe Tony din furia lui impotentă şi îi va stârni o frenezie sexuală în mai puţin de treizeci de secunde.

Tony ştia că era ironică, dar habar n-avea *cât* de ironică. Nu exista bărbat pe lume care să nu detecteze o oarecare sinceritate în acea afirmaţie. L

Miranda coborî la Oxford Circus ca să găsească un loc de unde să poată cumpăra o pensetă ca lumea şi întrebându-se dacă era deja

suficient de bună pentru televiziune. Definiţia comediei, pe care o căuta de trei ani, îi scăpa mai mult ca oricând. încercând să răstoarne legile râsului, desfiinţase mii de glume, pentru că dacă ar fi stăpânit aceste legi, ar fi deţinut o fabrică de produs comedii în număr nelimitat, pe orice temă. Dar formula nu apăruse. Poate că n-avea chiar atât de mult haz. Asta era o îngrijorare care îi întuneca în mod repetat orizontul. O îngrijorare pe care n-o discutase cu nimeni, pentru că, odată ieşită din mintea ei, se putea răspândi. E adevărat, n-avea chiar atât de mult haz, nu avea atâta haz cât ar fi trebuit să aibă, încă învăţa meserie, dar avea atâta haz cât aveau majoritatea celor din domeniu.

Miranda îşi croi drum mai departe. Pe Oxford Street nu auzeai limba engleză decât din gurile unor feţe de proşti.

Dacă l-ar fi oprit pe oricare dintre trecători, Miranda se îndoia că unul din cincizeci ar fi putut explica electricitatea, ca să nu mai vorbim de algebra lui Boole. Cu cât sunt mai sofisticate maşinile, cu atât mai puţin gândesc oamenii. Oamenii apasă pe butoane. Clic. O naţiune de clicăitori care clicăie maşinării făcute în ţări îndepărtate. În curând, n-o să mai avem decât accentul, sau un accent imaginar, de vreme ce amestecul de argou, dialect şi sub-rap care se vorbeşte de fapt n-o să fie acceptat de americani. O să ne legănăm printre copacii de beton, jucând la nesfârşit jocuri pe computere infinit superioare jucătorilor.

în timp ce cobora pe Wardour Street, Miranda o zări pe sora ei venind din cealaltă parte. Stătură pe loc, zâmbindu-şi timp de cinci minute, aşteptând o pauză în procesiunea de maşini şi de

biciclişti curieri. Ezită când întrezări un gol: să traverseze sau să rămână pe poziţie, obligând-o pe sora ei să traverseze? Era o slăbiciune numai să se gândească la asta, decise ea, păşind ferm în urma unui camion.

— Nu ne-am văzut de trei ani, spuse Patricia. Miranda socoti.

— De patru.

Ţinea minte datele.

Timp de un sfert de oră sporovăiră cu spor. Miranda recunoscu în sinea ei că era groaznic să nu ştie unde locuia sora ei. Să nu vorbeşti cu cineva e una, dar să nu ştii *unde* să nu vorbeşti e cu totul altceva.

— Ai vreo veste de la Dan? se interesă Patricia.

— Da.

Miranda mai primea din când în când câte o veste de la Dan. Fratele ei, cunoscut în familie aproape de la naştere cu porecla Dan Omul-Dezastru. El îi furnizase o copilărie enervantă şi câteva dintre cele mai bune numere ale ei. Întâmplător, se gândise să facă un număr Dan pentru producătorul care o solicitase. Toate numerele de rutină picau, mai devreme sau mai târziu, dar cel cu Dan era aproape infailibil în lumea comediei.

CV-ul lui Dan e catastrofal: la paisprezece ani dă foc părţilor importante ale şcolii lui (neintenţionat – intenţionat ar fi fost bine). La şaptesprezece ani, distruge maşina familiei, repetând gestul în anul următor. La nouăsprezece, o lasă însărcinată pe prima fată cu care se culcă şi cade pradă unei boli atât de rare, încât cazul lui este discutat la conferinţe: îi apar nişte pete cu forma Regatului Marii Britanii care dispar şi

reapar, cum vor ele. La douăzeci de ani, după doi ani de şomaj, reuşeşte să-şi menţină o slujbă timp de trei ore, după care face praf maşina directorului general care îi fusese încredinţată ca s-o parcheze. La douăzeci şi unu de ani, Dan anunţă că Anglia este un putregai şi că s-a săturat ca viaţa să-i fie sufocată de straturile care se prăbuşesc succesiv ale unei naţiuni aflate în stadiu de descompunere. Pleacă în America: într-o săptămână distruge o maşină închiriată şi ajunge la puşcărie pentru că americanii sunt convinşi că paşaportul lui e fals şi că el e un falsificator cunoscut; neînţelegerea este clarificată după câteva zile, moment în care se îmbolnăveşte de hepatită, fără să aibă asigurare de sănătate.

De acolo, Dan pleacă în Fiji, unde o cunoaşte pe cea mai frumoasă femeie din viaţa lui. Din motive niciodată divulgate, femeia acceptă să meargă în camera de hotel a lui Dan (ea conduce maşina). Dan, lucru de înţeles, abia aşteaptă momentul, pentru că „ar fi fost prima dată când mă culcam cu o persoană pe care o găseam atrăgătoare". Cei doi se dezbracă, Dan admiră nudul din patul lui şi are timp să gândească „ăsta e singurul sens al vieţii" înainte ca meteoritul cât o bilă să ţâşnească sfârâind prin perete şi să-i facă o cicatrice pe piciorul stâng, străpungând podeaua şi înfigân- du-se într-o presă de pantaloni din camera de dedesubt Dacă Dan ar fi pus mâna pe meteorit, ar fi putut câştiga nişte bani, dar l-a revendicat hotelul, iar pe el l-a taxat pentru două persoane. N-avea asigurare de sănătate.

După aceea, mister, pentru că cineva îi dă lui Dan un avans de două sute de mii de lire ca să-şi deschidă un magazin de produse hi-fi. Şi dacă Dan

se pricepe la ceva, singurul lucru, probabil, este aparatura hi-fi. Dan îşi lansează paradisul sonor în Kuwait City, cu trei zile înainte de invazia armatei irakiene; supărarea produsă de prădarea magazinului face ca durerea de a fi scut uman să fie aproape suportabilă.

În mod inevitabil, Dan se întoarce acasă. Dar se întoarce cu corpul matlasat cu cinci kilograme din cea mai bună heroină afgană. în timp ce avionul îşi începe coborârea spre Heathrow, beneficiază de o clipă de nedorită limpezire, o privire adâncă în natura sa lăuntrică. îşi dă seama că este omul poreclit de sora lui „Regele Distruge-Tot întâiul". Ţigara fumată de el pe furiş în spatele garajului de biciclete de la şcoală declanşase o combustie care a costat milioane de lire. Când dinozaurii stăpâneau Pământul, un asteroid din cealaltă parte a universului îl alesese taman pe el să fie pedepsit. Le oferise, pe cheltuiala lui, ofiţerilor irakieni, sunete melodioase. înfiinţase depozite de deşeuri din maşinile făcute praf de el. Ce era în capul lui când îşi închipuise că putea fi traficant de droguri?

Se sperie atât de tare, încât nu e în stare decât să sughiţe incontrolabil şi să necheze intermitent. Se prăbuşeşte la controlul paşapoartelor, unde i se dă un pahar cu apă. Incapabil să înţeleagă de ce n-a fost prins, Dan se furişează după colţ şi intră în vamă ca să se predea. Stă acolo vreo două minute cu dorinţa de a se preda, dar nu găseşte pe nimeni. Incet-încet, îşi dă seama ce stupid ar părea în ochii unui ofiţer vamal, dacă s-ar ivi vreunul. Şi pleacă.

Este de departe cea mai frumoasă dimineaţă din viaţa lui. Cenuşiul şi ploaia Londrei sunt

încântătoare. în metrou îl aplaudă pe cel mai prost chitarist din lume care-şi face veacul pe linia Piccadilly şi chicoteşte când familii numeroase de indieni îl calcă pe degetele de la picioare şi danezi cu rucsacuri în spinare îi oferă prilejul de a-şi lipi faţa de poverile lor. Se duce la adresa pe care a memorat-o, de lângă Old Kent Road, ca să-şi predea marfa.

îşi înţelege viaţa. A plătit un avans substanţial de eşecuri, tocmai pentru a reuşi de data asta. Acum i-a venit rândul să-şi folosească norocul.

în colţ e o cârciumă. N-a mai băut de ani de zile o bere ca lumea, aşa că intră să sărbătorească evenimentul cu un pahar. A dovedit că toţi s-au înşelat; se jură să facă neapărat ceva pentru copiii surzi sau ceva de genul ăsta. în timp ce îşi soarbe berea, un nenorocit se furişează lângă el şi se oferă să-l facă om. Lui Dan i se pare ilar; are cinci kilograme de paradis internaţional într-o pungă şi un amărăştean scorbutic vrea să-i vâre pe gât o porcărie la suprapreţ. îi strecoară generos nenorocitului o hârtie de zece pentru o tabletă de LSD.

Poliţia îl găseşte pe Dan ciucit într-o cabină telefonică şi suspinând în receptor „Heroina mea e minunată, e absolut minunată! Nu-i lăsaţi pe marţieni s-o ia, sunt înarmaţi cu meteoriţi. Vă rog, trimiteţi ajutoare”, în timp ce operatoarea încearcă să-l liniştească. Poliţia îi oferă protecţie lui Dan şi din înregistrarea apelului său se alcătuieşte o casetă cu compilaţii ale Serviciilor de Urgenţă pentru Crăciun.

Miranda îl vizitează pe Dan la puşcărie, mai mult pentru că n-a fost niciodată într-o închisoare decât din dorinţa de a-l vedea pe Dan. „Droguri de

primă clasă", este sfatul ei. Dan recunoaşte deţinerea de droguri, dar insistă asupra unui-bărbat-misterios-dintr-o-cârciumă-care-i-a-cerut-să-fa- că-o-treabă-de-rutină şi e confuz privind orice ar putea constitui un detaliu sau o informaţie. Uimitor, este eliberat pentru o cauţiune de o sută de mii de lire, pentru că tatăl lor este bolnav. Primul lucru pe care-l află la eliberare este că patronii lui turci, fără ca el să fi spus o vorbă despre ei, au fost cu toţii arestaţi. Se teme pentru siguranţa lui.

Ultima oară când îl văzuse Miranda, studia un atlas. Cu o naivitate fără precedent, presupusese că Dan îşi plănuia viitorul după perioada petrecută în puşcărie.

— Am trei idei. Insulele siciliene, Mexico City sau Turcia. – Insulele siciliene?

— Cunoşti pe cineva care a fost acolo? Oricine.

— Nu.

—Asta e ideea. M-am gândit la Hebridele Exterioare, dar e oiibil acolo şi scoţienii mă calcă pe nervi. Singura problemă cu un loc mic, indiferent cât de îndepărtat ar fi, este că dacă vin să mă caute, or să mă găsească. Aşa ajungem la Mexico City, atât de mare, încât e imposibil să găseşti pe cineva.

— Şi Turcia ce rol are în treaba asta?

— Cacealma dublă. Ultimul loc unde s-ar gândi turcii să mă caute este în ograda lor.

— Asta nu-i cacealma dublă, e pur şi simplu cacealma.

— Ba e dublă, pentru că e prea de tot. Ce părere ai? Era prima dată când Dan îi cerea părerea.

— Cred că trebuia să arunci tableta de LSD pe Old Kent Road.

Dan dispăru. Poate că francheţea ei îl influenţase sau poate că nu, dar în orice caz el se evaporă. Sănătatea tatălui lor nu avusese nimic de câştigat din faptul că îşi pierduseră casa. Miranda se arătase surprinsă. Dan fusese întotdeauna generator de buclucuri, dar niciodată n-o făcuse într-un mod atât de deliberat.

Dan o suna totuşi din când în când. Ea se muta mereu de colo-colo; presupunea deci că îşi irosise zile întregi şi o mică avere sunând pe la toate cluburile de comedie ca să dea de ea. Nu-i spunea unde se afla. Nu-i spunea nici Patri- ciei, pentru că se temea că Patricia i-ar putea spune ei şi ea l-ar turna. Dacă n-ar fi existat probabilitatea infimă ca pe turci să-i preocupe unde era, ea ar fi plănuit bucuroasă o şedere la puşcărie pentru Dan. Dar, dincolo de orice, singurul lucru pentru care avea respect era viaţa. O respectase încă de la vârsta de şapte ani, când dusese un fruct în fundul grădinii şi încercase să-i dea suflet unei pere, dotând-o cu ceea ce credea că erau organe interne, nuci în chip de creier, iarbă în chip de intestine.

Ultima lor conversaţie fusese tipică:

— Alo!

Urmase un şuierat în telefon care continuase până când ea îşi dăduse seama cine era.

— A, tu eşti. Ţi-ai rupt un picior sau ai avut vreo iluminare interesantă în ultimul timp?

— Nu. Nu mi se mai întâmplă asemenea lucruri. Mi-am schimbat numele.

— Şi?

— Totul s-a schimbat.

Ea ştia că existau avantaje de pe urma schimbării numelui. Era unul dintre motivele pentru care şi-l schimbase pe al ei.

— O duc foarte bine. Nici un meteorit. Nici urmă de armata irakiană.

— Şi cum te cheamă acum?

— Nu-ţi spun. Tu eşti cea care m-a botezat Dan Omul-De- zastru.

Miranda se chinuise să-şi amintească; părea o lipsă de politeţe să nu-ţi aminteşti că ai distrus viaţa cuiva. Erau atâtea lucruri importante pe atunci – mese înfulecate când erai mort de foame –, asta nu uitase, nu era totuşi de mirare că nu-şi amintea ceva neimportant.

Interpretase un număr ă la Dan, nespunând nimic, în speranţa că apelul avea să-l coste o avere.

— Alo!

— De ce m-ai sunat, Dan?

— Chiar vrei să ştii?

— Dă-i drumul!

— Pentru că vreau să te aud behăind. întotdeauna ai fost tipa dură a familiei, dar o s-o păţeşti şi tu într-o bună zi. Vreau să te aud behăind în patru labe. O să te dai vitează, dar într-o bună zi o să te sun şi o să-mi dau seama.

— Pun pariu că eşti beat, Dan.

— Nici gând. Dar tu, tu eşti deja în autobuzul spre Oraşul Terminaţilor. Ţi-ai luat bilet, e-n regulă. Poate că data viitoare când o să te sun, cineva o să mă informeze cu durere că te-ai sinucis.

— Old Kent Road.

— Edinburgh.

— Kuweit.

— Edinburgh.

— Kuweit.

— Edinburgh.

Era la fel de uimită ca el de nivelul schimbului lor de replici şi era hotărâtă să nu cedeze. Dar sforţându-se să mai introducă nişte Kuweit în receptor, întrerupse din greşeală legătura.

— Păi, spuse Patricia, ce-ar fi să vii pe la mine într-o seară?

Conversaţia fusese plăcută, mai plăcută decât ar fi vrut Miranda să recunoască.

— Nu. Să ne despărţim cât suntem în relaţii bune.

Suna mai dur decât intenţionase, dar nu-şi putea lua vorbele înapoi. îşi notă adresa surorii ei.

Găsi biroul dotat cu o recepţioneră care, ca multe altele, nu voia să fie recepţioneră. Recepţioneră nu credea că Miranda avea fixată o întrevedere, teorie care deveni credibilă întrucât producătorul nu era de găsit. Asta o încurajă pe Miranda. Ar fi fost nefiresc ca producătorul să fie acolo aşteptând să-i dea cheia celebrităţii.

— Nu puteţi da buzna aici, spuse recepţionera, care era franţuzoaică.

Pe Miranda o cuprinse o furie exponenţială. Englezii nu atingeau, în fond, culmea mitocăniei; puteau fi grosolani, iritaţi, necurtenitori, gălăgioşi şi adeseori violenţi, dar adevărata mitocănie nu le stătea în caracter. în timp ce francezii manifestau fără nici un efort un dispreţ copleşitor şi, din- tr-un motiv pe care nimeni nu-l cercetase (din câte ştia ea), franţuzoaicele îi întreceau pe toţi în mitocănie.

Existau trei poziţii fundamentale din care putea fi abordată viaţa: prima, târâş-grăpiş, tehnica preşului prin care în- mănuşezi pumnul care te loveşte, încolăcindu-te în jurul tuturor provocărilor sau atacurilor, pentru că astfel poţi evita rana frustrării şi prin supunere poţi obţine

victoria. Suna bine, dar pe Miranda nu prea o distra chestia asta.

în contrast cu târâş-grăpiş, era tehnica înfruntare-pe-via- ţă-şi-pe-moarte-stil-vikingi-cu-săbii-ninja-şi-pistoale – şcoala răz- boinic-suprem-o-mie-de-ridicări-de-la-podea, care preconiza să ataci orice provocare cu tot ce aveai la îndemână, pentru că nu trebuia să dai înapoi sau să eviţi un conflict, nici o chestie nesemnificativă, cum ar fi o recepţioneră franţuzoaică obraznică, pentru că asta ar însemna o injecţie de slăbiciune şi o fracturare a spiritului tău combativ, antrenând distrugerea totală. Folosind din greu artileria, Miranda descoperise că, deşi îi dădea mai multă satisfacţie, metoda nu producea întotdeauna rezultatele dorite.

Apoi mai era tehnica de mijloc: atitudinea de tip ţine-glon- ţul-pe-ţeavă. Nu deschizi focul asupra primei ţinte care-ţi apare în cale, ci aştepţi trofeul cel mare.

Miranda făcuse un diurn lung până acolo. Se aşează pentru câteva clipe. Se gândi să se culce cu producătorul, prin- tr-un atac-surpriză, să-i sucească minusculul creier lingându-i bilele şi preamărindu-i în exces bărbăţia, înrobindu-l şi provocând concedierea recepţionerei. Numai că asta nu era mare scofală. La Londra poţi găsi oricând o altă slujbă: poate fi înjositoare şi prost plătită, dar găseşti de lucru.

în plus, n-avea de gând să se culce cu producătorul ca să ajungă în televiziune. Voia să ajungă în televiziune pentru că era bună. Deşi nu putea nega că avusese câteva împerecheri bizare, neprofitabile şi stupide, intimitatea cu o persoană pe care nu ţi-o aminteai era prea de tot. în plus, te

maturiza cu fiecare minut care trecea.

Se decise să se aşeze şi să aştepte o jumătate de oră, ca să vadă dacă avea să apară producătorul şi dacă o putea îmblânzi pe recepţioneră.

— Trebuie să zâmbeşti. Acesta este secretul unei bune recepţionere.

Miranda observă că recepţioneră tremura de enervare.

— Dacă nu poţi zâmbi, ar trebui să faci altceva. Dinţii, dinţii, dinţii.

Deschise o revistă pentru a demonstra că era de neclintit. Exact peste treizeci de minute, în timp ce recepţioneră suna la poliţie, Miranda se ridică, rostind:

— Şi, mai presus de orice, cred că matematicienii francezi sunt tâmpiţi.

îşi croi drum pe Oxford Street, aproape blocată de turişti. Parcurgerea acestei străzi era pentru ea cel mai deprimant lucru, ca şi cum ai fi privit cum erau străpunşi nişte copii cu baioneta. Nu poţi străbate Oxford Street păstrân- du-ţi speranţele în omenire. Turişti care cumpără caschete de poliţişti din *papier-mâche* de doi bani sau tricouri cu „Părinţii mei au fost la Londra şi nu mi-au cumpărat decât tricoul ăsta nenorocit". Librăriile sunt pline cu nemţi şi scandinavi. Mai sunt şi clanurile asiatice care vând blugi: incredibil de mulţumiţi de ei înşişi; dacă singurul luciii care contează pentru tine este să câştigi bani şi chiar îi câştigi, aici este paradisul. Foşti puşcăriaşi cretini vând porcării expuse pe cutii de carton trecătorilor şi mai cretini. Magazine de licitaţii care reproduc la un nivel jalnic asemenea tranzacţii, în care unii clienţi cred cu adevărat că pot cumpăra cu cinci lire un

televizor sau un CD-player care să funcţioneze. Cerşetori cu câini legaţi cu sfoară şi saci de dormit, sacii de dormit în care se bagă şi vara, la 25 de grade, şi toţi sunt ridicoli.

îşi dorea să intre într-o agenţie de pariuri şi să mizeze pe următoarea predicţie: secolul douăzeci va fi ultimul în care va mai exista spaţiu liber. Istoria va fi clasificată în perioadele Spaţiul-Iiber-care-a-fost şi Spaţiul-liber-care-nu-va-mai-fi. Vom trăi într-o ţară Post-gândire în lumea Spaţiului-liber-ca- re-nu-va-mai-fi; lumea nu se va sfârşi cu un bubuit sau un scâncet, ci cu omenirea lipită de un joc electronic, cu faţa înfundată în cuml lui Pavel din Genova.

Turiştii se învârteau, căutând ceva. Căutând ceva despre care citiseră. Londra e *cool.* De ce? Pentru că aşa spun americanii. în esenţa sa, Londra are tot farmecul unei cărămizi victoriene acoperite de funingine. Totul în Londra este construit pe grămezi peste grămezi de morţi; totul este la mâna a treia, a patra, a zecea, a o suta. Fusese despuiată de orice personalitate. O scrumieră plină cu mucuri istorice.

Miranda se gândi să se oprească la Waterloo în drum spre casă, dar n-avea îmbrăcămintea adecvată pentru cerşit, iar pancarta pe care scria „Fără adăpost şi înfometată" rămăsese şi ea acasă. Pancarta era obligatorie. Oamenii de afaceri care se grăbesc spre metrou s-ar gândi să-i ofere bani ca să facă sex şi pe urmă, ruşinaţi, i-ar arunca o liră în cutie.

Intră într-un magazin să-şi cumpere nişte tenişi. Chiar la capătul canalului de scurgere din Oxford Street, pe lângă şuvoiul de turişti, se

găseau şi centrele comerciale cu articole sportive. Vânzătorul care o servi bombănea. Bombănea afabil, dar întregul proces prin care el îi aduse tenişii, ea îi probă, îi plăti şi apoi se despărţiră fu realizat cu bombăneli. Se întreba dacă bombăneala lui era un gest de politeţe, de respingere a vorbăriei cotidiene, un protest faţă de prisosul de nedreptăţi, dacă avusese cumva o noapte grea sau era pur şi simplu o demonstraţie a irelevanţei limbajului.

Cam aşa stăteau lucrurile. în curând nemţii vor domina lumea şi Anglia nu va mai fi decât un teren de experimente pentru noile jocuri pe computer, unde oamenilor li se vor azvârli medicamente concepute pe computer, pentru a se da jos din pat dimineaţa şi a le amin ti că există. Ar merita efortul din partea nemţilor, pentru că le-ar permite să-şi închipuie că au parteneri.

Era cel mai sigur semn că nimeni nu se arăta interesat de matematică. Miranda ura Londra, dar n-ar fi putut so părăsească vreodată.

Z

în ziua următoare făcu din nou drumul până la producător. Se enervă că nu mai reuşi s-o enerveze pe recepţio- neră, care era clar că îi pusese Mirandei eticheta de nebună. Şi mai sâcâitor era că producătorul nu se afla acolo şi nu-i lăsase nici un mesaj. Cu toate acestea, în timp ce ea relata cu exuberanţă deprimantele performanţe ale matematicienilor francezi din ultima sută de ani, recepţionera se ridică de pe scaun, îşi puse pardesiul şi ieşi fără să spună o vorbă.

Era oare pauza de prânz sau incapacitatea de a suporta eşecul matematicii franceze? Miranda mai aşteptă un sfert de oră, înăbuşindu-şi tentaţia de a

cotrobăi prin sertarele biroului, în căutare de informaţii sau de bani.

Viv îşi fixase cu ea o întâlnire la o ceaşcă de cafea şi Miranda se îndreptă spre Aroma, frământându-şi creierii despre ce să facă în privinţa producătorului şi întrebându-se unde naiba era penseta recent cumpărată.

Comandă două espresso-uri şi se întrebă cât avea să dureze prietenia ei cu Viv.

Cam toată lumea acumula ură. Stoca tot felul de lucruri: autobuze întârziate, dezamăgiri, insulte, trădări. Foarte puţini oameni puteau înghiţi durerea şi suferinţa, lăsându-le să iasă prin celălalt capăt. Viv era unul dintre ei. Fără să fie *o* bleagă lipsită de coloană vertebrală, era relaxată. Avea frumuseţe exact atât cât trebuia: suficientă ca să atragă orice bărbat pe care-l dorea fără a se rătăci pe tărâmul frumuseţii ameninţătoare; picioarele lungi şi sânii conici te condamnă să ai de-a face cu cei mai respingători sau egoişti rahaţi sau cu dezaxaţii.

Ar fi putut să nu-i placă de Viv din cauza exuberanţei ei, dar tocmai această calitate o făcea să-i fie dragă. Avea să reuşească şi era plăcut să ştii că o persoană cu bun-simţ urma să reuşească să treacă dincolo. în timp ce Viv amesteca zahărul în cafea, Miranda îi văzu viitorul; se distra, dar într-o bună zi avea să se liniştească, fără nici un efort, dar şi fără milă, devenind o mămică devotată, îngrijorându-se atât cât trebuia, şi o soţie apreciată, cicălind atât cât trebuia. Calmul ei nu avea să fie imperturbabil, dar avea să reziste. Când arunca o privire în propriul ei viitor, Miranda nu vedea decât turbulenţe, ţipete, impacturi neprevăzute.

— De ce spui mereu că fratele tău e un dezastru? întrebă Viv. O poreclă mai potrivită ar fi „Dan Bărbatul Foarte Ghinionist”. Nu poţi spune că a fost vina lui că l-a lovit un meteorit.

— Ba pot.

— Şi a fost vina lui că a fost invadat Kuweitul?

— Limpede ca lumina zilei.

Discutară despre cumpărăturile lui Viv. Căutase peste tot un lampadar pe gustul ei.

— Sunt numai trei magazine în Londra, anunţă Miranda. De aceea e atât de greu de găsit orice, nu pentru că ai prea multe oferte, ci pentru că nu ai.

— Cum adică?

— Sunt numai trei magazine în Londra. Orice ai dori să cumperi, un CD cu clasici ai iodlerelor, un săpun neparfumat sau o maşină de spălat, dacă nu le-ai găsit în trei magazine care ar trebui să aibă în stoc articolul dorit, n-o să le găseşti nicăieri. Să le numeri data viitoare. Ştii cum aduc acum publicul la filme? împuşcă şase oameni şi apoi îi donează ca să umple locurile goale. Aşa e Londra, tot mai multe lucruri la fel, n-ai de unde alege.

Miranda bănuia că adevăratul răspuns era de fapt trei şi un pic. 3,142 etc. Pi era soluţia, dar nu îi expuse lui Viv ipoteza ei, pentru că Viv avea curiozitate intelectuală exact cât trebuia şi se neliniştea când venea vorba de matematică. Miranda era mândră să cunoască o persoană candidată la fericire.

— Am găsit o lampă care mi-a plăcut, dar costă trei sute de lire. Arată splendid, dar nu e decât un tub de metal cu un bec şi vor pe el trei sute de lire.

Viv era infirmieră. Se potrivea foarte bine cu scârboşenia oraşului faptul că o persoană care se îngrijea de căcatul, sângele şi durerile oamenilor şi care-i conducea prin Marea Grozăvie nu-şi putea permite să trăiască în el. Consultanţii habamişti se puteau duce în companii care nu făceau nimic (de obicei, un nimic despre care se ştia că nu ştiau nimic), unde trăncăneau şi câştigau salariul anual al lui Viv într-o zi. Şi nici măcar n-aveau haz. Tot felul de profesii nu făceau decât să provoace suferinţă şi durere: furnizori de alibiuri, avo- caţi, chelari, producători de televiziune, arhitecţi, vânzători de computere, directori de resurse umane. Miranda cunoscuse odată pe cineva care dădea sfaturi oamenilor în legătură cu piscinele. Nu construia piscine, nu întreţinea piscine; pur şi simplu îi sfătuia pe oameni cum să se gândească să-şi construiască o piscină. Telefonul lui sunase de trei ori în timp ce vorbea cu el. Câştiga salariul anual al lui Viv într-o săptămână. Tony se băşea într-un birou, bălmăjind ceva despre ajutarea oamenilor, cheltuind majoritatea banilor pe care reuşea să-i obţină cumpărând fişete pentru dosare; câştiga mai mult decât Viv. Miranda însăşi era singura care câştiga mai puţin decât Viv, dar e drept că nu avea cunoştinţe care să câştige la fel de puţin ca ea.

Viv reuşea să supravieţuiască în Londra pentru că nu plătea chirie. Proprietarul avea o înţelegere cu ea. Viv nu plătea chirie, dar proprietarului i se permitea să intre în baie ori de câte ori dorea, mai ales când ea făcea baie. O înţelegere evident sortită să sfârşească rău, să degenereze într-o chestie greţoasă sau, în orice caz, să nu dureze

prea mult; dar Viv susţinea că proprietarul ei era un domn de modă veche, un model de curtoazie, care discuta fără patimă despre rolul lui în războiul coreean şi îi întindea respectuos lufa când o vizita, o dată la câteva luni, la ora băii cu spumă. „Pentru el e important să ştie că poate veni oricând la o şuetă”, insista Viv.

Viv locuia de trei ani acolo, dar omul cu lufa oferea locuinţă fără plată membrelor breslei infirmierilor de douăzeci de ani. Viv avea exact atâta duritate cât trebuia pentru a ţine piept vieţii fără s-o excludă cu totul; ca un bun agent de securitate într-un club, era suficient de dură pentru a îndepărta adevăratele dificultăţi, dar era oricând dispusă să râdă. Miranda ştia că, dacă ar fi fost bărbat, s-ar fi căsătorit imediat cu Viv. Viv avea douăzeci şi şase de ani. în doi-trei ani, o vedea făcând o partidă bună, nu putea evita gândul că nu avea să asiste la căsătoria ei şi asta o întrista.

După ce mai primi câteva detalii despre lampă, Miranda se ridică în stilul mă-duc-până-la-toaletă, dar imediat ce dispăru din câmpul vizual al lui Viv, părăsi repede cafeneaua şi urcă la ultimul etaj al magazinului Liberty, unde recunoscu pe loc lampa, o ambală pe loc pe o tejghea părăsită şi ieşi pe loc cu ea.

— Poftim. Pentru tine, spuse Miranda. Cadou de nuntă.

— Mă căsătoresc? Nimeni nu-mi spune nimic.

— într-o bună zi o să te căsătoreşti şi vreau să fiu prima persoană care-ţi face un cadou.

— Eşti nebună, spuse Viv. N-ai atâţia bani. Eşti foarte drăguţă, dar nu pot accepta.

Miranda se îndoia că Viv avea să rămână prietena ei până la sfârşit. Cu exact atâta bun-simţ cât trebuia, îşi imagina că Viv îşi dădea seama că purtarea ei nu era pitorească, ci bolnavă, şi că voia s-o evite.

— Dacă nu vrei un cadou de nuntă, dă-mi voie să-ţi ofer Premiul Miranda Piano pentru o Viaţă împreună.

Viv luă până la urmă, stânjenită, lampa. în drum spre casă, Miranda văzu o pensetă elegantă şi, deşi lăsase la vedere una foarte bună înainte de a pleca, se gândi să pună capăt fenomenului înghiţirii pensetelor care se instalase în apartamentul ei, cumpărându-şi o asigurare. Mai şterpeli şi un tricou alb. Notă lampa şi tricoul, preţurile şi proveniența lor în carnet. Nu aproba furtul; le va plăti când va ajunge mare, ceea se va întâmpla curând. Şi dacă nu, păcat... Nu-i plăceau hoţii de magazine, după cum descoperise când fusese arestată şi dusă la secţia de poliţie; profesioniştii erau nişte gândaci de bucătărie umani, pe care nu-i interesa decât propria persoană, erau cei mai neplăcuţi oameni pe care-i cunoscuse vreodată, şi cunoştea mulţi, mulţi promotori.

X

Ce-i poţi da unui om care are lotul? Un pumn în gură.

Spatele ei primi de la Tony un apel de trezire cu limba. Pentru Tony, această tamponare cu limba era o rafală excitantă, în timp ce pentru Miranda, care ieşea din somn, era o senzaţie neplăcută de umezeală între omoplaţi. Poţi să scrii o glumă, incluzând indicaţii despre pauze şi intonaţii şi s-o dai la doi interpreţi; aceeaşi glumă poate provoca râsete turbate sau te poate lăsa

rece. La fel, o limbă care ţi se plimbă pe şira spinării poate anunţa o plăcere răscolitoare sau o enervare similară celei produse de un robinet care picură, în funcţie de persoana care îşi mişcă limba.

— Du-te să iei ziarul, mormăi ea în pernă. Mă trezesc până te întorci.

Tony se întoarse repede.

— Uite ce am pentru tine, spuse el, nereferindu-se la ziar.

Bărbaţii insistă să se bucure de virilitatea lor făcând numai ce au fost meniţi să facă; dar de fiecare dată sunt ca un copil care a primit o jucărie nouă, de fiecare dată e cel mai important lucru din univers. De fiecare dată flutură mănuşa învingătorului şi aşteaptă o bătaie pe umăr, de fiecare dată sunt eroii tuturor timpurilor, aclamaţi cu chiote frenetice şi aplaudaţi de tot globul.

— Prea târziu, Tony, n-am mai putut să te aştept.

— Dar am lipsit doar cinci minute.

— Regret, a trebuit să mă autoservesc.

Răsuflarea lui Tony îi cufundă ceafa într-o saună; căuta un loc în care să-şi înfigă dinţii, o altă manevră considerată de el infailibilă în declanşarea patimii.

— Nu, Tony. E prea târziu, spuse ea, întorcându-se şi aco- perindu-şi capul cu perna.

Tony, înfipt în propria rigiditate, scoase un răcnet în care furia şi frustrarea se luptau pentru supremaţie. O înţelese fără reţineri şi fără ezitări; insistase peste măsură o singură dată. Atunci ea îi prinsese testicului stâng între degetul mare şi arătător şi îl strânsese cât de tare putuse. Nu era nevoie să faci asta decât o dată.

— Eşti nebună, Miranda, ştii asta, spuse el şi plecă la birou.

Miranda ştia. Există două mari categorii de oameni în lume. Cei frământaţi de spaima de a fi jalnici, de groaza de a fi banali sau plicticoşi: un fitecine pierdut în mulţime. Aceşti fitecine, care se pot ascunde oriunde, se agaţă cu disperare de extravaganţă, caută neîncetat epitete precum „plecat cu sorcova”, „sărit de pe fix”, „într-o doagă”, „scrântit”; cei care nu sunt cazuri de balamuc vor să devină astfel, ca să fie invitaţi la petreceri sau să poată aduna datorii, iar cei care îşi petrec tot timpul vrând să reintre în standarde ar da orice ca să fie nişte casieri liniştiţi la Guildford. Când Miranda cunoscuse un DJ într-un club din Hackney, al cărui nume de scenă era Dementul Ticălos Nemernic, nu fusese deloc surprinsă să afle că în timpul zilei era asistentul unui inspector financiar. Trebuia să fie.

După ce scăpă de Tony, Miranda îşi petrecu o oră încercând să dea o definiţie comediei, dar nu se putea concentra, căci se gândea cum să-i ajute pe ceilalţi. Ce făcuse pentru ei? Ii făcuse servicii lui Viv, dar astea nu se puneau la socoteală. Erau din prietenie. Făcuse maratoane de sex oral. Nu era în nici un caz un gest caritabil. Se întâmplase să ajute o bătrână căzută pe stradă şi o ascultase delirând despre soţul ei mort de douăzeci de ani timp de o jumătate de oră, până venise ambulanţa. Se scuzaseră că ajunseseră atât de târziu: fuseseră într-un bloc unde un bărbat se plângea că avea o nouă iubită, dar nu i se scula. Miranda îşi oferise ajutorul, nu notase asta în jurnal, trecea pe acolo când se prăbuşise baba şi nu fusese atât de crudă

încât să-şi continue drumul, dar asta nu se punea la socoteală.

Apoi sună Heather. Avea o prietenă disperată care avea nevoie imediat de o babysitter. „Nu“-ul dădea să iasă din gura Mirandei, când Heather spuse: „Plătesc o sută de lire.“ Disperare acută, cugetă Miranda. Nu era calificată pentru baby-sitting, în afară de faptul că ar fi observat, probabil, dacă ar fi luat foc casa.

Mama nu-şi ascunse îngrijorarea de a-şi lăsa copilul cu Miranda, ceea ce ei i se păru cam jignitor. Când îţi arunci plodul în braţele unei femei aproape necunoscute, prefă-te măcar că eşti mulţumită că ai găsit-o. Miranda era deja enervată că acceptase, chiar şi pentru o sută de lire; avusese de gând să răscolească prin tot apartamentul, în speranţa că va găsi măcar una dintre cele şase pensete care se evaporaseră.

Copilul avea doar trei luni, dar îşi exprima foarte categoric nefericirea de a fi fost părăsit de mama lui. Miranda uitase deja cum îl cheamă. încercă să rezolve problema comediei, dar nu reuşi. Nu-i venea nici o idee. De-aia n-ajun- geau femeile nicăieri: dacă ai un copil, poţi să te speteşti muncind pe câmp sau să conduci o bancă, nu contează, nu mai poţi gândi. încercă să mute copilul în altă cameră, apoi cu un etaj mai jos, dar urletele şi tulburarea gândurilor ei continuare.

„Sper să-ţi fie învăţătură de minte”, mărturisi Miranda, în timp ce ducea pătuţul şi copilul în garaj. Le vârî la un loc într-un Volvo Estate, închise portiera, închise uşa garajului şi se instală în bucătărie, unde era, slavă Domnului, linişte. Bău un ceai, care spera că era scump, şi încercă să

găsească formula comediei. Era singurul lucru care o interesa: definiţia comediei. Comedia fără limite o ispitea.

O alarma faptul că n-o mai preocupa şi altceva; dar n-avea nimic împotrivă să-şi concentreze toată energia asupra acestei chestiuni, pentru că era un lucru dovedit că n-ajungeai nicăieri fără să munceşti din greu. Newton, Leibniz, Gauss, Hilbert, Ramanujan fuseseră acuzaţi de tot felul de vicii, dar nu de lene. Merseseră până la capăt. Ei nu-i păsa de nimic altceva: cultură, fericire, mâncare, nimic. Asta o îngrijora la acest proiect. Dacă eşua, nu mai exista nimic. Problema comediei era ultima ei legătură onorabilă cu lumea. Bun, deci asta era situaţia. Dar nu reprezenta o preocupare şi nu era întotdeauna onorabilă.

Faptul că bebeluşul se afla în garaj era oarecum amuzant. Majoritatea glumelor erau produse de un amestec de adevăr şi absurditate; aici combustibilul era diferit. în acest caz, el consta în imaginea dragostei de mamă din mintea ei fa- ţă-n faţă cu austeritatea garajului.

La patru fără un sfert, Miranda scoase pătuţul din maşină şi schimbă bebeluşul. La patru şi cinci, mama se întoarse.

— Pare somnoroasă, comentă ea.

— Am avut o după-amiază educaţională; nu e niciodată prea târziu să începi, replică Miranda.

Mama plăti cecul, negând că promisese bani lichizi. Ca de obicei: când ai nevoie de ceva, promiţi orice; imediat ce obţii acel ceva, începi presiunile. Miranda se temea că cecul avea să fie respins de bancă, nu pentru că familia nu avea bani, toată casa emana bogăţie, ci pentru că mama

era una dintre acele femei de carieră care provocau numai încurcături. Probabil că toţi banii erau într-un cont de economii şi va trebui să-şi irosească o săptămână şi să dea o mulţime de telefoane ca să scoată banii de la ea. Până la urmă, nu regreţi niciodată că ai făcut un lucru crud.

în autobuz, în drum spre casă, Miranda cugetă asupra adevărului că dacă găseşti pe cineva care să traverseze strada în locul tău fără speranţa unei recompense înseamnă că o duci bine.

Tony nu făcea nimic pentru ea; ceea ce făcea pentru ea o făcea pentru el, de la distanţă. Era, probabil, cea mai atrăgătoare femeie pe care o avusese în pat şi nu se îndoia, văzând amestecul de teamă, respect şi recunoştinţă exprimat de faţa lui, când venea, că poneiul nu-şi împrăştiase niciodată sămânţa cu atâta furie.

Dar ajunsese la ea, îşi dădea seama Miranda. Ea ar face ceva pentru o persoană necunoscută, pentru cineva din celălalt capăt al lumii care era în mare rahat, cineva care n-ar putea să-i facă ei nici un bine, cineva care probabil că nici nu i-ar plăcea.

Când se întoarse, Tony se foia prin bucătărie, unde îşi expunea mătărânga.

— Eşti de serviciu, iubitule, spuse ea.

Z

De ce a traversat crocodilul râul?
Nu ştiu. Intreabă-l pe crocodil.

După câteva telefoane, Miranda află că doi comici bir- manezi fuseseră arestaţi. Dăduse doar trei telefoane şi iată că destinul se urcase la bord. Doi provocatori de râsete ca şi ea, prinşi în ghearele unei drăguţe dictaturi demodate cu uniforme caraghioase. O cauză meritorie era greu de învins. Avea puternice bănuieli că partea cea

mai comică era numele lor, că nu câştigau prea mult cu glumele lor cu crocodilul care traversează râul, că îşi băteau, probabil, nevestele şi că regimul militar, care se chinuia probabil să asigure traiul unei populaţii nerecunoscătoare, era pe deplin îndrituit să-i bage la puşcărie pentru numeroase neajunsuri. Şi totuşi, nimeni n-o putea acuza că se implica din interes. Nu erau colegi cu ea. Cum puteau s-o răsplătească? Să-i trimită un castron cu orez condimentat prin Federal Express? Să-i pună la dispoziţie un microfon deschis în coroanele copacilor din junglă?

Ii trebuia o după-amiază să pună totul la cale. Cam o duzină de telefoane. Asta o neliniştea. Desigur, era o treabă în care toţi erau deosebit de egoişti şi leneşi, de obicei şi una, şi alta, şi tocmai din cauza asta erau dornici să se implice în acte de caritate. Nu ieşeau bani şi nimeni nu voia cu adevărat să scoată vreun profit, dar cea mai enervantă chestie din lume era să nu fii întrebat.

Mirandei i se ceruse o singură dată să facă un act de caritate. Se simţise uşurată că fusese solicitată, pentru că nu eşti om întreg dacă nu faci acte de caritate, dar nu putuse să participe pentru că totul se petrecea în Carlisle, dincolo de zidul de foc. Era în beneficiul greviştilor de la o fabrică de saltele; episodul avea loc într-o duminică, la două zile după ce muncitorii îşi rezolvaseră disputa cu conducerea, dar nimeni nu le spusese organizatorilor actului de caritate, care, în loc să adune bani, puseseră jos treizeci de lire ca să plătească băutura artiştilor.

îl sună mai întâi pe Phrank, care accepta să facă orice, inclusiv să-ţi aspire covoarele, darămite un act de caritate, şi apoi pe ceilalţi, care se lipiră

ca piesele unui puzzle bine uns. Mai sună un nou-venit în Brixton, înnebunit să atragă atenţia, care îşi puse spaţiul la dispoziţie. Şi atât.

Oare era mai uşor să faci bine decât să te lupţi singur pentru cariera ta? Exista în chestia asta o fatalitate care nu-i plăcea. Era o chestie vie. întrezărea în viitor un oarece extremism. Ori va fi un eşec total, ori un succes răsunător; ambele variante o îngrijorau. Nu voia să-şi asocieze cariera cu un ratat, dar nici nu voia să intre în istorie ca Mandalay Miranda. Aflase că Mandalay era în Birmania, când deschisese un atlas ca să vadă unde era Birmania. Dar singura cale înainte era înainte.

îşi sună toţi cunoscuţii ca să-i invite. Apoi sună diverşi ne- cunoscuţi ca să le fluture îngrijorarea ei pe la nas. Splendid. Tony plătea factura de telefon. E

Pe Miranda n-o preocupa niciodată prea mult cât de numeros era publicul. E întotdeauna o greşeală să te gândeşti la asta; nu trebuie să te preocupe decât calitatea interpretării tale, trebuie să dăruieşti la fel de mult, poate chiar mai mult, când în sală sunt şase oameni, nu şaizeci. De data asta însă era altfel; investise câteva săptămâni din viaţa ei pentru a face tam-tam în jurul evenimentului.

Spectacolul trebuia să înceapă şi erau doar zece oameni; în program erau incluse douăsprezece numere. Miranda vân- duse mai multe bilete decât locuri, ştiind că declinul industriei garanta neprezentarea câtorva dintre cei care îşi rezervaseră bilete.

Examină publicul, încercând să-şi dea seama ce fel de oameni erau: un tip care era, evident, un

refugiat în oraş, nişte derbedei gălăgioşi care considerau că trivialitatea lor era o mare lovitură dată inegalităţii intercontinentale, un universitar acru, cu laţe lungi de păr atârnându-i din scăfârlie, un medic atrăgător (ginecolog divorţat, care umbla prin cluburi), trei femei şterse, atât de greu de ţinut minte, încât Miranda uită de ele chiar în timp ce le privea (umplutură, întotdeauna e şi multă umplutură), şi un cuplu vârstnic ai cărui membri păreau părinţii unui artist. Nu zărea nici un ziarist. Nici un producător de televiziune. începu să-şi dorească să-l fi lăsat pe Tony să vină. L-ar fi convins să cumpere cinci bilete, dar nu-l lăsase niciodată s-o vadă jucând.

în astfel de momente, Miranda se gândea cum ar fi arătat slujba ei ideală. Slujba ideală pentru ea ar fi fost să aibă o cămăruţă lângă o sală de gimnastică sau un teren de sport, unde tineri atrăgători (sau măcar care să nu fie neatrăgători) , puternici şi dinamici, ar fi stat la coadă pentru a o servi pe ea, ca un fel de relaxare după exerciţiile fizice. Prefera trupurile de alpinişti, boxeri şi înotători. Era o idee ispititoare, dar şi înfricoşătoare. Ispititoare, pentru că ar fi eliminat oricare alt gând, ar fi şters orice altă preocupare. înfricoşătoare din aceleaşi motive; o îngrijora că nu s-ar fi plictisit să se zvârcolească toată ziua, deşi practic nu puteai rezista mai mult de trei-patru ore. Auzise tot felul de poveşti şi de lăudăroşenii, dar limita cam pe acolo era. Da, poţi să petreci un weekend întreg hârjonindu-te, cu pauze de odihnă şi de realimentare, dar pentru o ciocăneală adevărată asta era limita.

Mai aşteptară un sfert de oră şi, când Phrank ieşi pe scenă ca să vorbească despre servieta lui,

mai apărură opt mâini care să-l aplaude. Pe Phrank nu-l deranja numărul mic de spectatori. îşi tăcea numărul pentru el însuşi. Era impresionant în privinţa asta. Se dovedea un mare maestru de ceremonii, probabil maestrul maeştrilor de ceremonii, ceea ce însemna că tuturor le plăcea de el: îi distra pe oameni fără să fie prea amuzant şi fără să aibă prea mult succes.

îşi făcu apariţia Căpitanul Nepricopsitu' şi, când spuse „salut" a doua oară (un truc foarte vechi pentru încălzire), publicul capitulă într-o clipită şi îl aclamă. Circulau printre spectatori o mulţime de băuturi şi de droguri, dar reacţia o nedumeri pe Miranda. îşi compusese un mers caraghios, sau făcea vechiul număr comic în care îşi expunea puţa?

Cel mai bun număr al lui era să întruchipeze cu penisul diverse personaje; cu un prosop înjur, eraYasser Arafat. Cu o pereche de ochelari, era Stevie Wonder. Introducând cu grijă două jumătăţi de scobitoare în prepuţ, penisul devenea Dracula. Cu o machetă de scaun cu rotile, era Stephen Hawking. Cu proteză, *Fălci.* Cu un exemplar din *Coran-,* aya- tollahul Khomeini. Cu un con de îngheţată, fără îngheţată, Statuia Libertăţii- Cu un teanc de bancnote de cincizeci de lire, orice europarlamentar. Cu un ceas de mână în jur, Big Ben.

Era un număr din cauza căruia fusese interzis în mai multe cluburi şi bătut zdravăn – suprema dovadă de apreciere pentru un comediant. O dată de un grup de arabi, altă dată, în mod bizar, de un grup de israelieni. Singurul neajuns al unui număr care îi face pe oameni fie să plece, fie să râdă cum

n-au mai râs în viaţa lor este pericolul de a lucra cu un material foarte comic: asta face ca materialul mai puţin comic să devină şi mai puţin comic. Fusese un moment genial pentru Căpitanul Nepricopsitu', dar singurul.

însă Miranda văzu că tocmai descoperise o nouă vână comică. Cum i se întâmplase ei săptămâna precedentă. Publicul nu ştia decât un singur lucru, să se tăvălească de râs. Căpitanul prefera de obicei să apară mai târziu în program, dar în seara aceea spusese că trebuia să ajungă mai repede acasă pentru că soţia lui era bolnavă. Era enervant să-ţi alegi locul în linia de bătaie. De regulă, nimeni nu voia să intre primul, când publicul era neîncălzit, dar adeseori era la fel de periculos să apari spre sfârşit, când exista bunăvoinţă, dar şi aşteptările creşteau.

Ţinând seama că era înconjurată de comici care urmau să apară într-o sală cu paisprezece spectatori, nu-şi făcea mari probleme. Comedian ţii profesionişti sau aşa-zis profesionişti nu considerau că avea rost să fii amuzant fără să fii plătit. Juicy Lucy dispăruse. Johnny Bright şi Mark Grant se bătuseră la metrou pentru numărul respectiv (amândoi veniseră, separat, cu numărul respectiv). Dar nu era o pagubă prea mare pentru nimeni. Singurul scop al serii era să poţi spune „Am făcut un act de caritate pentru nişte comici birmanezi", indiferent dacă birmanezii beneficiau de el sau dacă era cineva acolo care să ateste asta.

Zia trânti o răutate:

— Mai bine m-aş duce să stau în primul rând. Jur că o râd pe rupte la numărul tău. O să-i trezească.

Ned spuse:

— Quisquilious deblaterations.

Căpitanul Nepricopsita' ieşi din scenă, după care Phrank îl introduse pe Ned. Miranda nu mai trase cu urechea la ce se vorbea în culise, ca să audă cum se descurca Ned. Ned susţinea singurul monolog pe care-l văzuse în care se aruncau obiecte într-un comediant. Hărţuire fizică. O cheie fixă foarte mare fusese proiectată spre Ned şi cu siguranţă că i-ar fi zdrobit craniul, dacă l-ar fi nimerit. „Ca să-ţi strângi puţin numărul, moară-stricată", explică omul care o aruncase. Incidentul îi furnizase lui Ned singurul material comic pentru apariţia lui; nu-l deranja că i-l datora agresorului.

— Există un cuvânt care poate fi scris, dar nu poate fi rostit. Nu e greu de pronunţat, explică Ned, e un cuvânt simplu, dar nu-l poţi rosti. Iată care e. Simon a ieşit pe râu cu barca şi dă la lopeţi. Pe de altă parte, acasă, sora lui, Samantha, se ia la harţă cu maică-sa şi-i dă în cap cu o lopată. Amândoi l-o-p-ă-t-e-a-z-ă.

Publicului îi plăcu. Primul public căruia îi plăcea. Nu râseră în hohote, dar se amuză. Păreau a crede că va urma ceva. Asta era problema cu spectatorii, chiar şi cei din cluburile de comedie; presupuneau întotdeauna că persoana de pe scenă avea ceva de oferit, că persoana ştia ceva, că ar putea oferi ceva mai bun, chiar dacă ar fi ceva doar infitezi- mal mai bun. Ned era, de asemenea, singurul comediant pe care-l văzuse Miranda provocându-i pe oameni să-şi ceară banii înapoi; clienţii nesatisfăcuţi se mulţumeau de obicei să arunce insulte şi chei fixe. Ned fusese angajat ca să-i pună în valoare pe toţi ceilalţi, nu ca să-şi câştige el admiratori.

Miranda se hotărî să distrugă audienţa. Prostul lor gust o înfuria. Ned spusese „Quisquilious deblaterations[44] şi spectatorii râseseră. E-adevărat, ea îi chemase să participe la un spectacol de binefacere şi ca gazdă nu era frumos să se supere pentru că ei râdeau şi să-i dea afară, dar i se părea intolerabil. Observă, de asemenea, că negustorul de vorbe dulci cu părul ca al lui Isus era fascinat de sânii ei. Deocamdată, se înălţa repede pe aerul fierbinte emanat de el; venise la Londra cu câteva luni în urmă şi i-o luase deja înainte. Cronici exaltate, susţinute de solicitări din partea producătorilor de televiziune.

Intră pe scenă Phrank şi începu să vorbească despre servietă.

Servieta cu o viaţă în ea. Cu zece ani în urmă, Phrank găsise o servietă într-un tren. Servieta conţinea o viaţă sub forma a treizeci de mii de lire în bancnote de douăzeci. Phrank dorise s-o păstreze. Se gândise ce-ar fi putut face cu banii: o depunere masivă pentru o casă sau un apartament, o sumă cu care să pornească o mică afacere, un an de călătorii plăcute prin lume. Cu zece ani în urmă, Phrank nu arăta atât de zbârcit, dar era la fel de slăbănog, de sărăntoc şi de neangajabil.

Dorise s-o păstreze, dar decisese să ducă banii la secţia de poliţie a doua zi, pentru că crezuse întotdeauna în cinste. Dacă tu însuţi nu eşti cinstit, nu te poţi aştepta din partea celorlalţi să fie cinstiţi, spunea el. Ştia că dacă va cheltui banii, va fi un om distins. Necinstea îi va mânca sufletul. întotdeauna urâse necinstea mai mult decât orice, fie că era vorba de notele de plată încărcate de la restaurant sau de politicienii mincinoşi. Numărul

lui se baza pe demascarea necinstei, dar nu era un număr. Plânsese până adormise.

în dimineaţa următoare, luase autobuzul până la secţia de poliţie. Se învârtise un timp prin faţa ei, pe urmă se întorsese acasă şi-şi petrecuse ziua mirosind bancnotele. „încercam cu disperare să fiu ipocrit. Dăruiam tot ce aveam, dar nu se întâmpla nimic." în ziua următoare, trecuse de două ori prin faţa secţiei de poliţie, până când îşi luase suficient elan ca să poată intra pe uşă. Suferinţa lui fusese agravată de reacţia poliţiştilor. „Ştiţi, ar fi fost frumos din partea lor să aibă oarece respect faţă de un cetăţean exemplar, dar se uitau la mine de parcă eram un cretin nenorocit" Suferinţa continuase când îl sunase posesorul servietei, un bijutier iranian care înnebunise după ce o uitase în tren. „Ştiţi, ar fi fost frumos din partea lui să ofere o recompensă, chiar şi de zece lire. Dar el nu m-a sunat ca să-mi ofere bani. Şi un «mulţumesc» călduros ar fi fost un gest frumos. Dar ştiţi ce mi-a spus? «Domnulejones, cred că sunteţi un om foarte prost.» M-a sunat ca să-mi spună asta." Phrank relatase despre atitudinea lui civică şi ziarului local, cu speranţa să-şi facă oarece reclamă, dar descoperise dezamăgit că preferaseră o poveste despre o veveriţă care muşcase un lăptar.

Phrank era un beţiv. Şi-ar fi băut minţile, dar nu avea atâţia bani, aşa că îşi bea minţile cu intermitenţă. Când Miranda auzise prima dată povestea servietei, o găsise amuzantă; acum devenise o poveste atât de plină de ranchiună, că nu se simţea bine să fie cu ea într-un spaţiu închis. Phrank trăia cu o spanioloaică bătrână, pe baza unei înţelegeri conform căreia nu făceau un secret din faptul că trăiau împreună pentru că nu

găsiseră altceva mai bun. Phrank era un gigolo bizar; un sac de oase ascuţite, la vreo patruzeci de ani, ţinând de obicei un pahar în mână; iar ea era o mămică dulce, fără nici o dulceaţă în ea. Phrank primea un acoperiş deasupra capului şi din când în când mâncare gătită la micul dejun. După cum spunea el însuşi, criptic şi înfricoşător, „Foarte puţin e mult mai mult decât nimic şi numai cei tineri şi proşti cred altceva”.

Phrank lucra în branşă de cincisprezece ani. Era o meserie în care, pe durata unui dejun, puteai ajunge dintr-un beţiv degenerat şi confuz, îmbrăcat cu un costum vechi de douăzeci de ani care nici nou nu fusese prea grozav, capabil să aburească vreo şase oameni care şi-ar fi dorit să-şi petreacă altfel seara, într-un tip plătit cu cât să-şi cumpere o casă sau două bine dotate şi să-şi poată plăti berea. Dar lui Phrank n-avea să i se întâmple asta. Existau oameni care obţineau totul prin stilul lor de viaţă, prostituându-se pentru câteva pahare de băutura, dându-se în spectacol în faţa a şase oameni, care nu stârneau râsul, dar, din păcate pentru Phrank, nu se număra printre ei.

După ce vorbise cu douăzeci de minute mai mult decât era programat, Ned ieşi din scenă şi Phrank intră să pregătească numărul Mirandei. Luă o geantă care-i aparţinea unei fete cu o şapcă pusă invers. Era un truc foarte vechi, chiar şi pentru Phrank, dar o agresare pe viu avea întotdeauna succes. Phrank începuse să scotocească în geantă, sursă sigură de râsete, dar scopul lui nu mai era amuzamentul, ci umilinţa.

Miranda îl surprinse din nou pe Părul-lui-Isus holbându-se la sânii ei. Era cu patru ani mai tânăr decât ea şi practica meseria doar de şase luni, dar

toate ziarele scriau despre el. Era enervant că îşi închipuia că putea intra în meserie cu nonşalanţă, dar aşa se întâmplase. Şi mai enervant era că îi provoca furnicături în vintre.

Venea la rând după ea. Publicul apreciase vechiturile lui Phrank şi stătea acolo ca un câine uriaş, aşteptând să fie gâdilat pe burtă. O cuprinse o dorinţă arzătoare de a anihila publicul, de a face totul una cu pământul, ca să nu mai aibă irlandezul unde să se refugieze.

Se gândi care ar fi cel mai amuzant lucru pe care l-ar putea spune.

— O să muriţi toţi.

Câteva chicoteli dispreţuitoare.

— Cu siguranţă o să muriţi! strigă sarcastic Zia din culise, ieşind în scenă şi nemaiîntorcându-se la locul ei.

Miranda tăcu. Pentru public, ăsta era cel mai rău lucru, căci îl făcea să se simtă stingher. îl privi direct pe unul dintre cei care râdeau cel mai tare şi extrase umorul din el. O cuprinse repede teama că nu era o pauză pentru ea, nu temporiza o poantă, nu căuta variante, ci sucombase. Minutele se scurgeau şi stinghereala picura, întinzându-se ca o baltă de sânge peste public. Oamenii nu voiau asta; stingheri se simţeau acasă şi la serviciu.

Dar nu ştiau cum să-i contracareze răceala. îi strivea total, când îi veni ideea că un public nedumerit şi enervat ar putea reacţiona chiar mai bine la următorul număr decât un public care râdea.

Schimbă deci tactica şi îşi scoase tricoul alb, ceea ce avu efectul unei ridicări de cortină. Eliberarea sânilor era în mare parte considerată de către femei o înşelătorie, dar în general

publicul nu se îndoia că asista la un spectacol. Miranda spuse că un sân era mai mic decât celălalt şi că bărbaţii, deşi se holbau toată viaţa la ei, nu observau asta. Nu-i plăcea să folosească verbul „a observa”, pentru că, împreună cu întrebarea „de ce?“, expresia „ai observat” anunţa de obicei cele mai jalnice numere de comedie observaţională, dar îi scăpase. încheie cu ideea că raportul dintre circumferinţa unui cerc şi diametrul său era unul dintre cele mai importante din natură şi că el părea inexact, transcendental, că nimeni nu ştia ce se putea ascunde la capătul lui *pi.* Publicul nu găsi nimic de râs în asta, dar în fond era un spectacol filantropic.

— Noapte bună. Quisquilious deblaterations, spuse ea.

Intră în scenă un Phrank cufundat în gânduri, întrucât ştia că ea putea face haz pe chestia asta, dar el n-avea probleme cu sânii.

— Iată că frumoasa Miranda Piano face pentru matematică ceea ce Pitagora n-a putut face niciodată. Vă doresc tuturor quisquilious deblaterations. Miranda, sper că nu te deranjează dacă o să profit mai târziu de amintirea baloanelor tale, nu-i aşa? întreb pentru că n-aş putea fi atât de necurtenitor încât să îmi iau o asistentă pentru o bancă Barclay fără a avea acceptul tău.

Miranda folosi un gest popular şi, în timp ce trecu pe lângă Părul-lui-Isus, îi şopti la ureche:

— O să te strâng de coaie toată noaptea.

Fie pentru că reuşise să-l termine cu prezicerea ei, fie pentru că supraestimase capacitatea de înţelegere a publicului, Părul-lui-Isus începu să înoate în poticneli, spunând

bancurile irlandeze pe care numai irlandezilor li se permitea să le spună acum, deşi se consolase masiv cu eşecul. Singura chicoteală vrednică de luat în seamă o obţinu când întrebă „Ştie cineva ce înseamnă quisquilious deblaterations?”

Nici ceilalţi nu se dovediră mai buni şi când Phrank ieşi ca să încheie întrunirea, începu să delireze despre singurul lucru care, pretindea el, îi adusese o mare bucurie în viaţă: faptul că avea o bancă Barclay într-o fotografie pe care o decupase dintr-o revistă când avea şaisprezece ani, cu o fată cu sânii goi.

— Trebuie să beau, dar nu-mi face plăcere; trebuie să trăiesc cu cineva, dar nu-mi face plăcere.

Menţionă că această legătură durase treizeci de ani şi nu era doar fizică. Purta întotdeauna cu el acea fotografie, într-un portofel, dar pierduse portofelul în urmă cu două săptămâni şi nu va mai avea niciodată o bucurie. Nu erau bani în portofel, doar cartea lui de donator, fotografia împăturită, o reţetă şi adresa lui. Refăcuse toate deplasările, fusese în magazine, la vecini, la secţii de poliţie, dar nu-l găsise. Phrank relată toate astea timp de patruzeci de minute, deşi ultimul spectator evadase cu douăzeci de minute înainte ca el să încheie.

Miranda urmărise cum se topeau spectatorii, în timp ce bea un pahar cu Părul-lui-Isus. în general, oamenii nu sunt duri; nu se înghesuie să-ţi facă servicii, dar foarte puţini sunt dispuşi să ţină piept durităţii. îi urmărise cum îşi făceau curaj să plece, în timp ce Phrank continua să sporovăiască. Se întrebă dacă Phrank o făcea ca să se distreze, ca

să vadă câte tâmpenii puteau suporta înainte de a evada. Văzuse asta pe străzi, când oamenii dădeau bani sau ţigări cerşetorilor şi rămâneau acolo, în timp ce, în loc să spună „mulţumesc”, cerşetorul îşi expunea pe îndelete filozofia de viaţă şi donatorii nu aveau curajul să zică: „Eşti un nimic, un căcat şi ţi-am dat deja bani, doar n-ai pretenţii acum să ascult platitudinile tale împuţite”, tocmai pentru că cerşetorii erau nişte nimicuri, nişte căcaţi care spuneau platitudini împuţite şi nu voiau să rostească nimic care i-ar fi făcut conştienţi de asta.

Ned şedea cu o sticlă de bere în mână, rostind din când în când câte un „quisquilious deblaterations”. încercările tuturor de a-i fura acest cârlig la public nu-l deranjaseră. Ned avea două calităţi sigure; prima era că nu se ducea niciodată acasă din proprie iniţiativă. Era întotdeauna primul care venea la spectacol şi ultimul care pleca. Nu se simţea jignit pentru că nimeni nu vorbea cu el sau nu-l asculta, sau că rockeriţele cele mai hidoase îl ignorau. Şi continua să folosească acest cârlig la public.

Miranda habar n-avea ce însemna asta. Poate că nici Ned nu ştia. Sau poate că ştia şi spera cu disperare să fie întrebat ce înseamnă. Miranda se gândise odată să sape într-un dicţionar, dar descoperise că n-avea rost să se ostenească. Probabil că inventase cuvintele acelea, dar chiar dacă n-aveau nici un sens, era clar ce ţintea Ned cu ele: dezaprobarea, în principiu, poţi trece prin viaţă atâta timp cât ai un cuvânt pentru dezaprobare şi pentru aprobare, şi, la nevoie, dacă ai un cuvânt pentru dezaprobare, susţinându-l, poţi atrage

aprobarea. Intr-adevăr, într-un caz extrem, n-ai nevoie deloc de cuvinte; drept dovadă, vânzătorul bombănitor din Oxford Street. Bombăneala nu e perfectă dacă ai oroare de a fi greşit înţeles, dar în general a fi greşit înţeles nu e mai dăunător decât a fi înţeles.

Şi până la urmă lipsa de haz a cârligului la public al lui Ned nu era un impediment; chiar asta este esenţa poantei, pilotul automat al comediei. Dar ar fi putut fi un cârlig care nu agaţă. Sau poate că el miza totul pe o carte; recurgând la legea comediei conform căreia, dacă repeţi ceva suficient de des, devine mai amuzant. Miranda văzuse asta în realitate; era echivalentul în comedie al situaţiei în care îţi dublezi miza la ruletă ca să-ţi recuperezi pierderile; îţi trebuie curaj ca să încerci să resuscitezi o glumă care a murit, pentru că ai fost nevoit so foloseşti uneori cu mult timp înainte de a se prăbuşi auditoriul. Ned mai avea cale lungă de străbătut. Miranda se uită prin sală, şocată să constate că asta era viaţa ei.

Părul-lui-Isus era exuberant şi prietenos, aşa cum sunt de obicei bărbaţii când cred că în curând se va întâmpla ceva uluitor cu penisurile lor. Se ostenea s-o cunoască mai bine, completându-i formularul trecutului ca să prevină acuzaţia de sex anonim. În acelaşi timp, era pe frecvenţa frazei de patruzeci de minute a lui Phrank şi nu reuşea să decidă dacă Phrank ardea etapele, devansându-şi cu zece ani epoca în care trăia, ca mesager al unui nou gen de râs, o comedie fără umor pentru secolul douăzeci şi unu, sau dacă era doar o persoană care-şi va pune în curând ştreangul de

gât. Nefi- ind sigur dacă Phrank era sau nu prietenul ei, nu făcu nici un comentariu, ca să nu-şi pună în pericol apropiatele ejaculări. Miranda şi el discutară despre cluburi, care le plăceau cel mai mult, şi despre promotori, pe care-i detestau cel mai mult.

Phrank îşi transmisese mesajul sau se săturase să nu aibă public şi li se alătură. Câteva minute mai târziu, reapăru fata cu şapca pusă invers şi îl acuză pe Phrank că îi furase cinci lire din geantă.

Miranda se ridică să plece. Părul-lui-Isus se ridică s-o însoţească şi ieşi în urma ei. Afară, ea se întoarse spre el şi spuse categoric:

— Noapte bună.

— Dar ai spus că... tu... şi cu mine, mormăi el.

— Am glumit, spuse ea, îndepărtându-se.

Nu arăta rău şi fusese o vreme când avusese înţelegere pentru toţi cei de teapa lui; toţi se confruntau cu aceleaşi pericole. Dar situaţia era acum prea gravă pentru o relaţie de camaraderie.

Pierduseră treizeci şi patru de lire în timpul spectacolului de binefacere. Poneiul va avea o noapte grea.

Z

Miranda nu se putea abţine să spumege pentru că până şi ziarul local avea ca articol principal o poveste despre o pisică salvată de pe acoperişul unei biserici şi nu pomenea nimic despre spectacolul de binefacere. Nu era ea omul care să se dea bătut, îşi repeta, pe când cobora împreună cu Viv din taxi şi străbăteau Trafalgar Square cu tot echipamentul.

Se îndreptă spre coloana lui Nelson ca şi cum n-ar fi avut nici o intenţie s-o escaladeze. Simţea

că era, probabil, evident pentru oricine, de la turiştii păduchioşi până la porumbei, ce avea de gând să facă, dai' încercă să alunge gândul din minte.

Important era să iasă din zona în care putea fi prinsă înainte de a apărea poliţia. Se dezbrăcă, în timp ce Viv despacheta rapid echipamentul şi instala scara. Viv spusese de mai multe ori că Miranda era nebună, dar o susţinea; avea exact doza necesară de loialitate şi de ţăcăneală.

Miranda folosi scara ca să se urce pe soclul acoperit cu o crustă de excremente de porumbei. Apoi Viv dispăru, luând scara cu ea, iar Miranda începu să se caţere pe coloana lui Nelson. Văzut de aproape, granitul emana o ameninţare rece şi dimensiunile coloanei erau înfricoşătoare. înfricoşătoare într-un sens care nu-i plăcea. Nu era prea cald, mai ales că nu avea pe ea decât ghetele de căţărat, o centură, un rucsac şi ochelari de soare.

înainta încet. Mai făcuse câteva escaladări pe stâncă şi îşi petrecuse cele şase săptămâni de după spectacolul de binefacere pregătindu-se serios, sau cât de serios era posibil în şase săptămâni. Dar escaladarea coloanei lui Nelson în pielea goală era un extraordinar imbold de a continua; nimănui nu-i place să renunţe când toţi se uită.

La circa nouă metri înălţime, se uită în jos şi avu satisfacţia să vadă o mare mulţime, un ciorchine de aparate de fotografiat şi de filmat şi câţiva poliţişti care nu ştiau cum să rezolve chestia asta. Fu ultima dată când se uită în jos. Se hotărâse să se dezbrace, deoarece nu voia să

escaladeze coloana ca să constate pe urmă că treaba asta nu interesa pe nimeni. Să te caţeri pe coloana lui Nelson ca să mediatizezi suferinţa a doi comici birmanezi era una, dar că asta o făcea o tânără în pielea goală era cu totul altceva.

În plus, îşi vopsise părul în albastru, îşi aplicase un tatuaj cu un dragon pe umărul stâng şi îşi răsese triunghiul de păr pubian. Voia să atragă atenţia lumii asupra spectacolului, nu asupra ei. După cum îi explicase lui Viv: „Nu poţi deveni celebru, cu adevărat celebru, decât printr-o singură chestie. Arhimede – baia. Cristos – răstignirea. Genghis-Han – jafurile. Regele Cnut – plaja. Godiva – despuierea. Newton – mărul. Dacă suntem sortiţi să dăm o singură dată lovitura, să fiu a naibii dacă n-o să mă ţină minte lumea pentru că am lustruit coloana lui Nelson cu curul gol.“

La jumătatea drumului, ura ei pentru comicii birmanezi aproape că îi ardea pielea. Oriunde s-ar fi aflat cei doi, ea se rugă să fie stâlciţi în bătaie. Surplomba coloanei o speria, o dureau toţi muşchii. îşi dorea mai mult decât orice pe lume să renunţe, şi doar pentru că îşi dădea seama de asta îşi continuă ascensiunea. Avu noroc la câteva prize, mult noroc.

Ii luă aproape trei ore să ajungă în vârf. Cincizeci şi şase de metri.

Priveliştea era splendidă, dar puţin îi păsa de ea. O chinuia deja teama de coborâre. Ca de fiecare dată când îţi doreşti ceva în viaţă, când obţii acel ceva, nu ţi-l mai doreşti, îşi luă telefonul mobil şi începu să dea interviuri cu vocea unui muzicolog german.

Privită de sus, Londra părea un haos imens.

Teoria lui Ramsey: dezordinea totală era imposibilă. Ramsey era şi el unul dintre şarlatanii ăia scheletici de la Cambridge care dominau secolul douăzeci. Poate părea un haos, spunea Ramsey, pentru că nu vezi întreaga imagine. Bineînţeles, conceptele precum ordinea şi dezordinea sunt profund umane: umane ca în epoca de piatră. Ce poţi face cu teoriile matematice de ultimă oră? Un fulg de zăpadă preparat acasă care trăieşte în 196 883 de dimensiuni şi are miliarde de miliarde de miliarde de simetrii? Cei care construiseră această coloană ar considera lumea actuală de neconceput.

Nu reuşise niciodată să depăşească nivelul secolului nouăsprezece. Chiar dacă trăia în secolul douăzeci nu putea înţelege cu adevărat matematica, oricât s-ar fi străduit Dumnezeu ştie ce avea să se mai întâmple în secolul următor cu fulgii de zăpadă din cele 196 883 de dimensiuni. Miranda privea Londra şi nu se îndoia că era haotică. La orizont, zărea vag marele zid de foc.

Era cel mai greu lucru pe care-l făcuse. Dar de fapt efortul nu conta prea mult. Se gândi la bietul William Shanks, care îşi publicase calcularea lui *pi* în secolul nouăsprezece. Până la 707 de zecimale. îi luase aproape toată viaţa ca să-l calculeze. Un cretin putea acum să-l scoată într-o secundă cu un jaf de computer luat de la fiare vechi. Şi culmea era că Shanks o dăduse-n bară – ultimele 180 de zecimale erau greşite. Era o celebritate doar în cercurile de matematicieni şi pentru un singur lucru: îşi aruncase viaţa la canal.

Ei bine, poate că n-o să ajung în posteritate, dar fundul meu o s-ajungă cu siguranţă, îşi zise Miranda. Oare am făcut o faptă bună?

E

Tony fii singurul care o recunoscu. Părul albastru şi toate sforile din jurul casei o cam dădeau de gol. Rămăsese fără grai, cuvintele lui dăduseră faliment.

O lună mai târziu, Miranda primi un telefon de la Căpitanul Nepricopsitu'. Fusese solicitat la festivalul de la Edin- burgh, dar nevastă-sa trebuia să nască primul lor copil şi el n-avea chef să rişte să nu fie de faţă. Nu voia Miranda să se ducă în locul lui?

Oamenii observaseră că ea nu-şi lua niciodată angajamente în afara Londrei. Refuzase să meargă la Liverpool, Glasgow, Brighton, Manchester. Presupuneau că era o londoneză înrăită şi nu bănuiau că, deşi detesta Londra, n-o putea părăsi.

Dar Edinburgh! Festivalul era o chestie. Acolo văzuse ea pentru prima dată un monolog pe viu în urmă cu treisprezece ani şi tot acolo întrezărise perspectiva unei cariere. Edin- burgh nu conta prea mult dacă aveai succes în cluburile din Londra. însă pentru ea conta. Dan ştia şi de zidul de foc şi de cât de mult dorea ea să se ducă la Edinburgh să-şi facă numărul. Dar pentru că nu se zbătuse să obţină un angajament, nu i se oferise niciodată unul.

— Drăguţ din partea ta. Da, mi-ar plăcea, îi spuse ea Căpitanului, ameţită de propria îndrăzneală.

Când sosi ziua respectivă, se duse la Euston cu geanta de voiaj, trepidând toată. O mira că Nepricopsita' nu acceptase. Era un singur număr şi în timpul festivalului, dacă publicul dubla profitul, te scoteai. Era oare un semn de slăbiciune din partea lui? Pentru că nu puteai să ştii nicio-

dată. Faptul că publicul părea alcătuit din patru evazionişti fiscali nu însemna că erau doar evazionişti. Puteau fi patru producători de televiziune. Sau patru persoane care se culcau cu producători de televiziune. Sau patru persoane care fuseseră colegi de şcoală cu producători de televiziune. Sau patru persoane care se culcau cu persoane care împărţeau droguri persoanelor care fuseseră colegi de şcoală cu producători de televiziune. Indivizi sau un individ care puteau transmite noutăţile din domeniul comediei acolo unde era nevoie.

Sau, ca în cazul lui Catford Stan, cineva căruia îi plăcea atât de mult numărul tău, încât îţi lăsa moştenire cincizeci de mii de lire prin testament. O reprezentaţie putea schimba totul. De nouă sute nouăzeci şi nouă de ori nu schimba nimic, dar nu ştiai niciodată când se ivea şansa. Căpitanul Nepricopsita' manifesta simptome de incompetenţă; dacă dai prioritate soţiei, meriţi această şansă? N-ar trebui să fie ea acordată celor care ar face orice s-o obţină?

începuse să transpire, în timp ce se apropia de tren. Parcă mergea pe jos de cinci ani. Aproape că nu se simţea în stare să urce. Ceilalţi pasageri păreau plictisiţi, gândindu-se la drumul de cinci ore până la Edinburgh. Nu exista fiinţă umană care să-şi fi dorit vreodată să fie plictisită cum era ea în momentul acela. Se gândise că după ce se va urca în tren se va îndopa cu pilule ca să adoarmă, dar voia să fie trează când se va ciocni de zid.

Se aşeză pe locul ei, cu muşchii încordaţi. Trebuia să-şi mobilizeze toată voinţa ca să stea liniştită. Nu prea-i păsa ce avea să se întâmple, cu

condiţia să n-o podidească plânsul.

Zidul de foc apăruse când se apucase de comedie. Era într-o maşină care mergea spre Windsor, când o cuprinsese o panică incontrolabilă, în timp ce maşina se apropia de Heathrow. Văzuse în faţă un zid de foc, ca o tapiserie roşie atârnată la orizont; fără să spună nimănui ce vedea, îi ceruse şoferului să oprească, ieşise la marginea drumului şi pornise înapoi spre oraş, pe jos. Şi alte ieşiri se terminaseră cu o retragere, când stabilise că zidul înconjura Londra pe o rază de cincisprezece-douăzeci de kilometri de centru. Focul nu era fierbinte, dar împrăştia frică. Ii plăceau multe feluri de frică, dar nu ăsta.

Când trenul porni, închise ochii ca să-şi calmeze senzaţia de leşin. Dacă murea, murea. Nimeni nu trăieşte veşnic.

E

Primul lucru pe care îl făcu Miranda după ce coborî clă- tinându-se din tren fu să se ducă să-şi cumpere o pensetă. Avusese de gând s-o şterpelească, dar când intră în farmacie vânzătorul îi spuse bună ziua pe un ton foarte serios.

Chestia o şocă, pentru că la Londra necunoscuţii ţi se adresau numai când voiau să te tragă pe sfoară într-un fel sau altul, în vreme ce la Edinburgh politeţea încă funcţiona, sau cel puţin locuitorii erau mai prietenoşi.

Miranda fusese atât de preocupată de călătoria cu trenul, încât abia în ultima oră începuse să spumege gândin- du-se la dezertarea de la datorie a celei de-a opta pensete. O ascundea oare Tony, jucându-i o festă? În acest caz, o ascunsese bine, pentru că scotocise zile în şir prin toate cotloa-

nele apartamentului, fără succes. Intra oare pe furiş un spărgător în apartamentul lor şi nu-l ispitea nimic în afară de penseta cea bună? Deschidea oare un univers alternativ o intrare cât o pensetă în baia lor, din când în când? Suferea oare Miranda de o bizară formă de amnezie care o făcea să arunce penseta preferată?

Se cază la hotel, se pregăti, îşi puse tricoul alb nepurtat. Un tricou proaspăt, nepurtat şi nespălat îţi dădea o senzaţie de puritate cu care nu te mai întâlneai niciodată.

Deşi avea o hartă, îşi acordă de două ori mai mult răgaz decât era necesar pentru a ajunge la destinaţie, i se prezentă directorului, mâncă un sandvici şi aşteptă. îl întrebă pe director cum mergeau celelalte numere, iar el spuse „bine“ pe un ton care sugera că fuseseră catastrofale. Adevărul nu prea avea legătură cu acest gen de afacere.

Urmări publicul intrând agale în cortul în care urma să joace. Chiar şi la zece minute după începerea anunţată, înăuntru erau doar cinci persoane. într-o vreme, ar fi dat drumul la artificii şi pentru cinci, dar acum... Era ca ascensiunea pe coloana lui Nelson, odată ce te căţărai acolo, nu mai voiai decât să continui.

— La ce vă aşteptaţi? îşi întrebă Miranda publicul.

Văzu o femeie din Orientul Mijlociu, cu o mapă, hârtie şi pix, care părea nerăbdătoare, ca şi cum cariera ei ar fi depins de spectacol. Mai erau acolo domnul şi doamna Nordici Cuviincioşi, fie germani, fie scandinavi, cu haine cuviincioase, ochelari cuviincioşi, stând cuviincios, şi două eleve de prin

partea locului. Toţi păreau speriaţi. Păcat că nu poţi lua spaima asta cu tine, reflectă Miranda, cu gândul departe de spectacol. Puteai să faci o mică avere din şantaj. Toţi erau convinşi că aveai această... *putere.*

— Am o problemă cu penseta, să v-o spun şi să vedem dacă îmi daţi vreo idee.

Miranda schiţă poveste pensetei care dispărea. Nu înţelesese niciodată de ce unii comedian ţi urmau o terapie. Era ca şi cum un bodyguard ar fi avut un bodyguard.

Spectatorii nu-i dădură nici o idee. Stăteau cu privirile pironite-n pardoseală. Domnul şi doamna Cuviincioşi erau evident ruşinaţi că nu trecuseră testul.

— Bine, spuse Miranda, fac un târg cu voi. în celălalt cort joacă un american foarte bun, pe care mi-am dorit întotdeauna să-l văd. Biletele pentru acest spectacol costă încă două lire, dar eu vă pot băga. Vă convine?

Miranda îşi conduse publicul afară din cort şi în jurul unei părţi a celuilalt. îşi scoase briceagul, tăie o intrare şi intră, apărând, ghemuită, împreună cu cei aflaţi în grija ei, de sub un rând de scaune. Americanul îi văzu şi îl enervă, desigur, fojgăiala lor şi faptul că nu plăteau, dar se afla în toiul unui lung monolog de rutină care-l îngrijora, aşa că se decise să nu-şi irosească umorul cu ei.

Domnul şi doamna Cuviincioşi îndeosebi erau atât de încântaţi de această intrare forţată, încât aproape că nu dădeau nici o atenţie monologului. Miranda îşi dădea seama că această escapadă avea să fie repetată de multe ori pe ţărmurile baltice. Se înălţau în carlinga comediei înseşi.

Americanul era, după cum auzise Miranda, bun. Fata avea sentimente amestecate; se bucura că îl putea tăia de pe lista ei de monologuri, dar era deprimant că exista acest continent cu imense fabrici producătoare de numere comice, pe care le răspândea în lume. Era şi aşa destulă concurenţă.

Miranda se enervase acum pe ea însăşi pentru că nu continua. Dar deja nu mai avea chef să joace. îi mergea mai bine, dar era mai puţin hotărâtă. Intrai în această meserie cu speranţe atât de mari... Ea nu reuşise. Simţea cum cariera ei se prăbuşea, împleticindu-se ca un şarpe aruncat într-un butoi cu bere.

Ar fi trebuit să continue; dar putea pretinde că era o cotitură prea îndrăzneaţă: umor agresiv, divertisment vampiric, metaspectacol şi nu doar o capitulare. Putea să iasă din impas luptându-se. Dar ar fi trebuit să continue.

Chiar dacă totul se terminase, nu trebuia să cedeze.

E

Afară era o beznă cum nu mai văzuse. O beznă care primise întăriri. Bezna a două nopţi care se amestecaseră. Şi ca să-i pună capac, cineva stătea pe umerii ei. Cineva mare.

Semnele erau convingătoare, aşa că se întoarse la hotel cu taxiul. Hotelul era surprinzător de ietfin, dar foarte departe. Serviciile nu se extindeau mult dincolo de predarea cheii.

Era abia zece şi jumătate, dar se băgă direct în pat. Se bucura că nu se afla prin preajmă nici o cunoştinţă, ca să trebuiască să se dea vioaie. Fusese o zi care trebuia uitată. Mersese la culcare obosită şi tristă, aşteptându-se ca gândurile să-i dea un pumn care s-o adoarmă pe loc. Dar nu,

gândurile i se limpezeau tot mai mult şi dormitorul se transformă dintr-un spaţiu locuibil în spaţiu cosmic. Se pomeni că pluteşte într-un mare vid, cu nemărginirea îndesată în inima ei, un vid gol şi plin în acelaşi timp: gol de confort şi plin de frică. O spaimă pură, virgină, introdusă din afara universului.

N-avea rost să încerce să scape de această groază raţionând. îmbuibarea era singura soluţie. Se îmbrăcă din nou. Exista pe undeva un club deschis şi noaptea pentru artişti. Fata de la recepţie nu ştia unde era. Miranda primise detalii, dar niciodată nu păstra bucăţelele de hârtie. I se păreau agresive; întotdeauna se adunau în jurul ei şi încercau s-o îngroape.

în speranţa că avea să fie acostată, se întoarse în oraş. Era acea perioadă a nopţii când se presupunea că femeile singure erau atacate. Se învârti cam o oră, întrebând unde se afla clubul respectiv; era enervant că toţi ştiau de el şi că nu era departe, dar nimeni nu-i putea da o informaţie precisă sau utilă. O dureau picioarele şi trecătorii se răreau, erau mai puţini oameni, mai puţine grupuri şi mult prea multe perechi. Unde erau bărbaţii care te pişcau de fund, acum, când avea nevoie de ei?

Un grup de trei băieţi blocau trotuarul în faţa ei. Aveau douăzeci şi ceva de ani, dar ea nu de conversaţie avea chef.
Se postă în calea lor şi se pregăti să pună o întrebare stupidă de turist, pentru a nu lăsa nici o îndoială asupra statutului ei de turistă care căuta o plăcere trecătoare. Nu te puteai baza pe bărbaţi să facă prima mişcare; păreau să existe doar două modele, spintecătorii care încercau să-ţi sfâşie

hainele de pe tine înainte de a-ţi spune bună ziua şi telepaticii care se căzneau să te dea gata cu vorbe când o şterseseră deja după colţ şi se aflau în siguranţă la două intersecţii depărtare.

Unul dintre băieţi se desprinse brusc de grup, se trânti pe trotuar şi începu să-şi verse pe el conţinutul stomacului.

— E solistul celei mai mari formaţii din Dunfermline, spuse unul dintre ceilalţi cu mândrie şi cu o lipsă de curiozitate erotică total nesugestivă pentru procesul evoluţionist.

Zece minute mai târziu, Miranda găsi nu doar una, ci două perspective splendide. Mai întâi văzu un bărbat scund şi îndesat, cu o jachetă de piele neagră de pilot, şi se bucură. Nu era o raţie de soldat, ci o cutie de picnic, demnă de admirat, îşi compuse un zâmbet şi solicită informaţii.

Nu se ştie de unde se materializă brusc un alt mascul solid, chipeş, care se oferi s-o îndrume. Cât ai zice peşte, cei doi se luară la pumni ca să se cunoască mai bine. Poliţia sosi atât de repede, încât probabil că monitorizase întregul spectacol, şi îi luă în primire pe cei doi pugilişti. Miranda le zâmbi îmbietor poliţiştilor, dar nici unul nu se oferi s-o însoţească înapoi la hotel.

Ajunsă incontestabil la capătul liniei, Mirana chemă un taxi, amintindu-şi de câte ori fusese molestată de şoferii de taxi când chiar n-o interesa chestiunea. Tortură pe roţi.

Şoferul care veni nu era respingător şi probabil că fusese considerat atrăgător cu câţiva ani în urmă de femeile nepretenţioase. Acum era căsătorit şi avea copii, aşa că nu era cazul să-şi sugă burta şi purta un pulover oribil, pe care nu i-l

dădea nevesti-sii să-l arunce, pentru că reprezenta independenţa lui, personalitatea, teritoriul, însuşi şinele lui. Un fuior de păr îi ieşea din urechea stângă. Miranda se întrebă dacă ar fi putut suporta aşa ceva; dar asta era, uneori surprizele plăcute aveau ambalaje urâte. Puloverul era totuşi ca o declaraţie scrisă care atesta că purtătorul lui nu avea gust, educaţie sau aspiraţii şi nici nu va avea vreodată. Miranda nu prea avea timp pentru oamenii care nu priveau în jur. Dar, desigur, miopia are avantajele ei. De ce scrie în reviste că trebuie să recunoşti că ai o problemă înainte de a putea să faci ceva în privinţa ei? Să zicem că vrei să fii campion olimpic la o sută de metri, că este singurul lucru pe care ţi-l doreşti în viaţă; dar ai o problemă. Ai toate calităţile care garantează ineligibilitatea. Ai un fizic neadecvat, n-ai făcut niciodată sport, te mişti foarte încet chiar şi pentru o persoană care n-a făcut niciodată sport, fumezi şaizeci de ţigări pe zi, refuzi să primeşti sfaturi de la persoane care ştiu câte ceva despre alergări şi eşti atât de dezorganizat, încât chiar dacă ai putea alerga, n-ai fi în stare să te înscrii într-un club sportiv sau să vii la o şedinţă şi n-ai participat la nici o cursă. Nu e mai bine să crezi că lumea te pedepseşte şi că talentul tău a fost ţinut ascuns de invidie şi ghinion?

li întinse o bancnotă de cinci lire şi îl întrebă:

— Pari puţin obosit, ce-ar fi să intri să te relaxezi un pic?

— Cred că eşti cam bolnavă, comentă el, în timp ce demara.

În hotel, recepţionera era încă la post. Miranda observă un pat de campanie şubred în spatele recepţiei.

— Camera nouăsprezece, te rog. Stai trează toată noaptea?

— încerc să pun capul jos câteva ore, răspunse ea cu un zâmbet de îndelungată suferinţă.

— Ascultă, nu-ţi fac avansuri sexuale, dar ce-ar fi să urci puţin în camera mea?

Recepţionera o privi fără nici o expresie.

— Sau, dacă preferi, îţi fac avansuri sexuale. Miranda nu suporta să petreacă noaptea aceea singură. – Cum vă permiteţi să vorbiţi aşa cu mine?

— Voiam doar...

— Dacă nu vă cereţi scuze, nu vă dau cheia.

Miranda se gândi să-şi petreacă noaptea la recepţie. Era lumină şi ar fi avut companie.

— Sunt actriţă de comedie. Nu mă pot abţine. îmi cer sincer scuze.

Miranda luă apoi cheia şi execută câteva lipăieli cu limba. Chiar nu se putu abţine.

Intră în cameră, sperând că plimbarea îi băgase ceva oboseală în vene. Se aşeză în fotoliu şi aşteptă să vadă ce se petrecea în interiorul ei. Treptat, începu să simtă că avea loc ceva îngrozitor în pieptul ei, o atrocitate care se acumula. Coborî din nou.
Recepţioneră flutură un cuţit de deschis plicuri şi şuieră: – Muşc.

Miranda reuşi s-o asigure că nu dorea decât un magazin non-stop de unde să-şi cumpere ceva de mâncare. Fata o îndrumă spre un garaj aflat la câţiva paşi. Când intră, Miranda descoperi panaceul cu pantaloni. Era de serviciu un tip vesel, îmbrăcat cu o salopetă, care nu se prefăcea că nu se holba la sânii ei. Avea păr negru şi creţ, ceea Miranda aprecia foarte mult. Cumpără un pachet

de ţigări şi o ciocolată.

— La ce oră scapi?

Tipul rămase surprins, dar nu prea surprins.

— Abia mâine-dimineaţă, la opt.

— Nu prea merge treaba, nu? De obicei nu fac chestia asta... dar ce-ar fi să vii la mine? Stau imediat după colţ.

— Imediat după opt.

— Am nevoie acum de cineva.

— Poţi veni cu mine în apartamentul conducerii, din dos.

— De ce nu vii tu la mine la hotel?

— Eşti nemaipomenită şi aş vrea, dar dacă plec, mă concediază.

Nu era suficient de convingător pentru Miranda: trebuia să admită ea era mai importantă decât Mcjob-ul lui. El îşi dădu seama de asta.

— Cum te cheamă?

— Miranda.

— Miranda... Declan. Miranda, ştiu că am o slujbă de căcat. Crede-mă, ştiu asta mai bine ca oricine, dar am nevoie de ea o vreme.

Declan strângea bani pentru o vacanţă în Bali. Era de serviciu de aproape două zile; salariul era de batjocură, dar mai scotea ceva bani vânzând bere pe şest unor clienti preferati. Putea să deconecteze camerele de supraveghere, dar şeful lui avea obiceiul să apară la prima oră neanunţat. Tipul îi amintea de Owen şi observă că îi plăcea de el. O parte din ea se gândea să-i ofere cele treizeci de lire ca să vadă dacă asta îl va impresiona, o altă parte se gândea să stea acolo câteva ceasuri mâncând alune, dar partea mai tare îi spunea să plece. Era într-adevăr disperată, dar nu putea face fapte atât de disperate. Ii spuse noapte bună lui

Declan, gân- dindu-se că dacă pornea atunci spre gară, putea să prindă un tren spre Londra. Ajungând la hotel, intră şi declanşă alarma de incendiu, în speranţa că va scoate în stradă o companie plăcută pentru ea. Rezultatul fu dezamăgitor: pensionari, o grupă de cercetaşi şi un american bondoc, care nu înţelese că i se făcea o propunere.

N-avea încotro, trebuia să meargă pe jos până la gară. Spaima nu funcţionează bine când mergi pe jos. De acum înainte, va rămâne în zidul de foc. E

— Te-aş ruga să nu mai mănânci cu atâta poftă.

— Poftim?

— Mănânci cu prea multă poftă.

Tony îşi puse jos tacâmul.

— Asta-i culmea!

— Nu e deloc. E nedrept să mănânci cu atâta poftă.

— Dar dacă n-aş mânca plin de poftă ce ai gătit tu ar fi o problemă, nu?

Miranda luă o gură de apă.

— Nu mă plâng că-ţi place mâncarea. N-auzi? Ţi-am cerut doar – politicos – să nu mai mănânci cu atâta poftă.

— Ce importanţă are pentru tine?

— Când văd cum înfuleci fericit îmi creşte pofta de mâncare şi nu vreau să mănânc prea mult.

— Miranda, n-aş vrea să fiu nevoit să te omor…

Respiraţia lui Tony se acceleră. Mirandei nu-i era frică; accesele lui Tony mai degrabă o plictiseau. Se învârtea prin cameră ca şi cum ar fi căutat o toaletă de care avea mare nevoie, schimbând direcţia la fiecare al doilea pas. Apoi

băgă mâna în acvariul cu peşti aurii, scoase unul şi-l aruncă în sus. După ce ateriză, îl proiectă cu laba piciorului drept în perete. Peştii erau ai lui Tony. Peştele rămase o clipă agăţat de perete înainte de a coborî pe covor. Tony se prăbuşi lângă peştele auriu.

Coloana lui Nelson trebuia reevaluată. în ciuda tuturor eforturilor ei de a nu lăsa interesul faţă de sine să-i influenţeze acţiunea, îşi dădea seama acum că întregul demers fusese declanşat de împunsăturile lui Tony. Nu venise dinlăuntrul ei. Nu conta. Cercetându-şi memoria, singurul gest de pură generozitate şi altruism pe care-l găsi fu cel al lunganului care-i oferise un scaun cu câteva luni în urmă. Singurul moment de nobleţe în istoria omenirii; un scaun întins pe o distanţă scurtă într-un club de comedie.

— Nu te interesează cum arăt? întrebă ea.

Singura reacţie a lui Tony fu o uşoară clătinare a capului.

— Vreau să arăt bine pentru tine.

Miranda îşi mai tăie o bucăţică de piept de curcan.

— Care e singurul lucru pe care nu-l poţi face în vis?

Tony observa în aer ceva ce ea nu vedea.

— Poţi face aproape orice în vis. Poţi comanda o armată. Poţi face o baie. Poţi zbura fâlfâind din braţe. Poţi juca pocher cu morţii. Dar un singur lucru nu poţi face. Ştii care este? Tony, vorbesc cu tine.

Miranda mai luă o îmbucătură.

— Mă uimeşti, Tony. Vorbeşti mereu despre importanţa comunicării.

Tony nu-şi lua ochii de la peştele lui auriu.

— Singurul lucru pe care nu-l poţi face în vis este să visezi. Dacă visezi că eşti vraci, nu poţi să clipeşti de patruzeci de ori şi să visezi că eşti o autoritate mondială în păsări colibri. Poţi să visezi că eşti vraci şi pe urmă să devii colibrist, dar nu poţi visa că eşti un vraci care visează că e colibrist. Asta ne spune ceva. Şi e o bună metodă de a verifica dacă eşti sau nu treaz; dacă nu poţi visa, e un vis.

— Miranda, ai nevoie de ajutor.

— Eu dau şuturi în peştişori aurii? Ţi se răceşte mâncarea.

— Ar fi cam greu să nimeresc doza potrivită în care să mă bucur de ea.

— Gândindu-mă mai bine, îmi dau seama că am greşit; mai e ceva ce nu poţi face în vis.

— Da, spune.

— Nu poţi să mori.

Sună telefonul. Cum nu răspunse nimeni, intră în funcţiune robotul. Viv începu să transmită un mesaj.

— N-ai de gând să ridici telefonul? întrebă Tony.

— Nu, spuse Miranda. îţi dai seama că dragostea este doar suferinţă pusă deoparte?

în timp ce se îndrepta spre metrou, Miranda auzi strigăte de „poliţia înarmată[14], pocnituri şi apoi, de după colţ, un negru se vărsă pe trotuar în faţa ei, ţinându-se cu mâna de dosul coapsei drepte, cu o vagă suferinţă, ca şi cum ar fi avut o crampă.

Păşi peste el fără să se gândească, în timp ce trei poliţişti se repeziră să formeze o colivie umană în jurul lui, şi plecă spre metrou. După aceea, se gândi că ar fi putut fi periculos, dar nu-i păsa.

Gândurile ei fuseseră în altă parte şi în Brixton n-aveai încotro, trebuie să păşeşti peste orice îţi oferea High Street. Intri în vânzoleala din Brixton. Treci peste, păşeşti, o ştergi. Treci peste, păşeşti, o ştergi, până când ai scăpat.

Nu ştia ce nu era-n regulă în Brixton; se afla, poate, pe o falie de unde ieşea o spumă ciudată, o falsă bere, din măruntaiele pământului; materie de răcnit pentru cei care răcneau, mai multă nebunie pentru nebuni, mai multă sălbăticie pentru sălbatici, mai multă criminalitate pentru criminali. Exotismul din cele mai îndepărtate ţinuturi roia spre High Street, singurul loc unde nimeni nu putea fi nelalocul lui.

Producătorul de televiziune dispăruse primul, apoi recepţionera franţuzoaică şi acum, în sfârşit, dispăruse şi biroul.

Miranda se uită prin biroul gol; nu mai rămăsese acolo decât o masă, un coş de hârtii găurit, două cărţi de telefon într-un colţ şi câteva plicuri vârâte pe sub uşă. Afişul „De închiriat” putea da naştere unor interpretări greşite. Decise că acum putea să renunţe la urmărire.

Auzi nişte paşi urcând scara şi descoperi cu cea mai mare uimire şi dezamăgire că era Ned, care o salută dând din cap, aruncă o privire în birou, încercă uşa, apoi intră şi se aşează pe cărţile de telefon.

Miranda se miră că nu încercase un „quisquilious deblaterations”, pentru că împrejurările ar fi cerut-o, dar probabil că Ned intuia că Miranda nu era o simpatizantă a acestui ttuc.

— Nu cred c-or să se-ntoarcă, Ned.

Ned ridică din umeri.

— O barcă veche, botezată Alf.

— Sper că nu exersezi cu mine un nou număr, Ned.

— Bărcile vechi ne îngreunează viaţa.

— Bărci vechi?

— Da. Nu vreau să fac greşeala de a folosi un cuvânt precum dorinţă, năzuinţă, aspiraţie. Problema acestor cuvinte este că au fost strivite de prea multă folosinţă şi contaminate rău de-a lungul mileniilor, şi de aceea şi-au pierdut sensul sau au căpătat prea multe sensuri. În orice epocă, dorinţele, năzuinţele, ambiţiile şi visele sunt calităţi care au fost considerate esenţa fiecărui individ; toţi ne lăsăm copleşiţi de respect şi de teamă în faţa ambiţiei sau a succesului, şi, chiar dacă adopţi atitudinea opusă şi respingi ambiţiile lumeşti, ele tot rămân ţinta atenţiei noastre. Indiferent dacă umbli după plăceri trupeşti sau nu, tot te gândeşti la ele. Folosind aceste cuvinte, te înrolezi în străvechea bătălie, în timp ce o barcă veche face o treabă mai bună, purtând în ea adevărul. Iar ceea ce tu numeşti dorinţa de a ajunge în televiziune sau speranţa de a te căsători şi de a avea doi copii, un gard viu şi un câine, toate astea eu le numesc bărci vechi.

— Dar de ce bărci vechi? întrebă Miranda.

N-avea altceva de făcut.

— Bărcile poartă cu ele natura trecătoare şi schimbătoare a dorinţelor noastre, îndreptate spre noi, apoi duse pe mările neprevăzutului. Este la fel de absurd.

— Da, absurditatea trebuie inclusă.

— Şi vechile sublinieri că deziderateleе noastre sunt fragile şi lipsite de valoare.

— Şi Alf ce înseamnă?

— Alf este ceea ce se numeşte în general celebritate. Dau uneori nume bărcilor vechi pentru a le face şi mai ridicole.

— Şi trece ziua mai uşor cu Alf şi cu celelalte bărci vechi?

— Greu de spus.

— Rămâi?

— N-am altceva de făcut.

După încă o lovitură dată carierei, Miranda îl părăsi pe Ned şi se duse să târguiască în secţia de alimente de la Marks and Spencer's. Nu se ostenea niciodată să-şi aleagă coada la care să stea, pentru că nimerea întotdeauna la cea mai rea; cea cu o casieră tâmpită care se bloca la un articol sau la clientul care plătea în monede extrase agale din mai multe buzunare. Era clar că toţi credeau că nimeriseră la coada cea mai rea, ceea ce nu putea fi adevărat. Care era explicaţia? Că pe unii nu-i preocupă chestia asta? Că oamenii de la cozile care se mişcă repede nu sunt cetăţeni, ci extratereştri dintr-o altă galaxie şi care irită permanent omenirea irosin- du-şi mai puţin timp la cozile din supermarket? Sau că unii cumpărători neagă că s-au aşezat la o coadă rea, aşa cum miliardarii fac caz de costul vieţii pentru a fi luaţi drept muncitori obişnuiţi?

Un old comptonist‡ (tuns numărul unu, cu jachetă de piele trei sferturi) din faţa ei se arătă a fi enervarea-surpri- ză a cozii ei. Miranda îl urmărea cum scotocea nedumerit şi lent prin despărţiturile şi conţinutul genţii de umăr; chestia asta o înnebunea, pentru că în timp ce făcea asta, nu-şi golea coşul pe banda rulantă. Cotrobăiala lui

---

‡ Crescut pe Old Compton, centrul comunităţii *gay* din Londra. (N. t.)

urma să mai adauge patruzeci de secunde sau cel mult un minut la durata înaintării şi Miranda recunoscu, în timp ce citea ingredientele bomboanelor, că nu se grăbea şi că un minut câştigat n-avea să-i schimbe calitatea vieţii, dar îi stătea în gât. îşi găsi consolarea în ingrediente. Praf de ananas. Praf?

Tipul era reporter; trebuia să raporteze într-un loc anumit la o anumită oră şi să facă o anumită treabă. Cercelul şi tatuajul lui veneau cu o întârziere de patruzeci de ani să-l proclame un rebel, un avanpost al autoguvernării (în fond, cine avea un inspector financiar fără inele prinse de sfârcuri?). Despre biroul lui pretindea, probabil, că nu era un birou; lucra pentru o companie de design, o companie de discuri sau, în cel mai rău caz, pentru o firmă de relaţii cu publicul. Dar banii veneau în fiecare săptămână şi vocile ca- re-i spuneau ce să facă apăreau din afara capului său.

în timp ce produsele lui înaintau prin faţa caseriţei, old comptonistul rămase nemişcat. Nu făcu nici un efort să şi le bage în pungi şi începu să-şi caute cartea de credit doar după ce i se comunică totalul. Exasperant era că tipul se gândea şi la ceilalţi. Evident, era îngrijorat că guvernul nu făcea mai mult pentru ţările sărace. Cu siguranţă era îngrijorat pentru animale şi tratamentul la care erau supuse. Şi în ciuda pachemlui de ţigări necunoscute care-i ieşea din geantă, era îngrijorat pentru componenţa aerului şi porcăriile poluante practicate de companiile multinaţionale. Dar nu-şi făcea griji pentru clienţii din urma lui.

Acesta era motorul exasperării; faptul că nu se

considera un indiferent. în opinia lui, era un prieten al universului, gata să împartă compasiune douăzeci şi patru de ore pe zi. Dacă ar fi încercat să fie enervant, n-ar fi fost; ea s-ar fi putut răzbuna neambalându-se. Era supărător faptul că rămânea pentru totdeauna împotmolit într-un scenariu al îngrijorării.

Miranda avea pregătite câteva înjurături alese; dar n-ar fi făcut decât să-i întărească opinia despre el însuşi ca justiţiar agresat, hărţuit de egoistoizi isterici. Aşa cum lumina poate fi şi undă, şi particulă, la fel o persoană poate fi şi bună, şi rea, un tren şi un cangur în acelaşi timp.

De ce exista această aspiraţie de a evita banalitatea? Miranda îi dispreţuise întotdeauna pe reporteri, dar numai din cauză că erau fricoşi, că nu erau expuşi pericolelor, nu pentru că le dispreţuia munca plictisitoare. Old comptonis- tul nu voia să fie confundat cu un salariat. Dorea să fie etichetat drept unul dintre reprezentanţii festivalului Tohn-Bohn. Un om cu imaginaţie, propulsat de puterea ideilor, nu unul care răspunde la telefon. Un lacheu pe Bani Mulţi, unul dintre tipii cu imaginaţie incontrolabili, care se joacă manevrând culori, cuvinte sau ritmuri, şi nu unul care pescuieşte prin şanţuri, stând în uniformă, alături de nenu- măraţi pescuitori în şanţuri, care fac treburi murdare ce nu pot deveni niciodată interesante. O fi palpitant să lucrezi pe Bani Mulţi, dar nu te face cu nimic mai bun. Old comp- tonistul credea că putea să-şi dea cu alta la fel cum şi-ar fi dat cu un aftershave. Barca veche. Barca veche.

Goana ei după celebritate era totuşi acelaşi

lucru văzut din alt unghi. De ce umbla după ea? Era cu siguranţă o barcă veche, dacă existase una vreodată? Oare pentru că întrezărea ceva după ce ar fi trecut de linia de sosire? Chiar avea vreo importanţă dacă publicul o remarca sau nu? Aplauzele puternice aveau s-o facă mai puternică? Şi ţinând seama de incontestabilul prost gust al publicului, aplauzele lui meritau efortul?

— Ia zi, celebritatea e un lucru bun sau rău? îl întrebă ea pe bărbatul din spate.

— Aş zice că bun... pentru că e destul de greu să fii celebru fără să ai bani.

Un răspuns meritoriu. Miranda începu să-şi împacheteze cumpărăturile. Old comptonistul era tot acolo, la capătul tejghelei, ocupa loc şi îşi mângâia geanta de umăr. îşi pusese nişte ochelari de soare de genul escadronul morţii, probabil ca să pară un dur. Chiar şi cu ochelarii de soare, părea la fel de periculos ca o pungă de hârtie. E clar că dacă ai nevoie de un accesoriu ca să pari dur, nu-ţi iese; condiţia este să fii neiertător şi fără ochelari de soare. Sau poate pentru că toţi credeau că era o condiţie greu de îndeplinit se ajunsese la stadiul în care durii nu puteau pleca de acasă fără ochelari, fiindcă lumea se aştepta să-i poarte.

Nu-şi amintea dacă Lee purtase vreodată ochelari de soare. Apoi, desigur, Lee nu era un dur. Scund, chel înainte de vreme, avea douăzeci şi ceva de ani şi aspira deja la titlul de cel mai plicticos bărbat pe care-l cunoscuse ea, da, dar era singurul gangster cu care lucrase.

îl întâlnise pe când se angajase chelneriţă la un bistrou şi Lee era ajutor de bucătar, ceea ce

însemna că el făcea toţi cartofii prăjiţi. Deşi Lee aparţinea altei categorii decât bombănitorul de pe Oxford Street, repertoriul lui se învârtea în jurul cuvântului „da“, cu trei intonaţii care exprimau la alegere uimire, acord şi agresiune. în timpul unei pauze în care citea ziarul, Miranda simţise că Lee stătea mai aproape de ea decât era necesar pentru a deschide o pungă de cartofi pai. Era genul de atitudine pe care o adoptau bărbaţii când se pregăteau să te invite să ieşi cu ei. Dar el se mulţumi să se uite cu jind la cartofii negătiţi. Trecuse momentul.

Câteva luni mai târziu, Miranda aflase cu surprindere că Lee fusese arestat pentru uciderea a doi instructori de tras cu arcul, împuşcaţi în timp ce beau ceai într-o cafenea din Ipswich. Când se dusese la tribunal ca să verifice ce era de fapt acel Lee, Miranda îl văzuse cum primea căscând două sentinţe pe viaţă pentru uciderea a doi oameni pe care nu-i mai întâlnise înainte, doi oameni care nu-i făcuseră nici un rău şi nu-l jigniseră în nici un fel şi, pe deasupra, doi oameni care nu erau cei pe care fusese plătit să-i ucidă. Pe lângă că avea o incompetenţă crasă, Lee fusese dat în gât de patronul lui, care sunase la poliţie cu cinci minute înainte ca Lee să fie implicat în acţiune, recunoscând că îl angajase ca să-i lichideze doi vecini cu care avea un conflict privind gardul viu, pentru că între timp se răzgândise. Confirmare nesolicitată a bărcilor vechi ale lui Ned.

Cele patru mii de lire cu care fusese plătit Lee fuseseră găsite în patul lui.

Miranda încercase să scoată ceva comic din asta, dar nu reuşise. Nici nu fusese în stare să

priceapă de ce.

Pentiu că îi era sete, intră într-o cârciumă de pe Brewer Street şi comandă o bere. Nu înţelesese niciodată de ce oamenii spuneau că îşi îneacă necazurile în băutură. Era, probabil, un mit inteligent inventat de industria băuturilor alcoolice, pentru că Miranda nu vedea cum puteau câteva pahare de băutură s-o facă să uite că nu reuşea să intre în televiziune sau oriunde altundeva. Ea nu voia să bea, ea voia o intrare în televiziune. Era ca şi cum ţi-ai fi dorit nişte pantofi noi şi cineva ţi-ar fi spus că primeşti în schimb un arici la cuptor. Nu-i venea în minte nici o cunoştinţă care îşi revenise sau măcar se simţise uşurată după ce băuse. Băutorii ca Phrank continuau să bea pentru că toată lumea avea convingerea fermă că te făcea să te simţi mai bine, exact aşa cum în urmă cu o mie de ani exista ideea că dacă ţi se făcea o gaură în cap îţi trecea durerea sau că dacă strângeai pe cineva de gât asigurai o recoltă bogată. Să facă din chestia asta un monolog, sau să contacteze Asociaţia Producătorilor de Vinuri şi să ameninţe că demasca toată tărăşenia dacă ei nu ciripeau?

În cealaltă parte a cârciumii, văzu o bătrână oarbă, rebegită, pipăindu-şi drumul cu bastonul alb spre uşă. Se gândi să se ridice şi s-o ajute, dar erau destui oameni mai aproape de ea şi dacă ei nu se oboseau, de ce să salveze ea civilizaţia? Dacă ar orbi, n-ar ieşi din casă, îşi spuse Miranda, şi cu atât mai puţin ar naviga prin centrul Londrei.

Oarba ajunsese la uşă, când un negru uriaş îi tăie calea, absorbit într-o conversaţie animată cu doi însoţitori. Se ciocni de ea. Legile fizicii păreau

să fi luat o pauză de prânz, pentru că el se trezi pe jos, în timp ce, incredibil, femeia se echili- bră, râmase în picioare şi îşi continuă drumul, ieşind pe uşă, ca şi cum n-ar fi observat că o lovise un colos de 120 de kilograme.

— Uită-te pe unde mergi, mârâi colosul.

Nimeni nu rosti o vorbă, nu numai pentru că le era frică să nu stârnească furia colosului, dar şi pentru că le era ruşine şi le părea râu pentru el. Era o situaţie care depăşea lipsa de maniere, prostia, nesimţirea şi chiar agresivitatea. Miranda observă că femeia nu se aşteptase la explicaţii sau la scuze pentru coliziune.

Asta e îngrozitor; nu faptul că fiecare zi e grea, vulgară, imposibil de îmbunătăţit. Dacă ar fi doar asta, ar fi puţine probleme. Groaznic este că ar fi foarte uşor să fie o zi uşoară, dar nu e. Miranda ar fi putut să vină de la un producător care-i fluturase prin faţă un contract, să-şi facă toate cumpărăturile într-o clipă şi să bea ceva cu un gust oarecare, în timp ce un colos zâmbitor ar fi condus-o pe femeia oarbă până în stradă. Dar nu i se întâmplaseră toate astea.

Ar fi putut exista mângâieri pe creştet şi tort pentru toată lumea. O abundenţă de „vă rog“ şi „mulţumesc”. Elev leneş, viaţa primea numai note proaste.

— Nu mai pot să aştept secolul douăzeci şi unu, îi spuse ea unui vecin băutor.

Colosul nu era conştient de stânjeneala pe care le-o provocase tuturor. Trăia într-un univers unde făcea totul strălucit şi era admirat pentru asta. Inaintă spre bar cu actorii lui secundari, două cărămizi îmbrăcate, dar mai mărunte decât el. Bruneţi, semănând cu nişte turci, cei doi actori se-

cundari trebuiau, probabil, să umble împreună, pentru că unul ştia drumul spre cârciumă şi celălalt drumul înapoi. Trăgători de fiare care ieşiseră la o bere.

Miranda ştia din experienţă că se simţeau, probabil, îngrozitor de nesiguri pe ei şi aveau nişte penisuri amărâte (iar când ai o puţă ca o pipetă, culmea ironiei este că lucrul cel mai rău pe care-l poţi comite este să faci în aşa fel încât restul corpului tău să pară mai mare). Nu-ţi petreci câţiva ani din viaţă ridicând bare de metal şi punându-le jos în acelaşi loc decât atunci când ceva este în mare neregulă.

Se duse la toaletă cu câteva sticle pe care le culesese pe drum şi trebui să spargă trei de chiuvetă pentru a fi satisfăcută. Se duse la un telefon şi chemă o ambulanţă. Apoi numără patru minute pe ceasul ei, căci traficul din centrul Londrei era... nu era trafic. Se gândi la monologul ei despre spaţiile verzi ale Londrei. Toţi automobiliştii aveau să fie obligaţi să-şi pună un strat de flori sau o minipeluză pe maşină, ca să fie mai mult oxigen în oraş şi petale şi iarbă peste tot. Deci ambuteiajele ar arăta ca nişte poieni cu flori. Cel mai frumos ar arăta autobuzele cu etaj, îmbrăcate în bougainvillaea.

Se îndreptă, feminin, spre grămada de muşchi.

— Ai muşchi mari, spuse ea, mângâind un biceps. Tari.

— Tocmai buni ca să facă dragoste cu tine, păpuşico, chicoti colosul.

— Te simţi în siguranţă, nu?

— Ca un seif.

— O să-ţi spun două lucruri pe care n-o să le uiţi toată viaţa. Primul, nu eşti în siguranţă.

Sticlirea din ochi şovăi, iar ea se temu să nu aibă aerul că îi ţinea o predică şi nu că urma să-l pocnească de să-i sară ochii din cap.

— Şi se pare că o parte din tine... ar putea fi ceva mai... tare.

— Unde e partea asta, păpuşico?

Sticlirea dispăru din nou.

— Aici, spuse Miranda, înfigându-i sticla spartă în ceafa.

Deşi aveau un aer feroce, însoţitorii lui nu ştiau cum să facă faţă sângelui. Miranda se bucură că era îmbrăcată în negru.

Când ieşi, tocmai cobora echipa din ambulanţă.

— A fost vătămat vreun tip pe aici, scumpo?

Miranda dădu din cap.

— Am fi ajuns mai repede, dar un glumeţ de pe Cha- ring Cross Road ne-a chemat să-i dăm o aspirină.

îşi umplu ultimele două cutii, aruncând pur şi simplu în ele ce mai rămăsese pe-afară: ace de păr, cleşti de spaghete, un pachet de Rizla, o lanternă fără baterii, câteva prize, un bidon, o mănuşă de box, o tigaie şi o perie, care, îşi dădu ea seama, erau probabil cele mai vechi obiecte ale ei (le avea de doisprezece ani), o pungă plină cu rujuri pe care nu avea să le folosească niciodată, două pitoane, nişte săpunuri pe care Tony i le adusese din hotelurile unde stătuse, pe care nu le folosise şi de care nu avea să se atingă, probabil, niciodată, câteva reviste şi un pahar de şampanie pe care-l furase (nu era trecut în carte) pentru că avea pe el semnul *pi.*

Văzându-şi viaţa băgată la cutie, se trezi la realitate. Cinci cutii mici, două cutii mari, două valize, două genţi. Toţi cei douăzeci şi şapte de ani

ai ei.

Pe Tony îl suprinsese că îşi făcuse singură toate bagajele. Dar se împăcase cu ideea; nu-l deranja să lenevească un pic şi avusese multă treabă la serviciu. începuse, de asemenea, să facă mişcări circulare ridicole în timpul actului sexual, pe care le considera, probabil, cauza îngăduinţei ei neobişnuite.

în afară de pensete, nu lipsea nimic. Opt sau nouă bucăţi, Miranda nu ştia exact. De ultima legase un cartonaş mare, verde, care deocamdată îi împiedicase dispariţia.

Apartamentul era gol. Scuturase toate cărţile, toată îmbrăcămintea, toată încălţămintea, toate obiectele. Mare şi gol, apartamentul nu avea acum unde să mai ascundă pensetele. Sub mobile, în scaune, sub pat, în dementii caloriferelor, căutase peste tot. Rulase covorul, se uitase sub franjuri.

I .ucrurile lui Tony erau într-o grămadă separată de cutii. Scotocise cu râvnă prin buzunarele lui, prin crosele lui de golf, prin toate obiectele.

Aruncă o ultimă privire prin apartament. Era momentul să renunţe. De data asta pierduse.

Lui Tony îi spusese că voia să se mute pentru că i se furase geanta şi se săturase de acest cartier. Nu era adevărat. Proprietarul îi spusese Mirandei că le dădea trei mii de lire dacă se mutau înainte de expirarea contractului, pentru că voia să vândă clădirea.

Era cel mai bun mod de a-ţi lua rămas-bun. Expresia „rămas-bun” i se păruse întotdeauna adecvată. Era eficientă. Şi putea să conţină multe regrete, dacă voiai. Dar celor mai mulţi oameni le

plăceau ritualurile. Se gândise s-o şteargă pur şi simplu, dar pentru Tony ar fi fost un mister prea mare. Şi-ar fi putut imagina că fusese omorâtă. Ar fi făcut, cu siguranţă, eforturi să dea de urma ei. Dacă ar fi fugit, ar fi fost nevoie de o lămurire.

Veni taxiul.

— Eu îmi pun bagajele în ăsta, spuse ea.

Se întoarse şi îi strânse mâna lui Tony.

— Nu ţi-am spus, locul pe care l-am ales nu e pentru amândoi, e numai pentru mine. Tu o duci mai bine fără mine din tot felul de motive. Ne luăm rămas-bun. Nu ne mai vedem.

Tony înlemnise, de parcă s-ar fi luptat cu un mers al trenurilor complicat.

— Ştiu că sunt comediantă, dar când îmi bag degetul în ureche, nu glumesc.

îşi băgă degetul în ureche.

Când taxiul dădu colţul, Tony era deja la o mie de kilometri şi zece ani depărtare. Fusese rănit. Rănit în mândria lui, supărat că-şi pierduse autoritatea şi lovit în inimă – în această ordine.

Exista vreo formă de bine pe lumea asta? se întrebă Miranda. Rău era destul, dar se presupunea întotdeauna că opusul său, binele, oricât de palid, oricât de ineficient, oricât de dezorientat, oricât de ascuns, exista.

Duşmanul se apropia – iar Mirandei îi convenea.

Cuprins

l-am halit pe bucătar..... 7
portretul artistului ca mortangiu cu spume la gură
.....97
cincizeci de inutilităţi..... 119
pe urmă spun că eşti beat..... 132
gheaţă astă-seară în inimile tinerilor vizitatori.... 154
devoratorul de cărţi 162
îmi place să fiu omorât..... 178

COLECŢIA RÂSUL LUMII

Manifest pentru literatura adevărată, culegerea de povestiri a lui Tibor Fischer este o reuşită a gen(i)ului parodic. Ireverenţios şi sarcastic, iconoclast şi acid, Fischer creează personaje greu de uitat şi le pune în situaţii greu de conceput. Din Londra pe Coasta de Azur şi dintr-o închisoare din Brixton într-o librărie germană, eroii lui compun o galerie bizară şi vorbesc despre o lume în care smintirea pare fapt divers. *N-o citi dacă eşti prost* cuprinde şapte texte dense, hazlii şi isteţe, cu titluri pe măsură: *L-am halit pe bucătar*, *Pe urmă spun că eşti beat*, *Îmi place să fiu omorât* etc. Inventiv, truculent, anarhic şi meşter în ale umorului absurd, Tibor Fischer este un autor citit cu desfătare, dar şi cu ridicări din sprâncene.

În aceeaşi colecţie:

Jean-Claude Carrière
Frânturi din astă lume

Eduardo Mendoza
Labirintul măslinelor

Radu Paraschivescu
Fie-ne tranziţia uşoară. Perle româneşti